

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις - Περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008»

Α. ΓΕΝΙΚΑ- ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Ο στόχος της διασφάλισης καλύτερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, ο οποίος αποτελεί μέρος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, περιλαμβάνει την πρόσβαση στις δικαστικές, καθώς και στις εξωδικαστικές μεθόδους επίλυσης των διαφορών. Με την Οδηγία 2008/52/ΕΚ, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων οικογενειακού δικαίου, επιχειρείται η διευκόλυνση της πρόσβασης στην εναλλακτική επίλυση των διαφορών και η προαγωγή του φιλικού διακανονισμού. Ενθαρρύνεται η προσφυγή στη διαμεσολάβηση και δίδεται μέριμνα αφενός προς την κατεύθυνση δημιουργίας ισόρροπης σχέσης μεταξύ αυτής και των δικαστικών διαδικασιών, αφετέρου προς την κατεύθυνση εξασφάλισης ότι τα μέρη που θα προσφύγουν, μπορούν να βασίζονται σε ένα σαφώς οριοθετημένο νομικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, η διαμεσολάβηση προσφέρει την ελευθερία εξεύρεσης λύσεων από κοινού, σε σύντομο χρόνο, με μικρότερο οικονομικό κόστος, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει ουσιαστικά στην απλούστευση και βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Τούτο δε συμβαίνει, διότι η επίτευξη της διευθετήσεως μιας ιδιωτικής διαφοράς εκτός του συνηθισμένου μοντέλου της διαδικασίας που περατώνεται με την έκδοση δικαστικής απόφασης, έχει ως άμεση συνέπεια την μείωση του αριθμού των διαφορών που εισάγονται στα δικαστήρια και τη βελτίωση του χρόνου απονομής δικαιοσύνης στις υποθέσεις, όπου η έκδοση δικαστικής απόφασης αποτελεί τον ενδεδειγμένο και μόνο τρόπο για την αυθεντική επίλυσή τους. Επιπροσθέτως, τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης είναι σημαντικά στον τομέα της ενίσχυσης των οικονομικών συναλλαγών και της επιχειρηματικότητας δια της εξισορρόπησης των συμφερόντων και της εξεύρεσης λύσεων αποτελεσματικών και προσαρμοσμένων στις εκάστοτε ανάγκες των εμπλεκόμενων μερών.

Η οδηγία 2008/52/ΕΚ εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη με την ψήφιση του ν. 3898/2010, οπότε ξεκίνησε και η προσπάθεια εξοικείωσης κατ' αρχήν του νομικού κόσμου της χώρας με τον θεσμό. Μετά από δέκα σχεδόν έτη θέσπισης του ν. 3898/2010 εκτιμάται ότι η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της ανωτέρω Οδηγίας υπήρξε επιτυχημένη στο μέτρο που εισήγαγε τον θεσμό της διαμεσολάβησης στην έννομη τάξη και οδήγησε στην εκπαίδευση και επιστημονική κατάρτιση σημαντικού αριθμού διαμεσολαβητών, απαραίτητων για τη σκοπούμενη ευρεία εφαρμογή του θεσμού στην πράξη στο άμεσο μέλλον. Ωστόσο, ο νομοθέτης υπήρξε εξαιρετικά επιφυλακτικός είτε στη

θέσπιση κινήτρων για την εφαρμογή της διαμεσολάβησης είτε κυρώσεων για τη μη χρήση αυτής, πολλώ δε μάλλον για την υποχρεωτική εφαρμογή της αφήνοντας την εφαρμογή της στη διακριτική ευχέρεια των εμπλεκόμενων μερών. Η επιλογή αυτή είχε σαν αποτέλεσμα ο ν. 3898/2010, μετά από οκτώ σχεδόν έτη εφαρμογής, να μην έχει αποδώσει τα αναμενόμενα, ο δε αριθμός των έως σήμερα διαμεσολαβήσεων παραμένει πολύ χαμηλός, χωρίς να έχει δημιουργηθεί μια σχετική κουλτούρα εξωδικαστικής διευθέτησης των υποθέσεων, γεγονός που καταστρατηγεί την επιταγή του κοινοτικού νομοθέτη σύμφωνα με την οποία πρέπει τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τη «δημιουργία ισόρροπης σχέσης μεταξύ της διαμεσολάβησης και των δικαστικών διαδικασιών». Η δε ισόρροπη αυτή σχέση δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει και ποσοτική εξομίωση, κάτι που δεν επιτυγχάνεται όταν σχεδόν το σύνολο των υποθέσεων επιλύεται δικαστικά, καίτοι στην συγκεκριμένη οικονομική και κοινωνική συγκυρία καθίσταται επιβεβλημένη η ανάγκη να ενθαρρυνθούν οι εξωδικαστικές διαδικασίες με παράλληλη διασφάλιση της ποιότητας και της συνεργασίας των συστημάτων απονομής της δικαιοσύνης, ώστε να δοθεί ώθηση στη δημιουργία ενός χώρου ασφάλειας, ειρήνης και ανάπτυξης.

Για τους ανωτέρω λόγους, ο νομοθέτης με τα άρθρα 178 έως 206 του ν.4512/2018 θέσπισε επιπλέον κανόνες, με σκοπό να εξασφαλίζει την εφαρμογή της διαμεσολάβησης στην πράξη. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα προκύπτει ότι η χώρα της Ε.Ε. όπου η διαμεσολάβηση είναι ευρύτερα διαδεδομένη και χαίρει της προτίμησης μεγάλης μερίδας του πληθυσμού ως εναλλακτικός τρόπος επίλυσης διαφορών είναι η Ιταλία, η οποία μετά από ένα διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών εθελοντικής διαμεσολάβησης χωρίς πρακτικό αποτέλεσμα υιοθέτησε σε αρχικά περιορισμένο αριθμό υποθέσεων το μοντέλο της υποχρεωτικής συμμετοχής σε ενημερωτική περί τη διαμεσολάβηση συνάντηση προ της δικαστικής προσφυγής, με ιδιαίτερα ενθαρρυντικά ποσοστά επιτυχίας. Συγκεκριμένα, έχοντας προβλέψει την παραπάνω υποχρεωτικότητα σε μόλις το 8% των υποθέσεων, διαπιστώθηκε ενδεικτικά ότι το έτος 2015 έλαβαν χώρα 196,247 διαμεσολαβήσεις με ποσοστό επιτυχίας 44%, ενώ σημειώθηκαν και 16,288 αμιγώς εκούσιες διαμεσολαβήσεις, με ποσοστό επιτυχίας 60%, οι οποίες προέκυψαν προφανώς λόγω της εξοικείωσης του κοινού με τον θεσμό. Επίσης, στις υποθέσεις όπου προβλέπεται η παραπάνω υποχρεωτική ρύθμιση, έχει σημειωθεί μείωση κατά 16% στον αριθμό των νέων αγωγών που κατατίθενται στα δικαστήρια, γεγονός που δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο, όταν στη χώρα μας υφίσταται έντονο πρόβλημα συμφόρησης των δικαστηρίων. Ως εκ τούτου, στον ν. 4512/2018 προκρίθηκε η ανάγκη να υιοθετηθεί το παραπάνω μοντέλο διαμεσολάβησης, το οποίο διασφαλίζει αφενός την εύρυθμη λειτουργία του θεσμού και αφετέρου τη συμμόρφωση με την ίδια την Οδηγία, που προβλέπει μια ισορροπημένη σχέση μεταξύ δικαστικής και εξωδικαστικής διευθέτησης των διαφορών.

Εντούτοις, όμως, με τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 4512/2018 δεν επιτεύχθηκε ο σκοπός για τον οποίο αυτές θεσπίστηκαν, δεδομένου ότι το στάδιο της υποχρεωτικής υπαγωγής κάποιων διαφορών στη διαδικασία της διαμεσολάβησης που προβλέφθηκε στο άρθρο 182 του ανωτέρω νόμου ουδέποτε εφαρμόστηκε στην πράξη διότι ανεστάλη η ισχύς του. Περαιτέρω, οι διατάξεις που αφορούσαν στην υποχρεωτικότητα κρίθηκαν αντισυνταγματικές από τη Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου με την με αριθμό 34/2018 απόφασή του.

Κατόπιν τούτου, προέκυψε η ανάγκη θέσπισης νέων διατάξεων προκειμένου να εισαχθεί ο εναλλακτικός αυτός τρόπος επίλυσης των διαφορών στην ελληνική κοινωνία και η όποια υποχρεωτικότητα να αναφέρεται στη συμμετοχή σε μία αρχική συνεδρία των μερών με τον διαμεσολαβητή και σε καμία περίπτωση στην επίτευξη συμφωνίας, που παραμένει πάντοτε αναφαίρετο δικαίωμα των μερών, ενώ σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων, τα μέρη ανεμπόδιστα δύνανται να προσφύγουν στη τακτική δικαιοσύνη.

Εξάλλου, η υπαγωγή των μερών στη διαμεσολάβηση, αποτελεί από μόνη της μια μορφή πρόσβασης σε ένα εναλλακτικό μέσο διευθέτησης διαφορών. Ως εκ τούτου, γίνεται πλέον αποδεκτό ότι παρόμοιες ρυθμίσεις υποχρεωτικής διαμεσολάβησης είναι συμβατές με τη ενωσιακή νομοθεσία, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, αναφορικά με το υποχρεωτικό στάδιο διαπραγματεύσεων που προηγείται της δικαστικής προσφυγής και το ενδεχόμενο τυχόν ανεπίτρεπτου περιορισμού του δικαιώματος του πολίτη για πρόσβαση στον φυσικό του δικαστή, το ίδιο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη αποφανθεί, κρίνοντας ότι παρόμοια μέτρα δεν βρίσκονται σε αντίθεση με τις αρχές της ισοδυναμίας, της αποτελεσματικότητας, καθώς και της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, υπό τον όρο ότι *«η διαδικασία αυτή δεν καταλήγει σε δεσμευτική για τα εμπλεκόμενα μέρη απόφαση, δεν καθυστερεί ουσιωδώς την άσκηση ενδίκου βοηθήματος, αναστέλλει την παραγραφή των οικείων δικαιωμάτων και δεν προκαλεί έξοδα, ή προκαλεί ελάχιστα έξοδα, στα ενδιαφερόμενα μέρη»*. Σε πρόσφατη δε υπόθεση (Υπόθεση C-75/16 *Livio Menini και Maria Antonia Rampanelli κατά Banco Popolare Società Cooperativa*) αναφορικά με το άνω αναφερόμενο στάδιο διαμεσολάβησης, προ της δικαστικής προσφυγής, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απεφάνθη εκ νέου ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, η οποία προβλέπει ότι πριν από οποιαδήποτε ένδικη προσφυγή πρέπει υποχρεωτικώς να προηγείται διαμεσολάβηση, ο δε ορισμός μιας διαδικασίας διαμεσολαβήσεως που συνίσταται σε μία και μόνο αρχική συνεδρία των μερών με τον διαμεσολαβητή, ως προϋποθέσεως του παραδεκτού της συζήτησης της ένδικης προσφυγής, δύνανται να αποδειχθεί συμβατός προς την αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας υπό ορισμένες προϋποθέσεις και πιο συγκεκριμένα εφόσον η διαδικασία: 1) δεν καταλήγει σε δεσμευτική για τα εμπλεκόμενα μέρη απόφαση, 2) δεν καθυστερεί ουσιωδώς την άσκηση ενδίκου βοηθήματος, 3) αναστέλλει την απόσβεση των οικείων δικαιωμάτων, και 4) δεν προκαλεί σημαντικά έξοδα, εφόσον 5) η ηλεκτρονική οδός δεν αποτελεί το μοναδικό μέσο προσβάσεως στην εν λόγω διαδικασία συμβιβασμού, και 6) είναι δυνατή η λήψη προσωρινών μέτρων σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Στην Ελλάδα δε, είχε επίσης αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό, όταν θεσπίστηκε διοικητική προδικασία για την επίλυση διοικητικών διαφορών (ν. 4223/2013), όπου και κρίθηκε ότι η καθιέρωσή τους δεν αποτελεί παρεμπόδιση ή υπέρμετρο περιορισμό της συνταγματικώς εγγυημένης δικαστικής προστασίας των ιδιωτών, εφόσον με την άσκησή τους αναστέλλεται μόνο η προθεσμία άσκησης του ενδίκου βοηθήματος, διότι επιφέρουν *«μόνο προσωρινή και βραχύχρονη αναβολή της παραδεκτής υποβολής του ενδίκου βοηθήματος»*.

Στην περίπτωση της διαμεσολάβησης και στον νέο νόμο που σήμερα καταργεί τις διατάξεις του ν. 4512/2018 (178-206) και θεσπίζει νέες για την καλύτερη εναρμόνιση της ανωτέρω Οδηγίας στην ελληνική κοινωνία, οι ως άνω όροι νομιμότητας πληρούνται εις στο ακέραιο, δεδομένου ότι για κάθε ένα από τα παραπάνω προπαιτούμενα έχει προβλεφθεί σχετική ρύθμιση. Ως εκ τούτου, η προβλεπόμενη υποχρεωτική προσφυγή στη διαμεσολάβηση βρίσκεται σε απόλυτη αρμονία με τους ως άνω περιορισμούς, ο δε προσωρινός περιορισμός του δικαιώματος της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας είναι σύμνομος και ανάλογος προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα του συμβιβασμού των μερών.

Περαιτέρω, κατόπιν καταγγελίας που υποβλήθηκε στις υπηρεσίες της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διατηρώντας αμφιβολίες ως προς το αν ο νόμος 3898/2010 (άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2 και άρθρο 7, παράγραφος 2), το ΠΔ 123/2011 και η υπουργική απόφαση 109088/2011, όπως έχει τροποποιηθεί, συμβιβάζονται με τις οδηγίες 2006/123 και 2005/36, άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης την από 22 Δεκεμβρίου 2017 προσφυγή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Κατόπιν της από 06.12.2018 ακροαματικής διαδικασίας ενώπιόν του, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε την με αριθμό C-729/2017 απόφασή του και αποφάσισε ότι:

«- Η Ελληνική Δημοκρατία, περιορίζοντας τη νομική μορφή των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε μη κερδοσκοπικές εταιρείες, τις οποίες πρέπει να συνιστούν από κοινού ένας τουλάχιστον δικηγορικός σύλλογος και ένα τουλάχιστον επιμελητήριο της Ελλάδας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 15, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 3 της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά.

- Η Ελληνική Δημοκρατία, επιβάλλοντας στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης των ακαδημαϊκών προσόντων πρόσθετες απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των απαιτούμενων πιστοποιητικών και αντισταθμιστικά μέτρα χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση της ύπαρξης πιθανών ουσιωδών διαφορών με την εθνική εκπαίδευση και διατηρώντας σε ισχύ διατάξεις που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις, καθόσον υποχρεώνουν τους αιτούντες διαπίστευση της ιδιότητας του διαμεσολαβητή που κατέχουν τίτλους διαπίστευσης αποκτηθέντες στην αλλοδαπή ή από αναγνωρισμένου κύρους φορέα κατάρτισης αλλοδαπής προέλευσης, κατόπιν εκπαίδευσης παρασχεθείσας στην Ελλάδα, να διαθέτουν εμπειρία τριών τουλάχιστον συμμετοχών σε διαδικασία διαμεσολάβησης, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 13 και 14, από το άρθρο 50, παράγραφος 1, καθώς και από το παράρτημα VII της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, όπως έχει τροποποιηθεί με την Οδηγία 2013/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013.»

Ακολούθως με την με αριθμό Ref. Ares (2019) 4256081-04.07.2019 επιστολή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης, ζήτησε από τις ελληνικές

αρχές να την ενημερώσουν εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της επιστολής, ήτοι έως 04.09.2019, για τα μέτρα που έλαβαν προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Κατά συνέπεια και προκειμένου να επιτευχθούν άπαντες οι ανωτέρω στόχοι, η συμμόρφωση της Ελλάδος με την απόφαση του ΔΕΕ, αλλά και η επίλυση πρακτικών και τεχνικών θεμάτων, τα οποία εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος του νόμου 4512/2018, αλλά και για να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, με τις παρούσες αλλαγές αναθεωρείται, εξορθολογίζεται και βελτιώνεται η νομοθεσία, που ρυθμίζει τη λειτουργία της, κινούμενη στους ακόλουθους άξονες:

- 1) Θέσπιση ενός ολοκληρωμένου συστήματος εφαρμογής της διαμεσολάβησης, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση των πολιτών σε αυτό και να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο φιλικής επίλυσης των αστικών και εμπορικών διαφορών.
- 2) Θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων για την κατανόηση του πεδίου εφαρμογής της εξωδικαστικής διαμεσολάβησης, του τρόπου προσφυγής σε αυτήν, τη διαδικασία εφαρμογής της και την εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση και αυτά σε αντιδιαστολή με τη δικαστική μεσολάβηση και τη διαιτησία.
- 3) Υπαγωγή συγκεκριμένων ιδιωτικών διαφορών στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, με ταυτόχρονη πρόβλεψη σαφών δικονομικών κυρώσεων σε περίπτωση απευθείας προσφυγής στην τακτική δικαιοσύνη.
- 4) Διασφάλιση των μερών που επιλέγουν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση, ότι δεν θα απωλέσουν το δικαίωμά τους να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες λόγω επέλευσης της παραγραφής ή λήξεως των αποσβεστικών προθεσμιών κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης.
- 5) Διασφάλιση υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και εξέτασης των διαμεσολαβητών με τη διεύρυνση της δυνατότητας οργάνωσης εκπαιδευτικών κέντρων από Φορείς κατάρτισης.

Οι αλλαγές που επέρχονται με τη διαμεσολάβηση στον κλάδο της εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, συνιστούν νέο σταθμό για την ισόρροπη προώθηση ενός πλήρους δικαιοσύνης συστήματος, το οποίο συνδράμει σε μια ταχεία, αποτελεσματική, οικονομικά ορθότερη και εκσυγχρονισμένη με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές επιδιώξεις πρόσβαση στην δικαιοσύνη.

B. ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Στο άρθρο 1 προσδιορίζεται ο σκοπός του παρόντος νόμου, ο οποίος συνίσταται στη ρύθμιση της διαδικασίας διαμεσολάβησης και την περαιτέρω ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις επί

διαφορών με εθνικό ή διασυνοριακό χαρακτήρα. Επίσης, επισημαίνεται ότι οι σχετικές ρυθμίσεις δεν τυγχάνουν εφαρμογής στη δικαστική διαμεσολάβηση, όπως αυτή ρυθμίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Στο παρόν άρθρο παρατίθενται οι ορισμοί εννοιών που απαντώνται συχνά στο κείμενο του νόμου, που είναι χρήσιμοι και επιβοηθητικοί ως προς την κατανόησή του από πλευράς του εφαρμοστή του δικαίου. Συγκεκριμένα, παρατίθενται οι ορισμοί των εννοιών της ιδιωτικής διαφοράς, της διαμεσολάβησης, του διαμεσολαβητή, του νομικού παραστάτη, της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, της διασυνοριακής διαφοράς και της ρήτρας διαμεσολάβησης.

Ειδικότερα, ως ιδιωτική διαφορά νοείται εκείνη που ανακύπτει επί αμφισβήτησης της ύπαρξης, της έκτασης, του περιεχομένου ή των υποκειμένων ιδιωτικού δικαιώματος, δηλαδή, του δικαιώματος που αναγνωρίζεται από το ιδιωτικό δίκαιο. Συνακόλουθα, οι διατάξεις του νόμου δεν τυγχάνουν εφαρμογής σε διοικητικές, φορολογικές και τελωνειακές διαφορές και επί αξιώσεων που εγείρονται συνεπεία πράξεων ή παραλείψεων κατά την ενάσκηση δημόσιας εξουσίας.

Προς ενοποίηση των κανόνων που διέπουν τη διαμεσολαβητική διαδικασία στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το έργο του διαμεσολαβητή μπορεί να ανατεθεί σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο έχει λάβει νόμιμη διαπίστευση από τους αρμόδιους φορείς κατά το εθνικό δίκαιο ή έχει ακολουθήσει τις προβλεπόμενες στο δίκαιο κράτους – μέλους διαδικασίες για την απόκτηση της ιδιότητας του διαμεσολαβητή. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται ο διαμεσολαβητής να φέρει την ιδιότητα του Δικηγόρου.

Ως νομικός παραστάτης νοείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος καθενός μέρους που συμμετέχει στη διαδικασία της διαμεσολάβησης παρέχοντας νομικές συμβουλές, ενώ ως υποχρεωτική αρχική συνεδρία προσδιορίζεται εκείνη, στην οποία τα μέρη προσέρχονται υποχρεωτικά προκειμένου να ενημερωθούν από τον διαμεσολαβητή για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης σε σχέση με τη διαφορά που έχει ανακύψει μεταξύ τους και τη δυνατότητα επίλυσής της διαμέσου του εναλλακτικού αυτού θεσμού.

Τέλος, ορίζεται ως ρήτρα διαμεσολάβησης η εγγράφως συναπτόμενη μεταξύ των μερών συμφωνία περί προσφυγής στη διαμεσολάβηση, αναφερόμενη σε συγκεκριμένη έννομη σχέση, από την οποία ενδεχομένως θα προκύψουν μελλοντικά διαφορές. Άρθρο 3
Υπαγόμενες διαφορές – Υποχρέωση ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο

Στην παράγραφο 1 του άρθρου προσδιορίζονται οι διαφορές που μπορούν να υπαχθούν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Ειδικότερα προβλέπεται ότι αυτές πρέπει να είναι αστικές ή εμπορικές, εθνικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα, υφιστάμενες ή μέλλουσες, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν την εξουσία διάθεσης του αντικειμένου τους κατά τα ισχύοντα από απόψεως ουσιαστικού δικαίου. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις η υπαγωγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης

παρουσιάζεται ως δυνατότητα για τα μέρη και επαφίεται στη βούλησή τους να προσφύγουν σε αυτήν.

Στην παράγραφο 2 ανάγεται σε υποχρέωση του πληρεξουσίου δικηγόρου να ενημερώνει τον εντολέα του εγγράφως, αφενός για τη δυνατότητα διαμεσολαβητικής επίλυσης της διαφοράς ή μέρους αυτής, επ' αφορμή της οποίας έχει απευθυνθεί στο δικηγόρο, αφετέρου για την υποχρέωση προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία που προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου. Το σχετικό ενημερωτικό έγγραφο συμπληρώνεται και υπογράφεται τόσο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, όσο και από τον εντολέα του και κατατίθεται μαζί με το δικόγραφο της αγωγής που τυχόν θα ασκηθεί επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησής της. Μέσω της παρούσας ρύθμισης προωθείται η εξοικείωση των πολιτών με τη διαδικασία της διαμεσολάβησης και η υποχρεωτική ενημέρωσή τους σχετικά με αυτήν και τα οφέλη της, ως εναλλακτική οδό επίλυσης των διαφορών και όχι ως υποκατάστατο της προσφυγής στη δικαιοσύνη. Σκοπός είναι να άγεται μία διαφορά στην δικαιοσύνη μετά από επίγνωση των μερών ότι αυτή δεν δύναται να επιλυθεί μέσω ενός τρίτου προσώπου, του διαμεσολαβητή, που δεν κρίνει τα μέρη και τη διαφορά, αλλά συμβάλλει στην επικοινωνία των μερών για την εύρεση του κοινού τόπου που θα οδηγήσει στην αποκατάσταση της μεταξύ τους σχέσης.

Άρθρο 4

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

Με την πρώτη παράγραφο της παρούσας διάταξης ορίζεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επιτρέπεται στις περιπτώσεις που τα μέρη συμφωνούν προς τούτο είτε αφότου ανέκυψε η μεταξύ τους διαφορά (περ. α) είτε εφόσον είχαν περιλάβει ρήτρα διαμεσολάβησης σε μεταξύ τους έγγραφη συμφωνία πριν ανακύψει η διαφορά (περ. ε). Περαιτέρω, επιτρέπεται στις περιπτώσεις που τα μέρη κληθούν να επιλύσουν διαμεσολαβητικά τη διαφορά τους με προτροπή του Δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η εκδίκασή της και συμφωνούν προς τούτο (περ. β), στις περιπτώσεις που η προσφυγή στη διαμεσολάβηση διαταχθεί από δικαστική αρχή άλλου κράτους – μέλους και η σχετική υπαγωγή της διαφοράς δεν προσβάλλει τα χρηστά ήθη και την ελληνική δημόσια τάξη (περ. γ) και τέλος, στις περιπτώσεις που η προσφυγή στη διαδικασία είναι επιβεβλημένη εκ του νόμου (περ. δ).

Στη δεύτερη παράγραφο περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις που η εκδίκαση της διαφοράς εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου, το οποίο σε κάθε στάση της δίκης δύναται να συστήσει στα διάδικα μέρη να προσφύγουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης προς επίλυση της διαφοράς τους. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι, εφόσον τα μέρη οδηγηθούν σε σχετική συμφωνία που υποβάλλεται σε έγγραφο τύπο και περιλαμβάνεται στα πρακτικά συνεδρίασης του επιληφθέντος Δικαστηρίου, η συζήτηση της υπόθεσης αναβάλλεται σε δικάσιμο που απέχει τουλάχιστον τρεις (3) μήνες και όχι πάνω από έξι (6) μήνες, διάστημα που κρίνεται αναγκαίο και επαρκές για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης, αλλά και την αποφυγή ενδεχόμενης απόπειρας στρεψοδικίας. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που τα διάδικα μέρη παρίστανται ενώπιον του δικαστηρίου δια πληρεξουσίου δικηγόρου, η πληρεξουσιότητα θεωρείται ότι καλύπτει και την επίτευξη συμφωνίας περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση.

Στην τρίτη παράγραφο προβλέπεται η δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων, υπό τις προϋποθέσεις που τάσσονται στις οικείες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Επίσης προβλέπεται η δυνατότητα στο δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων να ορίσει με την απόφασή του ως προθεσμία για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, εφόσον αυτή δεν έχει ακόμα ασκηθεί, χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων στην παράγραφο α' του άρθρου 693 ΚΠολΔ. Η χρονική αυτή απόκλιση κρίνεται σκόπιμη προκειμένου να δοθεί επαρκής χρόνος στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και να μην ματαιωθεί η πιθανότητα επίλυσης της διαφοράς μέσω αυτής.

Περαιτέρω, η προσφυγή στη διαμεσολάβηση μπορεί να υποδειχθεί από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του, κατά το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών.

Τέλος, διευκρινίζεται, ότι η συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης διέπεται από τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις για τις συμβάσεις και πρέπει να περιγράφει το αντικείμενο αυτής.

Άρθρο 5

Διαδικασία διαμεσολάβησης και αμοιβή νομικού παραστάτη

Με την παρούσα διάταξη ρυθμίζεται η διαδικασία της εκούσιας διαμεσολάβησης.

Ειδικότερα, προβλέπεται η υποχρεωτική συμμετοχή του νομικού παραστάτη στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, πλην των περιπτώσεων των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών όπου τα μέρη μπορεί να προσέρχονται και να συμμετέχουν αυτοπροσώπως, καθώς και η δυνατότητα συμμετοχής τρίτων – σε σχέση με τη διαφορά – προσώπων, εφόσον η συμβολή τους κριθεί επιβοηθητική προς την κατεύθυνση επίλυσης της διαφοράς. Η υποχρεωτική παράσταση των νομικών παραστατών στη διαδικασία της διαμεσολάβησης προκρίνεται για την ασφάλεια των συναλλαγών, δεδομένου ότι ο διαμεσολαβητής δεν έχει υποχρεωτικά νομική κατάρτιση και η τυχόν συμφωνία στην οποία θα καταλήξουν τα μέρη θα έχει έννομες συνέπειες γι' αυτά. Ειδικότερα, η έγγραφη συμφωνία των μερών θα δύναται να είναι εκτελεστή σύμφωνα με το άρθρο 8 του παρόντος, η άσκηση αγωγής για την ίδια διαφορά θα είναι απαράδεκτη και η τυχόν εκκρεμής δίκης θα καταργείται. Επίσης, για τη συμμετοχή του νομικού παραστάτη στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ορίζονται τα ποσά έκδοσης γραμματίου προκαταβολής εισφορών σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων ανάλογα με την καθ' ύλην αρμοδιότητα της διαφοράς, καθώς και η δυνατότητα με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης για την αναπροσαρμογή τους. Ακόμα προβλέπεται η δυνατότητα ελεύθερης συμφωνίας για κάθε πρόσθετη αμοιβή του νομικού παραστάτη του κάθε μέρους.

Προς διαφύλαξη των αρχών της ιδιωτικής αυτονομίας και αυτοπροσδιορισμού των εμπλεκόμενων μερών ορίσθηκε ότι τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι θα επιχειρήσουν την επίλυση της διαφοράς τους με τη συμβολή περισσότερων του ενός διαμεσολαβητών.

Ο διαμεσολαβητής σε συμφωνία με τα μέρη αναλαμβάνει να καθορίσει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Επί αδυναμίας παράστασης όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία μερών στον ίδιο τόπο συγχρόνως, προβλέπεται η δυνατότητα υπερκέρασης του εμποδίου μέσω της διαδικασίας της

τηλεδιάσκεψης.

Οι συμμετέχοντες συμφωνούν εγγράφως για το απόρρητο της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, εκτός αν συμφωνήσουν διαφορετικά. Επίσης, έχουν την ευχέρεια να συμφωνήσουν αν η σχετική συμφωνία για το απόρρητο καταλαμβάνει και το περιεχόμενο της συμφωνίας, εκτός αν η γνωστοποίησή του είναι απαραίτητη για την εκτέλεση αυτής, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 8 ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης.

Σε κάθε περίπτωση, ο διαμεσολαβητής οφείλει να διασφαλίσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της διαδικασίας - στην οποία δεν τηρούνται πρακτικά - και να μην γνωστοποιήσει τις πληροφορίες που αντλεί από έκαστο των μερών χωρίς τη ρητή και καθ' εκάστη περίπτωση συναίνεση του άλλου μέρους.

Προς διασφάλιση της αρχής της εμπιστευτικότητας και του απορρήτου της διαμεσολάβησης αποκλείσθηκε η ενώπιον δικαστικής ή διαιτητικής αρχής μαρτυρική κατάθεση ή χορήγηση άλλων αποδεικτικών στοιχείων από μέρους των διαμεσολαβητών, των μερών, των νομικών παραστατών και πάντων των συμμετεχόντων, αναφορικά με τις πληροφορίες που τους γνωστοποιήθηκαν ή υπέπεσαν στην αντίληψη τους, τις συζητήσεις, δηλώσεις, προτάσεις των μερών και απόψεις του διαμεσολαβητή κατά τη σχετική διαδικασία ή επ' αφορμής αυτής, εκτός αν επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης, ιδίως δε για την προστασία της ανηλικότητας ή της σωματικής ακεραιότητας και ψυχικής υγείας φυσικού προσώπου.

Επίσης, ορίζεται ότι ο διαμεσολαβητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του υπέχει αστική ευθύνη μόνο για δόλο.

Άρθρο 6

Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία Διαμεσολάβησης - Υπαγόμενες Διαφορές

Στην παράγραφο 1 του άρθρου προσδιορίζονται οι διαφορές ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία (ΥΑΣ). Ως τέτοια νοείται η συνεδρία στην οποία τα μέρη δέχονται ενημέρωση, κατευθύνσεις, οδηγίες και διασαφήσεις επί της διαδικασίας της διαμεσολάβησης και των ωφελειών της από πλευράς του διαμεσολαβητή σε σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση. Η υποχρεωτικότητα της συνεδρίας έγκειται στο γεγονός ότι η συζήτηση της τυχόν ασκηθησομένης αγωγής κηρύσσεται απαραίτητη, αν δεν κατατεθεί πρακτικό υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης μαζί με τις προτάσεις της συζήτησης της υπόθεσης.

Περαιτέρω, αναφορικά με την επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης της αγωγής της υπόθεσης, δέον όπως επισημανθούν τα ακόλουθα: στην αιτιολογική σκέψη 13 της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης, διευκρινίσθηκε ότι ο προαιρετικός χαρακτήρας της διαμεσολάβησης δεν συνίσταται στην ελευθερία των μερών να προσφύγουν στη σχετική διαδικασία, αλλά στο γεγονός ότι «τα μέρη έχουν την ευθύνη της διαδικασίας και μπορούν να την οργανώσουν κατά την επιθυμία τους και να την ολοκληρώσουν οποιαδήποτε στιγμή». Η προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης των ενδίκων βοηθημάτων που ασκούνται, στις διαφορές του παρόντος άρθρου, συνιστά

συμπληρωματικό, πλην όμως προσωρινό και βραχύχρονο, στάδιο πριν την προσφυγή στην τακτική δικαιοσύνη. Άλλωστε, κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, τα θεμελιώδη δικαιώματα δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια, αλλά υπόκεινται σε περιορισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται πράγματι στους σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκονται με το επίμαχο μέτρο και δεν αποτελούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που προσβάλλει την ουσία των διασφαλιζομένων δικαιωμάτων (απόφαση της 18ης Μαρτίου 2010, Alassini κ.λπ., C 317/08 έως C 320/08, EU :C:2010:146, σκέψη 62 και 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Εν προκειμένω, η συμμετοχή των μερών σε μία υποχρεωτική αρχική συνεδρία ως προϋπόθεσης για το παραδεκτό της συζήτησης της διαφοράς συνιστά σύννομο και ανάλογο προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα περιορισμό, ο οποίος είναι συμβατός με την αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας και δεν τελεί σε αντίθεση με τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, καθώς η διαδικασία δεν καταλήγει σε δεσμευτική για τα εμπλεκόμενα μέρη απόφαση, δεν καθυστερεί ουσιωδώς την άσκηση αγωγής, οι προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικής προθεσμίας, καθώς και σχετικές δικονομικές προθεσμίες αναστέλλονται ενόσω διαρκεί η διαδικασία διαμεσολάβησης, δεν προκαλούνται ή προκαλούνται ελάχιστα έξοδα στα μέρη και δεν αποκλείεται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων (ΔΕΚ υπόθεση C-317- 320/2008, απόφαση της 18ης.03.2010, σκέψεις 54-57 και 61-63, ΔΕΕ υπόθεση C 75/16, με αντικείμενο αίτηση προ-δικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Πρωτοδικείο της Βερόνας, Ιταλία, με απόφαση της 28ης.01.2016). Σε κάθε περίπτωση, η υπαγωγή στη διαμεσολάβηση αναφέρεται στη συμμετοχή των μερών σε μία υποχρεωτική αρχική συνεδρία και όχι στην επίτευξη συμφωνίας, καθώς τα μέρη διατηρούν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης ανά πάσα στιγμή και να προσφύγουν στην τακτική δικαιοσύνη, ασκώντας τη σχετική αγωγή και προσκομίζοντας, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησής της, το πρακτικό της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας.

Οι διαφορές που υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία, εφόσον τα μέρη έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς, είναι: α) οι οικογενειακές διαφορές, πλην των γαμικών διαφορών που αφορούν στο διαζύγιο, στην ακύρωση του γάμου, στην αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας γάμου και των διαφορών από τις σχέσεις γονέων και τέκνων (προσβολή πατρότητας, μητρότητας κ.λπ.) (παράγραφος 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και παράγραφος 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ), β) όλες οι διαφορές που εμπίπτουν στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς και Πολυμελούς Πρωτοδικείου και εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία του ΚΠολΔ και γ) οι διαφορές για τις οποίες σε έγγραφη συμφωνία των μερών προβλέπεται και είναι σε ισχύ ρήτρα διαμεσολάβησης.

Στην παράγραφο 3 αναφέρονται οι διαφορές που εξαιρούνται ρητά από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία (ΥΑΣ) και είναι οι διαφορές με το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ..

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που τα μέρη αποφασίσουν την επίλυση της διαφοράς τους μέσω της δικαστικής μεσολάβησης, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση συμμετοχής τους στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία.

Διαδικασία της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας Διαμεσολάβησης και αμοιβή νομικού παραστάτη

Με τη διάταξη αυτή ρυθμίζεται η διαδικασία της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας και προσδιορίζονται τα στάδια της διαδικασίας, οι προβλεπόμενες γνωστοποιήσεις και προθεσμίες των επιμέρους διαδικαστικών πράξεων, ο τρόπος παράστασης των συμμετεχόντων μερών και άλλες λεπτομέρειες. Ειδικότερα, ορίζεται ο τρόπος επιλογής του διαμεσολαβητή τόσο αν υπάρχει συμφωνία των μερών ως προς το πρόσωπό του όσο και επί μη συμφωνίας των μερών. Ειδικά στη δεύτερη περίπτωση ορίζεται ότι επιλέγεται αυτός από την Κ.Ε.Δ. με αμερόληπτο τρόπο, κατά σειρά προτεραιότητας με βάση τον αύξοντα αριθμό Ειδικού Μητρώου Διαμεσολαβητών του άρθρου 29 του νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που ισχύουν για την κατά τόπον αρμοδιότητα. Επίσης προσδιορίζεται η διαδικασία αποστολής του αιτήματος του μέρους που επισπεύδει προς τον διαμεσολαβητή, η γνωστοποίηση του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για την πραγματοποίηση της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας και η σύνταξη πρακτικού αυτής. Προβλέπεται ρητά στην περίπτωση άσκησης αγωγής η κατάθεση του πρακτικού με τις προτάσεις επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης της υπόθεσης.

Περαιτέρω, ορίζεται ο τρόπος παράστασης των μερών και η υποχρεωτική συμμετοχή του νομικού παραστάτη στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία, καθόσον η παρουσία του βοηθάει το έργο του διαμεσολαβητή με την παροχή των απαιτούμενων εξηγήσεων αναφορικά με τα νομικά θέματα της διαφοράς, δεδομένου ότι ο διαμεσολαβητής δεν είναι απαραίτητα νομικός, ενώ η διαδικασία της διαμεσολάβησης και της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας έχει έννομες συνέπειες για τα μέρη. Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του νόμου, αποτελεί υποχρέωση του πληρεξούσιου δικηγόρου να ενημερώνει τον εντολέα του εγγράφως για την υποχρέωση προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία και τη διαδικασία αυτής.

Τέλος, αν αχθεί η υπόθεση στο δικαστήριο, προβλέπεται η δυνατότητα να επιβληθεί στο μέρος που δεν προσήλθε στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, παρότι είχε κληθεί προς τούτο χρηματική ποινή η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατό (100) ευρώ και μεγαλύτερη από πεντακόσια (500) ευρώ, συνεκτιμώμενης της εν γένει συμπεριφοράς του και των λόγων μη προσέλευσης, καθώς και ότι προσβολή της απόφασης με ένδικα μέσα, ως προς τη χρηματική ποινή, δεν επιτρέπεται αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης.

Άρθρο 8

Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

Οι συμφωνίες που προκύπτουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης προσφέρονται για εκούσια εκτέλεση προς διασφάλιση φιλικής και βιώσιμης σχέσης των μερών. Ωστόσο, αναγκαίο κρίθηκε να προβλεφθεί η εκτελεστότητα των συμφωνιών που επιτυγχάνονται με διαμεσολάβηση, προκειμένου αφενός να ενθαρρύνεται η προσφυγή στη σχετική διαδικασία, αφετέρου να καθορίζεται με ασφάλεια το νομικό πλαίσιο υλοποίησης της συμφωνίας, προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία περαιτέρω αντιδικιών. Με το σχετικό άρθρο καθορίζεται το περιεχόμενο του πρακτικού που συντάσσεται από τον διαμεσολαβητή και ορίζεται ότι από τον χρόνο κατάθεσής του στη γραμματεία του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης, για την οποία έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση ή στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του νόμου στη γραμματεία του δικαστηρίου που εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης, συνιστά εκτελεστό τίτλο κατ' άρθρο 904 ΚΠολΔ, εφόσον περιέχει συμφωνία που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης. Επίσης, ορίζεται ότι το απόγραφο εκδίδεται ατελώς από το δικαστή ή τον πρόεδρο του κατά τα ανωτέρω αρμόδιου δικαστηρίου. Περαιτέρω, αναφέρεται ρητά στην περίπτωση που μέρος της συμφωνίας των μερών αφορά δικαιοπραξίες, για την εγκυρότητα των οποίων απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος και μεταγραφή, να υποβάλλονται αυτές στον νόμιμο αυτόν τύπο και τις απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας. Τέλος ορίζεται ότι το πρακτικό της διαμεσολάβησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 293 ΚΠολΔ.

Άρθρο 9

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή, την αποσβεστική προθεσμία και τις δικονομικές προθεσμίες

Η συστηματική ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης και η ασφάλεια δικαίου επιβάλλει τη ρύθμιση των θεμάτων που αναφέρονται στην παραγραφή των αξιώσεων και την τήρηση της αποσβεστικής προθεσμίας άσκησης δικαιωμάτων, που υπάγονται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Με το ως άνω άρθρο ορίζεται ότι η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία άσκησης δικαιωμάτων, καθώς και οι δικονομικές προθεσμίες, αναστέλλονται από την έγγραφη γνωστοποίηση του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για τη διεξαγωγή της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας ή στην περίπτωση της εκούσιας προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης του άρθρου 5, από τη συμφωνία υπαγωγής σε αυτήν, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, ενώ αυτές συνεχίζονται την επομένη της σύνταξης του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας ή της επίδοσης δήλωσης αποχώρησης από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης του ενός μέρους προς το άλλο και προς τον διαμεσολαβητή ή της με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωσης ή κατάργησης της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, με την επιφύλαξη των άρθρων 261, 262 και 263 ΑΚ.

Άρθρο 10 Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης

Στο άρθρο 10 προβλέπεται η συγκρότηση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης (Κ.Ε.Δ.) με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη και έχει ληφθεί μέριμνα, ώστε να εκπροσωπούνται ισόποσα οι καθ' ύλην αρμόδιοι δικαστικοί λειτουργοί για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται σε διαμεσολάβηση, καθώς και οι δικηγόροι και οι καθηγητές των Α.Ε.Ι., που έχουν πρακτική και θεωρητική συνεισφορά στο αντικείμενο της διαμεσολάβησης.

Έτσι, τόσο οι εν ενεργεία ή επί τιμή δικαστικοί λειτουργοί, όσο και οι εκπρόσωποι της ολομέλειας των δικηγορικών συλλόγων και οι καθηγητές των Α.Ε.Ι. που απαρτίζουν την Κ.Ε.Δ. ορίζονται σε δύο (2). Πιο αυξημένη κρίθηκε η συμμετοχή των εκπροσώπων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των ίδιων των διαμεσολαβητών, καθώς σε περισσότερα άρθρα του παρόντος νόμου προβλέπεται ότι το Υπουργείο θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εφαρμογή του θεσμού, προκειμένου να προβεί σε βελτίωση του θεσμού με νομοθετικές παρεμβάσεις όπου απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις των διαμεσολαβητών και της Κ.Ε.Δ.. Για τον λόγο αυτό, τόσο οι εκπρόσωποι του Υπουργείου όσο και των διαμεσολαβητών που απαρτίζουν την Κ.Ε.Δ. ορίζονται σε τρεις (3).

Σε ό,τι αφορά, ειδικότερα, στους εκπροσώπους της ολομέλειας των δικηγορικών συλλόγων της χώρας, τους καθηγητές Α.Ε.Ι. και τους δικαστικούς λειτουργούς, ορίζεται ότι απαιτείται η προηγούμενη εμπειρία ή εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση και προτιμώνται οι κάτοχοι διαπίστευσης στη διαμεσολάβηση. Για τους διαμεσολαβητές που συμμετέχουν στην Κ.Ε.Δ. απαιτείται τουλάχιστον τετραετής επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό τους αντικείμενο και πρόσθετη εμπειρία στη διαμεσολάβηση, η οποία αποδεικνύεται προσηκόντως. Προβλέπεται, ακόμη, ότι ως Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ. ορίζεται ο αρχαιότερος από τους δικαστικούς λειτουργούς. Τέλος, θεσπίζεται κώλυμα των μελών της Κ.Ε.Δ., το οποίο ισχύει και για τα τρίτα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη της Επιτροπής Εξετάσεων, σχετικά με την οποιαδήποτε ισχύουσα σχέση συνεργασίας τους με φορείς κατάρτισης.

Άρθρο 11 Αρμοδιότητες Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης

Στο παρόν άρθρο απαριθμούνται οι αρμοδιότητες της Κ.Ε.Δ., οι οποίες είναι ελεγκτικές και πειθαρχικές. Επισημαίνεται ότι η Κ.Ε.Δ. συνιστά το αρμόδιο όργανο για τον έλεγχο εφαρμογής του θεσμού της διαμεσολάβησης. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Κ.Ε.Δ. συστήνει, εκ των μελών της, τέσσερις (4) υποεπιτροπές με ρητή εξουσιοδότηση για την οριστική διευθέτηση των ζητημάτων που αναλαμβάνει η κάθε μία, εξαιρουμένων των ζητημάτων αρμοδιότητας της Ολομέλειας. Πρόκειται για την Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών, την Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου, την Επιτροπή Ελέγχου Φορέων Κατάρτισης και την Επιτροπή Εξετάσεων.

Άρθρα 12-16

Τα άρθρα αυτά περιλαμβάνουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο διαμεσολαβητής, ώστε να είναι σε θέση να εγγυηθεί την αμερόληπτη διεξαγωγή της διαδικασίας διαμεσολάβησης από πρόσωπο με υψηλή εκπαίδευση, κατάρτιση, εξειδίκευση, πρακτική εμπειρία και δεξιότητες και με γνώμονα τον σεβασμό των αρχών της ουδετερότητας και της ανεξαρτησίας έναντι των μερών, της ιδιωτικής αυτονομίας των μερών και της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Επισημαίνεται ότι αποκλείονται της άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι υπηρετούν ως δημόσιοι, δημοτικοί και δικαστικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι νομικών προσώπων και ιδρυμάτων δημοσίου δικαίου, καθώς και οι εν ενεργεία δικαστικοί ή δημόσιοι λειτουργοί, ενώ εξαιρούνται της απαγόρευσης αυτής όσοι δημόσιοι λειτουργοί παράλληλα ασκούν νομίμως ελεύθερο επάγγελμα. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι Ν. Π. Δ. Δ. δύνανται να δραστηριοποιούνται ως διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές αποκλειστικά και μόνο στο πλαίσιο και για τις ανάγκες της υπηρεσίας τους.

Άρθρο 17

Πειθαρχικό Δίκαιο

Το άρθρο αυτό αφορά το σύνολο της πειθαρχικής διαδικασίας και του πειθαρχικού δικαίου που διέπει τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές. Εξάλλου, η ιδιότητα του διαμεσολαβητή δύναται να αντιστοιχεί σε αυτοτελές επάγγελμα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος νόμου. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου περιλαμβάνονται οι γενικές αρχές του πειθαρχικού δικαίου των διαμεσολαβητών, τα πειθαρχικά τους παραπτώματα και ο χρόνος παραγραφής τους, οι πειθαρχικές ποινές και οι συνέπειες της ανάκλησης της διαπίστευσης, καθώς και τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα για την εξέταση αναφορών κατά διαμεσολαβητών και την επιβολή των αντίστοιχων ποινών σε βάρος τους.

Άρθρο 18

Αμοιβή διαμεσολαβητή

Στη διάταξη αυτή ρυθμίζεται το ζήτημα της αμοιβής του διαμεσολαβητή και προβλέπεται η δυνατότητα να προσδιορισθεί αυτή ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία των μερών.

Σε περίπτωση μη ύπαρξης συμφωνίας για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50,00) ευρώ, ενώ για κάθε συνεδρία που έπεται της αρχικής μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η αμοιβή του διαμεσολαβητή προσδιορίζεται σε ωριαία βάση και ορίζεται στο ποσό των ογδόντα (80,00) ευρώ. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία, καθώς και για την εκούσια διαδικασία διαμεσολάβησης βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία. Στην περίπτωση της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας η αμοιβή προκαταβάλλεται από το επισπεύδον μέρος και σε περίπτωση που ακολουθήσει δίκη επί της διαφοράς, το μέρος που δεν κατέβαλε τη

συμμετοχή του στην αμοιβή του διαμεσολαβητή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία ή δεν προσήλθε σ' αυτήν παρότι κλήθηκε νομότυπα, καταδικάζεται σε ολόκληρο το ποσό αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ και η αμοιβή σε αυτήν την περίπτωση λογίζεται ως δικαστικό έξοδο ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης. Επιπλέον, ορίζεται ότι τα ανωτέρω ποσά για την αμοιβή του διαμεσολαβητή δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρα 19 - 20

Σύμφωνα με τα άρθρα αυτά, το επάγγελμα του διαμεσολαβητή μπορεί να ασκηθεί είτε αυτοτελώς, είτε παράλληλα με άλλη επιτρεπτή, κατά τις κείμενες διατάξεις και τον παρόντα νόμο, κύρια επαγγελματική δραστηριότητα. Προβλέπεται, επίσης, ότι οι διαμεσολαβητές μπορούν να οργανώνονται και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους υπό τη μορφή ενώσεων προσώπων διαπιστευμένων διαμεσολαβητών.

Άρθρο 21

Το παρόν άρθρο προβλέπει την υποχρεωτική υποβολή τετραμηνιαίας έκθεσης από το διαμεσολαβητή προς την Κ.Ε.Δ. για τα πεπραγμένα του, καθώς και τον τρόπο υποβολής της έκθεσης αυτής και τα κατ' ελάχιστο απαιτούμενα στοιχεία που θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτή. Τα στατιστικά αυτά στοιχεία θα αξιοποιούνται στο πλαίσιο της έκθεσης για την εφαρμογή του θεσμού, την οποία υποβάλλει ετησίως η Κ.Ε.Δ. προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Άρθρα 22

Φορείς κατάρτισης

Στο άρθρο αυτό διευρύνεται η δυνατότητα σύστασης φορέων κατάρτισης από φυσικό ή νομικό πρόσωπο με κύριο αντικείμενο την εκπαίδευση στη διαμεσολάβηση και στους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών, σε συμμόρφωση με την υπ' αριθμό C-729/2017 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σκοπός είναι η εκπαίδευση των διαμεσολαβητών, που πραγματοποιείται από τους φορείς κατάρτισης να εξασφαλίζει ότι η διαδικασία διαμεσολάβησης διεξάγεται με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο έναντι των μερών.

Φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών μπορεί να είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, δικαίωμα σύστασης του οποίου έχουν δικηγορικοί σύλλογοι είτε κατά μόνας, είτε από κοινού, είτε και σε σύμπραξη με άλλους επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή επιμελητήρια της ημεδαπής αλλά και της αλλοδαπής. Δυνατότητα σύστασης φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών έχουν και τα Κέντρα δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.Δι.Βι.Μ.) των ΑΕΙ, τα οποία υποχρεούνται να τηρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον παρόντα νόμο, αναφορικά με τα προσόντα των εκπαιδευτών, την εκπαίδευση με αντικείμενο τη διαμεσολάβηση, καθώς και τον ελάχιστο αριθμό εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων.

Ορίζεται ο ελάχιστος αριθμός εκπαιδευτών για κάθε φορέα κατάρτισης σε τρεις (3), με βασική προϋπόθεση την τετραετή εμπειρία στη διαμεσολάβηση και διαζευκτικά τα λοιπά προσόντα, όπως μεταπτυχιακό, διδακτορικό τίτλο, εκατόν εξήντα (160) ώρες μετεκπαίδευσης επιπλέον της βασικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση ή εκατόν εξήντα (160) ώρες αποδεδειγμένης εμπειρίας ως εκπαιδευτών διαμεσολαβητών. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα ανάθεσης στους συνταξιούχους ή επί τιμή δικαστικούς λειτουργούς καθηκόντων εκπαίδευσης διαμεσολαβητών μόνο στα Κέντρα δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) των Α.Ε.Ι., εφόσον είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές και έχουν εμπειρία στη δικαστική μεσολάβηση. Τέλος ορίζεται ο μέγιστος αριθμός υποψήφιων διαμεσολαβητών για κάθε εκπαιδευτικό κύκλο σε είκοσι ένα (21) με τουλάχιστον δύο (2) εκπαιδευτές.

Άρθρο 23-25

Αδειοδότηση Φορέων κατάρτισης

Κύριος και πρωταρχικός στόχος των σχετικών διατάξεων είναι η διασφάλιση της ποιότητας της λειτουργίας των Φορέων Κατάρτισης διαμεσολαβητών και ως εκ τούτου ρυθμίζονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η εν γένει διαδικασία αδειοδότησης των φορέων αυτών, ενώ προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης των όρων και των προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας τους με απόφαση του υπουργού Δικαιοσύνης.

Στα άρθρα 24 και 25 απαριθμούνται τα δικαιολογητικά που υποχρεούνται να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς κατάρτισης, προκειμένου να λάβουν άδεια λειτουργίας, εφόσον είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα αντίστοιχα. Τα δικαιολογητικά αυτά υποβάλλονται επιπλέον των γενικών δικαιολογητικών που απαριθμούνται στο άρθρο 23 του παρόντος. Ειδικότερα, απαιτούνται συμπληρωματικά δικαιολογητικά τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα και τους νόμιμους εκπροσώπους τους, που κρίθηκαν αναγκαία λόγω των εγγυήσεων αξιοπιστίας και καλής λειτουργίας που πρέπει να παρέχουν.

Άρθρο 26

Υποψήφιοι διαμεσολαβητές

Στο παρόν άρθρο ορίζονται τα ελάχιστα προσόντα που πρέπει να κατέχουν οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές προκειμένου να υποβάλουν αίτηση για συμμετοχή τους σε πρόγραμμα βασικής εκπαίδευσης διαμεσολαβητών. Ειδικότερα, οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών σχολής της αλλοδαπής, νόμιμα αναγνωρισμένου στην ημεδαπή, καθώς και να προσκομίσουν απόσπασμα ποινικού μητρώου.

Άρθρο 27

Πρόγραμμα σπουδών

Στο άρθρο αυτό καθορίζεται το περιεχόμενο του βασικού προγράμματος σπουδών που πρέπει να παρακολουθήσουν οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές προκειμένου να συμμετέχουν στις εξετάσεις για τη διαπίστευσή τους. Παράλληλα παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στους δικαστικούς λειτουργούς, τους δικηγόρους και τους συμβολαιογράφους να εξαιρούνται από την παρακολούθηση των νομικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών όσον αφορά τις Θεμελιώδεις έννοιες Ιδιωτικού Δικαίου, το Γενικό Εμπορικό Δίκαιο, τις Εταιρείες και τα Αξιόγραφα. Η ανωτέρω εξαίρεση προβλέπεται με δεδομένο ότι τα συγκεκριμένα μαθήματα αποτελούν βασικά μαθήματα κορμού του προγράμματος σπουδών κατά τις προπτυχιακές σπουδές στις Νομικές Σχολές της χώρας. Η εξαίρεση από την παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών δεν συνεπάγεται απαλλαγή από την εξέτασή τους για τη διαπίστευση διαμεσολαβητών. Επιπρόσθετα, προβλέπεται η υποχρεωτική μετεκπαίδευσή τους ελάχιστης διάρκειας είκοσι (20) ωρών ανά τριετία που παρέχεται αποκλειστικά από αδειοδοτημένους φορείς ή από αναγνωρισμένους φορείς της αλλοδαπής.

Άρθρο 28

Διαπίστευση διαμεσολαβητών

Στο άρθρο αυτό περιγράφεται αναλυτικά η διαπίστευση των διαμεσολαβητών και η διαδικασία των εξετάσεων. Οι εξετάσεις διεξάγονται από την Επιτροπή Εξετάσεων, όπως αυτή έχει οριστεί από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία είναι αρμόδια να καθορίσει τον τόπο, χρόνο και τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων. Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και συμπεριλαμβάνουν οπωσδήποτε αξιολόγηση σε προσομοιώσεις. Οι προφορικές εξετάσεις προϋποθέτουν την επιτυχή ολοκλήρωση των γραπτών. Επιπροσθέτως, προϋπόθεση για την επιτυχία στις εξετάσεις είναι η λήψη μέσου όρου βαθμολογίας τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) υπό την προϋπόθεση ότι θα λάβουν βαθμολογία τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) και στις γραπτές και στις προφορικές. Οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές που απέτυχαν σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους πρέπει να προσκομίσουν νέο πιστοποιητικό εκπαίδευσης από Φορέα κατάρτισης, καθώς θεωρείται ότι η τριπλή αποτυχία στις εξετάσεις είναι ενδεικτική της ελλιπούς κατανόησης του εν γένει μηχανισμού της διαμεσολάβησης.

Άρθρο 29

Ενημέρωση κοινού – Μητρώα Διαμεσολαβητών

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται τα θέματα της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με το θεσμό της διαμεσολάβησης, καθώς και τον τρόπο πρόσβασης στις υπηρεσίες των διαμεσολαβητών. Επιπρόσθετα, ρυθμίζεται η κατάρτιση και η τήρηση των Μητρώων Διαμεσολαβητών - Γενικού και Ειδικού Μητρώου - και προβλέπεται η δυνατότητα εγγραφής σε αυτά διαμεσολαβητών που έχουν διαπιστευθεί σε άλλο κράτος-μέλος

Άρθρο 30

Εκούσια παραίτηση – Αναστολή άσκησης καθηκόντων διαμεσολάβησης

Στο παρόν άρθρο ρυθμίζεται η δυνατότητα παραίτησης του διαμεσολαβητή και η διαγραφή του από τα Μητρώα Διαμεσολαβητών. Προβλέπονται ακόμη οι όροι και οι προϋποθέσεις για την επανεγγραφή του στα Μητρώα εντός πενταετίας από την παραίτησή του, καθώς και η δυνατότητα αναστολής των καθηκόντων του.

Άρθρο 31

Καταργούμενες και Μεταβατικές διατάξεις

Στο άρθρο αυτό προβλέπονται οι αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις για την ομαλή εφαρμογή του νόμου.

Άρθρο 32

Με το παρόν άρθρο εισάγεται, τμηματικά και διαδοχικά, η εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης, με διττό σκοπό. Κατά πρώτον, σκοπός του νομοθέτη είναι η σταδιακή εξοικείωση με τον θεσμό της διαμεσολάβησης τόσο των νομικών παραστατών και των διαμεσολαβητών όσο και των μερών και κατά δεύτερον, η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση των όποιων πρωτοεμφανιζόμενων δυσλειτουργιών προκύψουν από την εφαρμογή της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας των άρθρων 6 και 7 του νόμου.

Επίσης, προβλέπεται η αξιολόγηση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης του θεσμού της διαμεσολάβησης και της πρακτικής εφαρμογής της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας, μετά την πάροδο διετίας, σύμφωνα με τα στοιχεία που θα προκύψουν από την προβλεπόμενη στην παράγραφο 5 του άρθρου 11 του παρόντος Ετήσια Έκθεση της Κ.Ε.Δ., σε συνδυασμό με τα στατιστικά στοιχεία που θα συγκεντρώνονται ανά τετράμηνο από τις Εκθέσεις Πεπραγμένων των διαμεσολαβητών του άρθρου 21 του νόμου.

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Χρ. Σταϊκούρας

Ν. Κεραμέως

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κων. Τσιάρας

Π. Θεοδωρικάκος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καταργούνται τα άρθρα 178 -206, πλην του άρθρου 205 του ν. 4512/2018, με τίτλο «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις» (Α' 5), τα οποία έχουν ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β` ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`

Άρθρο 178

Σκοπός

Το Κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό τη ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και την περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ως και σε υποθέσεις διασυννοριακών διαφορών.

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στη δικαστική μεσολάβηση, όπως αυτή ρυθμίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 179

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως ιδιωτική διαφορά καλείται η αμφισβήτηση για την ύπαρξη, την έκταση, το περιεχόμενο ή τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαιώματος και ως ιδιωτικά δικαιώματα θεωρούνται όσα αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό δίκαιο.
2. Ως διαμεσολάβηση νοείται μια διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας και με βασικά χαρακτηριστικά την εμπιστευτικότητα, την ιδιωτική αυτονομία, την ουδετερότητα και αμεροληψία του διαμεσολαβητή, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη επιχειρούν εκουσίως με καλόπιστη συμπεριφορά και συναλλακτική ευθύτητα να επιλύσουν με συμφωνία μία διαφορά τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή.
3. Ως διαμεσολαβητής νοείται τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τους διαδίκους και τη διαφορά, που αναλαμβάνει να διαμεσολαβήσει με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, διευκολύνοντας τα συμμετέχοντα μέρη να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση της διαφοράς τους. Ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι νόμιμα διαπιστευμένος στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
4. Ως διασυννοριακή διαφορά νοείται εκείνη στην οποία τουλάχιστον ένα από τα μέρη κατοικεί μονίμως ή διαμένει συνήθως σε κράτος-μέλος διαφορετικό από εκείνο οποιουδήποτε άλλου μέρους κατά την ημερομηνία στην οποία:

α) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, αφότου ανέκυψε η διαφορά,

β) έχει διαταχθεί η διαμεσολάβηση από δικαστήριο κράτους-μέλους,

γ) κατατίθεται ένδικο βοήθημα, για το παραδεκτό της συζήτησης του οποίου υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή

δ) κληθούν τα μέρη από αρμόδιο δικαστήριο.

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ως διασυνοριακή διαφορά νοείται και εκείνη για την οποία αρχίζουν δικαστικές διαδικασίες ή διαιτησία ύστερα από διαμεσολάβηση μεταξύ των μερών σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών, κατά την ημερομηνία που προβλέπεται στις περιπτώσεις α', β' ή γ' της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 180

Υπαγόμενες διαφορές

Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός από τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 182 του παρόντος, μπορούν να υπαχθούν και οι αστικές και εμπορικές διαφορές ιδιωτικού δικαίου, υφιστάμενες ή μέλλουσες, μετά από έγγραφη συμφωνία των μερών, αν αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Η συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση πρέπει να περιληφθεί στα πρακτικά του δικαστηρίου στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 181 του παρόντος. Η συμφωνία των μερών για υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαδικασία της διαμεσολάβησης πρέπει να περιγράφει το αντικείμενο αυτής και διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις.

Άρθρο 181

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Προσφυγή στη διαμεσολάβηση χωρεί:

α) αν τα μέρη συμφωνήσουν να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 179 και 180,

β) αν τα μέρη κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση και συναινούν σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου,

γ) αν η υπαγωγή συγκεκριμένης διαφοράς στη διαμεσολάβηση διαταχθεί από δικαστική αρχή άλλου κράτους-μέλους και η σχετική υπαγωγή δεν προσβάλλει τα χρηστά ήθη και την ελληνική δημόσια τάξη,

δ) αν η υπαγωγή της διαφοράς στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επιβάλλεται από το νόμο.

2. Το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί ιδιωτική διαφορά που είναι δυνατόν να υπαχθεί στη διαδικασία της διαμεσολάβησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 180, μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη, κατά την ελεύθερη κρίση του, όλες τις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης για να επιλύσουν τη διαφορά. Εφόσον τα μέρη συμφωνούν, η σχετική έγγραφη συμφωνία συμπεριλαμβάνεται στα

πρακτικά του Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή το Δικαστήριο αναβάλλει υποχρεωτικά τη συζήτηση της υπόθεσης σε δικάσιμο μετά την πάροδο τριμήνου και όχι πέραν του εξαμήνου, μη συνυπολογιζόμενου του χρονικού διαστήματος των δικαστικών διακοπών. Εφόσον τα διάδικα μέρη ή ένα εξ αυτών παρίστανται ενώπιον του Δικαστηρίου διά πληρεξουσίου δικηγόρου, η πληρεξουσιότητα αυτή καλύπτει και τη συμφωνία περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση.

3. Η υπαγωγή μιας διαφοράς ιδιωτικού δικαίου στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν αποκλείει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για αυτήν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, στα πλαίσια της άσκησης των καθηκόντων του σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. 1756/1988 (Α' 35), δικαιούται να συστήνει σε όσους φιλονικούν, να προσπαθήσουν να επιλύσουν τη διαφορά τους διά του θεσμού της διαμεσολάβησης, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Άρθρο 182

Υποχρεωτικότητα

Η υποχρεωτική υπαγωγή ιδιωτικών διαφορών στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, καθώς και η υποχρέωση ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο για αυτές, ρυθμίζεται ως εξής:

1. Διαφορές που υπάγονται υποχρεωτικά στη διαδικασία διαμεσολάβησης.

Επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, οι παρακάτω ιδιωτικές διαφορές υπάγονται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης:

α) Οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση οροφοκτησίας, οι διαφορές από τη λειτουργία απλής και σύνθετης κάθετης ιδιοκτησίας, οι διαφορές αφενός ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και κάθετης ιδιοκτησίας και αφετέρου στους ιδιοκτήτες ορόφων, διαμερισμάτων και κάθετων ιδιοκτησιών, καθώς επίσης και διαφορές που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των άρθρων 1003 έως 1031 του ΑΚ.

β) Οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημίες από αυτοκίνητο, ανάμεσα στους δικαιούχους ή τους διαδόχους τους και εκείνους που έχουν υποχρέωση για αποζημίωση ή τους διαδόχους τους, όπως και απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρείες και τους ασφαλισμένους ή τους διαδόχους τους, εκτός αν από το ζημιολόγο συμβάν επήλθε θάνατος ή σωματική βλάβη.

γ) Οι διαφορές από αμοιβές του άρθρου 622Α του ΚΠολΔ.

δ) Οι οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές της παραγράφου 1 περιπτώσεις α', β' και γ' και της παραγράφου 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ.

ε) Οι διαφορές που αφορούν σε απαιτήσεις αποζημίωσης ασθενών ή των οικείων τους σε βάρος ιατρών, οι οποίες ανακύπτουν κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των τελευταίων.

στ) Οι διαφορές που δημιουργούνται από την προσβολή εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικών σχεδίων ή υποδειγμάτων.

ζ) Οι διαφορές από χρηματιστηριακές συμβάσεις.

2.Α. Εξαιρούνται από την υποχρεωτική υπαγωγή σε διαμεσολάβηση της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1.

- α) η κύρια παρέμβαση που ασκείται σε συνάφεια με το αντικείμενο των διαφορών αυτών,
- β) οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ.,
- γ) οι διάδικοι που δικαιούνται νομικής βοήθειας κατά το ν. 3226/2004, όπως ισχύει, ή στους οποίους παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας κατά τα άρθρα 194 και 195 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας,
- δ) οι δίκες οι σχετικές με την εκτέλεση,
- ε) η ανακοπή των άρθρων 632 και 633 παρ. 2 ΚΠολΔ,
- στ) κάθε άλλη περίπτωση στην οποία δεν προβλέπεται αναστολή εκτέλεσης κατά τις κείμενες διατάξεις του νόμου,
- ζ) οι διαφορές του ν. 3869/2010,
- η) οι διαταγές πληρωμής,

Β. Δικαιώματα ή αξιώσεις των μερών της εν γένει διαφοράς, που δεν περιλαμβάνονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, δεν υπάγονται στην, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, διαδικασία της διαμεσολάβησης.

Άμα το ανεπιτυχές πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης και της σύνταξης του σχετικού πρακτικού, κάθε μέρος της διαφοράς προσκομίζει αυτό στο δικαστήριο, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης. Το ίδιο δικαίωμα έχει κάθε μέρος της διαφοράς για κάθε κεφάλαιο των απαιτήσεων του το οποίο δεν συζητήθηκε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης από υπαιτιότητα του άλλου μέρους, καίτοι αυτό υπαγόταν υποχρεωτικά στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ανεξαρτήτως του αποτελέσματος αυτής. Αν το ένα μέρος της διαφοράς δεν προσέρχεται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παρότι έχει κληθεί προς τούτο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεομοιοτυπία (φαξ) ή συστημένη επιστολή, ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό και το άλλο μέρος προσκομίζει αυτό στο Δικαστήριο κατά τη συζήτηση της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος. Στην τελευταία περίπτωση, με την απόφαση του Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της διαφοράς, δύναται να επιβληθεί στο διάδικο μέρος που δεν προσήλθε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αν και κλήθηκε προς τούτο, όπως ανωτέρω, χρηματική ποινή, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατόν είκοσι (120) ευρώ και μεγαλύτερη από τριακόσια (300) ευρώ, συνεκτιμωμένης της εν γένει συμπεριφοράς του στη μη προσέλευση στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και επιπλέον χρηματική ποινή μέχρι ποσοστού 0,2% επί του αντικειμένου της διαφοράς ανάλογα με την έκταση της ήττας αυτού. Οι χρηματικές ποινές του προηγούμενου εδαφίου περιέρχονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στο οποίο κοινοποιείται με επιμέλεια του γραμματέα του Δικαστηρίου αντίγραφο της απόφασης.

Γ. Για τη διαδικασία προσφυγής στη διαμεσολάβηση εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

3. Υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο.

Πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος οφείλει να ενημερώσει τον εντολέα του εγγράφως, για τη δυνατότητα απόπειρας διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις προσφυγής σε διαμεσολάβηση, καθώς και για την τυχόν υποχρεωτική υπαγωγή της διαφοράς ή μέρους αυτής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος. Το ενημερωτικό έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης

μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος επί ποινή απαράδεκτου της συζήτησής του.

4. Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση.

Α. Για τις διαφορές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο δικηγόρος του αιτούμενου δικαστική προστασία υποχρεούται, ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου, να υποβάλλει σε διαμεσολαβητή από τη λίστα διαπιστευμένων διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί στο άλλο ή στα άλλα μέρη το κατά τα ανωτέρω αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και συνεννοείται με αυτά για την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της συνεδρίας διαμεσολάβησης. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της, καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής.

Η συνεδρία λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της γνωστοποίησης της αίτησης του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, ενώ η διαμεσολάβηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των επομένων τριάντα (30) ημερών, που εκκινούν από την επομένη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας. Τα μέρη δύνανται να συμφωνούν παράταση της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται στις παραπάνω προθεσμίες. Τα μέρη παρίστανται υποχρεωτικά, μετά των πληρεξούσιων δικηγόρων τους πλην των περιπτώσεων των καταναλωτικών διαφορών και μικροδιαφορών.

Β. Αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία αμφοτέρων των μερών και του διαμεσολαβητή στον ίδιο τόπο και χρόνο, η συνεδρία της διαμεσολάβησης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης, στο οποίο έχει πρόσβαση το άλλο ή τα άλλα μέρη της διαφοράς. Η διαδικασία τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω γραφείου άλλου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή που εδρεύει στον τόπο της κατοικίας, εγκατάστασης ή έδρας του άλλου ή των άλλων μερών της διαφοράς.

Η διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ρυθμίζει κάθε αναγκαία τεχνική, διοικητική ή άλλη λεπτομέρεια.

Γ. Αν κατά την αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό.

5. Η υποχρεωτική υπαγωγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εφαρμόζεται όταν η πρόσκληση για προσφυγή σε αυτή περιλαμβάνει πρόσωπο ή πρόσωπα αγνώστου διαμονής.

6. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι τέσσερις (24) ώρες, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

7. Αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο183

Διαδικασία διαμεσολάβησης

1. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους.

2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής. Ο διαμεσολαβητής είναι ένας (1), εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν εγγράφως ότι οι διαμεσολαβητές θα είναι περισσότεροι. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή και τον τόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης αυτοί ορίζονται, κατά αποκλειστικότητα μετά από αίτηση οποιουδήποτε από τα μέρη, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης του άρθρου 186, με αιτιολογημένη απόφασή της. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης λαμβάνει υπόψη της το είδος της διαφοράς που άγεται προς διαμεσολάβηση, τις διατάξεις του ΚΠολΔ για την κατά τόπο αρμοδιότητα, τις ειδικές δεξιότητες του διαμεσολαβητή, όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 203 και τον αριθμό των διαμεσολαβήσεων που έχει διεξάγει, όπως αυτός προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 197.

3. Ο χρόνος, τόπος και λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης καθορίζονται από το διαμεσολαβητή σε συμφωνία με τα μέρη. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία των μερών για τα παραπάνω, ο διαμεσολαβητής δύναται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με τον τρόπο που κρίνει προσφορότερο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαφοράς.

4. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο διαμεσολαβητής μπορεί, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, να επικοινωνεί και να συναντά καθένα από τα μέρη είτε χωριστά είτε από κοινού. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις χωριστές επικοινωνίες του με το ένα μέρος δεν κοινολογούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του άλλου μέρους. Οι ενέργειες του διαμεσολαβητή και των μερών για την επίτευξη συμβιβαστικής επίλυσης της μεταξύ τους διαφοράς διέπονται από τις αρχές της καλής πίστης και ειλικρίνειας και της διαρκούς αμεροληψίας του διαμεσολαβητή έναντι αυτών. Τα μέρη μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να συμφωνήσουν ως διαδικασία διαμεσολάβησης τη διαδικασία και τους ειδικότερους κανόνες που προβλέπουν κέντρα και οργανισμοί διαμεσολάβησης.

5. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν εγγράφως περί του εμπιστευτικού ή μη χαρακτήρα της διαδικασίας. Η συμφωνία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Τα μέρη δύναται να συμφωνήσουν ότι θα τηρήσουν εμπιστευτικό και το περιεχόμενο της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός αν η κοινολόγηση του περιεχομένου της είναι απαραίτητη για την εκτέλεσή της ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης.

6. Οι διαμεσολαβητές, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι αυτών και όσοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες ενώπιον των Δικαστηρίων ή σε διαιτητικές διαδικασίες, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης, για την προστασία της ανηλικότητας ή της σωματικής ακεραιότητας και ψυχικής υγείας φυσικού προσώπου.

7. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των ποινικών Δικαστηρίων, των Ανακριτών και των Εισαγγελέων, καθώς και της αντίθετης και ρητής συμφωνίας των μερών, οι συζητήσεις και οι προτάσεις που εκφράστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, οι απόψεις του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για την επίτευξη συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, η εκφρασθείσα βούληση των μερών, καθώς και όποιες δηλώσεις των μερών στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης, δεν μπορούν να αποτελέσουν αποδεικτικά μέσα ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου ή διαιτητικού δικαστηρίου σε περίπτωση αποτυχίας της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Η παραπάνω απαγόρευση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου.

8. Ο διαμεσολαβητής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί το διορισμό του και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ευθύνεται μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια, ανεξαρτήτως της τυχόν πειθαρχικής ή ποινικής ευθύνης του.

Άρθρο 184

Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

1. Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης που πρέπει να περιέχει:
  - α) το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό φορολογικού μητρώου και τον αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης του διαμεσολαβητή,
  - β) τον τόπο και το χρόνο της διαμεσολάβησης,
  - γ) τα πλήρη στοιχεία των μερών που προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση και τα ονόματα των πληρεξούσιων δικηγόρων τους,
  - δ) τη συμφωνία με την οποία τα μέρη προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση,
  - ε) τα πλήρη στοιχεία τυχόν άλλων προσώπων που μετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης,
  - στ) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη κατά τη διαμεσολάβηση ή τη διαπίστωση της αποτυχίας της διαμεσολάβησης.
2. Μετά το πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης, το πρακτικό υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίου δικηγόρους τους και κάθε μέρος δικαιούται να παραλάβει από ένα ισόκυρο πρακτικό, το οποίο και δύναται να καταθέσει οποτεδήποτε στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου του τόπου που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης για την οποία έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση. Κατά την κατάθεση υποβάλλεται παράβολο ποσού πενήντα (50) ευρώ, το ύψος του οποίου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η δαπάνη για το παράβολο βαρύνει τον καταθέτη, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

3. Σε περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης, το πρακτικό μπορεί να υπογράφεται μόνο από το διαμεσολαβητή, ο οποίος οφείλει να μνημονεύσει ότι τα μέρη δεν κατέληξαν σε συμφωνία.

4. Από την κατάθεση στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου, το πρακτικό διαμεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεστεί αναγκαστικά, αποτελεί τίτλο εκτελεστό σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 904 του ΚΠολΔ. Το απόγραφο για την εκτέλεση εκδίδεται, σύμφωνα με τα άρθρα 915 έως 918 του ΚΠολΔ, από τον Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στη γραμματεία του οποίου κατετέθη το πρακτικό διαμεσολάβησης, χωρίς να επιβάλλονται άλλα έξοδα υπέρ του Δημοσίου στον επισπεύδοντα διάδικο.

5. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει και διατάξεις που αφορούν δικαιοπράξεις οι οποίες υπόκεινται εκ του νόμου σε συμβολαιογραφικό τύπο, οι διατάξεις αυτές πρέπει να περιβληθούν το συμβολαιογραφικό τύπο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη σύνταξη τέτοιων συμβολαιογραφικών εγγράφων και τη μεταγραφή τους.

Άρθρο 185

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες

Η γνωστοποίηση του αιτήματος του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 182 παράγραφος 4Α του παρόντος, αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και δικαιωμάτων, εφόσον αυτές έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου, καθώς και τις οικονομικές προθεσμίες, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261, 262 και 263 του ΑΚ, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που ανεστάλησαν, αρχίζουν και πάλι τρεις (3) μήνες μετά τη σύνταξη του πρακτικού αποτυχίας της διαμεσολάβησης ή από την επίδοση δήλωσης αποχώρησης από τη διαμεσολάβηση από το ένα μέρος στο άλλο και τον διαμεσολαβητή ή από την με οποιοδήποτε τρόπο ολοκλήρωση ή κατάργηση της διαμεσολάβησης.

Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει αιρέσεις ή προθεσμίες (άρθρα 201, 202, 210 ΑΚ) ή οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ισχύος της, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που ανεστάλησαν, εκκινούν και πάλι τρεις (3) μήνες μετά την πλήρωση της αιρέσεως ή την παρέλευση της προθεσμίας ή της προϋπόθεσης.

Άρθρο 186

Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποτελείται από τα παρακάτω μέλη, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως εξής:

α) Πέντε (5) δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, εκ των οποίων ένας με βαθμό Αρεοπαγίτη ή Αντεισαγγελέα του Αρείου

Πάγου, εν ενεργεία ή επί τιμή, και οι λοιποί με βαθμό τουλάχιστον Προέδρου Πρωτοδικών ή Εισαγγελέα Πρωτοδικών έως Προέδρου Εφετών ή Εισαγγελέα Εφετών, με εμπειρία ή εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση, μετά από γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, για όσους από αυτούς είναι εν ενεργεία.

β) Δύο καθηγητές, εν ενεργεία ή ομότιμους, ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με εμπειρία στη διαμεσολάβηση, προερχόμενους από περισσότερα του ενός εκπαιδευτικά ιδρύματα, τουλάχιστον δε ένας από Νομική Σχολή.

γ) Δύο εκπροσώπους της ολομέλειας των δικηγορικών συλλόγων της χώρας, μετά από σύμφωνη γνώμη της εν λόγω ολομέλειας.

δ) Τρεις εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από τους υπηρετούντες στην Κεντρική Υπηρεσία ή στο πολιτικό γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως ειδικό επιστημονικό προσωπικό ή ως ειδικοί συνεργάτες.

ε) Έναν διαμεσολαβητή εκπρόσωπο επαγγελματιών φορέων της χώρας, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

στ) Δύο διαμεσολαβητές, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Εκ των ανωτέρω μελών, Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται ο δικαστικός λειτουργός που φέρει τον βαθμό του Αρεοπαγίτη ή Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, εν ενεργεία ή επί τιμή.

3. Για κάθε τακτικό μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται και ένα αναπληρωματικό με την ίδια διαδικασία.

4. Τα μέλη της Επιτροπής της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 187 απαγορεύεται να διατηρούν ή να διατηρούσαν, τουλάχιστον τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες, οποιαδήποτε σχέση συνεργασίας με φορείς εκπαίδευσης του παρόντος νόμου ή να συνάπτουν με αυτούς οποιαδήποτε συνεργασία έξι (6) μήνες μετά την αποχώρησή τους από την εν λόγω Επιτροπή. Η ανωτέρω απαγόρευση ισχύει και για τα τρίτα πρόσωπα που τυχόν ορίζονται ως μέλη της Επιτροπής.

5. Η θητεία του Προέδρου και των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται άπαξ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης δεν αντικαθίστανται αν απολέσουν την ιδιότητα με την οποία διορίστηκαν σε αυτήν.

6. Χρέη Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης εκτελεί ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή των Δικαστηρίων ή άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ, οι οποίοι διατίθενται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση από την Υπηρεσία τους στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Για τη διάθεση εκδίδεται Υπουργική Απόφαση κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης περί απόσπασης ή διάθεσης και με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 187

Αρμοδιότητες Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης είναι αρμόδια να επιλαμβάνεται κάθε ζητήματος που αφορά την εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης, ακόμη και αν αυτό δεν αναφέρεται ρητά στον παρόντα νόμο.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης δύναται να συστήνει, κατά την κρίση της, υποεπιτροπές για την ταχεία επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Οι ανωτέρω υποεπιτροπές απαρτίζονται από μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, εκτός αν στον παρόντα νόμο ορίζεται διαφορετικά, χωρίς να υφίσταται ο περιορισμός συμμετοχής κάποιου μέλους σε παραπάνω από μία υποεπιτροπή. Οι υποεπιτροπές αυτές εξουσιοδοτούνται ρητά από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για την οριστική διευθέτηση των ζητημάτων που επιλαμβάνονται, εκτός αν ειδικότερα ορίζεται στον παρόντα νόμο ότι αρμόδια είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης σε ολομέλεια.

3. Σε κάθε περίπτωση, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης συγκροτεί υποχρεωτικά τέσσερις (4) βασικές υποεπιτροπές, η θητεία των οποίων είναι διετής, εκτός αν άλλως ορίζεται ειδικότερα, με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) «Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών», η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση του Μητρώου των Διαμεσολαβητών, για κάθε σχετικό ζήτημα ή έκδοση πράξης που αφορά το τηρούμενο Μητρώο και για τη συγκέντρωση των ετήσιων Εκθέσεων Πεπραγμένων, σύμφωνα με το άρθρο 192.

β) «Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου», η οποία είναι αρμόδια για τη συμμόρφωση των διαμεσολαβητών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και για την εφαρμογή του Πειθαρχικού Δικαίου και την επιβολή πειθαρχικών ποινών. Η σύνθεση της υποεπιτροπής αυτής γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο Ε.1. του άρθρου 193.

γ) «Επιτροπή Ελέγχου Φορέων Εκπαίδευσης», η οποία είναι αρμόδια για κάθε ζήτημα που αφορά τους Φορείς Κατάρτισης Διαμεσολαβητών.

δ) «Επιτροπή Εξετάσεων», η οποία είναι αρμόδια και έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή των γραπτών και προφορικών εξετάσεων και τη βαθμολόγηση των εξεταζόμενων προς τον σκοπό της διαπίστευσης των υποψήφιων διαμεσολαβητών. Η Επιτροπή Εξετάσεων απαρτίζεται από τρία (3) μέλη, τα οποία προέρχονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, με ισάριθμους αναπληρωτές, από τα οποία ένα, τουλάχιστον, είναι δικαστικός λειτουργός που προεδρεύει της επιτροπής. Η Επιτροπή Εξετάσεων δύναται, ανάλογα με τον εκάστοτε συνολικό αριθμό των εξεταζόμενων, να ορίζει δύο (2) επιπλέον μέλη, χωρίς αναπληρωτές, τα οποία πρέπει να έχουν την ιδιότητα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή.

4. Η διαδικασία συμμετοχής των μελών και των νόμιμων αναπληρωτών τους στις παραπάνω υποεπιτροπές και ο αριθμός των μελών που τις απαρτίζουν καθορίζεται ελεύθερα από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, εκτός αν άλλως καθορίζεται ειδικότερα. Για τη συμμετοχή των ανωτέρω μελών στις υποεπιτροπές λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, ζητήματα που άπτονται της σύγκρουσης συμφερόντων και αρμοδιοτήτων των μελών αυτών με άλλες ισχύουσες διατάξεις και κανονισμούς του κύριου επαγγέλματός τους.

5. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, ενώ έχει συσταθεί ειδικότερη υποεπιτροπή και έχει εξουσιοδοτηθεί από την πρώτη για τη

διευθέτηση ζητημάτων του παρόντος νόμου, αρμόδια κρίνεται η υποεπιτροπή, εκτός αν λόγω ειδικότερης περίπτωσης αρμόδια κρίνεται η πρώτη σε ολομέλεια.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ - ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 188

Προσόντα διαμεσολαβητών

1. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να είναι: α) απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κάτοχοι ισοδύναμου πτυχίου της αλλοδαπής, β) εκπαιδευμένοι από Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών αναγνωρισμένο από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ή κάτοχοι τίτλου διαπίστευσης από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) διαπιστευμένοι από αυτήν και εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαμεσολαβητών που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν απόφοιτος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κάτοχος ισοδύναμου πτυχίου της αλλοδαπής είναι και κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ΑΕΙ ή ισοδυνάμου τίτλου της αλλοδαπής με αντικείμενο την διαμεσολάβηση, δεν απαιτείται, προκειμένου να διαπιστευθεί, περαιτέρω εκπαίδευσή του από Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών, ούτε συμμετοχή του στις εξετάσεις. Αποκλείονται της άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι έχουν διατελέσει δικαστικοί λειτουργοί.

2. Ο διαμεσολαβητής αναλαμβάνει καθήκοντα μόνο εφόσον κατά την κρίση του, μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης διαμεσολάβησης σύμφωνα με την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση, την πρακτική εξάσκηση και τις δεξιότητες που κατέχει.

3. Ο διαμεσολαβητής διεξάγει τη διαμεσολάβηση τηρώντας τον κώδικα δεοντολογίας.

4. Ο διαμεσολαβητής δύναται να προβάλλει τις υπηρεσίες που προσφέρει, υπό τον όρο ότι ενεργεί κατά τρόπο επαγγελματικό, ειλικρινή και αξιοπρεπή.

Άρθρο 189

Αμεροληψία - Ουδετερότητα

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να ενεργεί έναντι των μερών κατά τρόπο απαλλαγμένο από προσωπικές προτιμήσεις, πεποιθήσεις και προκαταλήψεις και να μεριμνά για την ισότιμη συμμετοχή και διευκόλυνση όλων των μερών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης.

Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να μην αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην την συνεχίσει, προτού γνωστοποιήσει στα μέρη περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την αμεροληψία του. Σε τέτοια περίπτωση ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται να αναλάβει καθήκοντα διαμεσολάβησης ή να εξακολουθεί να τα ασκεί μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με πλήρη αμεροληψία.

2. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να παραμένει ουδέτερος ως προς το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης και δεν επιτρέπεται να κατευθύνει τα μέρη και να τους

επιβάλλει τη λύση που ο ίδιος προκρίνει. Δύναται να διατυπώνει την προσωπική του άποψη, η οποία δεν είναι δεσμευτική, μόνο εφόσον όλα τα μέρη το επιθυμούν.

Άρθρο 190

Ανεξαρτησία - Σύγκρουση συμφερόντων

1. Ο διαμεσολαβητής δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν την έχει ήδη αναλάβει δεν επιτρέπεται να τη συνεχίσει, προτού γνωστοποιήσει τυχόν περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία του.

2. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να μην αναλαμβάνει καθήκοντα και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην εξακολουθήσει να τα ασκεί, σε περίπτωση σύγκρουσης των συμφερόντων του με τη διαμεσολάβηση.

Σύγκρουση συμφερόντων υπάρχει, ιδίως, στις περιπτώσεις:

α) προσωπικής ή επαγγελματικής σχέσης του διαμεσολαβητή με ένα από τα μέρη ή τους δικηγόρους τους ή λήψης αμοιβής στο παρελθόν για παροχή υπηρεσιών σε οποιοδήποτε από τα μέρη,

β) οποιουδήποτε οικονομικού ή άλλου συμφέροντος, άμεσου ή έμμεσου, από την έκβαση της διαμεσολάβησης,

γ) ανάμιξης του διαμεσολαβητή, κατά οποιοδήποτε τρόπο, στο αντικείμενο της διαφοράς,

δ) ενέργειας, κατά το παρελθόν, του ίδιου του διαμεσολαβητή ή συνεργάτη του ή άλλου στελέχους της εταιρίας για την οποία εργάζεται, για κάποιο από τα μέρη, με ιδιότητα άλλη πλην του διαμεσολαβητή,

ε) οποιασδήποτε μορφής επαγγελματικής συνεργασίας του διαμεσολαβητή με φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή συμβουλών σε ένα από τα συμμετέχοντα μέρη για θέματα που αφορούν το αντικείμενο της διαμεσολάβησης.

3. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του να γνωστοποιήσει στα μέρη εάν συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων. Την ίδια υποχρέωση έχει και εάν αναφανεί τέτοια περίπτωση μετά την ανάληψη των καθηκόντων του και κατά τη διεξαγωγή της διαμεσολάβησης.

4. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται κατ'εξίρεση να αναλάβει καθήκοντα και, εάν τα έχει ήδη αναλάβει να εξακολουθήσει να τα ασκεί, μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με τρόπο που να μην υπονομεύει την ακεραιότητα της διαδικασίας.

5. Μετά την περάτωση της διαμεσολάβησης και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της, δεν επιτρέπεται στο διαμεσολαβητή να επιληφθεί υπό άλλη επαγγελματική ιδιότητα για τη συγκεκριμένη υπόθεση, στην οποία άσκησε καθήκοντα διαμεσολαβητή, μεταξύ των ίδιων μερών.

Άρθρο 191

Αρχή της ελεύθερης βούλησης των μερών - Διαδικασία

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με βάση την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας των μερών. Ο διαμεσολαβητής μεριμνά ώστε τα μέρη να κατανοούν τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας που πρόκειται να ακολουθηθεί, καθώς και τον ρόλο

αυτού και όλων των συμμετεχόντων και να ενημερώνει τα μέρη ότι είναι ελεύθερα ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσουν από τη διαδικασία χωρίς αιτιολογία ή ποινή.

2. Ο διαμεσολαβητής βεβαιώνεται, ιδίως, ότι πριν από την έναρξη της διαμεσολάβησης τα μέρη έχουν κατανοήσει και συμφωνήσει ρητώς τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας για υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαμεσολάβηση, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των διατάξεων που ενδεχομένως διέπουν τις υποχρεώσεις εχεμύθειας που βαρύνουν το διαμεσολαβητή και τα μέρη.

3. Ο διαμεσολαβητής μεριμνά για την προσήκουσα διεξαγωγή της διαδικασίας και διασφαλίζει ότι τα μέρη έχουν επαρκή δυνατότητα συμμετοχής σε αυτή.

4. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να περατώσει τη διαμεσολάβηση, μετά από αιτιολογημένη ενημέρωση των μερών, εφόσον:

α) επέρχεται διευθέτηση της διαφοράς που είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, ή

β) θεωρεί ότι η συνέχιση της διαμεσολάβησης είναι απίθανο να οδηγήσει στη διευθέτηση της διαφοράς.

5. Ο διαμεσολαβητής λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η διευθέτηση που θα εξευρεθεί για την επίλυση της διαφοράς είναι προϊόν γνώσης και εμπειριστατωμένης συναίνεσης όλων των μερών, καθώς επίσης και ότι όλα τα μέρη κατανοούν τους όρους της συμφωνίας.

6. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να ενημερώνει τα μέρη για τον τρόπο που μπορούν να καταστήσουν τη μεταξύ τους συμφωνία εκτελεστή, όπου αυτό είναι δυνατό.

Άρθρο 192

Εχεμύθεια

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να τηρεί απόρρητες τις πληροφορίες που έχουν προκύψει από τη διαμεσολάβηση ή σε σχέση με αυτήν, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι πρόκειται να διεξαχθεί ή έχει διεξαχθεί διαμεσολάβηση, εκτός αν υποχρεούται να πράξει διαφορετικά από διάταξη νόμου ή για λόγους δημόσιας τάξης ή τα μέρη συναινούν ρητά στην αποκάλυψη των πληροφοριών.

2. Ο διαμεσολαβητής διέπεται από επαγγελματικό απόρρητο.»

Άρθρο 193

Πειθαρχικό Δίκαιο

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη.

2. Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου ή και από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

3. Κανένας δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλεται μόνο μία πειθαρχική ποινή. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο παράπτωμα είναι απαράδεκτη.

4. Η με οποιονδήποτε τρόπο άρση του ποινικά κολάσιμου της πράξης ή η ολική ή μερική άρση των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρουν το πειθαρχικά κολάσιμο της πράξης.

B. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

1. Πειθαρχικό παράπτωμα μπορεί να τελεσθεί με πράξη ή παράλειψη του διαμεσολαβητή στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης που είναι αντίθετη προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τον νόμο και συνδέονται άρρηκτα με τη διαμεσολάβηση καθώς και από τον κώδικα δεοντολογίας διαμεσολαβητών.
2. Πειθαρχικά παραπτώματα του διαμεσολαβητή αποτελούν, ιδίως η χρησιμοποίηση της ιδιότητας του για την επιδίωξη παράνομων σκοπών και η εν γένει αναξιοπρεπής ή απρεπής συμπεριφορά του.
3. Κάθε κακούργημα που τελείται από διαμεσολαβητή ως και κάθε εκ δόλου πλημμέλημα ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του διαμεσολαβητή είναι και αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα.
4. Η μη τήρηση της αρχής της αμεροληψίας από μέρους του διαμεσολαβητή συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

Γ. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται δύο (2) έτη μετά την τέλεσή τους.
2. Ο χρόνος της παραγραφής αναστέλλεται με την υποβολή της αναφοράς, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

Δ. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

1. Οι πειθαρχικές ποινές είναι:
  - α) η σύσταση,
  - β) η έγγραφη επίπληξη,
  - γ) η προσωρινή ανάκληση της διαπίστευσης έως και ένα (1) έτος,
  - δ) η οριστική ανάκληση της διαπίστευσης.
2. Η ποινή της οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης επιβάλλεται μόνο σε ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων. Τέτοιες προϋποθέσεις συντρέχουν αν ο διαμεσολαβητής:
  - α) καταδικάστηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή για οποιοδήποτε εκ δόλου πλημμέλημα, ασυμβίβαστο με τον θεσμό της διαμεσολάβησης,
  - β) τιμωρήθηκε ήδη με ποινή προσωρινής παύσης τουλάχιστον έξι (6) μηνών την τελευταία τριετία για άλλη, χρονικά προηγούμενη πράξη.
3. Όταν πρόκειται για παράπτωμα που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μπορεί να μην επιβάλει ποινή, εκτιμώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έχει τελεστεί.

Δ. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΑΥΣΗΣ

1. Ο διαμεσολαβητής, στον οποίο έχει επιβληθεί ανάκληση διαπίστευσης και παύση από τα καθήκοντα διαμεσολαβητή, οριστική ή προσωρινή, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί, δεν επιτρέπεται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής.
2. Το κύρος της επιτυχούς έκβασης της διαμεσολάβησης και του συμφωνητικού που καταρτίστηκε δεν θίγεται από την ποινή που του επιβλήθηκε.
3. Η αρμόδια για την κατάρτιση του μητρώου διαμεσολαβητών Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης οφείλει να ενημερώνει το μητρώο διαμεσολαβητών για την επιβληθείσα προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης του διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του.

Ε. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου διακρίνεται σε πρωτοβάθμια μονομελούς σύνθεσης και δευτεροβάθμια τριμελούς σύνθεσης, με ισάριθμα

αναπληρωματικά μέλη, και ορίζεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Η θητεία των μελών της είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται. Μέλος της δευτεροβάθμιας επιτροπής δεν μπορεί να είναι το μέλος που εξέδωσε την πρωτοβάθμια πειθαρχική απόφαση. Αν τα ανωτέρω όργανα κρίνουν ότι πρέπει να επιβληθεί η ποινή της οριστικής ανάκλησης της άδειας του διαμεσολαβητή, τότε αρμόδια προς τούτο είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης σε ολομέλεια.

2. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για δηλώσεις αποχής και εξαίρεσης των δικαστών ισχύουν αναλογικά.

3. Αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη όταν αφορά τόσα μέλη του πειθαρχικού οργάνου ώστε να καθίσταται αδύνατη η νόμιμη συγκρότησή του.

4. Για τη διαδικασία σε κάθε θέμα του πειθαρχικού ελέγχου αποφασίζει η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, οι τελεσίδικες αποφάσεις της οποίας εκτελούνται με επιμέλεια του Προέδρου της ή του μέλους της που ορίσθηκε από αυτόν.

5. Για την υποβολή αναφοράς κατά διαμεσολαβητή, απαιτείται επί ποινή απαραδέκτου η κατάθεση παράβολου, ποσού πενήντα (50) ευρώ, το ύψος του οποίου αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

Άρθρο 194

Αμοιβή

1. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία των μερών.

2. Εάν δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία, η αμοιβή ορίζεται ως εξής:

α) Για απασχόληση έως δύο (2) ωρών η ελάχιστη αμοιβή ορίζεται στα εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ,

β) Για απασχόληση από δύο (2) ώρες και πάνω η ελάχιστη ωριαία αμοιβή ορίζεται στα εκατό (100) ευρώ.

Τα ποσά των περιπτώσεων α` και β` μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. α) Αν η διαφορά της περίπτωσης δ` της παρ. 1Α του άρθρου 182 αφορά διατροφή, ο υπόχρεος της διατροφής καταβάλλει στον διαμεσολαβητή ελάχιστη αμοιβή ποσού εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ. Τυχόν επιπλέον αμοιβή καταβάλλεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών.

β) Στις διαφορές του άρθρου 466 και στις ειδικές διαδικασίες ΚΠολΔ η ελάχιστη αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ.

Αν στις περιπτώσεις α` και β` η διαφορά αχθεί ενώπιον του δικαστηρίου και εφόσον ο υπόχρεος νικήσει εν όλω ή εν μέρει, το καταβληθέν ποσό της ελάχιστης αμοιβής, αναζητείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ., λογιζόμενο ως δικαστικό έξοδο.

4. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να παρέχει στα μέρη πλήρη ενημέρωση για τον τρόπο αμοιβής του.

Άρθρο 195

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)

Επιτρέπεται η άσκηση αποκλειστικά και μόνο του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η δημιουργία Κωδικού Αριθμού

Δραστηριότητας (ΚΑΔ) για το επάγγελμα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή για όσους επιθυμούν να το ασκήσουν και δεν διαθέτουν άλλον.

Άρθρο 196

Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης

Ενώσεις προσώπων πιστοποιημένων διαμεσολαβητών με σκοπό την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης συνιστώνται και λειτουργούν με τη συμμετοχή διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 197

Υποχρέωση ετήσιας έκθεσης

Κάθε διαπιστευμένος διαμεσολαβητής υποχρεούται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου κάθε έτους να ενημερώνει για τα πεπραγμένα του αμέσως προηγούμενου χρονικού διαστήματος την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία προβαίνει στον έλεγχό τους. Η ενημέρωση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με την αποστολή ανωνυμοποιημένης Έκθεσης Πεπραγμένων, όπως αυτή διαμορφώνεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και αναρτάται στον ηλεκτρονικό ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Έκθεση Πεπραγμένων περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, τον αριθμό των διαμεσολαβήσεων που πραγματοποίησε ο διαμεσολαβητής, το αποτέλεσμα και τη διάρκεια κάθε διαμεσολάβησης, τη φύση της υπόθεσης και την κατάθεση ή μη πρακτικού στο Πρωτοδικείο. Η υποχρέωση αποστολής της Έκθεσης Πεπραγμένων είναι προσωποπαγής και αποστέλλεται από κάθε εγγεγραμμένο στο Μητρώο διαμεσολαβητή, ανεξαρτήτως αν έχει διεξάγει διαμεσολαβήσεις ή όχι.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 198

Φορείς κατάρτισης

1. Φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών (εφεξής «Φορέας»), που λειτουργεί με άδεια που χορηγείται κατόπιν ειδικής και αιτιολογημένης απόφασης της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, είναι:

Α. Αστική εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δικαίωμα σύστασης της οποίας έχουν:

α) ένας δικηγορικός σύλλογος ή περισσότεροι από κοινού της αυτής Εφετειακής Περιφέρειας,

β) ένας ή περισσότεροι δικηγορικοί σύλλογοι της αυτής εφετειακής περιφέρειας, σε σύμπραξη με επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή επιμελητήρια.

Στις περιπτώσεις α' και β' είναι δυνατή η σύμπραξη και με φορέα κατάρτισης της αλλοδαπής εγνωσμένου κύρους και διεθνούς αναγνώρισης και εμπειρία στην παροχή εκπαίδευσης διαμεσολάβησης και γενικότερα στις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών ή στη διενέργεια διαμεσολαβήσεων.

Οι ανωτέρω φορείς θα ασκούν τη λειτουργία τους εντός της περιφέρειας της εφετειακής έδρας τους.

Β. Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ. ΒΙ.Μ.) ΑΕΙ, το οποίο παρέχει σχετικό πρόγραμμα, η δε λειτουργία του διέπεται αποκλειστικά από τις οικείες διατάξεις περί λειτουργίας των ΑΕΙ.

2. Ο Φορέας έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, εκτός των Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.

3. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί κατ' ελάχιστον το ακόλουθο διευθυντικό προσωπικό: α) έναν (1) Διευθυντή του Φορέα και β) έναν (1) Διευθυντή Κατάρτισης. Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών σχολής της αλλοδαπής.

4. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί διοικητικό προσωπικό για γραμματειακή υποστήριξη.

5. Ο σκοπός του Φορέα είναι:

α) ο σχεδιασμός προγραμμάτων και η παροχή υπηρεσιών βασικής εκπαίδευσης κατ' ελάχιστο ογδόντα (80) ωρών, ως και,

β) ο σχεδιασμός προγραμμάτων μετεκπαίδευσης πέραν των ογδόντα (80) ωρών της βασικής εκπαίδευσης των υποψηφίων διαμεσολαβητών, για την περαιτέρω απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επιμόρφωσης αυτών, αναγκαίων για την άσκηση της διαμεσολάβησης.

6. Ο Φορέας Κατάρτισης υποχρεούται να συνεργάζεται με ικανό αριθμό εκπαιδευτών προκειμένου να παρέχει ποιοτική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές. Ο εκπαιδευτής πρέπει να έχει τετραετή επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό του αντικείμενο και

α) να κατέχει μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο στον τομέα της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ή,

β) να κατέχει μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σε συναφή επιστημονικό κλάδο (ιδίως νομικής επιστήμης, ή επιστημών οικονομίας ή διοίκησης, ή κοινωνικών επιστημών, ή τεχνολογίας και κατασκευών) και να έχει τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες εκπαίδευσης επιπλέον της βασικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση ή,

γ) να διαθέτει εμπειρία στη διαμεσολάβηση, η οποία προκύπτει είτε λόγω συμμετοχής στην εκπαίδευση διαμεσολαβητών, είτε λόγω συμμετοχής σε διαδικασίες διαμεσολάβησης ως διαμεσολαβητής ή βοηθός διαμεσολαβητή ή νομικός παραστάτης, είτε λόγω συμμετοχών σε συνέδρια, σεμινάρια, ερευνητικά προγράμματα συναφή με τη διαμεσολάβηση.

δ) Σε δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς με τουλάχιστον οκταετή υπηρεσία και εφόσον αυτοί έχουν δικαστική εμπειρία ή επιστημονική εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση, μπορούν να ανατίθενται καθήκοντα εκπαίδευσης υποψηφίων διαμεσολαβητών και δικαστικών μεσολαβητών, αποκλειστικά και μόνον σε Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) των ΑΕΙ. Τα καθήκοντα αυτά λογίζονται ως δικαστικά, εφαρμοζόμενης αναλόγως της διατάξεως του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988, όπως κάθε φορά ισχύει, μη εμπίπτοντα σε καμία περίπτωση στα ασυμβίβαστα του άρθρου αυτού.

7. Ο αριθμός των υποψηφίων διαμεσολαβητών που συμμετέχουν σε κάθε εκπαιδευτικό κύκλο στα προγράμματα βασικής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι ένα (21). Οι εκπαιδευτές δεν δύνανται να είναι λιγότεροι από δύο (2) για κάθε εκπαιδευτικό κύκλο.

Αδειοδότηση Φορέων κατάρτισης

1. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, προκειμένου να λάβει άδεια λειτουργίας, υποβάλλει στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης φάκελο που περιλαμβάνει:

- α) την αίτησή του για αδειοδότηση,
  - β) επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού του, από το οποίο προκύπτει με σαφήνεια ο σκοπός αυτού,
  - γ) θεωρημένο αντίγραφο βεβαίωσης έναρξης εργασιών του από την αρμόδια ΔΟΥ. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται για τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) ΑΕΙ.
  - δ) κατάλογο με το εκπαιδευτικό προσωπικό, με πλήρη βιογραφικά αυτών, καθώς και το λοιπό προσωπικό,
  - ε) οποιοδήποτε νόμιμο δικαιολογητικό που αποδεικνύει νομή, κατοχή, χρήση ή κυριότητα του χώρου εκπαίδευσης,
  - στ) διάγραμμα κάτοψης του χώρου εκπαίδευσης υπογεγραμμένο από πολιτικό μηχανικό ή τοπογράφο μηχανικό ή αρχιτέκτονα μηχανικό, στο οποίο εμφανίζεται ότι ο εν λόγω χώρος διαθέτει τουλάχιστον τρεις χωριστές αίθουσες διδασκαλίας και ειδικότερα δύο αίθουσες κατάλληλες για τη διεξαγωγή των μαθημάτων και προσομοιώσεων και μία αίθουσα διαλέξεων, καθώς και κατάλογο του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού,
  - ζ) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, στην οποία βεβαιώνεται ότι οι αίθουσες διδασκαλίας έχουν επαρκή υλικοτεχνική υποδομή και είναι κατάλληλες για το σκοπό της εκπαίδευσης και πληρούν τους ισχύοντες κάθε φορά όρους ασφαλείας.
  - η) παράβολο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
  - θ) Οι ήδη αδειοδοτημένοι Φορείς θεωρούνται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και η αδειοδότησή τους εξακολουθεί να ισχύει. Δύναται όμως η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης να ζητήσει από αυτούς συμπληρωματικά στοιχεία της λειτουργίας τους και να τους καλέσει να συμμορφωθούν εντός εύλογης προθεσμίας αν κρίνει ότι υπάρχουν ελλείψεις που επηρεάζουν δυσμενώς αυτή.
2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης εντός δύο (2) μηνών από την κατάθεση πλήρους φακέλου, ελέγχει την πληρότητά του. Σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή, ζητείται εγγράφως από τον αντίστοιχο Φορέα να αποστείλει, εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεόντως συμπληρωμένα. Μετά την παραλαβή, τα δικαιολογητικά εξετάζονται εκ νέου και η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποφαινεται για την πληρότητα και συμβατότητά τους.
3. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος Φορέας είτε δεν προσκομίσει τα δικαιολογητικά εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών, είτε αυτά που προσκομίζει δεν είναι πλήρη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, η αίτηση χαρακτηρίζεται ελλιπής και απορρίπτεται με αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας του οποίου απορρίφθηκε η σχετική αίτηση δύναται να επανέλθει με νέα αίτηση.
4. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, του οποίου ο φάκελος κρίνεται πλήρης υπόκειται στη συνέχεια σε αξιολόγηση.

5. Η αξιολόγηση του ενδιαφερόμενου Φορέα γίνεται με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, βάσει των ακόλουθων τεσσάρων κριτηρίων:

- α) Οργάνωση, Λειτουργία
- β) Επιστημονικό και λοιπό Προσωπικό
- γ) Υλικοτεχνική Υποδομή
- δ) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- ε) Επιθεώρηση του χώρου εκπαίδευσης.

6. Εφόσον πληρούνται οι κατά τα ανωτέρω όροι και προϋποθέσεις, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο Φορέα άδεια λειτουργίας, διαφορετικά, η αίτησή του απορρίπτεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, μπορεί να επανέλθει με νέα αίτηση.

7. Οι Φορείς ανά έτος και εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου, υποβάλλουν στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αναλυτική έκθεση αναφορικά με την λειτουργία τους, η οποία προβαίνει σε έλεγχο και αξιολόγηση της κατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν και σε περίπτωση ανεπάρκειας επιβάλλει τις ποινές της παραγράφου 9.

8. Αν διαπιστωθεί ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η αδειοδότηση και λειτουργία του Φορέα, δηλώθηκαν ή κατατέθηκαν στοιχεία ανακριβή, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ανακαλεί οριστικά την άδεια λειτουργίας του Φορέα.

9. Σε περίπτωση μη τήρησης των νόμιμων υποχρεώσεων του Φορέα κατά το στάδιο λειτουργίας του και μετά από προηγούμενη ακρόασή του η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, δύναται να επιβάλλει για κάθε παράβαση, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, το βαθμό υπαιτιότητας των οργάνων του και την τυχόν υποτροπή, μία από τις παρακάτω κυρώσεις:

- α) σύσταση προς συμμόρφωση,
- β) προσωρινή ανάκληση της άδειας του Φορέα από ένα (1) μήνα έως και έξι (6) μήνες ή/και,
- γ) οριστική ανάκληση της άδειας του Φορέα.

Οι ανωτέρω διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση μετά από έγγραφη κλήτευση του Φορέα για παροχή εξηγήσεων.

Άρθρο 200

Υποψήφιοι διαμεσολαβητές

Οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές υποβάλλουν αίτηση στον Φορέα για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα βασικής εκπαίδευσης, εφόσον προσκομίσουν τίτλο σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών σχολών της αλλοδαπής, νόμιμα αναγνωρισμένου στην ημεδαπή και απόσπασμα ποινικού μητρώου που αποδεικνύει ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα του άρθρου 8 του ν. 3528/2007 (Α` 26).

Άρθρο 201

Πρόγραμμα σπουδών

Α. Το ελάχιστο περιεχόμενο του βασικού εκπαιδευτικού προγράμματος σπουδών και της εξεταστέας ύλης υποψηφίων διαμεσολαβητών, απαιτεί τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες διδασκαλίας και έχει ως εξής:

- Η διαμεσολάβηση και λοιπές μορφές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Η εξέλιξη του θεσμού διεθνώς.
- Η Οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.
- Θεμελιώδη χαρακτηριστικά, βασικές έννοιες και αρχές, ως και ορισμός του θεσμού της διαμεσολάβησης κατά το ελληνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο.
- Θεμελιώδεις έννοιες Ιδιωτικού Δικαίου.
- Πεδίο εφαρμογής - Προϋποθέσεις υπαγωγής διαφορών στη διαμεσολάβηση.
- Τρόποι προσφυγής στη διαμεσολάβηση - Συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση - Συνέπειες.
- Διαδικασία διεξαγωγής της διαμεσολάβησης. Στάδια. Νομικοί παραστάτες και άλλα πρόσωπα.
- Πρακτικό διαμεσολάβησης - Εκτελεστότητα.
- Διαμεσολαβητής - Ρόλος - Ευθύνη διαμεσολαβητή.
- Κώδικας Πειθαρχικός και Δεοντολογίας.
- Δεξιότητες και τεχνικές διαμεσολάβησης - Τεχνικές Διαπραγμάτευσης και Επικοινωνίας - Βασικές έννοιες της ψυχολογίας στη διαμεσολάβηση.
- Προσομοιώσεις διαμεσολάβησης. Πρακτική Εφαρμογή αυτών.
- Γενικό Εμπορικό Δίκαιο, Εταιρείες, Αξιόγραφα.

B. Μετεκπαίδευση διαμεσολαβητών:

Η μετεκπαίδευση των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών συνίσταται στην τακτική προαγωγή και διατήρηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους ανά τριετία και με ελάχιστο αριθμό εκπαίδευσης είκοσι (20) ωρών, η οποία παρέχεται από αδειοδοτημένους φορείς ή από αναγνωρισμένους φορείς της αλλοδαπής ή με διεξαγωγή από αυτούς τουλάχιστον πέντε (5) διαμεσολαβήσεων στο παραπάνω χρονικό διάστημα. Η μη συμμόρφωση προς αυτή την υποχρέωση συνεπάγεται αναστολή της ιδιότητας του διαμεσολαβητή μέχρι την ενημέρωση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης για την ικανοποίηση της υποχρέωσης αυτής. Η παρακολούθηση της παραπάνω υποχρέωσης ανήκει στην αρμοδιότητα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, η οποία δύναται να κρίνει ως επαρκείς και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες και εκπαιδεύσεις, ιδία δε επιμορφώσεις με συμμετοχή σε σεμινάρια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, συγγραφικό έργο ή δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά.

Άρθρο 202

Διαπίστευση διαμεσολαβητών

1. Η διαπίστευση των διαμεσολαβητών και η εγγραφή τους στο οικείο Μητρώο της παρ. 2 του άρθρου 203, γίνεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης κατόπιν εξετάσεων, πλην της περίπτωσης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 188, οπότε δεν απαιτείται συμμετοχή στις εξετάσεις και των ήδη διαπιστευμένων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διαμεσολαβητών, οι οποίοι διατηρούν τη διαπίστευσή τους.

2. Οι εξετάσεις των υποψηφίων διαμεσολαβητών διενεργούνται από την Επιτροπή Εξετάσεων όπως αυτή έχει ορισθεί από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά την κρίση της, τουλάχιστον όμως δύο φορές το χρόνο. Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και συμπεριλαμβάνεται αξιολόγηση σε προσομοιώσεις.

A. Εξετάσεις - Γραμματειακή υποστήριξη

1. Η Επιτροπή Εξετάσεων συνεδριάζει κατά την περίοδο των εξετάσεων. Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή των Δικαστηρίων ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι διατίθενται από την Υπηρεσία τους στην Επιτροπή Εξετάσεων μετά από σχετικό αίτημά της. Η Γραμματεία μεριμνά για όλα τα καθήκοντα που της αναθέτει η Επιτροπή Εξετάσεων.

Β. Τρόπος, κριτήρια, προϋποθέσεις και όροι εξετάσεων ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων

1. Ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων, η οποία κοινοποιείται στους αδειοδοτημένους φορείς κατάρτισης και αναρτάται στην οικεία ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τουλάχιστον πριν από τριάντα (30) ημέρες.

2. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις εξετάσεις είναι η υποβολή στην Επιτροπή Εξετάσεων αίτησης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό του φορέα κατάρτισης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές έχουν λάβει τη βασική εκπαίδευση και κατάρτιση, κατά τα οριζόμενα στον νόμο.

Η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει τους τρόπους υποβολής της αίτησης καθώς και των συνοδευτικών εγγράφων. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ υπέρ του Δημοσίου, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Στις γραπτές εξετάσεις οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε εβδομήντα (70) ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και δύο (2) ερωτήσεις με απαντήσεις σύντομης ανάπτυξης έως εκατό πενήντα (150) λέξεων η κάθε μία. Η βαθμολόγηση γίνεται σε κλίμακα των εκατό (100) μονάδων. Κάθε σωστή απάντηση στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής αντιστοιχεί σε μία μονάδα. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων ανακοινώνονται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από το πέρας τους.

4. Αν ένας από τους υποψηφίους δεν είναι παρών στην αίθουσα κατά την στιγμή της έναρξης εκφώνησης των θεμάτων αποκλείεται από τις εξετάσεις. Οι υποψήφιοι γράφουν σε ομοιόμορφο χαρτί, που τους χορηγείται από την Επιτροπή Εξετάσεων και φέρει τη μονογραφή ενός εκ των μελών της Επιτροπής. Το γραπτό δεν πρέπει να φέρει στο σώμα αυτού υπογραφή ή άλλο διακριτικό γνώρισμα πλην των ατομικών στοιχείων του υποψηφίου στο πάνω αριστερό μέρος της πρώτης σελίδας του γραπτού. Αφού γίνει η παραβολή με επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας, οι ενδείξεις των ατομικών στοιχείων του καλύπτονται με αδιαφανή ταινία, η οποία αφαιρείται μόνο μετά την οριστικοποίηση της βαθμολογίας παρουσία όλων των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

5. Μετά την ολοκλήρωση των γραπτών εξετάσεων κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, οι επιτυχόντες σε αυτές υποψήφιοι καλούνται εντός πέντε εργασίμων ημερών σε προφορικές εξετάσεις ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων προς διαπίστωση της επάρκειας των γνώσεων και δεξιοτήτων για διεξαγωγή διαμεσολάβησης. Οι προφορικές εξετάσεις συνίστανται στην εξέταση από τουλάχιστον δύο μέλη της Επιτροπής Εξετάσεων επί των τεχνικών της διαμεσολάβησης με χρησιμοποίηση ρόλων και προσομοιώσεων κατά τα συνήθη πρότυπα που εφαρμόζονται διεθνώς. Η επίδοση των υποψηφίων στις προφορικές εξετάσεις αξιολογείται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία ορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Επάρκεια συντρέχει, όταν ο υποψήφιος διαμεσολαβητής έχει

ανταποκριθεί επιτυχώς σε περισσότερες από τις μισές απαιτούμενες διαμεσολαβητικές ικανότητες και δεξιότητες βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης και δεν έχει επιδείξει κάποια μορφή απαγορευμένης συμπεριφοράς σύμφωνα με την βαθμολόγηση των εξεταστών.

6. Επιτυχόντες είναι εκείνοι που έχουν επιτύχει μέσο όρο των δύο εξετάσεων, γραπτών και προφορικών, τουλάχιστον 70%. Οι προφορικές και οι γραπτές εξετάσεις ολοκληρώνονται σε μία περίοδο.

7. Η απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων γνωστοποιείται στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία διαπιστεύει τους οριστικούς επιτυχόντες.

8. Ο υποψήφιος διαμεσολαβητής που απέτυχε σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους, οφείλει να προσκομίσει νέο πιστοποιητικό εκπαίδευσης από φορέα κατάρτισης, προκειμένου να έχει εκ νέου δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις.

9. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και εντός 15 ημερών, η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει ημερομηνία κατά την οποία οι αποτυχόντες υποψήφιοι δύναται να λάβουν γνώση των γραπτών τους και της προφορικής τους βαθμολογίας, χωρίς να έχουν δικαίωμα αναβαθμολόγησης. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας τα γραπτά και οι προφορικές βαθμολογίες καταστρέφονται.

10. Για την επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος ανακύπτει σχετικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία του παρόντος άρθρου αρμόδια είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 203

Ενημέρωση κοινού - Μητρώο

1. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε συνεργασία με την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης παρέχει πληροφόρηση στο ευρύ κοινό σχετικά με τον θεσμό της διαμεσολάβησης και τον τρόπο πρόσβασης στις υπηρεσίες των διαμεσολαβητών.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης καταρτίζει και τηρεί Μητρώο Διαμεσολαβητών, σε ηλεκτρονική μορφή, στο οποίο εγγράφονται όλοι οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές κατ' απόλυτη αλφαβητική σειρά και το οποίο αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Σε κάθε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή αποδίδεται ένας μοναδικός αριθμός μητρώου.

4. Το Μητρώο Διαμεσολαβητών περιέχει υποχρεωτικά και κατ' ελάχιστο τις ακόλουθες πληροφορίες του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή:

α) τα προσωπικά στοιχεία της ταυτότητας του, την ηλεκτρονική διεύθυνση και τα λοιπά στοιχεία επικοινωνίας του, τον αριθμό μητρώου του και τον ΚΑΔ, εφόσον έχει και ασκεί το επάγγελμα του διαμεσολαβητή,

β) το είδος της βασικής επαγγελματικής του δραστηριότητας, τον τίτλο των βασικών σπουδών και τους τυχόν μεταπτυχιακούς τίτλους του,

γ) τον Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σπουδών του οποίου ολοκλήρωσε και τις ώρες διδασκαλίας του προγράμματος αυτού,

δ) τυχόν μετεκπαιδεύσεις και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες του, συναφείς με την διαμεσολάβηση.

5. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει άμεσα την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για κάθε αλλαγή των κατά τα ανωτέρω στοιχείων του, η οποία ελέγχει αυτά και δύναται να καλεί τον διαμεσολαβητή σε διευκρινίσεις.

6. Διαμεσολαβητής, ο οποίος έχει διαπιστευθεί σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τηρώντας τις διατάξεις που προβλέπονται στο κράτος-μέλος ώστε νομίμως να ασκεί το επάγγελμα του διαμεσολαβητή, δύναται να εγγραφεί στο Μητρώο Διαμεσολαβητών που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από αίτησή του. Η αίτηση θα συνοδεύεται από την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων που πιστοποιούν αυτή του την ιδιότητα και θα πραγματοποιείται η εγγραφή του έπειτα από έλεγχο αυτών και έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Η τελευταία εξετάζει τη νομιμότητα των εγγράφων που προσκόμισε ο ενδιαφερόμενος, κάνοντας κατά την κρίση της χρήση οποιουδήποτε πρόσφορου, προς τούτο, μέσου και τρόπου.

Άρθρο 204

Εκούσια παραίτηση – Αναστολή άσκησης καθηκόντων διαμεσολάβησης

1. Κάθε διαμεσολαβητής έχει το δικαίωμα παραίτησης από την ιδιότητα αυτή. Η αίτηση παραίτησης υποβάλλεται με ηλεκτρονικό τρόπο προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία επικυρώνει την βούληση του διαμεσολαβητή και τον διαγράφει από το σχετικό Μητρώο. Για το χρονικό διάστημα ισχύος της παραίτησης του διαμεσολαβητή, το οποίο ξεκινά από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης, επέρχεται αυτοδικαίως και η αναστολή των υποχρεώσεών του, με εξαίρεση την υποχρέωση για υποβολή Έκθεσης Πεπραγμένων για το χρονικό διάστημα που ασκούσε τα καθήκοντά του και με την επιφύλαξη τυχόν έναρξης πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του.
2. Διαμεσολαβητής που παραιτήθηκε από τα καθήκοντά του δύναται να επανεγγραφεί στο Μητρώο, εφόσον δεν έχουν παρέλθει τέσσερα (4) χρόνια από την παραίτησή του ή και μετά την πάροδο της τετραετίας, υπό την προϋπόθεση ότι ασκούσε καθήκοντα συναφή με τη βασική του επαγγελματική δραστηριότητα. Για την επανεγγραφή του υποχρεούται να υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο αίτηση προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και να συμπληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο μετεκπαίδευσης, όπως ορίζεται ανωτέρω.
3. Δεν επιτρέπεται επανεγγραφή διαμεσολαβητή που απώλεσε την ιδιότητα, αν του έχει επιβληθεί ποινή οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης κατά την πειθαρχική διαδικασία.
4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν και στην περίπτωση που διαμεσολαβητής επιθυμεί να προβεί σε μερική αναστολή των καθηκόντων του.
5. Για τις παραπάνω περιπτώσεις δεν απαιτείται έκδοση απόφασης επί της αποδοχής παραίτησης, αναστολής καθηκόντων ή επαναδιορισμού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αρκεί η διαγραφή ή η επανεγγραφή του διαμεσολαβητή στο Μητρώο διαμεσολαβητών που τηρείται στον επίσημο ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
6. Σε περίπτωση διαγραφής διαπιστευμένου διαμεσολαβητή από το Μητρώο λόγω θανάτου, δεν προκαλείται αντίστοιχη έκδοση υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 206

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Κεφαλαίου Β` αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του άρθρου 182 που τίθεται σε ισχύ την 30ή Νοεμβρίου 2019 και

καταλαμβάνει τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα στον πρώτο βαθμό, τα οποία κατατίθενται μετά την παρέλευση της ανωτέρω ημερομηνίας.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008

Άρθρο 1**Σκοπός**

Ο παρών νόμος έχει σκοπό τη ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και την περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008 για θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εθνικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα.

Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στη δικαστική μεσολάβηση, όπως αυτή ρυθμίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 2**Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως ιδιωτική διαφορά, νοείται η αμφισβήτηση για την ύπαρξη, την έκταση, το περιεχόμενο ή τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαιώματος και ως ιδιωτικά δικαιώματα νοούνται όσα αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό δίκαιο.
2. Ως διαμεσολάβηση, νοείται μια διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας με βασικά χαρακτηριστικά την εμπιστευτικότητα και την ιδιωτική αυτονομία, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη επιχειρούν εκουσίως, με καλόπιστη συμπεριφορά και συναλλακτική ευθύτητα, να επιλύσουν με συμφωνία μία διαφορά τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή.
3. Ως διαμεσολαβητής, νοείται τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τα συμμετέχοντα μέρη και τη διαφορά, το οποίο αναλαμβάνει να διαμεσολαβήσει με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, διευκολύνοντάς τα να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση για τη διαφορά τους.
4. Ως νομικός παραστάτης, νοείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος εκάστου μέρους, ο οποίος παρίσταται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και παρέχει νομικές συμβουλές στον εντολέα του.
5. Ως υποχρεωτική αρχική, συνεδρία διαμεσολάβησης νοείται η συνεδρία μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, η οποία λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά στις περιπτώσεις των ιδιωτικών διαφορών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του παρόντος, πριν τη συζήτηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο. Κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης και για τις βασικές αρχές που τη διέπουν, καθώς και για τη δυνατότητα εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς τους με βάση τις ιδιαιτερότητές της και τη φύση αυτής.

6. Ως διασυνοριακή διαφορά, νοείται εκείνη στην οποία τουλάχιστον ένα από τα μέρη κατοικεί μόνιμως ή διαμένει συνήθως σε κράτος-μέλος διαφορετικό από εκείνο οποιουδήποτε άλλου μέρους, κατά την ημερομηνία στην οποία: α) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, αφότου ανέκυψε η διαφορά, β) έχει διαταχθεί η διαμεσολάβηση από Δικαστήριο κράτους-μέλους, γ) υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή δ) κληθούν τα μέρη από αρμόδιο δικαστήριο. Ως διασυνοριακή διαφορά νοείται επίσης η διαφορά στην οποία μετά από διαδικασία διαμεσολάβησης ακολουθούν δικαστικές ή διαιτητικές διαδικασίες μεταξύ των μερών σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών κατά την ημερομηνία που έλαβαν χώρα οι περιπτώσεις α', β' ή γ' της παρούσας παραγράφου.

7. Ως ρήτρα διαμεσολάβησης, νοείται έγγραφη συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαμεσολάβηση, που αφορά μελλοντικές διαφορές και αναφέρεται σε συγκεκριμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέρη έχουν την εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου των διαφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 3

Υπαγόμενες διαφορές-Υποχρέωση ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο

1. Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης μπορούν να υπαχθούν αστικές και εμπορικές διαφορές, εθνικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα, υφιστάμενες ή μέλλουσες, εφόσον τα μέρη έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

2. Πριν από την προσφυγή στο Δικαστήριο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος οφείλει να ενημερώσει τον εντολέα του εγγράφως για τη δυνατότητα διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς ή μέρους αυτής σύμφωνα με την παράγραφο 1, καθώς και για την υποχρέωση προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία και τη διαδικασία αυτής των άρθρων 6 και 7 του παρόντος. Το ενημερωτικό έγγραφο συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής που τυχόν ασκηθεί επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησής της.

Άρθρο 4

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Προσφυγή στη διαμεσολάβηση για τις υπαγόμενες σε αυτή διαφορές του παρόντος επιτρέπεται:

- α) αν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αφότου ανέκυψε η διαφορά,
- β) αν τα μέρη κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση και συναινούν σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 2,
- γ) αν η προσφυγή στη διαμεσολάβηση διαταχθεί από δικαστική αρχή άλλου κράτους-μέλους και η σχετική υπαγωγή της διαφοράς δεν προσβάλλει τα χρηστά ήθη και τη δημόσια τάξη,

- δ) αν η προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επιβάλλεται από τον νόμο,
 ε) αν σε έγγραφη συμφωνία των μερών υπάρχει ρήτρα διαμεσολάβησης.

2. Το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί ιδιωτική διαφορά που δύναται να υπαχθεί στη διαδικασία της διαμεσολάβησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος, μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη κατά την ελεύθερη κρίση του όλες τις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης για να επιλύσουν τη διαφορά. Εφόσον τα μέρη συμφωνούν, η σχετική έγγραφη συμφωνία περιλαμβάνεται στα πρακτικά του Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο αναβάλλει υποχρεωτικά τη συζήτηση της υπόθεσης σε δικάσιμο μετά την πάροδο τριμήνου και όχι πέραν του εξαμήνου, μη συνυπολογιζόμενου του χρονικού διαστήματος των δικαστικών διακοπών. Εφόσον τα διάδικα μέρη ή ένα εξ' αυτών παρίστανται ενώπιον του Δικαστηρίου διά πληρεξουσίου δικηγόρου, η πληρεξουσιότητα προς αυτόν καλύπτει και τη συμφωνία περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση.

3. Η υπαγωγή μιας διαφοράς ιδιωτικού δικαίου στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν αποκλείει τη λήψη ασφαλιστικού μέτρου για αυτήν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο δικαστής που διατάσσει το ασφαλιστικό μέτρο μπορεί να ορίσει κατά την κρίση του προθεσμία, όχι μικρότερη από τρεις (3) μήνες, για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση.

4. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 25 του ν. 1756/1988 (Α' 35), δικαιούται να συστήνει σε όσους φιλονικούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, όπου αυτό είναι δυνατό.

5. Η συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις και πρέπει να περιγράφει το αντικείμενο αυτής.

Άρθρο 5

Διαδικασία διαμεσολάβησης και αμοιβή νομικού παραστάτη

1. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του νομικού παραστάτη τους, εξαιρουμένων των υποθέσεων των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών, όπου επιτρέπεται η αυτοπρόσωπη παράσταση των μερών. Στη διαδικασία δύναται να μετέχει και τρίτο πρόσωπο, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο σε συμφωνία με τα μέρη και τον διαμεσολαβητή. Για τη συμμετοχή του νομικού παραστάτη των μερών εκδίδεται για όλη τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων, γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών ποσού εξήντα (60,00) ευρώ για υποθέσεις αρμοδιότητας Ειρηνοδικείου, ποσού εκατό (100,00) ευρώ για υποθέσεις αρμοδιότητας Μονομελούς Πρωτοδικείου και ποσού εκατόν πενήντα (150,00) ευρώ για υποθέσεις αρμοδιότητας Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Οποιαδήποτε πρόσθετη αμοιβή του νομικού παραστάτη κάθε μέρους συμφωνείται ελεύθερα.

2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των κέντρων διαμεσολάβησης. Ο διαμεσολαβητής είναι ένας (1), εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν εγγράφως ότι, οι διαμεσολαβητές θα είναι περισσότεροι.
3. Ο χρόνος, ο τόπος και οι λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης καθορίζονται από τον διαμεσολαβητή σε συμφωνία με τα μέρη. Αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία αμφοτέρων των μερών και του διαμεσολαβητή στον ίδιο τόπο και χρόνο, η διαμεσολάβηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης, στο οποίο έχουν πρόσβαση τα άλλα μέρη της διαφοράς.
4. Ο διαμεσολαβητής δύναται, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, να επικοινωνεί με καθένα από τα μέρη και να τα συναντά είτε χωριστά είτε από κοινού. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις επαφές του με το ένα μέρος δεν γνωστοποιούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του μέρους που τις έδωσε.
5. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει κατ' αρχήν εμπιστευτικό χαρακτήρα, δεν τηρούνται πρακτικά και πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Την ίδια υποχρέωση έχει και οποιοσδήποτε τρίτος συμμετέχει στη διαδικασία. Τα μέρη, εφόσον το επιθυμούν, δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν και το απόρρητο του περιεχομένου της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν κατά τη διαμεσολάβηση, εκτός αν η γνωστοποίησή του είναι απαραίτητη για την εκτέλεση αυτής, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 8 ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης.
6. Εφόσον η διαφορά αχθεί ενώπιον των δικαστηρίων ή σε διαιτησία, ο διαμεσολαβητής, τα μέρη, οι νομικοί παραστάτες αυτών και όσοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες και εμποδίζονται να προσκομίσουν στοιχεία που προκύπτουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης ή έχουν σχέση με αυτήν, ιδίως, να αναφερθούν στις συζητήσεις, δηλώσεις και προτάσεις των μερών, καθώς και στις απόψεις του διαμεσολαβητή, παρά μόνο εφόσον τούτο επιβάλλεται από λόγους δημόσιας τάξης, κυρίως για να εξασφαλιστεί η προστασία των ανηλίκων ή για να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θιγεί η σωματική ακεραιότητα ή η ψυχική υγεία προσώπου.
7. Ο διαμεσολαβητής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του υπέχει αστική ευθύνη μόνο για δόλο.

Άρθρο 6

Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία Διαμεσολάβησης - Υπαγόμενες διαφορές

1. Οι παρακάτω αστικές και εμπορικές διαφορές υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, εφόσον τα μέρη έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της μεταξύ τους διαφοράς:
  - α) Οι οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1, καθώς και εκείνες της παραγράφου 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ.

β) Οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς και Πολυμελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

γ) Οι διαφορές για τις οποίες σε έγγραφη συμφωνία των μερών προβλέπεται και είναι σε ισχύ ρήτρα διαμεσολάβησης.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις για το παραδεκτό της συζήτησης της αγωγής που τυχόν θα ασκηθεί, κατατίθεται πρακτικό της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης μαζί με τις προτάσεις της συζήτησης της υπόθεσης.

2. Εξαιρούνται από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης της παραγράφου 1 οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο, Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ..

3. Η προσφυγή των μερών στη δικαστική μεσολάβηση δεν απαλλάσσει τα μέρη από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης.

Άρθρο 7

Διαδικασία της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας Διαμεσολάβησης και αμοιβή νομικού παραστάτη

1. Για τις διαφορές της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος, ο διαμεσολαβητής ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του παρόντος. Ειδικότερα, το επισπεύδον μέρος έχει τη δυνατότητα είτε να επικοινωνήσει με το άλλο ή τα άλλα μέρη της διαφοράς για τον διορισμό διαμεσολαβητή κοινής αποδοχής είτε να απευθυνθεί σε διαμεσολαβητή της επιλογής του. Στην περίπτωση αυτή, ο διαμεσολαβητής επικοινωνεί με το άλλο ή τα άλλα μέρη με κάθε πρόσφορο μέσο, για να διαπιστώσει αν επιτυγχάνεται συμφωνία ως προς το πρόσωπό του και λαμβάνει σχετική έγγραφη έγκρισή τους. Αν δεν καταστεί δυνατή η επικοινωνία ή αν δεν επιτευχθεί συμφωνία ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή, τότε διορίζεται διαμεσολαβητής από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης με επιμέλεια του επισπεύδοντος μέρους. Ο διορισμός γίνεται κατά σειρά προτεραιότητας με βάση τον αύξοντα αριθμό Ειδικού Μητρώου Διαμεσολαβητών του άρθρου 29 του παρόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την κατά τόπο αρμοδιότητα. Στην περίπτωση επιλογής του διαμεσολαβητή από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ο τελευταίος υποχρεούται μέσα σε προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών να δηλώσει αν αποδέχεται τον διορισμό του. Αν η προθεσμία των τριών (3) εργάσιμων ημερών, παρέλθει άπρακτη τεκμαίρεται η μη αποδοχή του. Σε περίπτωση μη αποδοχής του διορισμού του διαμεσολαβητή επιλέγεται ο επόμενος κατά σειρά προτεραιότητας από το ως άνω Ειδικό Μητρώο.

2. Το επισπεύδον μέρος υποβάλλει στον διαμεσολαβητή που έχει οριστεί από τα μέρη ή από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αποστέλλοντάς του ηλεκτρονικά ή με άλλον πρόσφορο τρόπο συμπληρωμένο έντυπο, στο οποίο υποχρεωτικά αναγράφονται τα στοιχεία των μερών σύμφωνα με την περίπτωση 3 του άρθρου 118 ΚΠολΔ, καθώς και το αντικείμενο της διαφοράς και λαμβάνει απόδειξη παραλαβής. Ο διαμεσολαβητής επικοινωνεί με κάθε πρόσφορο μέσο με τα μέρη για τον ορισμό της ημερομηνίας και του τόπου διεξαγωγής της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης. Σε περίπτωση μη συμφωνίας, ο διαμεσολαβητής ορίζει την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της υποχρεωτικής αρχικής

συνεδρίας. Και στις δύο περιπτώσεις γνωστοποιεί τα παραπάνω στοιχεία στα μέρη εγγράφως, με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά και λαμβάνει απόδειξη παραλαβής της γνωστοποίησης. Τα έξοδα της γνωστοποίησης προκαταβάλλονται από το επισπεύδον μέρος και επιδικάζονται ως δικαστικά έξοδα, εφόσον επακολουθήσει δίκη.

3. Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την επομένη της αποστολής στον διαμεσολαβητή του αιτήματος προσφυγής στη διαδικασία διαμεσολάβησης από το επισπεύδον μέρος. Αν κάποιος από τα μέρη διαμένει στο εξωτερικό ή ως άνω προθεσμία παρεκτείνεται έως την τριακοστή (30ή) ημέρα από την επομένη της αποστολής του αιτήματος στον διαμεσολαβητή. Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα, δεν τηρούνται πρακτικά και εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 4, 6 και 7 του άρθρου 5 του παρόντος.

4. Εφόσον τα μέρη αποφασίσουν να συνεχίσουν τη διαδικασία της διαμεσολάβησης είτε με τον ίδιο είτε με διαφορετικό διαμεσολαβητή, συντάσσεται έγγραφο συμφωνίας υπαγωγής της διαφοράς στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 5 του παρόντος, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός σαράντα (40) ημερών, που εκκινούν από την επομένη της λήξης της ανωτέρω εικοσαήμερης ή τριακονθήμερης προθεσμίας. Τα μέρη δύνανται να συμφωνούν παράταση της προθεσμίας των σαράντα (40) ημερών. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται στις παραπάνω προθεσμίες.

5. Μετά το πέρας της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας συντάσσεται πρακτικό από τον διαμεσολαβητή που υπογράφεται από τον ίδιο και όλους τους συμμετέχοντες και αν επακολουθήσει άσκηση αγωγής ή αν έχει ήδη ασκηθεί, αυτό κατατίθεται στο δικαστήριο επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης της υπόθεσης μαζί με τις προτάσεις. Στο πρακτικό αυτό αναγράφεται υποχρεωτικά ο τρόπος γνωστοποίησης της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας στα μέρη και η συμμετοχή τους ή μη σε αυτήν.

6. Στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία τα μέρη παρίστανται μαζί με νομικό παραστάτη, του οποίου η αμοιβή συμφωνείται ελεύθερα. Στην περίπτωση νομικών προσώπων ο νόμιμος εκπρόσωπος δύναται να διορίζει αντιπρόσωπο με εξουσιοδότηση και θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία δυνάμει εξουσιοδότησης μόνη η συμμετοχή του νομικού παραστάτη του μέρους, του οποίου αποδεδειγμένα δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία, ιδίως, στις περιπτώσεις που αντιμετωπίζει δυσκολία μετακίνησης λόγω σοβαρής ασθένειας ή αν δεν υπάρχει δυνατότητα τηλεδιάσκεψης μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης ή αν είναι κάτοικος εξωτερικού.

7. Το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της διαφοράς δύναται να επιβάλλει στο μέρος που δεν προσήλθε στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, παρότι έχει κληθεί προς τούτο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, χρηματική ποινή η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατό (100) ευρώ και μεγαλύτερη από πεντακόσια (500) ευρώ, συνεκτιμώμενης της εν γένει συμπεριφοράς του και των λόγων μη προσέλευσης. Οι χρηματικές ποινές του προηγούμενου εδαφίου περιέρχονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., στο οποίο κοινοποιείται με επιμέλεια του γραμματέα του Δικαστηρίου αντίγραφο της απόφασης και δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Προσβολή της απόφασης με ένδικα μέσα, ως προς τη χρηματική ποινή, δεν επιτρέπεται αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης.

Άρθρο 8

Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

1. Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης που πρέπει να περιέχει: α) το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του διαμεσολαβητή, β) την ημερομηνία και τον τόπο που έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση, γ) τα πλήρη στοιχεία των μερών που προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση και τα ονόματα των νομικών παραστατών τους, δ) αναφορά στη συμφωνία ή τον ειδικότερο τρόπο με τον οποίο τα μέρη προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του παρόντος, ε) τα πλήρη στοιχεία τυχόν άλλων προσώπων που μετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και στ) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη κατά τη διαμεσολάβηση ή τη διαπίστωση περί μη επίτευξης συμφωνίας.
2. Μετά το πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης, το πρακτικό υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους νομικούς παραστάτες τους. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, το πρακτικό μπορεί να υπογράφεται μόνο από τον διαμεσολαβητή. Κάθε μέρος δύναται να καταθέσει το πρακτικό επίτευξης συμφωνίας οποτεδήποτε στη γραμματεία του καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιου Δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης, για την οποία έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση ή στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος στη γραμματεία του Δικαστηρίου που εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης. Μετά την κατάθεση του πρακτικού στο Δικαστήριο η άσκηση αγωγής για την ίδια διαφορά είναι απαράδεκτη στο μέτρο που το αντικείμενό της καλύπτεται από τη συμφωνία των μερών, τυχόν δε εκκρεμής δίκη καταργείται. Κατά την κατάθεση προσκομίζεται παράβολο ποσού πενήντα (50,00) ευρώ, το ύψος του οποίου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Η δαπάνη για το παράβολο βαρύνει τον καταθέτη, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
3. Το πρακτικό της διαμεσολάβησης του παρόντος άρθρου αποτελεί, από την κατάθεσή του στη γραμματεία του κατά την παράγραφο 2 αρμόδιου δικαστηρίου, εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με την περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 904 ΚΠολΔ, εφόσον η συμφωνία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης. Το απόγραφο εκδίδεται ατελώς από τον δικαστή ή τον πρόεδρο του κατά την παράγραφο 2 αρμόδιου Δικαστηρίου.
4. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει και διατάξεις που αφορούν δικαιοπραξίες, οι οποίες υπόκεινται εκ του νόμου σε συμβολαιογραφικό τύπο, οι δικαιοπραξίες αυτές πρέπει να περιβληθούν τον συμβολαιογραφικό τύπο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη σύνταξη τέτοιων συμβολαιογραφικών εγγράφων και τη μεταγραφή τους.
5. Το πρακτικό της διαμεσολάβησης του παρόντος άρθρου από την κατάθεσή του στη γραμματεία του κατά την παράγραφο 2 αρμόδιου Δικαστηρίου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης, σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 293 ΚΠολΔ.

Άρθρο 9

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή, την αποσβεστική προθεσμία και τις δικονομικές προθεσμίες

1. Η έγγραφη γνωστοποίηση του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για τη διεξαγωγή της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας ή στην περίπτωση της εκούσιας προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης του άρθρου 5, η συμφωνία υπαγωγής σε αυτήν, αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και των δικαιωμάτων, εφόσον αυτές έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου, καθώς και τις δικονομικές προθεσμίες των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ, για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία διαμεσολάβησης.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261, 262 και 263 ΑΚ, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και των δικαιωμάτων του ουσιαστικού δικαίου που ανεστάλησαν, συνεχίζονται την επομένη της σύνταξης του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας ή της επίδοσης δήλωσης αποχώρησης από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης του ενός μέρους προς το άλλο και προς τον διαμεσολαβητή ή της με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωσης ή κατάργησης της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει αιρέσεις ή προθεσμίες ή οποιονδήποτε άλλον όρο από τον οποίον εξαρτάται η ενάσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη συμφωνία, τότε η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται από την πλήρωση της αιρέσεως ή του όρου ή την παρέλευση της προθεσμίας.
3. Οι δικονομικές προθεσμίες της παραγράφου 1 συνεχίζονται από τη σύνταξη πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας ή από την επίδοση δήλωσης αποχώρησης από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης του ενός μέρους προς το άλλο και προς τον διαμεσολαβητή ή από την με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωση ή κατάργηση της διαδικασίας της διαμεσολάβησης.

Άρθρο 10

Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη και συγκροτείται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, από:
  - α) Δύο (2) δικαστικούς λειτουργούς της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης εκ των οποίων ένας με βαθμό Αρεοπαγίτη εν ενεργεία ή επί τιμή και ένας (1) με βαθμό τουλάχιστον Προέδρου Πρωτοδικών έως Προέδρου Εφετών, με εμπειρία ή εξειδίκευση και κατά προτίμηση με διαπίστευση στη διαμεσολάβηση, που ορίζονται μετά από γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, εφόσον είναι εν ενεργεία.
  - β) Δύο (2) καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εν ενεργεία ή ομότιμους, με εμπειρία ή εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση και κατά προτίμηση με διαπίστευση, εκ των οποίων τουλάχιστον ο ένας να έχει διατελέσει καθηγητής Νομικής Σχολής της Χώρας.

γ) Δύο (2) εκπροσώπους της Ολομέλειας των δικηγορικών συλλόγων της Χώρας, με εμπειρία ή εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση και κατά προτίμηση με διαπίστευση, μετά από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων.

δ) Τρεις (3) εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης από τους υπηρετούντες στην Κεντρική Υπηρεσία υπαλλήλους βαθμού τουλάχιστον Β', ή από τους υπηρετούντες μετακλητούς νομικούς στο πολιτικό γραφείο του Υπουργού ή Υφυπουργού Δικαιοσύνης ή του Γενικού Γραμματέα.

ε) Έναν (1) διαμεσολαβητή εκπρόσωπο επαγγελματικών φορέων της Χώρας, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

στ) Τρεις (3) διαμεσολαβητές, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, οι οποίοι διαθέτουν τουλάχιστον τετραετή επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό τους αντικείμενο και εμπειρία στη διαμεσολάβηση, που προκύπτει είτε λόγω συμμετοχής στην εκπαίδευση διαμεσολαβητών είτε λόγω συμμετοχής σε διαδικασίες διαμεσολάβησης ως διαμεσολαβητές ή βοηθοί διαμεσολαβητή ή νομικοί παραστάτες είτε λόγω συμμετοχής σε συνέδρια, σεμινάρια και ερευνητικά προγράμματα συναφή με τη διαμεσολάβηση.

2. Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται ο αρχαιότερος από τους δικαστικούς λειτουργούς.

3. Με την απόφαση της παραγράφου 1, για κάθε τακτικό μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται ένα αναπληρωματικό μέλος.

4. Τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, καθώς και τρίτα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη στην υποεπιτροπή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του παρόντος, απαγορεύεται να διατηρούν οποιαδήποτε σχέση συνεργασίας με Φορείς κατάρτισης του παρόντος.

5. Η θητεία του Προέδρου και των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται άπαξ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης αντικαθίστανται στην περίπτωση που έχουν διοριστεί κατά παράβαση της παραγράφου 4.

6. Χρέη Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης εκτελεί ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή των Δικαστηρίων ή άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι αποσπώνται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση από την Υπηρεσία τους στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Για την απόσπαση αυτή εκδίδεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης κατόπιν ερωτήματός του μετά από γνώμη του Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης και σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο υπάλληλος.

Άρθρο 11

Αρμοδιότητες Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης είναι αρμόδια να επιλαμβάνεται κάθε ζητήματος που αφορά τον έλεγχο εφαρμογής του θεσμού της διαμεσολάβησης.
2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης δύναται να συστήνει, κατά την κρίση της, υποεπιτροπές για την ταχεία επίλυση και τον έλεγχο ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Οι ανωτέρω υποεπιτροπές απαρτίζονται από μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης χωρίς να υφίσταται περιορισμός για τη συμμετοχή κάποιου μέλους σε παραπάνω από μία υποεπιτροπές. Οι υποεπιτροπές αυτές εξουσιοδοτούνται ρητά από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για την οριστική διευθέτηση των ζητημάτων που αναλαμβάνουν, εκτός αν ειδικότερα ορίζεται στον παρόντα νόμο ότι, αρμόδια είναι η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.
3. Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης συγκροτούνται υποχρεωτικά τέσσερις (4) υποεπιτροπές, η θητεία των οποίων είναι διετής, με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - α) «Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών», η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση των Μητρώων του άρθρου 29 του παρόντος, για κάθε σχετικό ζήτημα ή έκδοση πράξης που αφορά τα τηρούμενα Μητρώα και για τη συγκέντρωση των ετήσιων Εκθέσεων Πεπραγμένων, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος.
  - β) «Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου», η οποία είναι αρμόδια για τη συμμόρφωση των διαμεσολαβητών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και για την εφαρμογή του πειθαρχικού δικαίου και την επιβολή πειθαρχικών ποινών. Η συγκρότηση της υποεπιτροπής αυτής γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο Ε.1. του άρθρου 17 του παρόντος.
  - γ) «Επιτροπή Ελέγχου Φορέων Κατάρτισης», η οποία είναι αρμόδια για κάθε ζήτημα που αφορά τους Φορείς Κατάρτισης Διαμεσολαβητών.
  - δ) «Επιτροπή Εξετάσεων», η οποία είναι αρμόδια και έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή των γραπτών και προφορικών εξετάσεων και τη βαθμολόγηση των εξεταζόμενων, προς τον σκοπό της διαπίστευσης, υποψήφιων διαμεσολαβητών. Η Επιτροπή Εξετάσεων απαρτίζεται από τρία (3) μέλη, που προέρχονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, με ισάριθμους αναπληρωτές, από τα οποία ένα τουλάχιστον μέλος είναι δικαστικός λειτουργός και προεδρεύει της Επιτροπής. Η Επιτροπή Εξετάσεων δύναται, ανάλογα με τον εκάστοτε συνολικό αριθμό των εξεταζόμενων, να ορίζει δύο (2) επιπλέον μέλη χωρίς αναπληρωτές, τα οποία πρέπει να έχουν την ιδιότητα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή.
4. Η συγκρότηση των παραπάνω υποεπιτροπών και ο αριθμός των μελών που τις απαρτίζουν καθορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Για την επιτρεπτή συμμετοχή των ανωτέρω μελών στις υποεπιτροπές λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, ζητήματα που άπτονται της σύγκρουσης συμφερόντων και αρμοδιοτήτων των μελών αυτών με άλλες ισχύουσες διατάξεις και κανονισμούς του κύριου επαγγέλματός τους.
5. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης υποβάλλει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου κάθε έτους, Ετήσια Έκθεση για τον έλεγχο εφαρμογής του θεσμού, συνοδευόμενη από προτάσεις για τη βελτίωσή του.

Άρθρο 12

Προσόντα διαμεσολαβητών

1. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να είναι: α) απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κάτοχοι ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής, β) εκπαιδευμένοι από Φορέα Κατάρτισης διαμεσολαβητών, αναγνωρισμένο από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ή κάτοχοι τίτλου διαπίστευσης από άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γ) διαπιστευμένοι από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του άρθρου 29 του παρόντος.

Κάτοχος διδακτορικού τίτλου Α.Ε.Ι. ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής με αντικείμενο τη διαμεσολάβηση δεν απαιτείται να εκπαιδευθεί περαιτέρω από Φορέα Κατάρτισης διαμεσολαβητών, προκειμένου να διαπιστευθεί και δύναται να συμμετέχει απευθείας στις εξετάσεις για τη διαπίστευσή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 του παρόντος. Αποκλείονται της άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι υπηρετούν ως δημόσιοι, δημοτικοί και δικαστικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι νομικών προσώπων και ιδρυμάτων δημοσίου δικαίου, καθώς και οι εν ενεργεία δικαστικοί ή δημόσιοι λειτουργοί. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. δύνανται να δραστηριοποιούνται ως διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές αποκλειστικά και μόνο στο πλαίσιο και για τις ανάγκες της υπηρεσίας τους. Από την ανωτέρω απαγόρευση εξαιρούνται όσοι δημόσιοι λειτουργοί παράλληλα ασκούν νομίμως ελεύθερο επάγγελμα.

2. Ο διαμεσολαβητής αναλαμβάνει καθήκοντα μόνο εφόσον, κατά την κρίση του, μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης διαδικασίας διαμεσολάβησης σύμφωνα με την επαγγελματική του κατάρτιση, την πρακτική του εμπειρία και τις δεξιότητες που κατέχει.

3. Ο διαμεσολαβητής διεξάγει τη διαμεσολάβηση τηρώντας τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών. Δύναται να προβάλλει τις υπηρεσίες που προσφέρει, υπό τον όρο ότι ενεργεί κατά τρόπο επαγγελματικό, ειλικρινή και αξιοπρεπή.

Άρθρο 13

Αμεροληψία - Ουδετερότητα

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να ενεργεί έναντι των μερών κατά τρόπο απαλλαγμένο από προσωπικές κρίσεις, πεποιθήσεις και προκαταλήψεις και να μεριμνά για την ισότιμη συμμετοχή και διευκόλυνση όλων των μερών στο πλαίσιο της διαδικασίας της διαμεσολάβησης.

Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται καταρχήν να μην αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν έχει ήδη αναλάβει να μην τη συνεχίσει, προτού γνωστοποιήσει στα μέρη τυχόν στοιχεία ή γεγονότα που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την αμεροληψία του. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση αυτή ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται να αναλάβει καθήκοντα διαμεσολάβησης ή να εξακολουθεί να τα ασκεί μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με αμεροληψία.

2. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να παραμένει ουδέτερος ως προς το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης και δεν επιτρέπεται να κατευθύνει τα μέρη και να τους επιβάλλει τη λύση που ο ίδιος προκρίνει. Δύναται να διατυπώνει την προσωπική του άποψη, η οποία δεν είναι δεσμευτική, μόνο εφόσον τα μέρη το επιθυμούν.

Άρθρο 14 **Σύγκρουση συμφερόντων**

1. Ο διαμεσολαβητής δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν την έχει ήδη αναλάβει, δεν επιτρέπεται να τη συνεχίσει προτού γνωστοποιήσει τυχόν στοιχεία ή γεγονότα που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία του.

2. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται καταρχήν να μην αναλαμβάνει καθήκοντα και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην εξακολουθήσει να τα ασκεί, σε περίπτωση σύγκρουσης των συμφερόντων του με την έκβαση της διαφοράς. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται να αναλάβει καθήκοντα και, εάν τα έχει ήδη αναλάβει να εξακολουθήσει να τα ασκεί, μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με τρόπο που να μην υπονομεύει την ανεξαρτησία της διαδικασίας.

Σύγκρουση συμφερόντων συντρέχει, ιδίως, στις περιπτώσεις:

- α) προσωπικής ή επαγγελματικής σχέσης του διαμεσολαβητή με ένα από τα μέρη ή τους νόμιμους παραστάτες τους ή λήψης αμοιβής στο παρελθόν για παροχή υπηρεσιών σε οποιοδήποτε από τα μέρη,
- β) οποιουδήποτε οικονομικού ή άλλου συμφέροντος, άμεσου ή έμμεσου, που αντλείται από την έκβαση της διαμεσολάβησης,
- γ) ανάμιξης του διαμεσολαβητή, κατά οποιονδήποτε τρόπο, στο αντικείμενο της διαφοράς,
- δ) ενέργειας, κατά το παρελθόν, του ίδιου του διαμεσολαβητή ή συνεργάτη του ή άλλου στελέχους της εταιρείας για την οποία εργάζεται, εκπροσωπώντας κάποιο από τα μέρη με ιδιότητα άλλη πλην του διαμεσολαβητή,
- ε) οποιασδήποτε μορφής επαγγελματικής συνεργασίας του διαμεσολαβητή με φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή συμβουλών προς ένα από τα συμμετέχοντα μέρη για θέματα που αφορούν το αντικείμενο της διαμεσολάβησης.

3. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του να γνωστοποιήσει στα μέρη, εάν συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων. Την ίδια υποχρέωση έχει και εάν προκύψει τέτοια περίπτωση μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ή κατά τη διεξαγωγή της διαμεσολάβησης.

4. Μετά την περάτωση της διαμεσολάβησης και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμά της, δεν επιτρέπεται στον διαμεσολαβητή να ασχοληθεί υπό άλλη επαγγελματική ιδιότητα με τη συγκεκριμένη υπόθεση που χειρίστηκε, μεταξύ των ίδιων μερών.

Άρθρο 15 **Αρχή της ελεύθερης βούλησης των μερών**

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με βάση την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας των μερών. Μεριμνά ώστε τα μέρη να κατανοούν τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας που πρόκειται να ακολουθηθεί, καθώς και τον ρόλο αυτού και όλων των συμμετεχόντων και ενημερώνει τα μέρη ότι είναι ελεύθερα ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσουν από τη διαδικασία χωρίς οποιαδήποτε αιτιολογία, κύρωση ή ποινή.
2. Ο διαμεσολαβητής βεβαιώνεται, ιδίως, ότι πριν από την έναρξη της διαδικασίας της διαμεσολάβησης τα μέρη έχουν συμφωνήσει ρητώς τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαμεσολάβηση, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των διατάξεων που διέπουν την υποχρέωση εχεμύθειας του διαμεσολαβητή και των μερών.
3. Ο διαμεσολαβητής μεριμνά για την προσήκουσα διεξαγωγή της διαδικασίας διαμεσολάβησης.
4. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να περατώσει τη διαδικασία διαμεσολάβησης μετά από αιτιολογημένη ενημέρωση των μερών, εφόσον:
  - α) επέρχεται διευθέτηση της διαφοράς κατά τρόπο αντίθετο με τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη ή
  - β) θεωρεί ότι η συνέχιση της διαμεσολάβησης είναι απολύτως αδύνατο να οδηγήσει στη διευθέτηση της διαφοράς.
5. Ο διαμεσολαβητής λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η λύση που θα εξευρεθεί για τη διευθέτηση της διαφοράς είναι προϊόν επίγνωσης και εμπεριστατωμένης συναίνεσης των μερών, καθώς επίσης και ότι τα μέρη κατανοούν τους όρους της συμφωνίας.
6. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να ενημερώνει τα μέρη για τον τρόπο που μπορούν να καταστήσουν τη μεταξύ τους συμφωνία εκτελεστή, όπου αυτό είναι δυνατό.

Άρθρο 16 **Εχεμύθεια**

Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να τηρεί απόρρητες τις πληροφορίες που έχουν προκύψει από τη διαμεσολάβηση ή σε σχέση με αυτήν, συνεκτιμωμένου του γεγονότος ότι πρόκειται να διεξαχθεί ή έχει διεξαχθεί διαμεσολάβηση, εκτός αν υποχρεούται να πράξει διαφορετικά από διάταξη νόμου ή για λόγους δημόσιας τάξης ή εφόσον τα μέρη συναινούν ρητά στην αποκάλυψη των πληροφοριών.

Άρθρο 17 **Πειθαρχικό Δίκαιο**

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη διαδικασία.
2. Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου και από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

3. Κανένας δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλεται μόνο μία πειθαρχική ποινή. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο παράπτωμα είναι απαράδεκτη.

4. Η με οποιονδήποτε τρόπο άρση του ποινικά κολάσιμου χαρακτήρα της πράξης ή η ολική ή μερική άρση των συνεπειών της ποινικής καταδίκης δεν αίρουν τον πειθαρχικά κολάσιμο χαρακτήρα της πράξης.

Β. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

1. Πειθαρχικό παράπτωμα μπορεί να τελεστεί με πράξη ή παράλειψη του διαμεσολαβητή στο πλαίσιο των καθηκόντων του, η οποία είναι αντίθετη προς τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές απορρέουν από τον παρόντα νόμο και συνδέονται άρρηκτα με τη διαμεσολάβηση, καθώς και από τον Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα του διαμεσολαβητή αποτελούν ιδίως η χρησιμοποίηση της ιδιότητάς του για την επιδίωξη παράνομων σκοπών και η εν γένει αναξιοπρεπής ή απρεπής συμπεριφορά του.

3. Κάθε κακούργημα που τελείται από διαμεσολαβητή ως και κάθε εκ δόλου πλημμέλημα ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του διαμεσολαβητή, αποτελεί αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Η μη τήρηση της αρχής της αμεροληψίας από μέρους του διαμεσολαβητή συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

Γ. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται δύο (2) έτη μετά την τέλεσή τους.

2. Ο χρόνος της παραγραφής αναστέλλεται για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, με την υποβολή της πειθαρχικής αναφοράς ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου, από τα μέρη ή οποιονδήποτε τρίτο συμμετέχει στη διαδικασία διαμεσολάβησης ή από τον Πρόεδρο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, ευθύς ως λάβει αναφορά με την οποία καταγγέλλονται πειθαρχικά επιλήψιμες πράξεις διαμεσολαβητή ή λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση τέτοιων πράξεων.

Δ. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

1. Οι πειθαρχικές ποινές είναι:

α) η σύσταση,

β) η έγγραφη επίπληξη,

γ) η προσωρινή ανάκληση της διαπίστευσης έως και ένα (1) έτος,

δ) η οριστική ανάκληση της διαπίστευσης.

2. Η ποινή της οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης επιβάλλεται μόνο σε ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων. Τέτοιες προϋποθέσεις συντρέχουν ιδίως αν ο διαμεσολαβητής:

α) καταδικάστηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή για οποιοδήποτε εκ δόλου πλημμέλημα ασυμβίβαστο με τον θεσμό της διαμεσολάβησης,

β) τιμωρήθηκε κατ' επανάληψη με ποινή προσωρινής ανάκλησης της διαπίστευσης τουλάχιστον για έξι (6) μήνες εντός τριετίας.

3. Όταν πρόκειται για παράπτωμα που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια, το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο μπορεί να μην επιβάλει ποινή, εκτιμώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έχει τελεστεί το παράπτωμα.

Δ. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ

1. Ο διαμεσολαβητής, στον οποίο έχει επιβληθεί οριστική ή προσωρινή ανάκληση διαπίστευσης, δεν επιτρέπεται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής για όσο χρόνο αυτή διαρκεί.

2. Το κύρος της επιτυχούς έκβασης της διαμεσολάβησης και του συμφωνητικού που καταρτίστηκε δεν θίγεται από την ποινή που επιβλήθηκε στον διαμεσολαβητή.

3. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης οφείλει να ενημερώνει τα μητρώα του άρθρου 29 του παρόντος για την επιβληθείσα προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης του διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του.

Ε. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου ορίζεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και διακρίνεται σε πρωτοβάθμια επιτροπή μονομελούς σύνθεσης και δευτεροβάθμια επιτροπή τριμελούς σύνθεσης, με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη. Η θητεία των μελών της είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται. Μέλος της δευτεροβάθμιας επιτροπής δεν μπορεί να είναι το μέλος που εξέδωσε την πρωτοβάθμια πειθαρχική απόφαση. Αν η Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί η ποινή της οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης, τότε αρμόδια προς τούτο είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης που συνεδριάζει σε ολομέλεια.

2. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τις δηλώσεις αποχής και εξαίρεσης των δικαστών ισχύουν αναλογικά.

3. Αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη όταν αφορά τόσα μέλη του πειθαρχικού οργάνου ώστε να καθίσταται αδύνατη η νόμιμη συγκρότησή του.

4. Για κάθε ειδικότερο θέμα πειθαρχικού ελέγχου αποφασίζει η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, οι αποφάσεις της οποίας εκτελούνται με επιμέλεια του Προέδρου της ή του μέλους της που ειδικά ορίστηκε από αυτόν.

5. Για την υποβολή αναφοράς κατά διαμεσολαβητή απαιτείται επί ποινή απαραδέκτου η κατάθεση παράβολου, ποσού τριάντα (30) ευρώ, το ύψος του οποίου αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

Άρθρο 18 **Αμοιβή διαμεσολαβητή**

1. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία του διαμεσολαβητή και των μερών.
2. Εάν δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ως εξής: α) στις περιπτώσεις του άρθρου 6 του παρόντος, το επισπεύδον μέρος προκαταβάλλει στον διαμεσολαβητή ποσό πενήντα (50,00) ευρώ ως αμοιβή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία. Το ποσό αυτό βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία. Σε περίπτωση που η διαφορά αχθεί ενώπιον δικαστηρίου, το μέρος της διαφοράς που δεν προσήλθε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παρότι κλήθηκε νομότυπα προς τούτο σύμφωνα με το άρθρο 7 του παρόντος ή δεν κατέβαλε το ποσό που του αναλογεί για την αμοιβή του διαμεσολαβητή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία, καταδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ σε ολόκληρο το ποσό που κατέβαλε το επισπεύδον μέρος για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία. Το ποσό αυτό λογίζεται ως δικαστικό έξοδο ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης, β) για κάθε ώρα διαμεσολάβησης μετά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία η ελάχιστη αμοιβή ορίζεται στο ποσό των ογδόντα (80,00) ευρώ και βαρύνει τα μέρη κατ' ισομοιρία.
3. Τα ποσά της παραγράφου 2 μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.
4. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να παρέχει στα μέρη πλήρη ενημέρωση για τον τρόπο καταβολής της αμοιβής του σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Άρθρο 19 **Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)**

Επιτρέπεται η άσκηση αποκλειστικά και μόνο του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται η δημιουργία Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ) για το επάγγελμα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή για όσους επιθυμούν να το ασκήσουν και δεν διαθέτουν άλλον και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του.

Άρθρο 20 **Ενώσεις προσώπων διαμεσολαβητών**

Ενώσεις προσώπων διαπιστευμένων διαμεσολαβητών με σκοπό την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης συνιστώνται και λειτουργούν με τη συμμετοχή διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 21

Εκθέσεις Πεπραγμένων Διαμεσολαβητών

Κάθε διαπιστευμένος διαμεσολαβητής υποχρεούται ανά τετράμηνο κάθε ημερολογιακού έτους και μέσα στις επόμενες δεκαπέντε (15) ημέρες από τη λήξη του, να ενημερώνει για τα πεπραγμένα του την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία προβαίνει στον έλεγχό τους. Η ενημέρωση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με την αποστολή ανωνυμοποιημένης Έκθεσης Πεπραγμένων, πρότυπο της οποίας αναρτάται στον ιστότοπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Η Έκθεση Πεπραγμένων περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τον αριθμό των διαμεσολαβήσεων που πραγματοποίησε ο διαμεσολαβητής, το αποτέλεσμα και τη διάρκεια κάθε διαμεσολάβησης, τη φύση της υπόθεσης και την κατάθεση ή μη πρακτικού στο αρμόδιο δικαστήριο. Η υποχρέωση αποστολής της Έκθεσης Πεπραγμένων υφίσταται για κάθε διαμεσολαβητή, ανεξαρτήτως αν έχει διεξάγει διαμεσολαβήσεις ή όχι εντός του τετραμήνου.

Άρθρο 22

Φορείς κατάρτισης

1. Φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών (εφεξής «Φορέας»), που λειτουργεί με άδεια, η οποία χορηγείται κατόπιν ειδικής και αιτιολογημένης απόφασης της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, είναι:

Α. Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, δικαίωμα σύστασης του οποίου έχουν:

α) ένας δικηγορικός σύλλογος ή περισσότεροι από κοινού,

β) ένας ή περισσότεροι δικηγορικοί σύλλογοι σε σύμπραξη με επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή επιμελητήρια.

Στις περιπτώσεις α' και β' είναι δυνατή η σύμπραξη και με φορέα κατάρτισης της αλλοδαπής, εγνωσμένου κύρους και διεθνούς αναγνώρισης και εμπειρίας στην παροχή εκπαίδευσης διαμεσολάβησης και γενικότερα στις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών ή στη διενέργεια διαμεσολαβήσεων.

Β. Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), το οποίο διαθέτει σχετικό πρόγραμμα και η λειτουργία του διέπεται αποκλειστικά από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις περί λειτουργίας των Α.Ε.Ι., υπό τον όρο ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου για τα προσόντα των εκπαιδευτών, για την εκπαίδευση με αντικείμενο τη διαμεσολάβηση και τον ελάχιστο αριθμό εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων.

Γ. Φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στην ελληνική νομοθεσία ή στη νομοθεσία κράτους – μέλους, το οποίο έχει ως κύριο σκοπό την παροχή εκπαίδευσης με αντικείμενο τη διαμεσολάβηση και τους λοιπούς εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών.

Οι ανωτέρω Φορείς αδειοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23 έως 25 του παρόντος.

2. Ο Φορέας έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, εξαιρουμένων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης.

3. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί κατ' ελάχιστο:

α) έναν (1) Διευθυντή του Φορέα και

β) έναν (1) Διευθυντή Κατάρτισης. Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών σχολής της αλλοδαπής.

4. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί διοικητικό προσωπικό για γραμματειακή υποστήριξη.

5. Ο σκοπός του Φορέα είναι:

α) ο σχεδιασμός προγραμμάτων και η παροχή υπηρεσιών βασικής εκπαίδευσης κατ' ελάχιστο ογδόντα (80) ωρών,

β) ο σχεδιασμός προγραμμάτων μετεκπαίδευσης πέραν των ογδόντα (80) ωρών της βασικής εκπαίδευσης των υποψήφιων διαμεσολαβητών για την περαιτέρω απόκτηση των αναγκών για την άσκηση της διαμεσολάβησης γνώσεων και δεξιοτήτων και για την επιμόρφωσή τους.

6. Οι Φορείς Κατάρτισης υποχρεούνται να συνεργάζονται με τουλάχιστον τρεις (3) εκπαιδευτές, προκειμένου να παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές, να διαθέτουν τετραετή επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό τους αντικείμενο, να έχουν εμπειρία στη διαμεσολάβηση, η οποία προκύπτει είτε από τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση διαμεσολαβητών, είτε από τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες διαμεσολάβησης υπό την ιδιότητα του διαμεσολαβητή ή βοηθού διαμεσολαβητή ή νομικού παραστάτη είτε από την συμμετοχή τους σε συνέδρια, σεμινάρια, ερευνητικά προγράμματα συναφή με τη διαμεσολάβηση, καθώς και:

α) να κατέχουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο στον τομέα της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ή σε συναφή επιστημονικό κλάδο (ιδίως νομικής επιστήμης ή επιστημών οικονομίας ή διοίκησης ή κοινωνικών επιστημών) ή

β) να έχουν τουλάχιστον εκατόν εξήντα (160) ώρες είτε αποδεδειγμένης μετεκπαίδευσης πέραν της βασικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση είτε αποδεδειγμένης εμπειρίας ως εκπαιδευτές διαμεσολαβητών.

7. Σε συνταξιούχους ή επί τιμή δικαστικούς λειτουργούς, εφόσον είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές και έχουν εμπειρία στη δικαστική μεσολάβηση, μπορούν να ανατίθενται καθήκοντα εκπαίδευσης υποψήφιων διαμεσολαβητών αποκλειστικά και μόνο σε Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. των Α.Ε.Ι..

8. Ο αριθμός των υποψήφιων διαμεσολαβητών που συμμετέχουν σε κάθε εκπαιδευτικό κύκλο στα προγράμματα βασικής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι έναν (21). Οι εκπαιδευτές δεν δύνανται να είναι λιγότεροι από δύο (2) για κάθε εκπαιδευτικό κύκλο.

Άρθρο 23 **Αδειοδότηση Φορέων κατάρτισης**

1. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, προκειμένου να λάβει άδεια λειτουργίας, υποβάλλει στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης φάκελο που περιλαμβάνει:

- α) την αίτησή του για αδειοδότηση,
- β) θεωρημένο αντίγραφο βεβαίωσης έναρξης εργασιών του από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται για τα Κ.Ε.Δι.Βι.Μ. των ΑΕΙ.,
- γ) κατάλογο με το εκπαιδευτικό προσωπικό, με τα βιογραφικά αυτού, συνοδευόμενα από επικυρωμένα αποδεικτικά τίτλων σπουδών και εκπαιδευτικής ή επαγγελματικής εμπειρίας, όπως πιστοποιητικά προϋπηρεσίας, βεβαιώσεις φορέων, επίσημα έγγραφα επαγγελματικής εμπειρίας, καθώς και κατάλογο του λοιπού προσωπικού,
- δ) οποιοδήποτε νόμιμο έγγραφο που αποδεικνύει νομή, κατοχή, χρήση ή κυριότητα του χώρου εκπαίδευσης,
- ε) διάγραμμα κάτοψης του χώρου εκπαίδευσης, υπογεγραμμένο από μηχανικό, στο οποίο εμφανίζεται ότι ο εν λόγω χώρος διαθέτει τουλάχιστον τρεις χωριστές αίθουσες διδασκαλίας και ειδικότερα δύο αίθουσες κατάλληλες για τη διεξαγωγή των μαθημάτων και προσομοιώσεων και μία αίθουσα διαλέξεων, καθώς και αποτύπωση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ. Ειδικότερα, το ελάχιστο εμβαδόν αιθουσών διδασκαλίας θα πρέπει να είναι δεκαπέντε (15) τετραγωνικά μέτρα και ενάμιση (1,5) τετραγωνικό μέτρο ανά εκπαιδευόμενο,
- στ) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 υπογεγραμμένη από τον ενδιαφερόμενο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, στην οποία βεβαιώνεται ότι οι αίθουσες διδασκαλίας πληρούν τους ισχύοντες όρους ασφαλείας, είναι κατάλληλες για τον σκοπό της εκπαίδευσης και έχουν επαρκή υλικοτεχνική υποδομή και ειδικότερα ότι διαθέτουν τον κατ' ελάχιστο απαιτούμενο εξοπλισμό, ο οποίος περιλαμβάνει:
  - i. ένα διαφανοσκόπιο (overhead projector) και μία οθόνη προβολής ή οποιοδήποτε άλλο μέσο προβολής ήχου και εικόνας,
  - ii. πίνακα ανά αίθουσα,
  - iii. φωτοαντιγραφικό μηχάνημα,
  - iv. μία τηλεόραση και ένα μαγνητοσκόπιο ή μία συσκευή αναπαραγωγής ψηφιακών δίσκων (νίαβο ή DVD player),
  - v. τραπέζια και καθίσματα ανά αίθουσα, ανάλογα με τη δυναμικότητα της κάθε αίθουσας,
  - ζ) πιστοποιητικό πυροπροστασίας για χρήση εκπαιδευτηρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,
  - η) σύμβαση ασφάλισης αστικής ευθύνης τουλάχιστον για ποσό διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ,
  - θ) παράβολο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Οι ήδη αδειοδοτημένοι Φορείς θεωρούνται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος και η αδειοδότησή τους εξακολουθεί να ισχύει. Σε κάθε περίπτωση οι Φορείς αυτοί θα πρέπει να καταθέσουν τυχόν πρόσθετα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τον παρόντα εντός εύλογης προθεσμίας από τη δημοσίευσή του.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης εντός δύο (2) μηνών από την κατάθεση πλήρους φακέλου με τα δικαιολογητικά ελέγχει την πληρότητά του. Σε περίπτωση που τα

δικαιολογητικά είναι ελλιπή, ζητείται εγγράφως από τον αντίστοιχο Φορέα να αποστείλει, εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεόντως συμπληρωμένα. Μετά την παραλαβή, τα δικαιολογητικά εξετάζονται εκ νέου και η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποφαινεται για την πληρότητα του φακέλου. Ο παραπάνω έλεγχος καταλαμβάνει και τους ήδη αδειοδοτημένους φορείς.

3. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος Φορέας είτε δεν προσκομίσει τα δικαιολογητικά εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών είτε αυτά που προσκομίζει είναι ελλιπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 και στα άρθρα 24 και 25 του παρόντος, η αίτηση απορρίπτεται με αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση, δύναται να επανυποβάλει νέα αίτηση.

4. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, του οποίου ο φάκελος κρίνεται πλήρης, υπόκειται σε αξιολόγηση. Η αξιολόγησή του γίνεται με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, βάσει των παρακάτω πέντε κριτηρίων:

- α) Οργάνωση, Λειτουργία
- β) Επιστημονικό και λοιπό Προσωπικό
- γ) Υλικοτεχνική Υποδομή
- δ) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- ε) Επιθεώρηση του χώρου εκπαίδευσης.

5. Μετά την επιτυχή αξιολόγηση του πλήρους φακέλου χορηγείται στον ενδιαφερόμενο Φορέα άδεια λειτουργίας, άλλως η αίτησή του απορρίπτεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

6. Κάθε έτος, εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου, οι Φορείς υποβάλλουν αναλυτική έκθεση για τη λειτουργία τους στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία προβαίνει σε έλεγχο και αξιολόγηση της κατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν και σε περίπτωση ανεπάρκειας επιβάλλει τις ποινές της παραγράφου 8.

7. Αν διαπιστωθεί ότι για την αδειοδότηση και λειτουργία του Φορέα δηλώθηκαν ή κατατέθηκαν στοιχεία ανακριβή, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ανακαλεί οριστικά την άδεια λειτουργίας του Φορέα.

8. Σε περίπτωση μη τήρησης των νόμιμων υποχρεώσεων του Φορέα κατά το στάδιο λειτουργίας του, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης επιβάλλει αιτιολογημένα, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, τον βαθμό υπαιτιότητας και την τυχόν υποτροπή, μία από τις παρακάτω κυρώσεις:

- α) σύσταση προς συμμόρφωση,
- β) προσωρινή ανάκληση της άδειας του Φορέα από έναν (1) μήνα έως και έξι (6) μήνες,
- γ) οριστική ανάκληση της άδειας του Φορέα.

9. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορούν να τροποποιούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών.

Άρθρο 24

Αδειοδότηση φυσικών προσώπων

Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, εφόσον είναι φυσικό πρόσωπο, πέραν των δικαιολογητικών του άρθρου 23 του παρόντος, υποβάλλει:

- α) δήλωση του ν. 1599/1986 θεωρημένη με το γνήσιο της υπογραφής, στην οποία θα αναγράφεται: αα) ότι ο αιτών δεν έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και κληρικού, ββ) ότι αν έχει καταδικαστεί ή παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, γγ) ότι δεν έχει απολυθεί από θέση δημόσιου υπαλλήλου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού για λόγους πειθαρχικούς, δδ) ότι δεν του έχει επιβληθεί η διοικητική κύρωση της ανάκλησης της άδειας ίδρυσης ή της άδειας λειτουργίας για ίδιο ή άλλο ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης την τελευταία δεκαετία) και εε) ο τόπος μόνιμης κατοικίας του αιτούντος,
- β) ασφαλιστική ενημερότητα (ως εργοδότης και ως ασφαλισμένος),
- γ) φορολογική ενημερότητα,
- δ) πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου περί μη κατάθεσης αίτησης για κήρυξη του φυσικού προσώπου σε κατάσταση πτώχευσης και περί μη κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας αρχής κράτους-μέλους, εφόσον τέτοιο έγγραφο προβλέπεται κατά το δίκαιό του.

Άρθρο 25

Αδειοδότηση νομικών προσώπων

1. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, εφόσον είναι νομικό πρόσωπο, πέραν των δικαιολογητικών του άρθρου 23 του παρόντος, υποβάλλει:

- α) επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού του, από το οποίο προκύπτει με σαφήνεια ο σκοπός του και πρόσφατο πιστοποιητικό μεταβολών του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ),
- β) ασφαλιστική ενημερότητα,
- γ) φορολογική ενημερότητα,
- δ) πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου περί μη κατάθεσης αίτησης για κήρυξη του νομικού προσώπου σε κατάσταση πτώχευσης και περί μη κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας αρχής του κράτους-μέλους, στο οποίο το νομικό πρόσωπο έχει την έδρα του, εφόσον τέτοιο έγγραφο προβλέπεται κατά το δίκαιό του.

2. Ο νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου, υποβάλλει:

- α) δήλωση του ν. 1599/1986, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής, στην οποία θα αναγράφεται: αα) ότι δεν έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. και κληρικού, ββ) ότι δεν έχει καταδικαστεί ή παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, γγ) ότι δεν έχει απολυθεί από θέση δημόσιου υπαλλήλου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού για λόγους πειθαρχικούς, δδ) ότι δεν του έχει επιβληθεί η διοικητική κύρωση της ανάκλησης της άδειας ίδρυσης ή της άδειας λειτουργίας για ίδιο ή άλλον ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης την τελευταία δεκαετία, εε) ότι δεν έχει επιβληθεί στο νομικό πρόσωπο η διοικητική κύρωση της ανάκλησης της άδειας ίδρυσης ή

της άδειας λειτουργίας για ίδιον ή άλλον ιδιωτικό φορέα εκπαίδευσης και κατάρτισης την τελευταία δεκαετία και στστ) ο τόπος μόνιμης διαμονής του.

β) ασφαλιστική ενημερότητα εκπροσώπου (ως εργοδότης και ως ασφαλισμένος),

γ) φορολογική ενημερότητα εκπροσώπου,

δ) πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου περί μη κατάθεσης αίτησης για κήρυξη του φυσικού προσώπου σε κατάσταση πτώχευσης και περί μη κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης ή ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας αρχής κράτους-μέλους, εφόσον τέτοιο έγγραφο προβλέπεται κατά το δίκαιό του.

Άρθρο 26

Υποψήφιοι διαμεσολαβητές

Οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση στον Φορέα για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα βασικής εκπαίδευσης, εφόσον κατέχουν τίτλο σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών σχολής της αλλοδαπής, νομίμως αναγνωρισμένο στην ημεδαπή και προσκομίσουν απόσπασμα ποινικού μητρώου που αποδεικνύει ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα του άρθρου 8 του ν. 3528/2007 (Α' 26).

Άρθρο 27

Πρόγραμμα σπουδών

Α. Το ελάχιστο περιεχόμενο του βασικού εκπαιδευτικού προγράμματος σπουδών και της εξεταστέας ύλης υποψηφίων διαμεσολαβητών απαιτεί τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες διδασκαλίας και έχει ως εξής:

- Η διαμεσολάβηση και λοιπές μορφές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Η εξέλιξη του θεσμού διεθνώς.
- Η Οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.
- Θεμελιώδη χαρακτηριστικά, βασικές έννοιες και αρχές, ως και ορισμός του θεσμού της διαμεσολάβησης κατά το ελληνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο.
- Πεδίο εφαρμογής - Προϋποθέσεις υπαγωγής διαφορών στη διαμεσολάβηση.
- Τρόποι προσφυγής στη διαμεσολάβηση - Συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση - Συνέπειες.
- Διαδικασία διεξαγωγής της διαμεσολάβησης. Στάδια. Νομικοί παραστάτες και άλλα πρόσωπα.
- Πρακτικό διαμεσολάβησης - Εκτελεστικότητα.
- Διαμεσολαβητής - Ρόλος - Ευθύνη διαμεσολαβητή.
- Κώδικας Πειθαρχικός και Δεοντολογίας.
- Δεξιότητες και τεχνικές διαμεσολάβησης - Τεχνικές Διαπραγμάτευσης και Επικοινωνίας - Βασικές έννοιες της ψυχολογίας στη διαμεσολάβηση.
- Προσομοιώσεις διαμεσολάβησης. Πρακτική Εφαρμογή αυτών.
- Θεμελιώδεις έννοιες Ιδιωτικού Δικαίου.

- Γενικό Εμπορικό Δίκαιο, Εταιρείες, Αξιόγραφα.

Οι δικαστικοί λειτουργοί, οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι δύνανται να εξαιρούνται από την παρακολούθηση των νομικών μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών του παρόντος άρθρου, δηλαδή, τις Θεμελιώδεις έννοιες Ιδιωτικού Δικαίου, το Γενικό Εμπορικό Δίκαιο, τις Εταιρείες και τα Αξιόγραφα.

Β. Μετεκπαίδευση διαμεσολαβητών:

Η μετεκπαίδευση των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών συνίσταται στην ανά τριετία υποχρεωτική πρόσθετη εκπαίδευσή τους, ελάχιστης διάρκειας είκοσι (20) ωρών, η οποία παρέχεται από αδειοδοτημένους φορείς ή από αναγνωρισμένους φορείς της αλλοδαπής.

Άρθρο 28

Διαπίστευση διαμεσολαβητών

1. Η διαπίστευση των διαμεσολαβητών και η εγγραφή τους στα Μητρώα του άρθρου 29 του παρόντος γίνεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης κατόπιν εξετάσεων. Οι ήδη διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διατηρούν τη διαπίστευσή τους.

2. Οι εξετάσεις των υποψηφίων διαμεσολαβητών διενεργούνται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο από την Επιτροπή Εξετάσεων, όπως αυτή έχει οριστεί από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και συμπεριλαμβάνουν αξιολόγηση σε προσομοιώσεις.

Α. Εξετάσεις - Γραμματειακή υποστήριξη

1. Η Επιτροπή Εξετάσεων συνεδριάζει κατά την περίοδο των εξετάσεων. Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί το πρόσωπο που έχει ορισθεί Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 10 του παρόντος.

Β. Τρόπος, κριτήρια, προϋποθέσεις και όροι εξετάσεων ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων

1. Ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων, η οποία κοινοποιείται στους αδειοδοτημένους φορείς κατάρτισης και αναρτάται στην οικεία ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή τους.

2. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις εξετάσεις είναι η υποβολή στην Επιτροπή Εξετάσεων αίτησης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό του Φορέα κατάρτισης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές έχουν λάβει τη βασική εκπαίδευση και κατάρτιση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα.

Η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει τον τρόπο υποβολής της αίτησης και των συνοδευτικών εγγράφων. Η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ υπέρ του Δημοσίου, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

3. Στις γραπτές εξετάσεις οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε εβδομήντα (70) ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και δύο (2) ερωτήσεις με απαντήσεις σύντομης ανάπτυξης έως εκατό πενήντα (150) λέξεις η κάθε μία. Η βαθμολόγηση γίνεται σε κλίμακα των εκατό (100) μονάδων. Κάθε σωστή απάντηση στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής αντιστοιχεί σε μία μονάδα. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων ανακοινώνονται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών (30) από το πέρας τους.

4. Αν ένας από τους υποψηφίους είναι απών κατά τη στιγμή της έναρξης εκφώνησης των θεμάτων, αποκλείεται από τις εξετάσεις. Τα γραπτά των εξετάσεων φέρουν τη μονογραφή ενός εκ των μελών της Επιτροπής. Δεν επιτρέπεται να φέρουν στο σώμα τους υπογραφή ή άλλο διακριτικό γνώρισμα πλην των ατομικών στοιχείων του υποψηφίου στο πάνω αριστερό μέρος της πρώτης σελίδας. Αφού γίνει η παραβολή με επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας, οι ενδείξεις των ατομικών στοιχείων του υποψηφίου καλύπτονται με αδιαφανή ταινία, η οποία αφαιρείται μόνο μετά την οριστικοποίηση της βαθμολογίας παρουσία όλων των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

5. Μετά την ολοκλήρωση των γραπτών εξετάσεων κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, οι επιτυχόντες καλούνται εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών σε προφορικές εξετάσεις ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων. Οι προφορικές εξετάσεις συνίστανται στην εξέταση επί των τεχνικών της διαμεσολάβησης από τουλάχιστον δύο (2) μέλη της Επιτροπής Εξετάσεων με χρησιμοποίηση ρόλων και προσομοιώσεων κατά τα συνήθη πρότυπα που εφαρμόζονται διεθνώς. Η επίδοση των υποψηφίων στις προφορικές εξετάσεις αξιολογείται με βάση κριτήρια αξιολόγησης για τη χρήση τεχνικών και δεξιοτήτων, που ορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Επάρκεια διαμεσολαβητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων συντρέχει όταν ο υποψήφιος διαμεσολαβητής έχει ανταποκριθεί επιτυχώς σε περισσότερες από τις μισές απαιτούμενες διαμεσολαβητικές ικανότητες και δεξιότητες με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης και δεν έχει επιδείξει κάποια μορφή απαγορευμένης συμπεριφοράς.

6. Επιτυχόντες είναι εκείνοι που έχουν λάβει μέσο όρο βαθμολογίας των δύο εξετάσεων, γραπτών και προφορικών, τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%), υπό την προϋπόθεση ότι σε καμία από τις δύο εξετάσεις δεν έχουν λάβει βαθμολογία κατώτερη του πενήντα τοις εκατό (50%). Οι γραπτές και οι προφορικές εξετάσεις ολοκληρώνονται σε μία περίοδο.

7. Η απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων γνωστοποιείται στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία διαπιστεύει τους οριστικούς επιτυχόντες.

8. Ο υποψήφιος διαμεσολαβητής που απέτυχε σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους, οφείλει να προσκομίσει νέο πιστοποιητικό εκπαίδευσης από Φορέα κατάρτισης, προκειμένου να έχει εκ νέου δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις.

9. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και εντός δεκαπέντε (15) ημερών, η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει ημερομηνία κατά την οποία οι αποτυχόντες υποψήφιοι δύνανται να λάβουν γνώση των γραπτών τους και της προφορικής τους βαθμολογίας, χωρίς να έχουν δικαίωμα αναβαθμολόγησης. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας τα γραπτά και οι προφορικές βαθμολογίες καταστρέφονται.

10. Για την επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος ανακύπτει σχετικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία του παρόντος άρθρου αρμόδια είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 29**Ενημέρωση κοινού – Μητρώα Διαμεσολαβητών**

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης παρέχει πληροφόρηση σχετικά με τον θεσμό της διαμεσολάβησης και τον τρόπο πρόσβασης στις υπηρεσίες των διαμεσολαβητών.
2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης καταρτίζει και τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή τα παρακάτω Μητρώα Διαμεσολαβητών, τα οποία αναρτώνται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης: α) Γενικό Μητρώο Διαμεσολαβητών, στο οποίο εγγράφονται οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές όλης της επικράτειας κατ' απόλυτη αλφαβητική σειρά και β) Ειδικό Μητρώο Διαμεσολαβητών, στο οποίο εγγράφονται οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές που εδρεύουν στην περιφέρεια κάθε Πρωτοδικείου της επικράτειας κατ' αύξοντα αριθμό μητρώου διαπίστευσης.
3. Σε κάθε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή αποδίδεται ένας μοναδικός αριθμός μητρώου.
4. Τα Μητρώα Διαμεσολαβητών περιέχουν υποχρεωτικά τις ακόλουθες πληροφορίες του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή: α) τα προσωπικά στοιχεία της ταυτότητας του, την ηλεκτρονική διεύθυνση, τα λοιπά στοιχεία επικοινωνίας του και τον αριθμό μητρώου του, β) το είδος της βασικής επαγγελματικής του δραστηριότητας, τον τίτλο των βασικών σπουδών και τους τυχόν μεταπτυχιακούς τίτλους του, γ) το Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σπουδών του και τις ώρες διδασκαλίας του προγράμματός του, δ) μετεκπαιδεύσεις και άλλες επιστημονικές δραστηριότητές του συναφείς με τη διαμεσολάβηση και ε) κατηγορίες των υποθέσεων που αναλαμβάνει.
5. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει άμεσα την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για κάθε αλλαγή των ανωτέρω προσωπικών του στοιχείων, η οποία τα ελέγχει και δύναται να καλεί τον διαμεσολαβητή σε παροχή διευκρινίσεων.
6. Διαμεσολαβητής, ο οποίος έχει διαπιστευθεί σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τηρώντας τις διατάξεις που προβλέπονται στο κράτος-μέλος, ώστε νομίμως να ασκεί το επάγγελμα του διαμεσολαβητή, εγγράφεται στα Μητρώα Διαμεσολαβητών κατόπιν αιτήσεώς του. Η αίτηση συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα: α) αποδεικτικό της ιθαγένειας του αιτούντος, β) αντίγραφο των βεβαιώσεων επάρκειας ή του τίτλου εκπαίδευσης που παρέχει πρόσβαση στο επάγγελμα του διαμεσολαβητή στο άλλο κράτος-μέλος, γ) βεβαίωση τυχόν επαγγελματικής εμπειρίας του αιτούντος στη διαμεσολάβηση. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης εξετάζει τα έγγραφα που προσκόμισε ο ενδιαφερόμενος και δύναται να τον καλέσει για παροχή διευκρινήσεων σχετικά με την εκπαίδευσή του.
7. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης δύνανται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την τήρηση των Μητρώων του παρόντος.

Άρθρο 30**Εκούσια παραίτηση – Αναστολή άσκησης καθηκόντων διαμεσολάβησης**

1. Κάθε διαμεσολαβητής έχει το δικαίωμα παραίτησης από την ιδιότητα αυτή. Η αίτηση παραίτησης υποβάλλεται ηλεκτρονικά προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία τον διαγράφει από τα Μητρώα του άρθρου 29 του παρόντος. Από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης, επέρχεται αυτοδικαίως η παύση των καθηκόντων και

υποχρεώσεων του διαμεσολαβητή, με εξαίρεση την υποχρέωσή του να υποβάλει Έκθεση Πεπραγμένων για όσο χρονικό διάστημα ασκούσε τα καθήκοντά του.

2. Διαμεσολαβητής που παραιτήθηκε από τα καθήκοντά του δύναται να επανεγγραφεί στα Μητρώα του άρθρου 29 του παρόντος, εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε (5) χρόνια από την παραίτησή του. Για την επανεγγραφή του υποχρεούται να υποβάλει ηλεκτρονικά αίτηση προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και να συμπληρώσει τον ελάχιστο χρόνο μετεκπαίδευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

3. Δεν επιτρέπεται επανεγγραφή διαμεσολαβητή που απώλεσε την ιδιότητά του, αν έχει επιβληθεί σε βάρος του ποινή οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν και στην περίπτωση που ο διαμεσολαβητής επιθυμεί να προβεί σε αναστολή των καθηκόντων του για οποιονδήποτε λόγο.

5. Στις παραπάνω περιπτώσεις αποδοχής παραίτησης, αναστολής καθηκόντων ή επαναδιορισμού δεν απαιτείται η έκδοση διοικητικής πράξης και αρκεί η σχετική σημείωση στα Μητρώα διαμεσολαβητών. Σε περίπτωση θανάτου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή αυτός διαγράφεται από τα Μητρώα του παρόντος νόμου, με μόνη την προσκόμιση ληξιαρχικής πράξης θανάτου, χωρίς την περαιτέρω έκδοση σχετικής διοικητικής πράξης.

Άρθρο 31

Καταργούμενες και Μεταβατικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 206, πλην του άρθρου 205, του ν. 4512/2018 (Α' 5), καθώς και κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη διαμεσολάβηση.

2. Η θητεία των μελών της λειτουργούσας κατά τη δημοσίευση του παρόντος Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης παρατείνεται μέχρι να συγκροτηθεί η νέα Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 32

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, πλην των άρθρων 6 και 7 του παρόντος, τα οποία τίθενται σε ισχύ και καταλαμβάνουν τις αγωγές που κατατίθενται μετά την παρέλευση των κατωτέρω ημερομηνιών, ως εξής:

α) από την 15^η Ιανουαρίου 2020 για τις διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, β) από την 15^η Μαρτίου 2020 για τις οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1, καθώς και της παραγράφου 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ και γ) από την 15^η Μαΐου 2020 για τις διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου.

Μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την τελευταία ημερομηνία, το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα αξιολογήσει τα αποτελέσματα του θεσμού της διαμεσολάβησης και της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας των άρθρων 6 και 7 του παρόντος.

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Χρ. Σταϊκούρας

Ν. Κεραμέως

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κων. Τσιάρας

Π. Θεοδωρικάκος

Αριθμ. 297 / 16 / 2019

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου ρυθμίζεται εκ νέου ο θεσμός της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις εθνικού ή διασυνοριακού χαρακτήρα, κατά την οριζόμενη έννοια, με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/52/ΕΚ.

Ειδικότερα, επαναλαμβάνονται διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρα 178-206 του ν. 4512/2008) ενώ εισάγονται και νέες ρυθμίσεις, οι οποίες αναφέρονται στις υπαγόμενες διαφορές, στην εφαρμοζόμενη διαδικασία για την προσφυγή σε διαμεσολάβηση και τα επιμέρους στάδια αυτής, στις υποχρεώσεις των μερών, στα αποτελέσματα της διαμεσολάβησης, στον τρόπο αμοιβής του νομικού παραστάτη και του διαμεσολαβητή, στα προσόντα του διαμεσολαβητή, στη νομική φύση των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών και τον τρόπο αδειοδότησης αυτών κ.λπ.. Μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

α. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης μπορεί να διενεργείται και μέσω τηλεδιάσκεψης (μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης).

β. Επανακαθορίζονται τα κατώτατα και ανώτατα όρια της χρηματικής ποινής που επιβάλλεται από το δικαστήριο στα μέρη, σε περίπτωση που δεν προσέρχονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία ενώ έχουν κληθεί. Η εν λόγω ποινή κυμαίνεται από εκατό (100) έως πεντακόσια (500) ευρώ (αντί 120 - 300 που ισχύει) και εισπράττεται υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.).

δ. Επανακαθορίζεται επίσης η συγκρότηση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, η οποία αποτελείται από 13 μέλη (αντί 15 που ισχύει) και προσδιορίζονται εκ νέου οι αρμοδιότητές της.

ε. Μειώνεται κατά είκοσι (20) ευρώ [από πενήντα (50) σε τριάντα (30) ευρώ] το παράβολο, υπέρ του Δημοσίου, που απαιτείται για την υποβολή αναφοράς κατά διαμεσολαβητή, στο πλαίσιο της εφαρμοζόμενης πειθαρχικής διαδικασίας.

στ. Ως φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών μπορεί να ορίζεται, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης, και φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί κατά την ισχύουσα εθνική νομοθεσία ή νομοθεσία κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με κύριο σκοπό την παροχή εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση και τους λοιπούς εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών. Προς τούτο, προσδιορίζονται και τα σχετικά δικαιολογητικά αδειοδότησης.

ζ. Το υφιστάμενο ηλεκτρονικό Μητρώο Διαμεσολαβητών λειτουργεί εφεξής υπό τη μορφή Γενικού και Ειδικού Μητρώου με το οριζόμενο περιεχόμενο.

η. Καταργούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και εισάγονται μεταβατικής ισχύος ρυθμίσεις μέχρι την πλήρη εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου για τη διαμεσολάβηση. *(άρθρα 1 – 32)*

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. (φορέας Γενικής Κυβέρνησης) τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ενδεχόμενη δαπάνη του Κρατικού Προϋπολογισμού από τυχόν αναβάθμιση της υφιστάμενης υλικοτεχνικής υποδομής για τη διενέργεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης μέσω τηλεδιάσκεψης καθώς και για την τήρηση του Γενικού και Ειδικού Μητρώου Διαμεσολαβητών. *(άρθρα 5 παρ.3 και 29 παρ.2)*

2. Ενδεχόμενη μείωση δημοσίων εσόδων από τη μείωση κατά είκοσι (20) ευρώ του παραβόλου για την υποβολή αναφοράς κατά του διαμεσολαβητή, στο πλαίσιο εφαρμογής της πειθαρχικής διαδικασίας. *(άρθρο 17 παρ.Ε5.)*

Το ύψος της μείωσης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

3. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων από τη διεύρυνση των ενδιαφερομένων (νομικά και φυσικά πρόσωπα) που μπορεί να αδειοδοτούνται ως φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών και την ως εκ τούτου είσπραξη του προβλεπόμενου σχετικού παραβόλου, ύψους 1.500 ευρώ ανά αίτηση. *(άρθρα 22 και 23)*

Το ύψος της αύξησης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

4. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων του προϋπολογισμού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., από τον επανακαθορισμό των ανώτατων ορίων της χρηματικής ποινής που μπορεί να επιβάλλεται στα μέρη, σε περίπτωση μη προσέλευσης στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, ενώ έχουν κληθεί. *(άρθρο 7 παρ. 7)*

Το ύψος της αύξησης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2019

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Μαΐου 2008»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, προκαλούνται επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ενδεχόμενη δαπάνη του Κρατικού Προϋπολογισμού από τυχόν αναβάθμιση της υφιστάμενης υλικοτεχνικής υποδομής για τη διενέργεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης μέσω τηλεδιάσκεψης, καθώς και για την τήρηση του Γενικού και Ειδικού Μητρώου Διαμεσολαβητών. (άρθρα 5 παρ.3 και 29 παρ.2)

Η εν λόγω δαπάνη θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

2. Ενδεχόμενη μείωση δημοσίων εσόδων από τη μείωση κατά είκοσι (20) ευρώ του παραβόλου για την υποβολή αναφοράς κατά του διαμεσολαβητή, στο πλαίσιο εφαρμογής της πειθαρχικής διαδικασίας. (άρθρο 17 παρ. Ε5.) Το ύψος της μείωσης αυτής εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

Η ανωτέρω μείωση εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΧΡ. ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Κ. ΤΣΙΑΡΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 7714425

E-MAIL: GOLFINOPOULOU@JUSTICE.GR

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ - ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 21^{ης} ΜΑΙΟΥ 2008

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Μια σύγχρονη έννομη τάξη οφείλει να προσφέρει στους πολίτες περισσότερους από έναν τρόπους επίλυσης των διαφορών τους. Με το θεσμό της διαμεσολάβησης διευκολύνεται η επιλογή εκείνης της λύσης που προσήκει στην εκάστοτε περίπτωση πριν από την προσφυγή σε δικαστήριο και με σκοπό την αποφυγή της. Εξάλλου, ο μεγάλος φόρτος των δικαστηρίων και οι ελλείψεις της υλικοτεχνικής υποδομής τους δυσχεραίνουν τη λειτουργία της δικαιοσύνης. Επισημαίνεται ότι τις τελευταίες δεκαετίες σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν θεσμοθετηθεί αντίστοιχες εναλλακτικές διαδικασίες, με ήδη καταγεγραμμένα θετικά αποτελέσματα.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Ο στόχος της διασφάλισης καλύτερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, που περιλαμβάνεται στους στόχους της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, περιλαμβάνει την πρόσβαση σε δικαστικές και εξωδικαστικές μεθόδους επίλυσης διαφορών. Στις διαφορές όπου τα κράτη μέλη της Ε.Ε. προβλέπουν ως υποχρεωτική τη διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει διαπιστωθεί μείωση

του αριθμού των νέων αγωγών που άγονται ενώπιον της δικαιοσύνης, καθώς και σημαντική αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Ο θεσμός της διαμεσολάβησης θα αποβεί προς όφελος όλων, δικαστών, δικηγόρων και ενδιαφερόμενων πολιτών. Οι δικαστές θα ελαφρυνθούν από ένα τμήμα του φόρτου εργασίας τους και θα επικεντρωθούν στις υποθέσεις που πράγματι χρήζουν δικαστικής διερεύνησης και έκδοσης δικαστικής απόφασης. Από τους δικηγόρους δεν αφαιρείται επαγγελματική ύλη. Σε κάθε περίπτωση, η συμβολή των δικηγόρων είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η εκπροσώπηση των μερών σε στάδιο προγενέστερο της δίκης, που έχει σκοπό να την υποκαταστήσει, προς όφελος των ίδιων των μερών. Τα μέρη, ακόμη και στην περίπτωση αποτυχίας της διαδικασίας διαμεσολάβησης, θα έχουν αποκομίσει το όφελος που απορρέει από την προσπάθεια της μεταξύ τους προσέγγισης. Σε κάθε περίπτωση, η ελληνική κοινωνία πρέπει, όπως κάθε ευρωπαϊκή κοινωνία, να εκπαιδευτεί στο θεσμό της διαμεσολάβησης, γεγονός που θα αποβεί σωτήριο για την ταχύτητα και την ποιότητα απονομής δικαιοσύνης στην Ελλάδα.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Στις 24.5.2008 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Τα κράτη μέλη όφειλαν να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν με την ανωτέρω Οδηγία. Η ανωτέρω οδηγία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 3898/2010. Στη συνέχεια, ακολούθησε η ψήφιση των διατάξεων των άρθρων 178-206 του ν. 4512/2018, με σκοπό τη θέσπιση κανόνων που θα εξασφάλιζαν την ομαλή πρακτική εφαρμογή της διαμεσολάβησης.

Σε σχέση με το ν. 3898/2010 και το κατ' εξουσιοδότηση αυτού π.δ. 123/2011 για τον καθορισμό των όρων και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. C-729/2017 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τέταρτο τμήμα) της 26ης Ιουνίου 2019 «Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας».

Η απόφαση αυτή έκρινε ότι η χώρα μας: α) παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 15, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 3, της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, λόγω του ότι περιόρισε τη νομική μορφή των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε μη κερδοσκοπικές εταιρίες, τις οποίες συνιστούν από κοινού ένας τουλάχιστον δικηγορικός σύλλογος και ένα τουλάχιστον επιμελητήριο, β) παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 13 και 14, από το άρθρο 50, παράγραφος 1, καθώς και από το παράρτημα VII της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, όπως έχει τροποποιηθεί με την Οδηγία 2013/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2013, λόγω του ότι επέβαλε πρόσθετες απαιτήσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης των ακαδημαϊκών προσόντων, σχετικά με το περιεχόμενο των απαιτούμενων πιστοποιητικών των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών που κατέχουν τίτλους διαπίστευσης αποκτηθέντες στην αλλοδαπή ή από αναγνωρισμένου κύρους φορέα κατάρτισης αλλοδαπής προέλευσης, καθώς επίσης επέβαλε αντισταθμιστικά μέτρα, χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση της ύπαρξης πιθανών ουσιωδών διαφορών με την εθνική εκπαίδευση και εν τέλει, διατήρησε σε ισχύ διατάξεις που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος των διαμεσολαβητών που κατέχουν τίτλους διαπίστευσης αποκτηθέντες στην αλλοδαπή ή από αναγνωρισμένου κύρους φορέα κατάρτισης αλλοδαπής προέλευσης. Μετά τη δημοσίευση της ως άνω απόφασης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από τις ελληνικές αρχές, με επιστολή της, να την ενημερώσουν έως 4-9-2019 για τα μέτρα που έλαβαν προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση C-729/2017 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε σχέση με τις διατάξεις του ν. 4512/2018, προβλέφθηκε στάδιο υποχρεωτικής υπαγωγής ορισμένων διαφορών στη διαδικασία διαμεσολάβησης πριν από την προσφυγή στη δικαιοσύνη, που ουδέποτε εφαρμόστηκε λόγω των αλληπάλληλων αναστολών ισχύος του νόμου. Πέραν τούτου, ορισμένες από τις διατάξεις του νόμου αυτού κρίθηκαν αντισυνταγματικές με την υπ' αριθ. 34/2018 γνωμοδότηση της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου.

Συνεπώς, καθίσταται επιτακτική η ψήφιση των ρυθμίσεων του παρόντος σχεδίου νόμου, προκειμένου: α) η Ελληνική Δημοκρατία να συμμορφωθεί πλήρως με την ως άνω απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με το ν. 3898/2010, β) να επιλυθούν πρακτικά, τεχνικά και συνταγματικής φύσεως ζητήματα σε σχέση με τη διαδικασία διαμεσολάβησης όπως προβλέφθηκε με το ν. 4512/2018, γ) να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών και των νομικών παραστατών τους στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, η οποία πλέον εισάγεται με ένα νέο πλέγμα διατάξεων που αφορούν τη συνολική ρύθμιση του θεσμού, προκειμένου αυτός να λειτουργήσει σταδιακά, ομαλά και αποτελεσματικά στην ελληνική έννομη τάξη.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης είναι σημαντικά στον τομέα της ενίσχυσης των οικονομικών συναλλαγών και της επιχειρηματικότητας, δια της εξισορρόπησης των

συμφερόντων και της ταχείας εξεύρεσης λύσεων, αποτελεσματικών και προσαρμοσμένων στις εκάστοτε ανάγκες των εμπλεκόμενων μερών.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Η διαμεσολάβηση συμβάλλει στην ελεύθερη εξεύρεση λύσεων των μερών από κοινού, σε σύντομο χρόνο, με σαφώς μικρότερο οικονομικό κόστος.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Δεν επέρχεται από το προτεινόμενο σχέδιο νόμου καμία δυσμενής επίπτωση στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Η διευθέτηση μιας ιδιωτικής διαφοράς κατά τρόπο διαφορετικό από το σύνηθες μοντέλο της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου που περατώνεται με την έκδοση δικαστικής απόφασης, έχει ως άμεση συνέπεια τη μείωση του αριθμού των διαφορών που εισάγονται στα δικαστήρια και τη βελτίωση του χρόνου και της ποιότητας απονομής δικαιοσύνης σε υποθέσεις στις οποίες η έκδοση δικαστικής απόφασης αποτελεί το μόνο ενδεδειγμένο τρόπο για την επίλυσή τους.

7. Νομιμότητα

Το παρόν σχέδιο νόμου δεν παραβιάζει το Σύνταγμα και είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου. Εξάλλου, εισάγεται προς ψήφιση αφού έχει προηγουμένως ζητηθεί η γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου.

8. Αρμοδιότητα

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι ο καθ' ύλην αρμόδιος φορέας.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Με το παρόν σχέδιο νόμου καταργούνται τα άρθρα 178 έως 206, πλην του άρθρου 205, του ν. 4512/2018 (Α' 5) για τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη διαμεσολάβηση.

9.2. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Οι αλλαγές που επέρχονται με το θεσμό της διαμεσολάβησης στην εξωδικαστική επίλυση των διαφορών αποτελούν έναυσμα για την ισόρροπη ανάπτυξη ενός δικαιοσύνης συστήματος το οποίο άγει σε μια ταχύτερη, αποτελεσματικότερη, οικονομικά ορθότερη και εκσυγχρονισμένη με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές επιδιώξεις, πρόσβαση στην δικαιοσύνη.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

Για τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προηγήθηκε δημόσια διαβούλευση, αλλά και ειδικότερη διαβούλευση με τους Δικηγορικούς Συλλόγους της χώρας, τα επιμελητήρια, τους φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών, καθώς και με εκπροσώπους των εκπαιδευτών διαμεσολαβητών και των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**Επισπεύδων Φορέας: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ****ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:**

«Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4512/2018 (Α' 5) για τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις».

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: Το Σ/Ν αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 2 Οκτωβρίου 2019, και ώρα 20.00 με τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων του νόμου 4512/2018 (Α' 5) για τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις». **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ** 14 Οκτωβρίου 2019 και ώρα 08.00 **Δικτυακός τόπος Ανάρτησης :** www.opengov.gr **ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:** Γκολφινόπουλου και Γαζέτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ: 132

ΠΛΗΘΟΣ ΑΡΘΡΩΝ: 18
ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ: 132

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:**ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 «Σκοπός»****1. 4 Οκτωβρίου 2019, 10:35:**

Κατ' αρχάς πριν σχολιαστούν 1-1 τα άρθρα θέλω να συγχαρώ την νομοπαρασκευαστική επιτροπή, που επιδεικνύει σοβαρότητα αναφορικά με το μείζον ζήτημα της ΑΠΟΣΥΜΦΟΡΗΣΗΣ των δικαστηρίων και της ουσιαστικής απονομής δικαιοσύνης! Η δικαιοσύνη σήμερα καθυστερεί και επιτείνει την μη ανταγωνιστικότητα της χώρας μας, καθώς σε όλα τα αρνητικά θέματα που υφίστανται σήμερα, προστίθεται και αυτό! Μια επιχείρηση έχοντας ενόψει το ότι μπορεί να προκύψει διαφορά η οποία θα πρέπει να λυθεί σε ελληνικά δικαστήρια, δυσανασχετεί γιατί ξέρουμε όλοι τι έχουμε να περιμένουμε από την δικαστηριακή πρακτικά! Μακρές διαδικασίες συνήθως κοστοβόρες, που όταν τελικά εκδοθεί η απόφαση δε γνωρίζει κανείς αν θα είναι αυτή που πρέπει και αν θα είναι πλέον επίκαιρη και χρήσιμη για αυτό που θα θεωρηθεί ΝΙΚΗΤΗΣ! και δεν είναι μόνο οι επιχειρήσεις όμως επειδή πρέπει η χώρα μας να γίνει ανταγωνιστική, οι επιχειρήσεις αποκτούν μεγαλύτερη απαίτηση προσοχής. Άρα, η διαμεσολάβηση (με καλώς εννοούμενη διαδικασία σαφώς και με τις προδιαγραφές που πρέπει να υπάρχουν) ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΝΗ ΛΥΣΗ μαζί με τη ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ! για την ορθή λειτουργία των φορέων αλλά και των ιδιωτών Και η διαμεσολάβηση πρέπει να εξετασθεί σε ένα γενικότερο ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές πλαίσιο ΓΙΑΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΞΕΚΟΜΜΕΝΗ από το ευρύτερο τοπίο αλλά έχει στενές σχέσεις αλληλεξάρτησης τόσο με τις χώρες μέλη της ΕΕ όσο και έξω από το ευρωπαϊκό φόρουμ. Βλέπουμε λοιπόν ότι η διπλανή μας Ιταλία με ίδια προβλήματα όπως στην Ελλάδα περί αποδοχής της Διαμεσολάβησης αρχικά, μόλις ξεπέρασε αυτές τις δυσκολίες ΑΠΕΔΩΣΕ ΤΑ ΜΑΛΑ και ήδη η απονομή δικαιοσύνης έχει επιταχυνθεί! Πρέπει να δώσουμε προσοχή και διεθνώς καθώς τον Αύγουστο του 2019 έκανε την εμφάνισή της η Σύμβαση της Σιγκαπούρης που αποδεικνύει ότι η Διαμεσολάβηση είναι μία πολύ σημαντική διαδικασία που πρέπει να της δοθεί ο χώρος, και δυστυχώς μόνο ένα τέτοιο νομοσχέδιο και σε λίγο τροποποίηση νόμου και ίσως και λίγο πιο διευρυμένο, θα μπορέσει να καταστήσει τη

Διαμεσολάβηση στη θέση που της αξίζει στο δικαιοσύνη σύστημα, καθώς οιαδήποτε άλλη προσπάθεια έπεσε στο κενό και δεν είχε τα απαιτούμενα αποτελέσματα για λόγους γνωστούς! Μόνο με νομοθετική επιβολή η Διαμεσολάβηση θα αποτελέσει το χρήσιμο εργαλείο και το παρακάτω βήμα για την οικονομία μας με όλες τις προεκτάσεις που οι γνώστες και οι εξειδικευμένοι γνωρίζουν.

2. 8 Οκτωβρίου 2019, 13:26:

Η εισαγωγή της διαμεσολάβησης ως υποχρεωτικό προστάδιο θα επιβαρύνει επιπλέον τους πελάτες με κόστος. Αν δεν βρεθεί λύση εξωδικαστικά, θα προστεθούν τα έξοδα της δικαστικής διαδικασίας. Είμαι κατά της υποχρεωτικής διαμεσολάβησης γιατί θα πλήξει τους ασθενέστερους οικονομικά συμπολίτες μας και τις επιχειρήσεις.

3. 8 Οκτωβρίου 2019, 21:57:

Άρθρο 178

Το κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό τη διευκόλυνση επίλυσης διαφορών, τον ορισμό και διασφάλιση των θεμελίων της διαμεσολάβησης, τον προσδιορισμό της διαδικασίας υπαγωγής στη διαμεσολάβηση ως εναλλακτική μέθοδο στα Δικαστήρια, τον προσδιορισμό κανόνων δεοντολογίας, τη σύσταση στους δικηγόρους να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τη διαδικασία και γενικότερα να προάγει τη διαδικασία ως βιώσιμη, αποτελεσματική, και αποδοτική μέθοδο στο κοινό. Επιπλέον, να ρυθμίσει το θεσμό της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και την εναρμόνιση .....(ως έχει το άρθρο στη συνέχεια) Επεξήγηση: Η υποχρεωτικότητα της διαδικασίας επιβάλλεται με Νόμο όταν η πολιτεία καλεί τους πολίτες να χρησιμοποιούν εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών καθώς υπάρχει επείγουσα κοινωνική ανάγκη να αποτρέψει το κοινό από την μοναδική δικαστηριακή οδό των μακρόχρονων συγκρούσεων. Άρα η πολιτεία επιθυμεί να συστήσει τη διαδικασία και την εντάσσει στο νομικό σύστημα ως βιώσιμη, αποτελεσματική και αποδοτική εναλλακτική μέθοδο στα Δικαστήρια. Αυτό σημαίνει ότι η διαδικασία έχει αποδεδειγμένα σοβαρά οφέλη στην επικοινωνία, σχέσεις και ιατρικά περιστατικά και τούτο είναι εξακριβωμένο. Επίσης σκοπός του Νόμου είναι να περιοριστούν τα δικαστικά έξοδα, να επιταχυνθεί η επίλυση των διαφορών και να μειωθεί το άγχος και δυσφορία που συνοδεύουν τη δικαστηριακή οδό. Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη να ευαισθητοποιηθεί περισσότερο το κοινό με τη διαδικασία και τούτο είναι ο πιο σημαντικός λόγος να ενσωματωθεί σε Νόμο. Η υποχρεωτικότητα της γνωριμίας με τη διαδικασία, μπορεί να συνεχίσει σε εθελοντική αναφορά στη διαδικασία, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, και δεν απαγορεύει στο κοινό να απευθυνθούν περαιτέρω στα Δικαστήρια για απονομή δικαιοσύνης. Η υποχρεωτικότητα της διαδικασίας προϋποθέτει ότι τα μέρη προσέρχονται να διαπραγματευτούν «καλή τη πίστη» και δίνει κίνητρα στο κοινό να αναφέρουν οιοδήποτε διαφορές σε αυτή. Η υποχρεωτικότητα έχει δύο διαστάσεις, υποχρεωτική παρουσία και υποχρεωτική συμμετοχή. Ο Νόμος προωθεί το θεσμό, δεν επιβάλλει, καθώς τούτο είναι ενάντια στην Αρχή της εκούσιας προσέλευσης των μερών. Οι Δικηγόροι ενθαρρύνουν τους πελάτες τους να χρησιμοποιούν τη διαδικασία, τους παροτρύνουν να λάβουν ενεργό μέρος στη διαμεσολάβηση και ζητούν περισσότερες πληροφορίες από τους πελάτες που αρνούνται να πάρουν μέρος σε αυτή.

4. 8 Οκτωβρίου 2019, 15:37:

δυστυχώς η κυβέρνηση αγνοεί την απόφαση της διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου περί αντισυνταγματικής υποχρεωτικής υπαγωγής διαφορών στην διαμεσολάβηση. Θα δώσουμε δικαστικό αγώνα για την ανατροπή των επίμαχων ρυθμίσεων

5. 10 Οκτωβρίου 2019, 17:00:

Προτείνεται η συμπλήρωση της επικεφαλίδας της παρ. 1 του αρ. 182 ως εξής: Υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο – προϋποθέσεις παραδεκτού . Στο τέλος της παρ. 1 του αρ. 182 προτείνεται η εξής προσθήκη: «Στην περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 180 κατατίθεται πρακτικό μη επίτευξης της συμφωνίας, με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ενδίκου βοηθήματος επί ποινή απαραδέκτου της άσκησης του.» Προτείνεται επίσης η τροποποίηση του άρθρου 185 ως εξής: «Άρθρο 185 »Η γνωστοποίηση του αιτήματος του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, σύμφωνα με την περίπτωση Α της παραγράφου 4 του άρθρου 182 του παρόντος, καθώς και κάθε προσφυγή στη διαμεσολάβηση είτε μονομερώς είτε από κοινού, αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και των δικαιωμάτων, εφόσον αυτές έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. καθώς και τις Η συμφωνία υπαγωγής της ένδικης διαφοράς στη διαδικασία διαμεσολάβησης, αναστέλλει τις δικονομικές προθεσμίες των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Στην περίπτωση αυτή οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η αγωγή ή άλλο ένδικο βοήθημα βεβαίωση του διαμεσολαβητή περί υπαγωγής της ένδικης διαφοράς στη διαδικασία διαμεσολάβησης, εντός της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 237 Κ.Πολ.Δ. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261, 262 και 263 ΑΚ, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και των δικαιωμάτων του ουσιαστικού δικαίου, που ανεστάλησαν, συνεχίζονται τρεις (3) μήνες από τη σύνταξη πρακτικού μη επίτευξης

συμφωνίας ή από την επίδοση δήλωσης αποχώρησης από τη διαμεσολάβηση από το ένα μέρος στο άλλο και τον διαμεσολαβητή ή από την με οποιονδήποτε τρόπο ολοκλήρωση ή κατάργηση της διαμεσολάβησης. Αν η συμφωνία, που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης, περιλαμβάνει αιρέσεις ή προθεσμίες (άρθρα 201, 202, 210 ΑΚ) ή οποιονδήποτε άλλον όρο, από τον οποίο εξαρτάται η ενάσκηση των δικαιωμάτων, που απορρέουν από τη συμφωνία, τότε η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία, που έχουν ανασταλεί, συνεχίζονται έπειτα από την πάροδο τριών (3) μηνών από την πλήρωση της αιρέσεως ή του όρου ή την παρέλευση της προθεσμίας.»

6. 14 Οκτωβρίου 2019, 00:15:

Η Ε.Α.Ν.Δ.Α. κατόπιν της από 08.10.2019 απόφασης του Διοικητικού της Συμβουλίου συμμετέχει – ως οφείλει δια του επιστημονικού της ρόλου στην προάσπιση των συμφερόντων των ασκούμενων και νέων συναδέλφων – στη διαβούλευση του νομοσχεδίου για τη διαμεσολάβηση, θεσμός ο οποίος θα επιφέρει σειρά αλλαγών στις ιδιωτικές διαφορές επηρεάζοντας τον τρόπο θεώρησης και υπαγωγής στη Δικαιοσύνη. Διαπιστώνεται : Α) ότι στο υποχρεωτικό ενημερωτικό προστάδιο η παράσταση δικηγόρου είναι προαιρετική σε αντίθεση με τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, στην οποία αν τα μέρη αποφασίσουν να υπαγάγουν τη διαφορά τους, η παράσταση του δικηγόρου είναι υποχρεωτική. Καταστρατηγείται κάθε έννοια δικαίου και ο πολίτης στερείται τοιουτοτρόπως τον φυσικό του συμπαράστατη. Β) Οι υπαγόμενες υποχρεωτικώς διαφορές είναι η τακτική Μονομελούς και Πολυμελούς καθώς και οι οικογενειακές διαφορές. Ο περιορισμός σε σχέση με το παρελθόν είναι ορθός, καθώς ο θεσμός θα εφαρμοσθεί πιλοτικά. Γ) Κέντρα εκπαίδευσης: Δυστυχώς επιλέγεται το πλήρες «ξεχαρβάλωμα» της εκπαίδευσης. Κανένα ουσιαστικό κριτήριο, καμία ουσιαστική προϋπόθεση και κανένας έλεγχος των κέντρων. Δημιουργώντας σοβαρούς κινδύνους η αγορά να » γεμίσει» κέντρα αμφιβόλου ποιότητας που θα «πουλάνε» πτυχία. Ευλόγως μάλιστα τίθεται το ερώτημα γιατί τον Αύγουστο συνεστήθη νομοπαρασκευαστική για τα κέντρα η οποία κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις για την εκπαίδευση και ενώ οι εκπρόσωποι του έδειχναν ότι συμφωνούσαν πέταξαν κυριολεκτικά το σχέδιο που παραδόθηκε στο καλάθι των αχρήστων. Συμπερασματικά το σχέδιο Νόμου μακροπρόθεσμα θα ζημιώσει το θεσμό και δε σέβεται τον κομβικό ρόλο του παραστάτη δικηγόρου. Διαμεσολάβηση χωρίς δικηγόρους δεν υπάρχει. Παρακάτω τίθενται με ακρίβεια οι προτεινόμενες τροποποιήσεις με την ελπίδα οι αρμόδιοι να προβούν άμεσα στις απαραίτητες αλλαγές. Η διαμεσολάβηση μπορεί να προχωρήσει και να δώσει λύσεις, αρκεί να υπάρξει ένα σωστό νομοθέτημα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ-ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ:

ΑΡΘΡΟ 2

4.Ως νομικός παραστάτης νοείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος των μερών, ο οποίος παρίσταται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, παρέχει νομικές συμβουλές στον εντολέα του και τον συνδράμει στην διαδικασία της διαμεσολάβησης.

5. Ως υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης νοείται η συνεδρία μεταξύ του διαμεσολαβητή, του νομικού παραστάτη και των μερών, που λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά στις περιπτώσεις των ιδιωτικών διαφορών που υπάγονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 182 του παρόντος νόμου επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, κατά τη διάρκεια της οποίας ο διαμεσολαβητής και οι νομικοί παραστάτες ενημερώνει τα μέρη για τον τρόπο με τον οποίο δύνανται να επιλύσουν τη διαφορά τους μέσω της διαμεσολάβησης, εξηγώντας ιδίως τη διαδικασία και τις βασικές αρχές που διέπουν την διαμεσολάβηση.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Διαδικασία διαμεσολάβησης Το άρθρο 183 του νόμου 4512/2018 αντικαθίστανται ως εξής: «Άρθρο 183 Διαδικασία διαμεσολάβησης 1. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους.

Άρθρο 9

Το στοιχείο α' της παραγράφου 3 του άρθρου 187 του νόμου 4512/2018, τροποποιείται ως ακολούθως: «α) Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών, η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση του Μητρώου των Διαμεσολαβητών, για κάθε σχετικό ζήτημα ή έκδοση πράξης που αφορά το τηρούμενο Μητρώο και για τη συγκέντρωση των ετήσιων Εκθέσεων Πεπραγμένων, σύμφωνα με το άρθρο 197.»

Το στοιχείο δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 187 του ν. 4512/2018, τροποποιείται ως ακολούθως: δ) «Επιτροπή Εξετάσεων», η οποία έχει την ευθύνη και την εποπτεία της διεξαγωγής των γραπτών και προφορικών εξετάσεων, από τους Φορείς Κατάρτισης του άρθρου 198 παράγραφος 2 του ν. 4512/2018. Η Επιτροπή Εξετάσεων απαρτίζεται από τρία (3) μέλη, τα οποία προέρχονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, με ισάριθμους αναπληρωτές, από τα οποία ένα τουλάχιστον, είναι δικαστικός λειτουργός που προεδρεύει της Επιτροπής.

Άρθρο 12

Γ. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο και κάθε άλλη ένωση προσώπων (φυσικών ή νομικών) με ελάχιστο κεφάλαιο 250.000 ευρώ, που έχει συσταθεί σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στην ελληνική νομοθεσία, ή στην νομοθεσία κράτους – μέλους και η οποία έχει αποκλειστικά ως σκοπό την παροχή εκπαίδευσης στην διαμεσολάβηση και στους λοιπούς εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών. Οι ανωτέρω φορείς, αδειοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 199 του ν. 4512/2018.

Άρθρο 13

1. στ) διάγραμμα κάτοψης του χώρου εκπαίδευσης, υπογεγραμμένο από αρμόδιο προς τούτο μηχανικό, στο οποίο εμφανίζεται ότι ο εν λόγω χώρος διαθέτει τουλάχιστον τρεις χωριστές αίθουσες διδασκαλίας και ειδικότερα δύο αίθουσες κατάλληλες για τη διεξαγωγή των μαθημάτων και προσομοιώσεων και μία αίθουσα διαλέξεων συνολικού εμβαδού 200 τμ, καθώς και κατάλογο του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού

ΑΡΘΡΟ 15

2. Οι εξετάσεις των υποψηφίων διαμεσολαβητών διενεργούνται σε πανελλαδικό επίπεδο, από όσους εκ των Φορέων Κατάρτισης του άρθρου 198 του παρόντος νόμου έχουν την νομική μορφή της ΑΜΚΕ, καθώς και από τα ΚΕΔΙΒΙΜ των ΑΕΙ, με ενιαία θέματα που προκύπτουν αποκλειστικά από την Επιτροπή Εξετάσεων όπως αυτή έχει οριστεί από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά την κρίση της, τουλάχιστον όμως δύο φορές το χρόνο. Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και συμπεριλαμβάνεται αξιολόγηση σε προσομοιώσεις.

Α. Εξετάσεις – Γραμματειακή υποστήριξη

Β. Τρόπος, κριτήρια, προϋποθέσεις και όροι εξετάσεων.

1. Ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων, η οποία κοινοποιείται στους αδειοδοτημένους φορείς κατάρτισης και αναρτάται στην οικεία ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τουλάχιστον πριν από τριάντα (30) ημέρες Έκαστος εκ των Φορέων Κατάρτισης, συγκροτεί υποχρεωτικώς Εξεταστική Ομάδα, αποτελούμενη από τον Διευθυντή του Φορέα, τον Διευθυντή Κατάρτισης και έναν εκ των εκπαιδευτών, με ισάριθμους αναπληρωτές τους. Ειδικώς για τα ΚΕΔΙΒΙΜ, η Εξεταστική Ομάδα, θα αποτελείται από τον Διευθυντή του Φορέα, τον Διευθυντή Κατάρτισης και τον Ακαδημαϊκό Υπεύθυνο του Προγράμματος. 2. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις εξετάσεις είναι η υποβολή στους Φορείς Κατάρτισης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου αίτησης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό του φορέα κατάρτισης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές έχουν λάβει τη βασική εκπαίδευση και κατάρτιση, κατά τα οριζόμενα στον νόμο. Υποψήφιοι που εκπαιδεύτηκαν σε Φορέα Κατάρτισης που δεν μπορεί να διενεργεί εξετάσεις, μπορούν να υποβάλουν την αίτησή τους, σε οποιονδήποτε από τους Φορείς Κατάρτισης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ υπέρ του Δημοσίου, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. 3. Στις γραπτές εξετάσεις οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε εβδομήντα (70) ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και δύο (2) ερωτήσεις με απαντήσεις σύντομης ανάπτυξης έως εκατό πενήντα (150) λέξεων η κάθε μία. Η βαθμολόγηση γίνεται σε κλίμακα των εκατό (100) μονάδων. Κάθε σωστή απάντηση στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής αντιστοιχεί σε μία μονάδα. Οι ερωτήσεις είναι κοινές για όλους τους υποψηφίους, επιλέγονται από την Εξεταστική Επιτροπή της ΚΕΔ, την ίδια ημέρα της εξέτασης και αποστέλλονται στους Φορείς Κατάρτισης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (mail), όχι νωρίτερα από 30 λεπτά από την προγραμματισμένη ώρα έναρξης της εξέτασης. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων ανακοινώνονται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από το πέρας τους. 4. Αν ένας από τους υποψηφίους δεν είναι παρών στην αίθουσα κατά την στιγμή της έναρξης εκφώνησης των θεμάτων αποκλείεται από τις εξετάσεις. Οι υποψήφιοι γράφουν σε ομοιόμορφο χαρτί, που τους χορηγείται από που τους χορηγείται από την Εξεταστική Ομάδα του Φορέα Κατάρτισης που διενεργεί τις εξετάσεις και φέρει τη μονογραφή ενός εκ των μελών της Ομάδας. Το γραπτό δεν πρέπει να φέρει στο σώμα αυτού υπογραφή ή άλλο διακριτικό γνώρισμα πλην των ατομικών στοιχείων του υποψηφίου στο πάνω αριστερό μέρος της πρώτης σελίδας του γραπτού. Αφού γίνει η παραβολή με επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας, οι ενδείξεις των ατομικών στοιχείων του καλύπτονται με αδιαφανή ταινία, η οποία αφαιρείται μόνο μετά την οριστικοποίηση της βαθμολογίας παρουσία όλων των μελών της Εξεταστικής Ομάδας. 5. Μετά την ολοκλήρωση των γραπτών εξετάσεων κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, οι επιτυχόντες σε αυτές υποψήφιοι καλούνται εντός πέντε εργάσιμων ημερών σε προφορικές εξετάσεις ενώπιον της Εξεταστικής Ομάδας προς διαπίστωση της επάρκειας των γνώσεων και δεξιοτήτων για διεξαγωγή διαμεσολάβησης. Οι προφορικές εξετάσεις συνίστανται στην εξέταση από τουλάχιστον δύο μέλη της Εξεταστικής Ομάδας επί των τεχνικών της διαμεσολάβησης με χρησιμοποίηση ρόλων και προσομοιώσεων κατά τα συνήθη πρότυπα που εφαρμόζονται διεθνώς. Η επίδοση των υποψηφίων στις προφορικές εξετάσεις αξιολογείται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία ορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Επάρκεια συντρέπει, όταν ο υποψήφιος διαμεσολαβητής έχει ανταποκριθεί επιτυχώς σε περισσότερες από τις μισές απαιτούμενες διαμεσολαβητικές ικανότητες και δεξιότητες βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης και δεν έχει επιδείξει κάποια μορφή απαγορευμένης συμπεριφοράς σύμφωνα με την βαθμολόγηση των εξεταστών. 7. Τα αποτελέσματα των ως άνω εξετάσεων γνωστοποιούνται στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία διαπιστεύει τους οριστικούς επιτυχόντες. 8. Ο υποψήφιος διαμεσολαβητής που απέτυχε σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους, οφείλει να προσκομίσει νέο πιστοποιητικό εκπαίδευσης από φορέα κατάρτισης, προκειμένου να έχει εκ νέου δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις. 9. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και εντός 15 ημερών, η Εξεταστική Ομάδα ορίζει ημερομηνία κατά την οποία οι αποτυχόντες υποψήφιοι δύναται να λάβουν γνώση των γραπτών τους και της προφορικής τους βαθμολογίας, χωρίς να έχουν δικαίωμα αναβαθμολόγησης. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας τα γραπτά και οι προφορικές βαθμολογίες καταστρέφονται

7. 13 Οκτωβρίου 2019, 21:21 :

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Ζακύνθου, στην από 10-10-2019 έκτακτη γενική συνέλευση, εξέδωσε το κάτωθι ψήφισμα, προς ανάρτηση στη δημόσια διαβούλευση, με πλειοψηφία 21 ψήφων υπέρ έναντι 1 κατά:

“Ως γνωστόν έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου που αφορά τις τροποποιήσεις του Ν. 4512/2018 για τη διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Δυστυχώς, παρά τους αγώνες του Δικηγορικού κόσμου, την αντίθετη και σαφώς διατυπωμένη θέση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων και την υπ’ αρ. 34/28-06-2018 απόφαση της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, η οποία έκρινε αντισυνταγματική την υποχρεωτικότητα του θεσμού, και η νέα ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης εμμένει στη θέσπιση της υποχρεωτικής διαμεσολάβησης με επιμέρους, μάλιστα, τροποποιήσεις, που καθιστούν το νομοθέτημα αυτό επαχθέστερο σε σχέση με το αρχικό. Ο Δικηγορικός Σύλλογος Ζακύνθου, είχε κατά το παρελθόν εξ αρχής ταχθεί αντίθετος στην υποχρεωτική ιδιωτική διαμεσολάβηση, συνταυτιζόμενος με τις αποφάσεις της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος. Είναι πάγια θέση του Δικηγορικού Συλλόγου Ζακύνθου, δεδομένου ότι η υποχρεωτικότητα του θεσμού είναι αντισυνταγματική, καθώς θίγει το δικαίωμα της πρόσβασης του πολίτη στο Φυσικό του Δικαστή και το δικαίωμα της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα (αρ. 20), στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στο αρ. 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, υπάρχουν επιμέρους διατάξεις του σχεδίου νόμου, που προκαλούν έντονο προβληματισμό ως προς τη σκοπιμότητά τους και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τροποποιηθούν και αυτές είναι οι εξής: 1ον: Στο αρ. 4 του σχεδίου νόμου, όπως τροποποιεί το αρ. 182 παρ. 2Β Ν. 4512/2018 προβλέπεται υποχρεωτικότητα σε διαφορές τακτικής διαδικασίας Μονομελούς και Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εξαιρεθεί από την υποχρεωτικότητα διαφορές καθ’ ύλην αρμοδιότητας Μονομελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, και, σε κάθε περίπτωση, να απαλειφθεί η διάταξη που αναφέρει ότι η προσφυγή των μερών στη δικαστική μεσολάβηση δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση προσφυγής στην ιδιωτική διαμεσολάβηση, καθώς η δικαστική μεσολάβηση, ακόμη και στην προαιρετική της μορφή, παρέχει τα απαιτούμενα εχέγγυα αξιοπιστίας για την ορθή συμβιβαστικής διεκπεραίωσης των υποθέσεων. 2ον: Στο άρθρο 4 του σχεδίου νόμου, όπως τροποποιεί το αρ. 182 παρ. 3Α. εδ. β’ και γ’ Ν. 4512/2018, προβλέπεται εξαίρεση από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία στις οποίες διάδικος είναι το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ, καθώς και οι διαφορές στις οποίες οι διάδικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας ή στους οποίους παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας. Η διάταξη αυτή θα πρέπει να απαλειφθεί, διότι δε συνάδει με τον υποτιθέμενο σκοπό της διαμεσολάβησης, καθώς αποκλείονται από αυτή μια πολύ μεγάλη κατηγορία απόρων πολιτών., καθώς και όσοι πολίτες έχουν αντίδικο το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ. Θα πρέπει το Κράτος που προτείνει και επιβάλλει την υποχρεωτική ιδιωτική διαμεσολάβηση να απαλείψει τη διάταξη αυτή και να προβλέψει αμοιβή του διαμεσολαβητή, η οποία θα του παρέχεται με τη διαδικασία των διατάξεων της νομικής βοήθειας. Είναι τελείως οξύμωρη και αντίθετη με τους υποτιθέμενους σκοπούς της διαμεσολάβησης η εξαίρεση της κατηγορίας αυτής των διαδίκων. 3ον: Στο αρ. 4 του σχεδίου νόμου, όπως τροποποιεί το αρ. 182 παρ. 3Γ ν. 4512/2018, επισημαίνεται ότι οι προβλεπόμενες χρηματικές ποινές είναι αδικαιολόγητες και εξοντωτικές, δεδομένου ότι ειδικά στην τακτική διαδικασία η απουσία του αντιδίκου είναι απολύτως καθοριστική για την έκβαση της δίκης και την ήττα του και, κατά συνέπεια, η επιβολή περαιτέρω ποινής είναι απαράδεκτη, καθώς είναι μόνο ποινή παραδειγματισμού. 4ον: Στο αρ. 4 του σχεδίου νόμου, όπως τροποποιεί το αρ. 182 παρ. 4Α Ν. 4512/2018 προβλέπεται ότι η παράσταση των δικηγόρων των μερών είναι δυναμική στην αρχική συνεδρία. Η διάταξη αυτή είναι σαφώς αντιδικηγορική, και θα πρέπει να απαλειφθεί για τον επιπλέον πρακτικό λόγο ότι ειδικά στις υποθέσεις τακτικής διαδικασίας είναι απαραίτητη σε κάθε παράσταση του διαδίκου η παρουσία του δικηγόρου του για την εξασφάλιση των συμφερόντων του, καθώς τίθενται ζητήματα που μόνον η παρουσία των δικηγόρων μπορεί να φωτίσει. Είναι δε απορίας άξιο πώς ο διαμεσολαβητής χωρίς την παρουσία των νομικών παραστατών θα είναι σε θέση να κατανοήσει τα νομικά ζητήματα που τίθενται από τους διαδίκους. 5ον: Στο αρ. 6 του σχεδίου νόμου, όπως αντικαθιστά το αρ. 184 παρ. 4Ν. 4512/2018, κατά τρόπο απαράδεκτο αναφέρεται ότι το πρακτικό διαμεσολάβησης αποτελεί από την κατάθεσή του στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου εκτελεστό τίτλο. Ακολούθως αναφέρει ότι το απόγραφο για την εκτέλεση εκδίδεται σύμφωνα με τα αρ. 915 – 918 ΚΠολΔ από το δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στη γραμματεία του οποίου κατατέθηκε το πρακτικό διαμεσολάβησης. Η διάταξη αυτή είναι ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ, καθώς είναι παντελώς αόριστη και επικίνδυνη για τούτο, αφού το μόνο αρμόδιο για την κατάθεση του πρακτικού διαμεσολάβησης θα πρέπει να είναι το δικαστήριο που σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας υπάγεται η διαφορά. Ως προς το θέμα αυτό είχε ρητά τοποθετηθεί και η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, πλην όμως, όπως φαίνεται η άποψή της δεν έγινε σεβαστή. Υπενθυμίζεται ότι στο παλιό σχέδιο νόμου προβλεπόταν ότι το πρακτικό κατατίθεται αποκλειστικά στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου του τόπου που έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση. Η εσκεμμένη ασάφεια του νέου νομοθετήματος προκαλεί σαφέστατα προβληματισμό. Η άποψή μας είναι ότι ακόμα και στην περίπτωση διαφωνίας σχετικά με το πρόσωπο του διαμεσολαβητή, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης θα πρέπει κατά τρόπο αποκλειστικό να ορίζει διαμεσολαβητή που θα εδρεύει στον τόπο, όπως αυτός θα ορίζεται από τις διατάξεις του ΚΠολΔ που αφορούν την τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου στο οποίο υπάγεται η διαφορά. Δυστυχώς, το πλέγμα των δυο αυτών προβλέψεων θα οδηγήσει σε

περαιτέρω απομείωση της δικηγορικής ύλης από την επαρχία, και τη μετατόπισή τους σε μεγαλύτερα κέντρα. βον: Στο αρ. 12 του σχεδίου νόμου, όπως αντικαθιστά το αρ. 198 Ν. 4512/2018, παρέχεται η δυνατότητα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή τη νομοθεσία κράτους μέλους της ΕΕ που έχει αποκλειστικό σκοπό την παροχή εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση να μπορούν να ιδρύσουν φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών. Η διάταξη αυτή καταδεικνύει και το σκοπό του όλου νομοθετήματος που κατατείνει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων, είναι προκλητικά γενική χωρίς κανένα απολύτως περιορισμό ως προς τις προϋποθέσεις των νομικών αυτών προσώπων, ως εκ τούτου τελείως προβληματική και ως προς τη σκοπιμότητα και ως προς την ουσία και για αυτό θα πρέπει να απαλειφθεί. Οι παρατηρήσεις αυτές τίθενται τελείως ενδεικτικά και καταδεικνύουν τον αντιδικηγορικό σκοπό του νομοθετήματος».

8. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:13:

Άρθρο 1ο

Με όλο τον δέοντα σεβασμό προς τους συντάκτες, δεν νομίζουμε ότι η φράση «...ως και στις ανωτέρω υποθέσεις διασυννοριακών υποθέσεων», στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 178 επιφέρει το αποτέλεσμα, που αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση. Προτείνουμε την εξής διατύπωση της πρώτης φράσης του πρώτου εδαφίου του εν λόγω άρθρου: «Το Κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό την ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης τόσο σε ενδοσυννοριακές, όσο και σε διασυννοριακές αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς...».

9. 12 Οκτωβρίου 2019, 14:02:

Αναμφισβήτητο το προς ψήφιση νομοσχέδιο και η υποβολή του σε δημόσια διαβούλευση αποτελεί ένα σημαντικό και αναγκαίο βήμα για την οριστική επίλυση μιας εκκρεμότητας, η οποία έχει δημιουργήσει ένα αβέβαιο περιβάλλον για τον ίδιο το θεσμό της διαμεσολάβησης, ο οποίος λειτούργησε θετικά, αλλά περιορισμένα, από την θέσπισή του, με το νόμο 3898/2010 και στην συνέχεια μετά την έκδοση του υπό τροποποίηση νόμου 4512/2018. Στο πλαίσιο αυτών των τροποποιήσεων γίνεται μία θετική προσπάθεια να αρθούν όποιες αμφισβητήσεις εγέρθηκαν από τη Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου. Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η πρόσβαση των πολιτών στην ενημέρωση για την δυνατότητα εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών τους, με τη χρήση της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Η διαμεσολάβηση, όπως ορθά επισημαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση, προσφέρει ελευθερία εξεύρεσης λύσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των εμπλεκόμενων μερών, από κοινού, σε σύντομο χρόνο και με μικρό οικονομικό κόστος εκτός του μοντέλου του δικαστηρίου. Στόχος είναι να προκύψει μια ισόρροπη σχέση μεταξύ της διαμεσολάβησης και των δικαστικών διαδικασιών, κάτι το οποίο αποτελεί και επιταγή του κοινοτικού νομοθέτη, με αποτέλεσμα την βελτίωση του χρόνου και της ποιότητας απονομής της δικαιοσύνης και την δημιουργία ενός χώρου ασφάλειας, ειρήνης και ανάπτυξης. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, είναι αναγκαίο, με τις εισαγόμενες τροποποιήσεις του Ν. 4512/2018, να διασφαλιστεί ότι, η ενημέρωση των πολιτών από τον διαμεσολαβητή για την διαδικασία θα είναι τέτοια σε χρόνο και ποιότητα, ώστε να μπορεί να οδηγήσει σε επιλογή της διαμεσολάβησης ως τρόπου εξωδικαστικής επίλυσης ικανού αριθμού ιδιωτικών διαφορών. Διαφορετικά η ρύθμιση θα μείνει γράμμα κενό.

10. 11 Οκτωβρίου 2019, 23:26:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4512/ 2018

Άρθρο 1ο

Με όλο τον δέοντα σεβασμό προς τους συντάκτες, δεν νομίζουμε ότι η φράση «...ως και στις ανωτέρω υποθέσεις διασυννοριακών υποθέσεων», στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 178 επιφέρει το αποτέλεσμα, που αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση. Προτείνουμε την εξής διατύπωση της πρώτης φράσης του πρώτου εδαφίου του εν λόγω άρθρου: «Το Κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό την ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης τόσο σε ενδοσυννοριακές, όσο και σε διασυννοριακές αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς...».

Άρθρο 2^ο α. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 179, η αναφορά στον «τρόπο με τον οποίο δύνανται να επιλύσουν την διαφορά τους μέσω της διαμεσολάβησης...» πιθανόν να δημιουργήσει την εσφαλμένη εντύπωση ότι ο διαμεσολαβητής μπορεί να προτείνει λύση της διαφοράς, πράγμα που κατά βέβαιο τρόπο δεν είναι στις προθέσεις του Νομοθέτη, αφού αυτό δεν επιτρέπεται στον Διαμεσολαβητή. Προτείνουμε την αναδιατύπωση ως εξής: «... ενημερώνει τα μέρη για την διαδικασία της διαμεσολάβησης, με την οποία δύνανται να επιλύσουν την διαφορά τους και τις βασικές αρχές που διέπουν την διαμεσολάβηση». β. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 179, είμαστε της άποψης ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί και να προβλεφθεί αντί «σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών», «... εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής έστω και ενός από τα μέρη».

Άρθρο 3^ο α. Είναι θετικό που προβλέπεται η «ρήτρα διαμεσολάβησης» στο άρθρο 180. Η πρόβλεψη δυνατότητας να περιέχεται σε συμφωνίες των μερών «ρήτρα διαμεσολάβησης», δεν διορθώνει την κατάσταση που ίσχυε με τους

προηγούμενους Νόμους. Εξ ορισμού η ρήτρα διαμεσολάβησης μπορεί να περιλαμβάνεται μόνο στην βασική σύμβαση (υποκείμενη) των μερών, κατά την υπογραφή της οποίας δεν έχει, ασφαλώς, προκύψει καμία διαφορά προς επίλυση, ώστε να μπορεί να περιγράφεται το αντικείμενο αυτής στην βασική σύμβαση, στην ρήτρα διαμεσολάβησης. Κατά συνέπεια, οποιοδήποτε από τα μέρη δεν τηρήσει την ρήτρα διαμεσολάβησης και προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, το άλλο ή τα άλλα μέρη δεν μπορούν να εγείρουν ένσταση διαμεσολάβησης ούτε καν να προσάψουν σε εκείνον που αντιπαρέρχεται την ρήτρα διαμεσολάβησης με βάση τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις, αφού το επιχείρημα του άλλου μέρους ότι δεν περιγράφεται στην ρήτρα το αντικείμενο της διαφοράς και ότι, ως εκ τούτου, δεν τον δεσμεύει, θα είναι καταλυτικό. Συνεπώς η ρήτρα διαμεσολάβησης στερείται ουσιαστικής και πρακτικής σημασίας, αφού η συμφωνία περί διαμεσολάβησης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται μετά την επέλευση της διαφοράς αφήνοντας απόλυτα το περιθώριο σε εκείνο ή εκείνα τα μέρη, που δεν επιθυμούν ή δεν επιθυμούν πλέον την προσφυγή στην διαμεσολάβηση, να την αποφύγουν. β. Το θέμα έχει απασχολήσει έντονα την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ, η οποία έχει, ήδη πολλές φορές, διατυπώσει προτάσεις για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων με τρόπο που να διασφαλίζει την δυνατότητα έγερσης ένστασης διαμεσολάβησης. Προτείνουμε και τώρα την προσθήκη, μετά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 180, άλλου εδαφίου διατυπωμένου ως εξής: « Σε περίπτωση συμφωνίας των μερών περί υπαγωγής μελλοντικών διαφορών τους στην διαδικασία της Διαμεσολάβησης, η περιγραφή συγκεκριμένης διαφοράς, που προκύπτει μετά την σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, περιλαμβάνεται στην σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης». γ. Τα ανωτέρω προϋποθέτουν την προσθήκη στον Νόμο διάταξης, με την οποία να προβλέπεται ρητά η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης. Η διάταξη αυτή θα μπορούσε να προστεθεί ως παράγραφος (9) στο τέλος του σημερινού άρθρου 183 και να είναι διατυπωμένη ως εξής: «Εάν ο διαμεσολαβητής αποδεχθεί τον διορισμό του, υπογράφεται μεταξύ αυτού και των μερών συμφωνία, στην οποία περιλαμβάνεται περιγραφή της διαφοράς, που υποβάλλεται σε Διαμεσολάβηση, διατάξεις, που αφορούν ούσα προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 189, στις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 190, στην παράγραφο 1 του άρθρου 191, στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 192, καθώς και διατάξεις σχετικά με την αμοιβή του διαμεσολαβητή». δ. Εάν υλοποιηθούν τα ανωτέρω προτεινόμενα, ένσταση Διαμεσολάβησης μπορεί να περιληφθεί ανεμπόδιστα στον Νόμο, με την προσθήκη ενός άρθρου με αριθμό 192Α (ή 193, οπότε θα πρέπει να αλλάξει η αρίθμηση των επομένων άρθρων του Νομού), η διατύπωση του οποίου θα μπορούσε να είναι η εξής: «Ρήτρα διαμεσολάβησης περιλαμβανομένη στην βασική σύμβαση των μερών ή συμφωνία τους συναπτόμενη αργότερα, περί υπαγωγής διαφόρων τους σε σχέση με την βασική σύμβαση, το κύρος, την ερμηνεία, την εφαρμογή, την εκτέλεση της ή που πηγάζουν ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αυτήν, δίνει δικαίωμα σε κάθε μέρος να εγείρει ένσταση Διαμεσολάβησης, σε περίπτωση κατά την οποία οποιοδήποτε από τα μέρη προσφεύγει στην Δικαστική Διαδικασία χωρίς να εξαντλήσει την υποχρέωση υποβολής διαφοράς ή διαφορών αυτού του είδους σε διαδικασία διαμεσολάβησης. Οπότε το Δικαστήριο, ενώπιον του οποίου έχει αχθεί η διαφορά, αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης και την παραπέμπει σε Διαμεσολάβηση».

Άρθρο 4^ο α. Σκόπιμο είναι να διευκρινιστεί, στην παράγραφο 2 (β) του άρθρου 182, ότι υπαγόμενες διαφορές είναι «Οι αστικές και εμπορικές διαφορές, που εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία ... ». Περαιτέρω, στην ΥΑΣ είναι απόλυτα ενδεδειγμένη η υπαγωγή και υποθέσεων, που εκδικάζονται με ειδικές διαδικασίες, όπως -ενδεικτικά -οι μισθωτικές διαφορές (όπου επιβάλλεται η ταχεία ρύθμιση της διαφοράς, διότι ο μισθωτής μπορεί να εξαφανιστεί ανά πάσα στιγμή στο διάστημα που διαρκεί η δικαστική διαδικασία, μέχρι την έκδοση απόφασης εκτελεστικής και στις οποίες η Διαμεσολάβηση επιτρέπει την λύση της διαφοράς με διάφορους τρόπους, που δεν θα μπορούσαν να διαταχθούν από το Δικαστήριο λόγω της δέσμευσης του από το δικόγραφο του ενάγοντος και εκείνο του εναγόμενου σε περίπτωση ανταγωγής, οι εργατικές διαφορές σχετικά με τις οποίες έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι η εξωδικαστική επίλυσή τους είναι εφικτή και ενδεδειγμένη, οι διάφορες με αντικείμενο αμοιβές και έξοδα κατ' άρθρο 614 παράγραφος 5 και, γενικότερα, όλες εκείνες οι υποθέσεις, που εκδικάζονται με ειδικές διαδικασίες και στις οποίες είναι σημαντική η δημιουργία ευνοϊκού / φιλικού κλίματος για την επίλυση της διαφοράς με τρόπο επωφελή για όλα τα μέρη. β. Οι εξαιρέσεις από την ΥΑΣ, που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 182, είναι αδικαιολόγητες και στις τρεις περιπτώσεις: i. Η εξαίρεση της κύριας παρέμβασης από την ΥΑΣ είναι αλυσιτελής. Ο κυρίως παρεμβαίνων, με την από αυτόν ανάληψη της δίκης, καθίσταται νέος διάδικος, που δεν έχει λάβει μέρος στην αρχική ΥΑΣ. Θα πρέπει να δίνεται μια νέα ευκαιρία στα μέρη, ένα από τα οποία είναι «καινούργιο», με μια ΥΑΣ, που μπορεί να έχει ευτυχέστερο αποτέλεσμα από την πρώτη. ii. Άτοπη είναι και η εξαίρεση των διαφόρων στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο ή ΟΤΑ ή Ν.Π.Δ.Δ. όταν πρόκειται περί διαφορών, που πηγάζουν από σχέσεις στις οποίες το Δημόσιο κλπ δεν έχει ενεργήσει *iure imperii* αλλά *iure gestionis* και ως εκ τούτου είναι δεκτικές διαμεσολάβησης. iii. επιβάλλεται να καταργηθεί η εξαίρεση των διαφόρων, στις οποίες οι διάδικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας. Εδώ, οι διάδικοι είναι εξ ορισμού οικονομικά αδύνατοι και, ακριβώς, για τον λόγο αυτό θα πρέπει να τους δίνεται η ευκαιρία, μέσω της υποχρεωτικής ΥΑΣ, να γνωρίσουν την Διαμεσολάβηση -έστω σε αδρές γραμμές- και να ακολουθήσουν την διαδικασία της και να επιλύσουν την διαφορά τους με μικρότερο κόστος για όσους επωμίζονται το «ευεργέτημα πενίας» από εκείνο της δικαστικής διαδικασίας, ενώ θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι το κόστος της διαμεσολάβησης θα καλύπτεται από το

ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στο οποίο άλλωστε περιέχονται τα ποσά των ποινών του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 182, οι οποίες, κατ' αυτόν τον τρόπο θα αποκτήσουν χρήσιμο λόγο ύπαρξης. γ. Πέραν των ποινών του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 182, δόκιμο και αποτελεσματικό θα ήταν να προβλέπεται ότι, ακόμη και εάν κερδίσει την δίκη, στον διάδικο εκείνο -που δεν θα έχει εμφανιστεί ή που θα έχει αρνηθεί να προχωρήσει η διαδικασία της Διαμεσολάβησης- δεν θα επιδικασθεί η δικαστική του δαπάνη εάν κερδίσει στο Δικαστήριο ή ακόμη και ότι, σε ακραίες περιπτώσεις προφανούς κακοπιστίας του, θα του επιβάλλεται και η δικαστική δαπάνη του αντιδίκου του, που ηττήθηκε. Το σχήμα, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζεται σε αρκετές χώρες, μεταξύ των οποίων το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και ευρύτατα σε διεθνείς εμπορικές διαιτησίες. δ. **Στην παράγραφο 4 Α του άρθρου 182**, υπάρχει ασάφεια σχετικά με την πρώτη φάση της διαδικασίας της ΥΑΣ. i. Εν πρώτοις, θα πρέπει να προβλεφθεί ρητά εάν η σχετική διαδικασία πρέπει να αρχίσει πριν από την κατάθεση στο Δικαστήριο του ένδικου βοηθήματος ή και μετά από αυτήν, αλλά πριν την συζήτηση του ενδίκου βοηθήματος. ii. Θα πρέπει, επίσης, να διευκρινιστεί πως επιλέγεται ο διαμεσολαβητής στον οποίο ο διάδικος, που αιτείται δικαστική προστασία, υποχρεούται να υποβάλει αίτημα προσφυγής στην διαδικασία της διαμεσολάβησης. Πρακτικά, σε εκείνη την φάση, δεν μπορεί να επιλέγεται από κοινού από τα μέρη ή, σε περίπτωση μη συμφωνίας αυτών, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, αφού τα μέρη δεν έχουν επικοινωνία δεδομένου ότι το αίτημα του προσφεύγοντος δεν έχει ακόμη γνωστοποιηθεί στον αντίδικο του. Στο πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου, υπάρχει ένα προθύτερο σχήμα, το οποίο χρειάζεται να διευκρινιστεί, διότι δίνει την εντύπωση ότι σχετικά με την ΥΑΣ πρέπει να ενεργήσουν δυο διαμεσολαβητές. Κατά την άποψη μας, μια δόκιμη ρύθμιση του θέματος θα ήταν εκείνη που θα προέβλεπε ότι ο αιτούμενος δικαστική προστασία επιλέγει, εξ υπαρχής, τον διαμεσολαβητή, που θα διεξάγει την ΥΑΣ, από τον Κατάλογο Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και μάλιστα από το Ειδικό Μητρώο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο περιλαμβάνει τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές, που έχουν έδρα στο Πρωτοδικείο του τόπου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του επιλέγοντος, με απόλυτη σειρά προτεραιότητας βάσει του αύξοντα αριθμού μητρώου, που έχουν οι διαμεσολαβητές στο ως άνω Ειδικό Μητρώο. Ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται να υποβάλει στον διαμεσολαβητή που ορίστηκε, κατά τα ανωτέρω, συμπληρωμένο το σχετικό ενημερωτικό έντυπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. iii. Η υποχρεωτική παράσταση πληρεξουσίων δικηγόρων των μερών κατά την ΥΑΣ είναι απαραίτητη για τον ίδιο λόγο, που είναι υποχρεωτική σε περίπτωση κατά την οποία, μετά την ΥΑΣ, τα μέρη συμφωνήσουν να προχωρήσουν στην διαδικασία της διαμεσολάβησης, δηλαδή για την ασφάλεια των συναλλαγών δεδομένου ότι ο Διαμεσολαβητής δεν είναι υποχρεωτικά νομικός. Αδικαιολόγητη είναι η εξαίρεση από την υποχρεωτική παράσταση δικηγόρων στη διαδικασία διαμεσολάβησης που αφορά στις περιπτώσεις των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών, όπου θα πρέπει και εκεί να προβλεφθεί ως υποχρεωτική. Κατά συνέπεια, πρέπει να τροποποιηθούν αντίστοιχα οι διατάξεις της δεύτερης υποπαραγράφου της παραγράφου 4.Α του άρθρου 182. ε. Στο τέλος του άρθρου 182 παρ. 8 προτείνουμε να προστεθεί η φράση «ούτε να επιδιώξουν την, εκ νέου, επίλυση της διαφοράς μέσω διαμεσολάβησης», ώστε να είναι σαφές ότι τυχόν αποτυχία της διαμεσολάβησης, δεν απαγορεύει την εκ νέου προσπάθεια. στ. Η προβλεπόμενη δυνατότητα πραγματοποίησης της τηλεδιάσκεψης και μέσω γραφείου άλλου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή, που προβλέπεται στην παράγραφο 4 Β του άρθρου 182 πρέπει να απαληφθεί διότι ενέχει τον κίνδυνο παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, δεδομένου ότι ο άλλος αυτός διαμεσολαβητής δεν δεσμεύεται από τέτοια υποχρέωση. ζ. Η διατύπωση της παραγράφου 7 του άρθρου 182, που προβλέπει ότι: «αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στην διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος Νόμου, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4 του άρθρου 182» δημιουργεί ερμηνευτικά προβλήματα διότι δεν είναι σαφές εάν αφορά κάθε συμφωνία υπαγωγής σε διαμεσολάβηση ή μόνο τέτοια συμφωνία στις περιπτώσεις διαφόρων υποχρεωτικά υπαγομένων σε ΥΑΣ, λόγω του ότι περιλαμβάνεται στο άρθρο 182, που τις αφορά. Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να αφορά τις διάφορες, που υπάγονται υποχρεωτικά σε ΥΑΣ, αφού το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 182 και, κατά συνέπεια, παραπομπή σε αυτήν είναι περιττή. Συμπερασματικά, πρέπει να αφορά κάθε περίπτωση συμφωνίας περί υπαγωγής σε διαδικασία Διαμεσολάβησης οποιασδήποτε υπόθεσης δεκτικής επίλυσης με Διαμεσολάβηση, είτε υπόκειται, είτε όχι σε υποχρεωτική ΥΑΣ. Εξάλλου, πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι διατάξεις του άρθρου 183 εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων των ΥΑΣ. Κατ' ακολουθία, προτείνουμε η παράγραφος 7 να απαληφθεί από το άρθρο 182 και να περιληφθεί ως παράγραφος (1) στο άρθρο 183 (προσαρμοζόμενης αντίστοιχα της αρίθμησης των επόμενων διατάξεων του), με την εξής διατύπωση: «αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στην διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος Νόμου, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4 του άρθρου 182 και όλων των παραγράφων του άρθρου 183».

Άρθρο 8^ο Η σύνθεση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης δεν είναι ορθολογική και επαναλαμβάνει λάθη προηγούμενων Νομοθετημάτων. Αποτελείται, κατά την συντριπτική πλειοψηφία των Μελών της, από προφανώς αξιόλογους επιστήμονες, αξιοσέβαστα μέλη της κοινωνίας, που κατέχουν μεγάλης βαρύτητας και σημασίας θέσεις σ' αυτήν, που αναντίρρητα έχουν μεγάλη εμπειρία στο γνωστικό και στο επαγγελματικό αντικείμενο τους, αλλά δεν έχουν γνώσεις για την διαμεσολάβηση τέτοιες που να μπορούν να καθορίζουν τα θέματα που την αφορούν, αλλά και εκείνα, που αφορούν τους διαμεσολαβητές. Η προϋπόθεση της «εμπειρίας ή εξειδίκευσης στην διαμεσολάβηση» είναι εντελώς αόριστη και είναι βέβαιο ότι θα δημιουργήσει προβλήματα στην πράξη. Όλα τα μέλη της ΚΕΔ και, κυρίως, της Επιτροπής

Εξετάσεων θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένα στην διαμεσολάβηση, με τρόπο αποδεδειγμένο (πχ διαπίστευση, η οποία προϋποθέτει επιτυχία σε γραπτές και προφορικές εξετάσεις). Άλλως, θα έχουμε ένα σχήμα όμοιο με εκείνο, που θα είχαμε εάν βάζαμε πυρηνικούς φυσικούς, έστω καθηγητές Πανεπιστημίου να διδάξουν Όμηρο και Αρχαία Ελληνικά ακόμη και σε Γυμνάσιο. Ας είναι Μέλη της ΚΕΔ, δικαστές, καθηγητές Πανεπιστημίου, δικηγόροι κλπ με την αυστηρή προϋπόθεση της εκπαίδευσης και της εμπειρίας τους στην διαμεσολάβηση. Ας αυξηθούν, όμως, οι διαμεσολαβητές - Μέλη της και ας προβλεφθεί ότι στην Επιτροπή Εξετάσεων θα προεδρεύει Ανώτατος Δικαστικός Λειτουργός, αλλά ότι η πλειοψηφία των Μελών της θα είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές. **Άρθρο 10^ο** Στο τέλος της δεύτερης υποπαραγράφου της παραγράφου 1 του άρθρου 188 του Νόμου 4512/2018, θα πρέπει να εξαιρεθούν από τον αποκλεισμό άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι έχουν μεν τις ιδιότητες που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της εν λόγω υποπαραγράφου, ασκούν, όμως σύννομα και ελευθέριο επάγγελμα, σε κάθε περίπτωση δε τα πρόσωπα, που διαπιστεύθηκαν ως διαμεσολαβητές πριν την έναρξη ισχύος της εν λόγω υποπαραγράφου. Προτείνουμε την εξής διατύπωση του εδαφίου, του οποίου εισηγούμεθα την προσθήκη: «Από την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται τα πρόσωπα που νόμιμα ασκούν και ελευθέριο επάγγελμα και σε κάθε περίπτωση τα πρόσωπα που διαπιστεύθηκαν ως Διαμεσολαβητές από το Υπουργείο Δικαιοσύνης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου» **Άρθρο 11^ο** Στο άρθρο 194 παρ. 2, προτείνουμε να προβλεφθεί ότι η καταδίκη του μέρους που δεν προσήλθε στην ΥΑΣ στην καταβολή του ποσού των πενήντα ευρώ γίνεται «ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης», εάν ακολουθήσει δικαστική διαδικασία. **Άρθρο 12^ο** Εντελώς αδικαιολόγητη είναι -και, κατά συνέπεια, πρέπει να καταργηθεί- η προβλεπόμενη στην παράγραφο 7 του άρθρου 198 δυνατότητα ανάθεσης της εκπαίδευσης υποψηφίων διαμεσολαβητών, στα Κέντρα Επιμόρφωσης και Διάστημα Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ) των Α.Ε.Ι., σε μη εκπαιδευμένους Εκπαιδευτές Διαμεσολαβητών (που δεν είναι ούτε καν Διαμεσολαβητές) κατά παρέκκλιση όσων προβλέπονται για την εκπαίδευση υποψηφίων Διαμεσολαβητών από τους Φορείς Εκπαίδευσης. **Άρθρο 17ο** Στο άρθρο 206, προβλέπεται ότι η ισχύς των διατάξεων περί διαμεσολάβησης του Σχεδίου Νόμου αρχίζει από την δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του άρθρου 182, που τίθεται σε ισχύ την 30 Νοεμβρίου 2019. Η διατύπωση αυτή επιτρέπει να ελπίζουμε ότι η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως θα γίνει πριν από την ημερομηνία αυτή.* Τέλος δυο παρατηρήσεις, η πρώτη σχετικά με άρθρο του Νόμου 4513/2018, που δεν περιλαμβάνεται στο υπό Δημόσια Διαβούλευση Σχέδιο Νόμου και η δεύτερη νομοτεχνικής φύσεως: I. Στο άρθρο 181 του Νόμου 4512/2018 που προβλέπει τους τρόπους υπαγωγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ενδείκνυται να τροποποιηθεί το εδάφιο (β) της παραγράφου (2) ως εξής: «... (β) με απόφαση του Δικαστηρίου σε κάθε στάση της δίκης, αν το Δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο». Πράγματι, είναι αντιφατικό να πρέπει να γίνει προσφυγή στην διαμεσολάβηση με δικαστική απόφαση άλλου Κράτους Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μην μπορεί να γίνει προσφυγή στην διαμεσολάβηση με απόφαση Ελληνικού Δικαστηρίου παρά μόνο με την σύμφωνη γνώμη των μερών. II. Πολύ πρακτικότερο -αλλά και ορθότερο- θα ήταν να περιληφθούν όλες οι περί διαμεσολάβησης διατάξεις, τόσο εκείνες του Νόμου 4512/2018, που τροποποιούνται, όσο και εκείνες που παραμένουν σε ισχύ, καθώς και όσες διατάξεις του Νόμου 3898/2010 συνάδουν με όσα νομοθετούνται, τώρα σε ενιαίο Νομοθέτημα και όχι σε Νομοθέτημα, το οποίο ρυθμίζει θέματα που δεν έχουν καμία σχέση με την διαμεσολάβηση.

11. 11 Οκτωβρίου 2019 , 15:12:

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Συγχαρητήρια για την βελτίωση του εν λόγω νόμου, αλλά χρειάζονται πιο γενναίες προτάσεις.

Μερικά σχόλια και προτάσεις: α) Αν η διαμεσολάβηση: Συμφέρει τα μέρη, αφού προσφέρει λύση με μικρό κόστος. Προσφέρει ταχύτητα και ευελιξία. Είναι μια λύση πολιτισμού. Συμβάλλει στην πρόοδο του ατόμου και της κοινωνίας.

β) Αν υπάρχει πολιτική βούληση να ξεπεραστούν κατεστημένα συμφέροντα και ξεπερασμένες νοοτροπίες. γ) Αν η κυβέρνηση θέλει να βελτιώσει την τραγωδία και συνάμα κωμωδία των δικαστηρίων. δ) Αν η κυβέρνηση θέλει- η κοινωνία θέλει- να βελτιώσει τις σχέσεις πολιτείας-πολίτη, καθώς και τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους. ε) Αν η κυβέρνηση θέλει να διαμορφωθεί στην κοινωνία μια νοοτροπία και κουλτούρα διαμεσολάβησης. Αν λοιπόν ισχύουν τα παραπάνω, προτείνονται τα εξής: 1) χρειάζεται να αυξηθούν «απεριόριστα» οι διαφορές που υπάγονται στη διαμεσολάβηση. Αντί ο νόμος να αναφέρει ποιες διαφορές υπάγονται στη διαμεσολάβηση, να αναφέρει ποιες δεν υπάγονται. Συγκεκριμένα: «Όλες οι διαφορές ιδιωτικού δικαίου υπάγονται στη διαμεσολάβηση, εκτός από τις εξής:... (περιοριστικά)». 2) Η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο προς τον εντολέα του είναι απαραίτητη. 3) Γιατί «Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων των καταναλωτικών διαφορών και μικροδιαφορών»; Μήπως η κυβέρνηση ή οι δικηγόροι γνωρίζουν καλύτερα τον τρόπο να υπερασπίσουν τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους; Ασφαλώς, όχι. Επομένως, χρειάζεται να αυξηθούν σημαντικά οι περιπτώσεις προσφυγής στη διαμεσολάβηση, χωρίς να χρειάζεται πληρεξούσιος δικηγόρος. Να επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια των μερών η παρουσία δικηγόρου. Δηλαδή, αντί ο νόμος να αναφέρει σε ποιες διαφορές δεν χρειάζεται δικηγόρος, να υπάρξει αντίθετη γενική διάταξη, που να ορίζει: «Δεν απαιτείται η παρουσία δικηγόρου, εκτός αν τα μέρη επιθυμούν διαφορετικά». 4) Συγχαρητήρια για το άρθρο 11 σχετικά με τις αμοιβές. 5) Οι 80 ώρες εκπαίδευσης είναι λίγες.

Χρειάζεται να αυξηθούν τουλάχιστον σε 120 ώρες. 6) Στο Πρόγραμμα Σπουδών να προστεθούν βασικές γνώσεις: Ψυχολογίας (π.χ. ανθρώπινες σχέσεις), επικοινωνίας (π.χ. γλώσσα σώματος), κοινωνιολογίας (π.χ. λειτουργία θεσμών, νοοτροπία, κουλτούρα). 7) Σε όλα τα άρθρα να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις ώστε αφενός η προσφυγή να είναι εύκολη και προσιτή από κάθε άποψη και αφετέρου να διευκολύνεται η διαδικασία διαμεσολάβησης από την αρχή ως το τέλος. Υστερόγραφο:1) Κάποιοι αντιδρούν, σε κάποιες διατάξεις. Ποιοι; Την απάντηση τη δίνει ο Αριστοτέλης: ας κοιτάσουμε να βρούμε «ποιος ωφελείται» από αυτά που προτείνουν;2) Κάποιοι ξαναβρήκαν το «φασούλι» ότι η υποχρεωτικότητα αντιβαίνει στον φυσικό δικαστή. Ποιοι; 3) Υπόψη ότι «όλοι μας λειτουργούμε ως διαμεσολαβητές υπό την ιδιότητα του γονέα, του προϊσταμένου, του συνεργάτη, του δασκάλου, του γείτονα, και του πολίτη. Η απαίτηση να έχουν όλοι την άδεια να το κάνουν είναι εξίσου ανόητη με το να απαιτείται επίσημη έγκριση για να μπορεί κανείς να μαγειρεύει ή να συλλαβίζει» (Stulberg J., Love L., Ανάμεσα στα μέρη: Ο ουδέτερος τρίτος-Στρατηγικές για μια επιτυχημένη διαμεσολάβηση, ό.π., Πρόλογος, σελ. 219).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 «Ορισμοί»

1. 8 Οκτωβρίου 2019, 21:28:

Άρθρο 179

2. Η διαμεσολάβηση είναι μία διεπιστημονική διαρθρωμένη διαδικασία στην οποία δύο μέρη συμφωνούν να επιχειρήσουν να επιλύσουν τη διαφορά τους με τη βοήθεια ενός τρίτου ουδέτερου και ανεξάρτητου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή. Ακρογωνιαίοι λίθοι της διαμεσολάβησης είναι η εμπιστευτικότητα σε όλη τη διαδικασία, η εκούσια προσέλευση των μερών σε διαπραγμάτευση «καλή τη πίστη», η αυτονομία των μερών, η εξουσία διάθεσης, ο μη δεσμευτικός χαρακτήρας της έως την υπογραφή συμφωνίας από τα μέρη, το απόρρητο των εγγράφων και πληροφοριών που προκύπτουν στη διαδικασία και η ισοτιμία των μερών καθόλη τη διάρκειά της. 3. Ο διαμεσολαβητής είναι ουδέτερος, αμερόληπτος τρίτος ως προς τα μέρη και την υπόθεσή τους, έμπειρος επιστήμονας που διευκολύνει την επικοινωνία των μερών, βοηθά τα μέρη να εστιάσουν στα συμφέροντά τους και τις πραγματικές ανάγκες τους καθώς και στο μέλλον της σχέσης τους. 5. .... Η αρχική συνεδρία διέπεται από τις Βασικές Αρχές της διαδικασίας και δεν καταστρατηγούνται τα θεμέλια της διαμεσολάβησης κατά την ενημέρωση στα μέρη από το διαμεσολαβητή σε αυτό το αρχικό στάδιο, με βασική προϋπόθεση την αρχή της εμπιστευτικότητας καθόλη τη διάρκεια της αρχικής συνεδρίας από το διαμεσολαβητή και τα μέρη αλλά και παριστάντες δικηγόρους.

2. 10 Οκτωβρίου 2019, 14:14:

Προκειμένου για την επίτευξη του σκοπού της Οδηγίας και του νόμου, ως επί της αρχής αναλύεται στην αιτιολογική έκθεση, η υποχρεωτική αρχική συνεδρία στοχεύει στην πλήρη ενημέρωση των μερών για τη διαμεσολάβηση ως εναλλακτική μέθοδο επίλυσης της διαφοράς τους, ως προς τη διαδικασία και τις βασικές αρχές της διαμεσολάβησης, ώστε τα μέρη να γνωρίζουν και να δύνανται, ελεύθερα, να αποφασίσουν την υπαγωγή της διαφοράς τους, εν όλω ή εν μέρει, στη διαδικασία της διαμεσολάβησης προς επίλυση. Ορθό θα ήταν τούτο να αποτυπώνεται και στο σχετικό ορισμό. «5. Ως υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης νοείται η συνεδρία μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, ... «ώστε τα μέρη να δύνανται, ελεύθερα, να αποφασίσουν την υπαγωγή ή μη της διαφοράς τους, εν όλω ή εν μέρει, στη διαδικασία της διαμεσολάβησης.»

3. 10 Οκτωβρίου 2019, 18:47:

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 179 η φράση «ο πληρεξούσιος δικηγόρος των μερών» να αντικατασταθεί από τη φράση «ο πληρεξούσιος δικηγόρος κάθε μέρους» προς αποφυγή συγχύσεως.

4. 13 Οκτωβρίου 2019, 15:29:

Η παράγραφος 4 του άρθρου 179 χρειάζεται να αναδιατυπωθεί ως εξής : «Ως νομικός παραστάτης νοείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος εκάστου μέρους .....

5. 13 Οκτωβρίου 2019 10:45:

Άρθρο 179 – Παράγραφος 5 – Στο θέμα του απαραδέκτου της κατάθεσης: Προτείνουμε να αντικατασταθεί η φράση «επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης» με τη φράση «επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσης» του ενδίκου βοηθήματος. Πρόκειται για την πιο βασική δομική αλλαγή, από την οποία εξαρτάται σχεδόν εξ' ολοκλήρου η επιτυχία του θεσμού. Εάν κάποιο μέρος της διαφοράς προσφύγει στη δικαιοσύνη, που σημαίνει συναντήσεις με τον δικηγόρο του, σύνταξη δικογράφου, αμοιβή για την κατάθεσή του, κλπ ουσιαστικά θα έχει διανύσει τη μεγαλύτερη διαδρομή μέχρι τη δίκη τόσο από πλευράς εξόδων όσο και από πλευράς επιλογής τρόπου επίλυσης. Συνεπώς ακόμη και αν υπάρχει υποχρέωση

προσφυγής στη διαμεσολάβηση, θα την εκτελέσει μόνο προσχηματικά, καταβάλλοντας το ελάχιστο συμβολικό της κόστος. Τα στατιστικά θα καταγράψουν χιλιάδες πρακτικά υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας που δεν κατάληξαν σε διαμεσολάβηση εμφανίζοντας τελικά ένα θεσμό που δεν επιλέγεται από τους πολίτες. Το αιτούμενο, που έχει και σημαντική κοινωνική διάσταση, είναι να απαλλάξουμε τον ενάγοντα από το κόστος κατάθεσης, το οποίο ίσως και να μη χρειαστεί εάν η υπόθεση επιλυθεί στη διαμεσολάβηση. Επιπλέον, το «απαράδεκτο της συζήτησης» δημιουργεί στα δικαστήρια έναν περιττό όγκο κατάθεσης δικογράφων, τουλάχιστον ως προς τις υποθέσεις που τελικά θα επιλυθούν μέσω της διαμεσολάβησης. Άλλωστε στο πρώτο σχέδιο του ν. 4512/2018 η διατύπωση προέβλεπε ορθά το «απαράδεκτο της κατάθεσης», το οποίο δυστυχώς στη συνέχεια άλλαξε λαμβάνοντας υπόψη άλλες παραμέτρους και πάντως όχι την προοπτική επιτυχίας της διαμεσολάβησης. Η ίδια διατύπωση προτείνουμε να ισχύει και για την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου και όπου αλλού στο κείμενο του νόμου γίνεται αναφορά σε αυτή.

6. 12 Οκτωβρίου 2019,15:17:

Άρθρο 3ο

α. Είναι θετικό που προβλέπεται η «ρήτρα διαμεσολάβησης» στο άρθρο 180. Η πρόβλεψη δυνατότητας να περιέχεται σε συμφωνίες των μερών «ρήτρα διαμεσολάβησης», δεν διορθώνει την κατάσταση που ίσχυε με τους προηγούμενους Νόμους. Εξ ορισμού η ρήτρα διαμεσολάβησης μπορεί να περιλαμβάνεται μόνο στην βασική σύμβαση (υποκείμενη) των μερών, κατά την υπογραφή της οποίας δεν έχει, ασφαλώς, προκύψει καμία διαφορά προς επίλυση, ώστε να μπορεί να περιγράφεται το αντικείμενο αυτής στην βασική σύμβαση, στην ρήτρα διαμεσολάβησης. Κατά συνέπεια, οποιοδήποτε από τα μέρη δεν τηρήσει την ρήτρα διαμεσολάβησης και προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, το άλλο ή τα άλλα μέρη δεν μπορούν να εγείρουν ένσταση διαμεσολάβησης ούτε καν να προσάψουν σε εκείνον που αντιπαρέρχεται την ρήτρα διαμεσολάβησης με βάση τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις, αφού το επιχείρημα του άλλου μέρους ότι δεν περιγράφεται στην ρήτρα το αντικείμενο της διαφοράς και ότι, ως εκ τούτου, δεν τον δεσμεύει, θα είναι καταλυτικό. Συνεπώς η ρήτρα διαμεσολάβησης στερείται ουσιαστικής και πρακτικής σημασίας, αφού η συμφωνία περί διαμεσολάβησης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται μετά την επέλευση της διαφοράς αφήνοντας απόλυτα το περιθώριο σε εκείνο ή εκείνα τα μέρη, που δεν επιθυμούν ή δεν επιθυμούν πλέον την προσφυγή στην διαμεσολάβηση, να την αποφύγουν. β. Το θέμα έχει απασχολήσει έντονα την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ, η οποία έχει, ήδη πολλές φορές, διατυπώσει προτάσεις για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων με τρόπο που να διασφαλίζει την δυνατότητα έγερσης ένστασης διαμεσολάβησης. Προτείνουμε και τώρα την προσθήκη, μετά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 180, άλλου εδαφίου διατυπωμένου ως εξής: «Σε περίπτωση συμφωνίας των μερών περί υπαγωγής μελλοντικών διαφορών τους στην διαδικασία της Διαμεσολάβησης, η περιγραφή συγκεκριμένης διαφοράς, που προκύπτει μετά την σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, περιλαμβάνεται στην σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης». γ. Τα ανωτέρω προϋποθέτουν την προσθήκη στον Νόμο διάταξης, με την οποία να προβλέπεται ρητά η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης. Η διάταξη αυτή θα μπορούσε να προστεθεί ως παράγραφος (9) στο τέλος του σημερινού άρθρου 183 και να είναι διατυπωμένη ως εξής: «Εάν ο διαμεσολαβητής αποδεχθεί τον διορισμό του, υπογράφεται μεταξύ αυτού και των μερών συμφωνία, στην οποία περιλαμβάνεται περιγραφή της διαφοράς, που υποβάλλεται σε Διαμεσολάβηση, διατάξεις, που αφορούν ούσα προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 189, στις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 190, στην παράγραφο 1 του άρθρου 191, στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 192, καθώς και διατάξεις σχετικά με την αμοιβή του διαμεσολαβητή». δ. Εάν υλοποιηθούν τα ανωτέρω προτεινόμενα, ένσταση Διαμεσολάβησης μπορεί να περιληφθεί ανεμπόδιστα στον Νόμο, με την προσθήκη ενός άρθρου με αριθμό 192Α (ή 193, οπότε θα πρέπει να αλλάξει η αρίθμηση των επομένων άρθρων του Νομού), η διατύπωση του οποίου θα μπορούσε να είναι η εξής: «Ρήτρα διαμεσολάβησης περιλαμβανομένη στην βασική σύμβαση των μερών ή συμφωνία τους συναπτόμενη αργότερα, περί υπαγωγής διάφορων τους σε σχέση με την βασική σύμβαση, το κύρος, την ερμηνεία, την εφαρμογή, την εκτέλεση της ή που πηγάζουν ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αυτήν, δίνει δικαίωμα σε κάθε μέρος να εγείρει ένσταση Διαμεσολάβησης, σε περίπτωση κατά την οποία οποιοδήποτε από τα μέρη προσφεύγει στην Δικαστική Διαδικασία χωρίς να εξαντλήσει την υποχρέωση υποβολής διαφοράς ή διαφορών αυτού του είδους σε διαδικασία διαμεσολάβησης. Οπότε το Δικαστήριο, ενώπιον του οποίου έχει αχθεί η διαφορά, αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης και την παραπέμπει σε Διαμεσολάβηση».

7. 12 Οκτωβρίου 2019 15:15:

Άρθρο 2ο

α. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 179, η αναφορά στον «τρόπο με τον οποίο δύνανται να επιλύσουν την διαφορά τους μέσω της διαμεσολάβησης...» πιθανόν να δημιουργήσει την εσφαλμένη εντύπωση ότι ο διαμεσολαβητής μπορεί να προτείνει λύση της διαφοράς, πράγμα που κατά βέβαιο τρόπο δεν είναι στις προθέσεις του Νομοθέτη, αφού αυτό δεν επιτρέπεται στον Διαμεσολαβητή. Προτείνουμε την αναδιατύπωση ως εξής: «... ενημερώνει τα μέρη για την

διαδικασία της διαμεσολάβησης, με την οποία δύνανται να επιλύσουν την διαφορά τους και τις βασικές αρχές που διέπουν την διαμεσολάβηση». β. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 179, είμαστε της άποψης ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί και να προβλεφθεί αντί «σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών», «... εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής έστω και ενός από τα μέρη».

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 «Υπαγόμενες Διαφορές»

1. 2 Οκτωβρίου 2019, 22:10:

Πρέπει να επαναδιατυπωθεί το άρθρο και να μην γίνεται αναφορά στο άρθρο 182 Ν. 4512/2018 . Να καθιερωθεί ως προαιρετική και όχι υποχρεωτική η διαμεσολάβηση για όλες τις ένδικες διαφορές. Με τον τρόπο που ορίζεται στην διάταξη καταργείται ο φυσικός δικαστής & δημιουργείται ένα στάδιο διαδικασίας που είναι δικαστικός χωρίς όμως να διενεργείται από τακτικό δικαστή. Σημειώνεται ότι με τον τρόπο αυτό περιορίζεται έως εξαφανίζεται το δικαίωμα να απολαμβάνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαστικής προστασίας, καθώς μεταξύ των αναφερομένων ως υποχρεωτικών για διαμεσολάβηση διαφορών αναφέρονται: α) οι διαφορές μεταξύ συνιδιοκτητών και β) οι διαφορές που αφορούν τροχαία ατυχήματα (ιδίως υλικές ζημιές). ΑΙΔΩΣ Κ.Κ. ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΓΙΑΤΙ ΔΟΥΛΕΥΕΤΕ ΚΥΡΙΟΛΕΚΤΙΚΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ, ΑΦΟΥ ΔΗΘΕΝ Η ΠΡΟΘΕΣΗ ΣΑΣ ΗΤΑΝ ΝΑ ΞΑΝΑΔΕΙΤΕ ΤΟ ΟΛΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΕΠΑΝΑΦΕΡΕΤΕ ΙΔΙΕΣ ΚΙ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ.

2. 4 Οκτωβρίου 2019, 12:48:

Η υποχρεωτική διαμεσολάβηση έχει κριθεί από τι διοικητική Ολομέλεια του ΑΠ ως αντισυνταγματική. Το παρόν σχέδιο νόμου αδιαφορεί πλήρως για τα πορίσματα της δικαιουσύνης και έρχεται να υπαγάγει σχεδόν όλες τις διαφορές στην υποχρεωτική διαμεσολάβηση. Προσοχή, κάτι που ίσως δεν έχουν καταλάβει αρκετοί, οι υποθέσεις της τακτικής μονομελούς και πολυμελούς θα προστεθούν σε όλες τις υποθέσεις, που προέβλεπε ο προηγούμενος νόμος. Πλέον όλες οι υποθέσεις, πλην ειρηνοδικείου θα περνάν από την υποχρεωτική διαμεσολάβηση. Ο παρών νόμος διευρύνει το αντικείμενο της διαμεσολάβησης αγνοώντας δικαστές και δικηγορικούς συλλόγους. Αναμφισβήτητα πρόκειται για διατάξεις προς την λάθος κατεύθυνση, που ελπίζω να κριθούν αντισυνταγματικές.

3. 8 Οκτωβρίου 2019, 13:30:

Πολύ λυπάμαι που η σημερινή κυβέρνηση προωθεί την υποχρεωτική διαμεσολάβηση ενώ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΑ ΤΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΝΤΑΝ ΕΓΓΡΑΦΩΣ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

4. 10 Οκτωβρίου 2019, 14:29:

Α. Να προστεθεί εδάφιο β' στην παράγραφο 1 «Η συμφωνία των μερών για υπαγωγή στη διαμεσολάβηση μελλοντικών διαφορών, που τυχόν προκύψουν από μεταξύ τους έννομη σχέση, έχει αυτοτελή χαρακτήρα σε σχέση με τη σύμβαση, στην οποία περιέχεται και η οποία περιγράφει τη βασική έννομη σχέση των μερών, και δημιουργεί δεσμευτική ενοχική υποχρέωση των μερών για προσφυγή στη διαμεσολάβηση, ως προαπαιτούμενο της προσφυγής τους στη δικαιοσύνη.»

Β. Πρέπει να απαλειφθεί ως περιττός πλεονασμός η διάταξη της παρ. 2 εδ. α) («Η συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση πρέπει να περιληφθεί στα πρακτικά του δικαστηρίου στη περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 181 του παρόντος.») αφού η σχετική υποχρέωση προβλέπεται ρητά στο αρ. 181 παρ. 2 εδ. β.

5. 11 Οκτωβρίου 2019, 12:45:

Η παρένθεση (ρήτρα διαμεσολάβησης) να μπει δίπλα στη λέξη μέλλουσες, ώστε να είναι διακριτή η δυνατότητα υπαγωγής είτε για υφιστάμενες διαφορές (με έγγραφη συμφωνία των μερών) είτε κατόπιν ρήτρας διαμεσολάβησης σε συμβατικό κείμενο για μελλοντικές διαφορές που τυχόν ανακύψουν από αυτό. Προτεινόμενο κείμενο: Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός από τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 182 του παρόντος, μπορούν να υπαχθούν και οι αστικές και εμπορικές διαφορές ιδιωτικού δικαίου, υφιστάμενες ή μέλλουσες (ρήτρα διαμεσολάβησης), μετά από έγγραφη συμφωνία των μερών, αν αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς, σύμφωνα με τι διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

6. 13 Οκτωβρίου 2019, 18:57:

Είναι σημαντικό να καθίσταται σαφές ότι η συμφωνία υπαγωγής πρέπει να συνάπτεται ακόμα και αν υπάρχει προϋφιστάμενη συμβατική ρήτρα διαμεσολάβησης. Προτείνουμε να απαλειφθεί η παρένθεση (ρήτρα διαμεσολάβησης) και να προστεθεί στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 180 το εξής κείμενο: «...ουσιαστικού δικαίου. Η συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση συνάπτεται ακόμα και όταν τα μέρη είχαν συμπεριλάβει ρήτρα διαμεσολάβησης σε μεταξύ τους σύμβαση».

7. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:30:**Άρθρο 3ο**

α. Είναι θετικό που προβλέπεται η «ρήτρα διαμεσολάβησης» στο άρθρο 180. Η πρόβλεψη δυνατότητας να περιέχεται σε συμφωνίες των μερών «ρήτρα διαμεσολάβησης», δεν διορθώνει την κατάσταση που ίσχυε με τους προηγούμενους Νόμους. Εξ ορισμού η ρήτρα διαμεσολάβησης μπορεί να περιλαμβάνεται μόνο στην βασική σύμβαση (υποκείμενη) των μερών, κατά την υπογραφή της οποίας δεν έχει, ασφαλώς, προκύψει καμία διαφορά προς επίλυση, ώστε να μπορεί να περιγράφεται το αντικείμενο αυτής στην βασική σύμβαση, στην ρήτρα διαμεσολάβησης. Κατά συνέπεια, οποιοδήποτε από τα μέρη δεν τηρήσει την ρήτρα διαμεσολάβησης και προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, το άλλο ή τα άλλα μέρη δεν μπορούν να εγείρουν ένσταση διαμεσολάβησης ούτε καν να προσάψουν σε εκείνον που αντιπαρέρχεται την ρήτρα διαμεσολάβησης με βάση τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις, αφού το επιχείρημα του άλλου μέρους ότι δεν περιγράφεται στην ρήτρα το αντικείμενο της διαφοράς και ότι, ως εκ τούτου, δεν τον δεσμεύει, θα είναι καταλυτικό. Συνεπώς η ρήτρα διαμεσολάβησης στερείται ουσιαστικής και πρακτικής σημασίας, αφού η συμφωνία περί διαμεσολάβησης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται μετά την επέλευση της διαφοράς αφήνοντας απόλυτα το περιθώριο σε εκείνο ή εκείνα τα μέρη, που δεν επιθυμούν ή δεν επιθυμούν πλέον την προσφυγή στην διαμεσολάβηση, να την αποφύγουν. β. Το θέμα έχει απασχολήσει έντονα την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ, η οποία έχει, ήδη πολλές φορές, διατυπώσει προτάσεις για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων με τρόπο που να διασφαλίζει την δυνατότητα έγερσης ένστασης διαμεσολάβησης. Προτείνουμε και τώρα την προσθήκη, μετά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 180, άλλου εδαφίου διατυπωμένου ως εξής: «Σε περίπτωση συμφωνίας των μερών περί υπαγωγής μελλοντικών διαφορών τους στην διαδικασία της Διαμεσολάβησης, η περιγραφή συγκεκριμένης διαφοράς, που προκύπτει μετά την σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας, περιλαμβάνεται στην σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης». γ. Τα ανωτέρω προϋποθέτουν την προσθήκη στον Νόμο διάταξης, με την οποία να προβλέπεται ρητά η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, πριν από την έναρξη της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης. Η διάταξη αυτή θα μπορούσε να προστεθεί ως παράγραφος (9) στο τέλος του σημερινού άρθρου 183 και να είναι διατυπωμένη ως εξής: «Εάν ο διαμεσολαβητής αποδεχθεί τον διορισμό του, υπογράφεται μεταξύ αυτού και των μερών συμφωνία, στην οποία περιλαμβάνεται περιγραφή της διαφοράς, που υποβάλλεται σε Διαμεσολάβηση, διατάξεις, που αφορούν ούσα προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 189, στις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 190, στην παράγραφο 1 του άρθρου 191, στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 192, καθώς και διατάξεις σχετικά με την αμοιβή του διαμεσολαβητή». δ. Εάν υλοποιηθούν τα ανωτέρω προτεινόμενα, ένσταση Διαμεσολάβησης μπορεί να περιληφθεί ανεμπόδιστα στον Νόμο, με την προσθήκη ενός άρθρου με αριθμό 192Α (ή 193, οπότε θα πρέπει να αλλάξει η αρίθμηση των επομένων άρθρων του Νομού), η διατύπωση του οποίου θα μπορούσε να είναι η εξής: «Ρήτρα διαμεσολάβησης περιλαμβανομένη στην βασική σύμβαση των μερών ή συμφωνία τους συναπτόμενη αργότερα, περί υπαγωγής διάφορων τους σε σχέση με την βασική σύμβαση, το κύρος, την ερμηνεία, την εφαρμογή, την εκτέλεση της ή που πηγάζουν ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αυτήν, δίνει δικαίωμα σε κάθε μέρος να εγείρει ένσταση Διαμεσολάβησης, σε περίπτωση κατά την οποία οποιοδήποτε από τα μέρη προσφεύγει στην Δικαστική Διαδικασία χωρίς να εξαντλήσει την υποχρέωση υποβολής διαφοράς ή διαφορών αυτού του είδους σε διαδικασία διαμεσολάβησης. Οπότε το Δικαστήριο, ενώπιον του οποίου έχει αχθεί η διαφορά, αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης και την παραπέμπει σε Διαμεσολάβηση».

8. 12 Οκτωβρίου 2019, 11:57:

Είναι σημαντικό να γίνεται σαφές ότι η έγγραφη συμφωνία των μερών απαιτείται για την υπαγωγή μιας διαφορά στη Διαμεσολάβηση ακόμα και αν προϋπάρχει συμβατική ρήτρα Διαμεσολάβησης. Επομένως προτείνουμε να φύγει η παρένθεση (ρήτρα διαμεσολάβησης) και η παράγραφος 1 του άρθρου 3 να συνεχιστεί ως εξής: «...ουσιαστικού δικαίου. Η έγγραφη συμφωνία υπαγωγής συνάπτεται ακόμα και όταν σε προγενέστερη συμφωνία των μερών είχε ενταχθεί ρήτρα Διαμεσολάβησης για τις μέλλουσες διαφορές τους»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:**ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 «Υποχρέωση ενημέρωσης από δικηγόρο – διαδικασία προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης»****1. 4 Οκτωβρίου 2019, 00:02:**

Δε καταλαβαίνω γιατί κάνετε διαχωρισμό στην Τακτική διαδικασία μεταξύ Πρωτοδικείων και Ειρηνοδικείων. Η τακτική διαδικασία είναι μια και αδιαίρετη. Τις ίδιες ακριβώς διατάξεις της τακτικής εφαρμόζουν τα Πρωτοδικεία και τα Ειρηνοδικεία. Η διαμεσολάβηση πρέπει να επεκταθεί και στα Ειρηνοδικεία. Αρκετοί θα περιορίζουν τις απαιτήσεις τους

στα 20.000 ευρώ, ώστε να υπαχθούν στην τακτική διαδικασία των Ειρηνοδικείων, με αποτέλεσμα να αυξηθούν δραματικά και ανεξέλεγκτα οι υποθέσεις των Ειρηνοδικείων.

2. 3 Οκτωβρίου 2019, 23:32:

Η υπαγωγή διαφορών σε υποχρεωτική διαμεσολάβηση επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης εξακολουθεί να είναι αμφιβόλου συνταγματικότητας. Παρά τον δραστικό περιορισμό των υποθέσεων όπου η προσφυγή στη διαμεσολάβηση είναι υποχρεωτική η προτεινόμενη ρύθμιση εξακολουθεί να αφορά πολύ μεγάλο αριθμό ιδιωτικών διαφορών.

Η προτεινόμενη ρύθμιση απαιτεί κοινοποίηση του αιτήματος προσφυγής στη διαμεσολάβηση με τρόπο που θα εξασφαλίζει: α) απόδειξη του περιεχομένου του αιτήματος β) βεβαιότητα της ημερομηνίας της κοινοποίησης και γ) βεβαιότητα παραλαβής. Πρακτικά μοναδικός τρόπος που εξασφαλίζει σωρευτικά όλα τα παραπάνω είναι η επίδοση με Δικαστικό Επιμελητή. Οι δε αναφορές περί «ηλεκτρονικού ταχυδρομείου» και «συστημένης επιστολής» μόνο διακοσμητικό ρόλο παίζουν στη διάταξη αφού είναι πασίγνωστο ότι ο μεν πρώτος τρόπος κοινοποίησης δεν εξασφαλίζει βεβαιότητα παραλαβής, ο δε δεύτερος δεν αποδεικνύει το περιεχόμενο του αιτήματος. Κατά συνέπεια σε υποθέσεις τακτικής διαδικασίας το κόστος προσφυγής στη δικαιοσύνη εκτοξεύεται και καθίσταται απαγορευτικό, ιδίως σε περιπτώσεις όπου η διαφορά αφορά πολλά πρόσωπα, καθώς σε συνδυασμό με την κατάργηση της προφορικής συζήτησης και την αναγκαστική προσφυγή στη διαδικασία σύνταξης ένορκης βεβαίωσης με προηγούμενη κλήση των αντιδίκων (στην πλειοψηφία των περιπτώσεων όπου τίθενται ζητήματα εμμέτρου αποδείξης) το κόστος των επιδόσεων είναι τεράστιο για τον πολίτη. Κατ' ελάχιστο πρέπει να προβλεφθεί η κατάργηση του απαραδέκτου και οποιασδήποτε κύρωσης οικονομικής ή δικονομικής φύσης σε όλες τις περιπτώσεις όπου έγινε προσφυγή σε οποιαδήποτε διαδικασία Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφοράς (Διαμεσολάβηση, Δικαστική Μεσολάβηση, Διαιτησία). Τα μέρη πρέπει να διατηρούν την ευχέρεια επιλογής των μέσων και των διαδικασιών εξωδικαστικής επίλυσης, πράγμα που εναρμονίζεται με την προαιρετικό χαρακτήρα των μορφών αυτών επίλυσης διαφοράς. Είναι η μόνη λύση εάν ο σκοπός είναι πράγματι η αποσυμφόρηση των Δικαστηρίων και η επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης και όχι η τριμοδότηση της διαμεσολάβησης εις βάρος των άλλων μορφών ΕΕΔ για προφανείς λόγους.

3. 3 Οκτωβρίου 2019, 21:49:

Στην παράγραφο 1 του άρθρου υπάρχει η εξής διατύπωση: «Το ενημερωτικό έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσής του». Αντιλαμβάνομαι ότι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, μετά τη σύστασή της, θα συντάξει ένα είδος υποδείγματος (φόρμας) ενημερωτικού εντύπου που θα συμπληρώνεται από τον εντολέα και τον δικηγόρο του. Πλην όμως στο κείμενο χρησιμοποιείται ενεστώς («συντάσσεται») που δεν καθιστά σαφές εάν πράγματι θα πρόκειται για εφάπαξ σύνταξη ενός τέτοιου υποδείγματος από την Κεντρική Επιτροπή ή εάν θα συντάσσεται κάθε φορά σε κάθε υπόθεση και ειδικά για αυτήν ένα τέτοιο έγγραφο από την Κεντρική Επιτροπή. Στη δεύτερη περίπτωση θα επέλθει μια περαιτέρω πολύ μεγάλη επιβράδυνση στις δίκες, λόγω άσκοπης γραφειοκρατικής ταλαιπωρίας, ειδικά στην τακτική διαδικασία του Ειρηνοδικείου και Πρωτοδικείου Αθηνών, όπου από την κατάθεση αγωγών μέχρι την έκδοση αποφάσεων μεσολαβούν τουλάχιστον 3 έτη. Κατά τη γνώμη μου πρέπει το σημείο αυτό να διευκρινισθεί.

4. 3 Οκτωβρίου 2019, 18:31:

Κατά τη γνώμη μου, το πρόβλημα δεν είναι να περιοριστεί απλώς το πλαίσιο διαφορών που θα υπάγονται σε υποχρεωτική διαμεσολάβηση, αλλά το ότι η υποχρεωτική διαμεσολάβηση δεν θα έπρεπε να προχωρήσει καθόλου σαν ιδέα. Από εκεί και πέρα είναι πράγματι παράδοξο να υπάγονται σε υποχρεωτική διαμεσολάβηση υποθέσεις αρμοδιότητας Μονομελούς και Πολυμελούς Πρωτοδικείου, αλλά όχι υποθέσεις αρμοδιότητας Ειρηνοδικείου. Δηλαδή οι ελαφρότερες υποθέσεις θα κρίνονται με εγγυήσεις δικαστηρίου και τις σοβαρότερες θα αναλαμβάνει να τις επιλύσει κάποιος διαμεσολαβητής; Το αντίθετο μάλλον θα έπρεπε να προβλέπεται.

5. 3 Οκτωβρίου 2019, 13:08:

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΟΙ ΔΙΑΟΦΡΕΣ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ.

6. 3 Οκτωβρίου 2019, 12:48:

Το Άρθρο 4 αρ. 4 του Νόμου, προκειμένου ν' απαλειφθεί η Αντισυνταγματικότητά του, θα πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής : «4. Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση. Α. Για τις διαφορές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται, ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου, να υποβάλει στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντας συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της, καταβάλλοντας παράλληλα παράβολο των τριάντα (€ 30,00) Ευρώ υπέρ της Κ.Ε.Δ. Αρμόδιος υπάλληλος της Κ.Ε.Δ., ευθύς γνωστοποιεί στο άλλο ή στα άλλα μέρη το κατά τα ανωτέρω αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και θέτει προθεσμία πέντε (5) ημερών περί θετικής ή αρνητικής απάντησης στο

ανωτέρω αίτημα. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της, καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής. Αν η απάντηση του άλλου μέρους είναι αρνητική, τότε ο αρμόδιος υπάλληλος της Κ.Ε.Δ. συντάσσει σχετική βεβαίωση, που παραδίδει στον αιτούντα, για να προσκομισθεί στο δικαστήριο. Αν η απάντηση του άλλου μέρους είναι θετική, τότε ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής ή σε περίπτωση μη συμφωνίας από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τον αύξοντα αριθμό μητρώου από το Ειδικό Μητρώο διαμεσολαβητών του άρθρου 203 του παρόντος, το οποίο είναι δημοσιευμένο στον ιστότοπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο διαμεσολαβητής έρχεται σε συνεννόηση με τα μέρη για την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης. Η γνωστοποίηση γίνεται εγγράφως και κατά τα ανωτέρω. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής ή σε περίπτωση μη συμφωνίας από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τον αύξοντα αριθμό μητρώου από το Ειδικό Μητρώο διαμεσολαβητών του άρθρου 203 του παρόντος, το οποίο είναι δημοσιευμένο στον ιστότοπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Η αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της απάντησης στη γνωστοποίηση της αίτησης του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, ενώ η διαμεσολάβηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των επομένων τριάντα (30) ημερών, που εκκινούν από την επομένη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας. Τα μέρη δύνανται να συμφωνούν παράταση της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών.

7. 3 Οκτωβρίου , 12:44:

Στην παρ. 4 περ. Α του αρ 4 δημιουργείται μια σύγχυση στον τρόπο επιλογής του διαμεσολαβητή. Δηλαδή ενώ υποχρεούται να υποβάλλει αίτημα σε διαμεσολαβητή ο αιτούμενος δικαστική προστασία ακριβώς στην επομένη πρόταση αναφέρεται ότι ο διαμεσολαβητής διορίζεται από τα μέρη ή από τρίτον της επιλογής τους ή από την ΚΕΔ, ενώ πιο κάτω αναφέρεται ότι ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί στο άλλο ή αλλά μέρη το αίτημα. Θεωρώ ότι η διατύπωση είναι ατυχής και προκαλεί σύγχυση και πρέπει να διευκρινίσει – διατυπωθεί καλύτερα η διαδικασία πχ να διαχωριστεί η διαδικασία ορισμού διαμεσολαβητή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία από τον διορισμό διαμεσολαβητή για να λυθεί η υπόθεση ο οποίος εφόσον συμφωνούν τα μέρη μπορεί να είναι και το ίδιος διαμεσολαβητής της αρχικής υποχρεωτικής συνεδρίας.

8. 3 Οκτωβρίου 2019, 12:05:

Για ποιο λόγο εξαιρέθηκαν οι διαφορές που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, όπως και οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών (άρθρο 614 ΚΠολΔ) και ιδιαίτερα οι διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητα;

9. 2 Οκτωβρίου 2019, 22:48:

Η πρόβλεψη ότι θα πρέπει επί ποινή απαράδεκτου της κατάθεσης του δικογράφου να προσκομίζεται το ενημερωτικό έντυπο για την διαμεσολάβηση, θα καταστήσει αδύνατη την ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων. Αφού είναι αδύνατη η κατάθεση του παραπάνω εγγράφου. Πρακτικά για κάποιον άχρηστο σκοπό γυρνάμε στο μεσαίωνα. Από την στιγμή που η διαμεσολάβηση είναι υποχρεωτική ως προδικασία παρέλκει η απόδειξη της ενημέρωσης περί αυτού .....

10. 2 Οκτωβρίου 2019, 22:00:

Στην διάφορες που εξαιρούνται από την υποχρεωτικοί διαμεσολάβηση, να προστεθούν και αυτές όπου διάδικος είναι ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (για πρακτικούς λόγους!)

11. 4 Οκτωβρίου 2019, 11:48:

Τελικά, δεν διδαχθήκαμε τίποτα από την αποτυχία του 214Α; Η υποχρεωτικότητα της διαμεσολάβησης είναι αντίθετη προς τη φιλοσοφία της και τον τρόπο λειτουργίας της προκειμένου να είναι αποτελεσματική ως εναλλακτικό μέσο επίλυσης διαφοράς. Η επιβάρυνση δε της υποχρεωτικής προσφυγής σε αυτήν με γραφειοκρατική διαδικασία (έγγραφο ενημέρωση, γνωστοποιήσεις, επικοινωνία με διαμεσολαβητή, Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, συνεννοήσεις για το που, πότε θα γίνει η διαμεσολάβηση κλπ) θα ανεβάσει το κόστος της ένδικης προστασίας, το οποίο, μάλιστα, κόστος δεν αφορά το δικηγόρο αλλά από εκείνον θα ζητηθεί από τον πελάτη να μειώσει την αμοιβή του, προκειμένου να αντεπεξέλθει σε αυτό. Και αφού θέλουμε τη διαμεσολάβηση υποχρεωτική, γιατί δεν προβλέπεται και η δικαστική διαμεσολάβηση υποχρεωτική;

12. 4 Οκτωβρίου 2019, 12:02:

Όλες οι προτεινόμενες διατάξεις είναι κακογραμμένες και χωρίς λόγο περίπλοκες. Προκαλούν σημαντική σύγχυση και θα δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα στην εφαρμογή τους. Η κυβέρνηση υποσχέθηκε να εξετάσει από την αρχή το θεσμό και τελικά απλά διευρύνει το αντικείμενο, συμπεριλαμβάνοντας σχεδόν όλες τις υποθέσεις πλέον. Η υποχρεωτική διαμεσολάβηση είναι αντισυνταγματική και δεν πρέπει να ισχύει, μόνο και μόνο για να έχουν δουλειά οι διαμεσολαβητές. Το μόνο εύλογο που θα μπορούσε να γίνει είναι να προβλεφθεί η υποχρέωση του δικηγόρου να ενημερώσει τον ενάγοντα για τη δυνατότητα προσφυγής στη διαμεσολάβηση και αυτός να δηλώνει υπεύθυνα ότι αν το επιθυμεί ή όχι και αυτό το έγγραφο να προσκομίζεται επί ποινή απαραδέκτου στο δικαστήριο. Η πρόβλεψη για την αρχική συνεδρία με το διαμεσολαβητή έχει ως στόχο να εξασφαλιστεί αμοιβή 50 ευρώ για το διαμεσολαβητή. Εξάλλου,

το συνολικό κόστος της διαμεσολάβησης είναι υπέρογκο αν σκεφτεί κάποιος ότι ο διαμεσολαβητής αμείβεται με την ώρα και μπορεί να χρειαστούν αρκετές ώρες απασχόλησης και τελικά να μην καταλήξουμε σε συμφωνία. Γιατί να πάω στον διαμεσολαβητή και να μην πάω στο δικαστή, που σίγουρα θα επιλύσει τη διαφορά; Διαμεσολαβητής μπορεί να είναι οποιοσδήποτε απόφοιτος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ή όλη ρύθμιση είναι εντελώς πρόχειρη και επιφανειακή, δεν υπάρχει καμία περίπτωση να πετύχει, στη καλύτερη των περιπτώσεων και εφόσον δεν κριθεί αντισυνταγματική, που αμφιβάλλω σφόδρα, θα είναι μια τυπική προϋπόθεση για να παίρνουν ένα πενηντάρικο οι διαμεσολαβητές. Με αυτό το τρόπο σταδιακά θα δημιουργηθεί εντελώς αρνητική εικόνα για τον θεσμό.

13. 4 Οκτωβρίου 2019, 12:11:

Αν ο πραγματικός σκοπός της θεσπιζόμενης διαμεσολάβησης ήταν να εισαχθεί ως τρόπος εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών και όχι να εξασφαλίσει εισόδημα για τους διαμεσολαβητές, θα έπρεπε να υπάρχει η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στην ιδιωτική και δικαστική διαμεσολάβηση. Η μεν πρώτη έχει κάποιο κόστος, ή δε δεύτερη είναι δωρεάν. Προσπάθεια διενέργειας μια από της δυο θα έπρεπε να καλύπτει τη προϋπόθεση του παραδεκτού. Αυτό, που προβλέπει η ρύθμιση είναι πρωτάκουστο όμως, όρος δηλαδή του παραδεκτού να είναι μόνο η ιδιωτική διαμεσολάβηση. Για να καταλάβουμε πόσο άστοχη είναι η ρύθμιση θα φέρω το εξής παράδειγμα: Είναι σαν αύριο να βγει νόμος που επιβάλλει οι ένορκες βεβαιώσεις να δίνονται μόνο ενώπιον συμβολαιογράφου και όχι και ενώπιον ειρηνοδίκη, ίσα ίσα για να εξασφαλιστεί πελατεία στους συμβολαιογράφους.

14. 4 Οκτωβρίου 2019, 18:44:

Στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης προβλέπεται ότι είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία αμφοτέρων των μερών ακόμα και αν παρίστανται με τον δικηγόρο τους και ότι, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, η συνεδρία μπορεί να γίνει με τηλεδιάσκεψη. Η παραπάνω ρύθμιση θα δημιουργήσει σοβαρές δυσχέρειες και σημαντικές δαπάνες σε όσους κατοικούν μακριά από τον χώρο της διαμεσολάβησης ή έχουν προβλήματα υγείας, όπως σε κατοίκους εξωτερικού ή ορεινών και νησιωτικών περιοχών, σε ηλικιωμένους, ασθενείς, αναπήρους κλπ. Η χρήση δε της τηλεδιάσκεψης σε αρκετές από τις παραπάνω περιπτώσεις θα είναι εξαιρετικά δύσκολη αν όχι αδύνατη. Σημειωτέον δε ότι η αυτοπρόσωπη παρουσία δεν απαιτείται πλέον ούτε στις σοβαρότερες δικαστικές (πχ εκδίκαση κακοιουρημάτων) ή και εξωδικαστικές πράξεις (πχ συμβόλαια) τις οποίες μπορούν να επιτελούν αντιπρόσωποι των διαδίκων ή των συναλλασσομένων. Πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη και για τέτοιες ή ανάλογες περιπτώσεις για παράσταση στην αρχική συνεδρία με εξουσιοδότηση.

15. 5 Οκτωβρίου 2019, 21:11:

Σχόλιο στο άρθρο 4- 182 περ.1 Υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο.

Στις διαφορές που πληρούνται οι προϋποθέσεις προσφυγής σε διαμεσολάβηση, ο πληρεξούσιος δικηγόρος, πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο, οφείλει να ενημερώσει τον εντολέα του εγγράφως, για τη δυνατότητα απόπειρας διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς, καθώς και για την τυχόν υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης της διαφοράς ή μέρους αυτής επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος. Το ενημερωτικό έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσής του.

Η διάταξη αυτή ως προς το σκέλος της υποχρέωσης ενημέρωσης από τον δικηγόρο, παραμένει ίδια σε όλα τα σημεία της, όπως ακριβώς έχει θεσπιστεί με τον ν. 4512/2018 με την μόνη διαφορά ότι προτείνεται πλέον το ενημερωτικό έγγραφο να κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσής του και όχι της συζήτησής του. Αυτό που είχε απασχολήσει και είχε δημιουργήσει σύγχυση με τον Ν. 4512/2018 ήταν το αν η υποχρέωση έγγραφης ενημέρωσης από τον δικηγόρο αφορούσε τόσο τις υποθέσεις που πληρούνται οι προϋποθέσεις προσφυγής σε εκούσια προσφυγή σε διαμεσολάβηση, όσο και τις υποθέσεις που υπάγονται υποχρεωτικά σε προσπάθεια διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς ή μόνο τις δεύτερες. Αυτή η σύγχυση δημιουργήθηκε ακριβώς επειδή η υποχρέωση ενημέρωσης από δικηγόρο συμπεριλήφθηκε στην διάταξη του άρθρου 182 που έφερε τον τίτλο «Υποχρεωτικότητα», ώστε να μην είναι ξεκάθαρο αν ο νομοθέτης θέλησε την υποχρέωση αυτή ενημέρωσης και για τις υποθέσεις που είναι επιδεκτικές διαμεσολάβησης, δεν υπάγονται όμως σε υποχρεωτική προσπάθεια επίλυσης με διαμεσολάβηση. Η άποψή μου είναι ότι Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ θα έπρεπε να περιλαμβάνεται σε ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ στον νόμο, ώστε να μην προκαλείται καμία σύγχυση στο ότι αφορά σε ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΔΕΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ, ανεξαρτήτως του τρόπου που προσφεύγει κάποιος σε αυτές.

16. 5 Οκτωβρίου 2019, 23:05:

Από τη στιγμή που ο νομοθέτης επιμένει στη θέσπιση της υποχρεωτικής διαμεσολάβησης, αν και κατά τη γνώμη μου αντισυνταγματική, αυτή θα έπρεπε αρχικά τουλάχιστον να περιοριστεί μόνο στις οικογενειακές διαφορές, όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 2α του άρθρου 182. Ας δούμε πώς θα «τρέξει» ο θεσμός στη χώρα μας σε αυτές τις υποθέσεις, που θεωρούνται για πολλούς και διάφορους λόγους ως κατεχόμενη υποθέσεις που συνάδουν με το θεσμό της

διαμεσολάβησης, και έπειτα μπορεί να διευρυνθεί και για άλλες διαφορές. Καταλαβαίνω ότι οι διάφοροι φορείς κατάρτισης διαμεσολαβητών πιέζουν για την υποχρεωτικότητα σε όσο το δυνατόν περισσότερες διαδικασίες, προκειμένου να δικαιολογήσουν τα χρήματά τους και τη συνέχιση της ύπαρξής τους. Ωστόσο, ξεχνάμε ότι αυτό που θα οδηγήσει τελικά στην ευρεία αποδοχή του θεσμού της διαμεσολάβησης, ανεξαρτήτως της υποχρεωτικότητάς της ή μη, είναι η σωστή παιδεία που θα πρέπει να δίδεται ήδη από το σχολείο. Είναι μία διαδικασία (αυτή της σωστής εκπαίδευσης των παιδιών στους θεσμούς εναλλακτικής επίλυσης διαφορών) που θα πρέπει να ξεκινήσει από τώρα, ώστε τα επόμενα 15-20 χρόνια να μπορούμε να μιλάμε για αλλαγή κουλτούρας σε αυτό το κομμάτι. Διαφορετικά, ο θεσμός είναι καταδικασμένος να αποτύχει και να αποτελεί μόνο μία «αρπαχτή» του 50άρικου για τους διαμεσολαβητές.

17. 7 Οκτωβρίου 2019, 13:01:

Στην παρ.4Α εδ' αναφέρεται ότι «Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της».

Επειδή ως γνωστόν με συστημένη επιστολή δεν μπορείς να αποδείξεις το περιεχόμενο της επιστολής, πρακτικά η κλήση θα γίνεται μέσω δικαστικού επιμελητή με συνεπομένη την οικονομική επιβάρυνση του επισπεύδοντος, καθώς ο διαμεσολαβητής θα αναζητά από τον διάδικο τα έξοδα επιδόσεως. Σε περίπτωση μάλιστα που οι διάδικοι είναι πολλοί (π.χ πέντε , δέκα εναγόμενοι) θα απαιτείται ένα δυσθεώρητο ποσό μόνο και μόνο για να ολοκληρωθεί μια διαδικασία που δεν έχει κανένα λόγο ύπαρξης.

18. 8 Οκτωβρίου 2019, 9:28:

Πάρτε τα οικογενειακά από δικαστήρια. ΚΑΝΕΤΕ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ. Έχετε αφήσει 1.000.000 ορφανά παιδιά από τον ένα γονέα. Οι δικαστές δημιουργούν δράματα με την αποκλειστική επιμέλεια στον ένα γονέα και αποξένωση του πατέρα.

Μακριά οι δικαστές από τα παιδιά μας. Τέρμα οι συντεχνίες από τα οικογενειακά. Είναι παράνομες όλες οι αποφάσεις αποξένωσης γονέα από τα παιδιά του με μία δικαστική ΑΠΟΦΑΣΗ. Τέρμα η ανοχή.

19. 8 Οκτωβρίου 2019, 13:47:

«Η προσφυγή στην δικαστική μεσολάβηση δεν απαλλάσσει από την ανωτέρω υποχρέωση» Η διάταξη αυτή αποδεικνύεται την σκοπιμότητα που εξυπηρετεί η διαμεσολάβηση. Δηλαδή προσπαθείτε να εξασφαλίσετε εισόδημα στους διαμεσολαβητές με την υποχρεωτική υπαγωγή διαφορών στην διαμεσολάβηση οι οποίοι θα πλουτίσουν εις βάρος των μαχόμενων δικηγόρων και των πολιτών . Δεν σας ενδιαφέρει η αποσυμφόρηση των δικαστηρίων για αυτό δεν προωθείτε την δικαστική μεσολάβηση. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΩΣΤΕ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΝΑ ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΙ ΤΟΝ ΔΙΑΔΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ. Προσπαθείτε να εξυπηρετήσετε τα οικονομικά συμφέροντα των διαμεσολαβητών εις βάρος της κοινωνίας που θα επιβαρυνθεί από ένα ακόμα στάδιο.

20. 8 Οκτωβρίου 2019:

ΠΡΟΤΕΙΝΩ ΤΙΣ ΕΞΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1) Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΙ ΤΟΝ ΔΙΑΔΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΣΥΜΦΟΡΗ Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΞΗΣ ΛΟΓΟ

Στο ανωτέρω άρθρο αναγράφεται ότι ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί το αίτημα προσφυγής στο άλλο μέρος. Πρακτικά αυτό θα γίνει με δικαστικό επιμελητή. Δηλαδή ΑΝ οι εναγόμενοι είναι 5 τότε το κόστος γνωστοποιήσεων είναι: 5 Χ 43,4 = 217 ευρώ Έτσι εξοντώνονται οικονομικά οι πολίτες και στο τέλος δεν θα προσφεύγουν καθόλου στην δικαιοσύνη με το δυσθεώρητο αυτό κόστος που θέλετε να τους επιβάλλετε για να εξασφαλίσετε δουλειές στους διαμεσολαβητές.

ΓΙΑΤΙ Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΘΑ ΑΠΟΤΥΧΕΙ ΣΕ υποθέσεις τακτικής μονομελούς και πολυμελούς (πχ σε διαφορές από τιμολόγια), ο αντίδικος – εναγόμενος οφειλέτης συνήθως δεν προσέρχεται στο δικαστήριο καθώς γνωρίζει ότι οφείλει το ποσό. Καθιστώντας υποχρεωτική την διαμεσολάβηση, το μόνο που πετυχαίνετε είναι την επιβάρυνση του ενάγοντος με την αμοιβή του διαμεσολαβητή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία.

23. 8 Οκτωβρίου 2019, 14:21:

Θα πρέπει να προστεθεί και το Ειρηνοδικείο. Είχα μια υπόθεση σε Ειρηνοδικείο η οποία με ταλαιπώρησε χρονικά. Σε περίπτωση διαμεσολάβησης θα είχε λυθεί ταχύτατα η διαφορά μου.

24. 8 Οκτωβρίου 2019 , 21:55:

Οι προσθήκες, αλλαγές και σχόλιά μου στο Άρθρο 182 Δέσμευση ενημέρωσης από Δικηγόρο (καθώς οι δικηγόροι πρέπει πρώτα να ενημερωθούν και οι ίδιοι με λεπτομέρειες για τη διαδικασία και το ρόλο τους σε αυτή, και τούτο έχει κάποιες χρονικές και οικονομικές προεκτάσεις για τους δικηγόρους και δεν αποτελεί καθαρό κίνητρο για να μάθουν το θεσμό).

Επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ένδικου βοηθήματος- ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ (Καθώς η υποχρεωτικότητα θα ήταν προτιμότερο να συνίσταται σε «Α' συνάντηση ενημέρωσης και εκτίμησης της υπόθεσης» από το διαμεσολαβητή και η υπόθεση μπορεί τελικά να μην είναι δεκτική για διαμεσολάβηση) Συνεπώς: Άρθρο 182 Η υποχρεωτική παρουσία των μερών στην Α' συνάντηση εκτίμησης της υπόθεσής τους με το διαμεσολαβητή καθώς και η δέσμευση των δικηγόρων για ενημέρωση των πελατών τους και προσέλευση στη διαδικασία για υποθέσεις πριν την έναρξη δικαστικών ενεργειών από τα μέρη, ρυθμίζεται στις ακόλουθες διαφορές και θέτει κατάλληλα διαμορφωμένο καθεστώς εξόδων: .....

1. Δέσμευση ενημέρωσης από τον Δικηγόρο. (το λεκτικό του Εισαγωγικού εγγράφου στη διαμεσολάβηση ως «Ειδοποίηση για υπαγωγή της υπόθεσης σε διαμεσολάβηση». Το Έγγραφο Ειδοποίησης για υπαγωγή της υπόθεσης σε διαμεσολάβηση απαιτεί τα μέρη να παρευρεθούν σε διαδικασία διαμεσολάβησης. ΔΕΝ απαιτεί τα μέρη να λύσουν την υπόθεσή τους απαραίτητα). 3 Γ. σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας σε τι ακριβώς? σε περαιτέρω συμφωνία για συνέχιση της διαμεσολάβησης? σε μερική συμφωνία ως προς τη διαφορά? σε ολική συμφωνία κατά τη διαμεσολάβηση? 4 Α. Ο διαμεσολαβητής ΔΕΝ γνωστοποιεί ΠΟΤΕ στο άλλο μέρος για την προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Τούτο καταστρατηγεί βασική αρχή της διαδικασίας και τα θεμέλιά της, ήτοι, την ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ του διαμεσολαβητή! ..... ο δικηγόρος του αιτούντος δικαστικής προστασίας αποστέλλει «Ειδοποίηση για υπαγωγή της υπόθεσης σε διαμεσολάβηση» στα άλλα μέρη της υπόθεσης. Όλα τα μέρη υποχρεούνται να συμφωνήσουν σε ένα διαμεσολαβητή μέσα σε 15 ημέρες αφότου η Ειδοποίηση εστάλη στα άλλα μέρη ή σε 30 ημέρες εάν τα μέρη της υπόθεσης είναι πάνω από πέντε. Η διαμεσολάβηση πρέπει να λάβει χώρα μέσα σε 60 ημέρες μετά το διορισμό του/της διαμεσολαβητή/τριας αλλά το αργότερο 7 ημέρες πριν τη δικάσιμο, εκτός αν όλα τα μέρη συμφωνούν σε μεταγενέστερη ημερομηνία ή εκτός αν το Δικαστήριο ορίσει άλλη ημερομηνία. Σε περίπτωση που ένα από τα μέρη αρνηθεί να συμμορφωθεί με τη διαδικασία της Ειδοποίησης για υπαγωγή της υπόθεσης σε διαμεσολάβηση, το άλλο μέρος δύναται να καταθέτει «Ισχυρισμό Αθέτησης (ή Αδικαιολόγητης Άρνησης)» στο Δικαστήριο. Εάν αυτό συμβεί, το Δικαστήριο έχει τη δυνατότητα: • να δώσει εντολή για διεξαγωγή διαμεσολάβησης • να δώσει εντολή σε ένα από τα μέρη να παρευρεθεί στη διαδικασία της διαμεσολάβησης • να αναβάλλει τη δικάσιμο της υπόθεσης έως ότου ένα από τα μέρη παρευρεθεί στη διαμεσολάβηση • διατάσσει κυρώσεις για το κόστος των δικαστικών ενεργειών στο μέρος που αδικαιολόγητα αρνήθηκε να παραστεί στη διαμεσολάβηση [Τα ανωτέρω θα δώσουν τη δυνατότητα στους δικηγόρους να αμειφθούν για την εργασία τους, να εξηγήσουν στους πελάτες τους τη διαδικασία, το Δικαστήριο να στηρίζει τη διαμεσολάβηση και τα μέρη να συμμορφώνονται και εξοικειώνονται με τη διαδικασία]

25. 8 Οκτωβρίου 2019, 15:50:

Ο δικηγόρος θα ενημερώνει τον ενάγοντα για την δυνατότητα επίλυσης με διαμεσολάβηση. Αν ο ενάγων δεν επιθυμεί να μπει στην διαδικασία αυτή και θέλει να προσφύγει στο δικαστήριο, θα συμπληρώνει μια ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ η οποία θα προσκομίζεται με τις προτάσεις για το παραδεκτό της συζήτησης. Τόσο απλά, διαφορετικά η διαμεσολάβηση θα μετατραπεί σε μια διαδικασία «αρπαχτής των 50 ευρώ».

26. 9 Οκτωβρίου 2019, 14:39:

Η διαμεσολάβηση θα αποτύχει γιατί: Αν στα οικογενειακά η διαμεσολάβηση δεν γίνει υποχρεωτική και το ένα εκ των δύο μερών, η γυναίκα συνήθως, με συμφέρον προσφυγής στην σεξιστική Ελληνική δικαιοσύνη μιάς και εκεί οι αποφάσεις θα είναι 100% υπέρ της ... Αν στα οικογενειακά η διαμεσολάβηση αποτύχει για μη προσέλευση ενός εκ των δύο μερών (συνήθως της γυναίκας) και η αποτυχία δεν καταλογίσει δυσφορία και δόλο, δόλο ο οποίος θα πρέπει να έχει βαρύνουσα σημασία στην μετέπειτα προσφυγή στην Ελλ. Δικαιοσ. και να δεσμεύει τον δικαστή.. Αν η δικαστική απόφαση δεν αποτελέσει συνέχεια του πορίσματος της διαμεσολάβησης και δεν ληφθεί υπόψιν στην κρίση του. Θα είναι μία κοροϊδία και μισή. Καμία γυναίκα επιμελήτρια τέκνων δεν θα προσφύγει οικειοθελώς στην διαμεσολάβηση όταν το πρωτοδικείο θα της τα δίνει όλα.!! Κανένα δικηγόρο δεν συμφέρει η διαμεσολάβηση παρά μόνο η δικαστική μεσολάβηση με ατέλειωτες δίκες και αύξηση της δικηγορικής.

Για όλα αυτά επιμένω η διαμεσολάβηση στα οικογενειακά όπου εκεί εστιάζεται το μεγάλο κέρδος ΘΑ ΑΠΟΤΥΧΕΙ.. μακάρι ο Νέος υπουργός να τα καταφέρει αλλά φαντάζει λίγο δύσκολο..

27. 9 Οκτωβρίου 2019, 23:28:

Η ιδιωτική διαμεσολάβηση έπρεπε να είχε θεσμοθετηθεί προ ετών. Είμαστε πίσω ως χώρα σε τέτοιους θεσμούς επίλυσης ιδιωτικών διαφορών. Τάσσομαι υπέρ της ιδιωτικής διαμεσολάβησης. Σε άλλες χώρες ο θεσμός είναι απόλυτα επιτυχημένος. Οι δικηγόροι αντιδρούν διότι θα χάσουν δικηγορική υλη και κατ' επέκταση μέρος του εισοδήματός τους, όμως η αντίδραση τους αυτή είναι ξεκάθαρα συντεχνιακή. Αυτοί βάζουν μπροστά τα συντεχνιακά τους δικαιώματα αλλά ξεχνούν τα δικαιώματα όλων ημών των πολιτών. Εμείς ως πολίτες ενδιαφερόμαστε για την ταχύτερη επίλυση των υποθέσεων μας. Η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο. Τα δικαστήρια δεν μπορούν να ανταποκριθούν στο έργο τους. Δεν ξέρω αν έχουν ανάγκη από περισσότερους δικαστές ή κάτι άλλο. Όμως, δεν είναι δυνατόν να δίνουν δικάσιμο μετά από 2-3 χρόνια και εν τω μεταξύ εμείς οι πολίτες να βασανιζόμαστε στο πήγαινε έλα στα δικαστήρια και συνεχώς οι υποθέσεις να αναβάλλονται. Παρακαλώ να επεκταθεί η ιδιωτική διαμεσολάβηση σε όλες ανεξαιρέτως τις υποθέσεις. Είναι πρόθυμος να πληρώσω όλα τα έξοδα της διαμεσολάβησης, αρκεί η διαδικασία να είναι ταχύτερη από ότι στα δικαστήρια.

28. 10 Οκτωβρίου 2019, 18:45:

Στο εδάφιο α της παραγράφου 1 του άρθρου 182 του σχεδίου ορίζεται ότι η έγγραφη υποχρέωση ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο γίνεται επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ένδικου βοηθήματος. Αντίθετα στο εδάφιο β

της παραγράφου 1 του άρθρου 182 ορίζεται ότι το ενημερωτικό έγγραφο πρέπει να κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος επί απαραδέκτου της κατάθεσής του.

Πέραν της προφανούς ασυμφωνίας των δύο εδαφίων, τι σημαίνει το απαραδέκτο της κατάθεσης; Ότι ο δικαστικός υπάλληλος θα πρέπει να μη δέχεται την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου αν δε συνοδεύεται από αυτό το έγγραφο; ή ότι το εισαγωγικό δικόγραφο θα θεωρείται ως μη κατατεθέν; Και αν ισχύει το δεύτερο, τότε ποιο το νόημα του απαραδέκτου της συζήτησης του εδαφίου α, από τη στιγμή που δε θα υπάρχει εισαγωγικό δικόγραφο; Το απαραδέκτο της κατάθεσης του εισαγωγικού δικογράφου έρχεται σε αντίθεση με την ενωσιακή νομοθεσία αφού ουσιαστικά αποκλείει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Η δικονομική συνέπεια του απαραδέκτου της συζήτησης, αντίθετα, είναι θεμιτός περιορισμός, συμβατός με τη νομολογία του Αρείου Πάγου και στο ΣτΕ.

Η περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 182 πρέπει να απλουστευθεί στη διατύπωση της ως εξής: «οι οικογενειακές διαφορές της παραγράφου 1 περ. δ και της παραγράφου 3 του άρθρου 592 ΚΠολΔ».

Είναι ακατανόητη η εξαίρεση της τακτικής διαδικασίας αρμοδιότητας Ειρηνοδικείου από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης και πρέπει να διορθωθεί ως προς αυτό το εδάφιο α της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 182 του σχεδίου. Αντίθετα πρέπει να τροποποιηθεί το εδάφιο β της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 182 του σχεδίου με διαγραφή του «δεν», ώστε να ορίζει ότι: Η προσφυγή των μερών στην δικαστική μεσολάβηση ή στην συμβιβαστική επέμβαση του Ειρηνοδίκη των άρθρων 209-214 (εφόσον η υποχρεωτική αρχική συνεδρία προβλεφθεί και για τις τακτικές Ειρηνοδικείου) απαλλάσσει από την ως άνω υποχρέωση». Σκοπός της πολιτείας πρέπει να είναι η ενίσχυση όλων των εναλλακτικών μορφών επίλυσης διαφορών και όχι η προνομιακή αντιμετώπιση του ενός έναντι των άλλων.

Είναι ακατανόητη και προκλητική η εξαίρεση από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης των δικαιούχων νομικής βοήθειας. Με ποιο σκεπτικό εμποδίζεται η διαμεσολάβηση σε αυτή την περίπτωση; Για να επιβαρύνεται το ΤΑΧΔΙΚ με επιπλέον αμοιβές; Πρέπει να διαγραφεί από την υποπερίπτωση γ της περίπτωσης Α της παραγράφου 3 του άρθρου 182 του σχεδίου η φράση «στις οποίες οι διάδικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας κατά το νόμο 3226/2004, όπως ισχύει» και αντίθετα να προστεθεί στην περίπτωση Γ της παραγράφου 3 του άρθρου 182 του σχεδίου εδάφιο στ το οποίο θα ορίζει ότι: Οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας που δεν θα προσέλθουν στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, αντί των ανωτέρω χρηματικών ποινών, θα στερούνται του δικαιώματος νομικής βοήθειας. Ταυτόχρονα πρέπει να τροποποιηθεί το εδάφιο α της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Ν 3226/2004 ώστε να ορίζει ότι: Η νομική βοήθεια παρέχεται μετά από αίτηση του δικαιούχου, αφού πρώτα έχει εξαντλήσει όλες τις εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών που προβλέπονται στον ΚΠολΔ (ή έστω κάποιες εξ αυτών).

Στην περίπτωση Α της παραγράφου 3 του άρθρου 182 του σχεδίου πρέπει να διαγραφεί η περίπτωση α, καθώς είναι άδικο να εξαιρείται αυτός που αξιώνει ίδιο δικαίωμα επειδή η δικονομική του θέση έτυχε να είναι αυτή του κυρίως παρεμβαίνοντος και να προστεθεί υποπερίπτωση γ (ή δ) σχετικά με τα πρόσωπα αγνώστου διαμονής με ταυτόχρονη διαγραφή της παραγράφου 5 του άρθρου 182. Επίσης πρέπει να εξαιρεθούν και οι κάτοικοι εξωτερικού, γιατί θα είναι τεχνικά πολύ δύσκολη η συμμετοχή τους στη διαδικασία, εκτός εάν επιτραπεί, όπως γίνεται και στις υπόλοιπες μορφές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (δικαστική μεσολάβηση, συμβιβαστική επέμβαση ειρηνοδίκη κλπ.) η διαπληρεξουσίου δικηγόρου παράσταση στη διαδικασία, τόσο στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία, όσο και στην περαιτέρω διαδικασία της διαμεσολάβησης, τουλάχιστον στις περιπτώσεις του άρθρου 182§2 του νόμου.

Στο εδάφιο α της περίπτωσης Γ της παραγράφου 3 του άρθρου 182 δημιουργείται σύγχυση σχετικά με το αν πρέπει το πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας να το προσκομίσουν και οι δύο διάδικοι ή μόνο ο ένας και πρέπει να γίνει πιο ξεκάθαρη διατύπωση.

Στο εδάφιο δ της περίπτωσης Γ της παραγράφου 3 του άρθρου 182 του σχεδίου πρέπει να διαγραφεί η φράση «δύνатаι να επιβληθεί» και να προστεθεί η λέξη «επιβάλλει», όπως είχε προβληθεί στο σχέδιο του Ν.4512/2018. Το μεγαλύτερο πρόβλημα για την επιτυχία του θεσμού θα είναι να πεισθεί ο εναγόμενος να συμμετέχει, γι' αυτό και χρειάζονται βέβαιες και όχι δυνητικές κυρώσεις σε βάρος του. Ταυτόχρονα πρέπει να αυξηθεί η χρηματική ποινή στο εύρος 240-600. Αντίθετα δυνητική πρέπει να παραμείνει η χρηματική ποινή του 0,2 % επί του αντικειμένου της διαφοράς, η οποία όμως θα πρέπει να προσδιορισθεί και σε απόλυτο αριθμό για τις περιπτώσεις μη απομιμητών σε χρήμα υποθέσεων.

Στο εδάφιο α της περίπτωσης Α της παραγράφου 4 του άρθρου 182 του σχεδίου η φράση «ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου» είναι περιττή και προκαλεί σύγχυση, γι' αυτό και πρέπει να διαγραφεί. Επίσης πρέπει να τροποποιηθεί η λέξη «παραδίδοντας», που παραπέμπει σε αυτοπρόσωπη παράδοση, με τη φράση «αποστέλλοντας του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό του και η ημερομηνία του, καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής.

Το εδάφιο β της περίπτωσης Α της παραγράφου 4 του άρθρου 182 του σχεδίου πρέπει να διατυπωθεί ως εξής: » ο δικηγόρος του αιτούμενου δικαστική προστασία υποχρεούται να υποβάλλει σε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή εγγεγραμμένο στα Μητρώα του άρθρο 203, αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο έχει συντάξει η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί στο άλλο ή στα άλλα μέρη το κατά τα ανωτέρω αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και συνεννοείται με αυτά για την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής

της συνεδρίας διαμεσολάβησης. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής». Αν η πρόθεση της Πολιτείας είναι να συνεννοούνται τα μέρη μεταξύ τους, το οποίο είναι ουτοπικό, τότε θα πρέπει η αίτηση προσφυγής να είναι κοινή. Αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει στο διαμεσολαβητή, προφανώς έχουν συμφωνήσει και στη διαδικασία διαμεσολάβησης, οπότε είναι περιττή γραφειοκρατία να στέλνει το ένα μέρος την αίτηση και ο διαμεσολαβητής να πρέπει να ενημερώσει το άλλο. Επειδή όμως αυτό δεν πρόκειται να λειτουργήσει, πρέπει να παραμείνει η πρωτοβουλία επιλογής του διαμεσολαβητή στον αιτούμενο δικαστικής προστασίας στις περιπτώσεις του 182, οι οποίες ακριβώς λόγω του υποχρεωτικού τους χαρακτήρα δεν μπορούν να έχουν ταυτόσημη διαδικασία με αυτές της προαιρετικής διαμεσολάβησης του άρθρου 183.

Σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται επιλογή διαμεσολαβητή από την Κ.Ε.Δ., αυτή δε θα πρέπει να γίνεται κατά σειρά προτεραιότητας με βάση τον Αριθμό Μητρώου, αλλά λαμβάνοντας υπόψη το είδος της διαφοράς που άγεται προς διαμεσολάβηση, τις διατάξεις του ΚΠολΔ για την κατά τόπο αρμοδιότητα, εφόσον αυτό είναι εφικτό και τις ειδικές δεξιότητες του διαμεσολαβητή. Αυτό γιατί αφενός σε πολλές περιφέρειες Πρωτοδικείων δεν υπάρχει επαρκής αριθμός διαμεσολαβητών και αφετέρου γιατί οι γνώσεις του διαμεσολαβητή σχετικά με το αντικείμενο της διαμεσολάβησης θα τον βοηθήσουν να κατανοήσει καλύτερα τη διαφορά. Επίσης πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα εξαίρεσης διαμεσολαβητών, κατά τον ορισμό από την ΚΕΔ, στους οποίους έχουν ήδη διαφωνήσει τα μέρη.

Το εδάφιο ε της περίπτωσης Α της παραγράφου 4 του άρθρου 182 του σχεδίου πρέπει να αντικατασταθεί η φράση «που εκκινούν από την επόμενη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας» με τη φράση «που εκκινούν από την επομένη της γνωστοποίηση του άλλου μέρους ή μερών» καθώς σε αντίθετη περίπτωση θα παρατείνεται άτυπα η προθεσμία ολοκλήρωσης της διαμεσολάβησης των 30 ημερών χωρίς συμφωνία των μερών.

Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης Α της παραγράφου 4 του άρθρου 182 η φράση «και των μικροδιαφορών» πρέπει να απαληφθεί, αφού δεν προβλέπεται υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης στις μικροδιαφορές. Αν μικροδιαφορά υπαχθεί σε διαμεσολάβηση θα είναι με συμφωνία των μερών σύμφωνα με το άρθρο 183 του νόμου 4512/2018 στην παράγραφο 1 της οποίας ορθά ορίζεται.

Το εδάφιο β της περίπτωσης Β της παραγράφου 4 του άρθρου 182 του σχεδίου πρέπει να διευκρινιστεί η διαδικασία τηλεδιάσκεψης μέσω του γραφείου άλλου διαμεσολαβητή. Είναι υποχρεωμένος ο άλλος διαμεσολαβητής να δεχθεί σχετικό αίτημα; Οφείλεται αμοιβή σε αυτόν και πόση; Έχει δικαίωμα να διαφοροποιήσει την ώρα και τη μέρα της συνεδρίας (αρχικής ή μεταγενέστερων) αν ο ίδιος/α δεν διευκολύνεται σε αυτές που θα έχουν συμφωνηθεί από το διαμεσολαβητή και τα μέρη;

29. 10 Οκτωβρίου 2019, 16:51:

4. Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση.

στ. Α. (ι) Το εδ. β πρέπει να τεθεί πρώτο και να προβλεφθεί και η δυνατότητα μονομερούς προσφυγής στη διαμεσολάβηση καθώς και αντί του «ορίζεται» να προβλέπεται το «επιλέγεται» (ιι) Στην περίπτωση του εδ. β, σε περίπτωση αδράνειας του αιτούμενου δικαστική προστασία, πρέπει να προβλέπεται η σχετική δυνατότητα υποβολής αιτήματος προσφυγής στην αρχική συνεδρία υπέρ του επιμελέστερου των διαδίκων, ώστε να αποφεύγονται καταχρηστικές οικονομικές συμπεριφορές. Ούτως, η διάταξη του στ. Α της παρ. 4 δέον διαμορφωθεί ως εξής: «Α. Ο διαμεσολαβητής «επιλέγεται» από «το μέρος ή» τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής ή, σε περίπτωση μη συμφωνίας, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τον αύξοντα αριθμό μητρώου από το Ειδικό Μητρώο διαμεσολαβητών του άρθρου 203 του παρόντος, το οποίο είναι δημοσιευμένο στον ιστότοπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Για τις διαφορές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται, ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου, να υποβάλει σε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή εγγεγραμμένο στα Μητρώα του άρθρου 203 του παρόντος αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. «Σε περίπτωση αδράνειας του αιτούμενου δικαστικής προστασίας του προηγούμενου εδαφίου, το αίτημα προσφυγής στη διαμεσολάβηση δικαιούται να υποβάλει ο επιμελέστερος των διαδίκων».

30. 10 Οκτωβρίου 2019, 16:23:

αρ. 182 παρ. 5

Η εξαίρεση από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία για τα πρόσωπα αγνώστου διαμονής, νομοτεχνικά ορθό θα ήταν να υπάγεται στο αρ. 182 παρ. 3Α, ώστε να προστεθεί σε αυτό ως στοιχείο δ, με την επιφύλαξη της δυνατότητας πρόσκλησης με ηλεκτρονικά μέσα, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 στ. Α εδ. δ'. (3. Α. ....»δ)Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης δεν εφαρμόζεται όταν η πρόσκληση για προσφυγή σε αυτή περιλαμβάνει πρόσωπο ή πρόσωπα αγνώστου διαμονής» με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρ. 4 στ. Α εδ. δ' περί γνωστοποίησης του αιτήματος προσφυγής με ηλεκτρονικά μέσα ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο.»)

31. 10 Οκτωβρίου 2019, 16:14:

στ. Γ της παρ 3 και στ. Γ της παρ. 4

Η διάταξη του στοιχείου Γ της παρ. 4 («Αν κατά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό.») αφορά στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία και πρέπει να προστεθεί στη διάταξη του στοιχείου Γ της παραγράφου 3 ως εξής: παρ. 3

Γ. «Αν κατά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό» από το διαμεσολαβητή και κάθε μέρος της διαφοράς προσκομίζει αυτό στο δικαστήριο με το δικόγραφο των προτάσεων του, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης. Το ίδιο δικαίωμα έχει κάθε μέρος της διαφοράς για κάθε κεφάλαιο των απαιτήσεών του, το οποίο δεν συζητήθηκε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης από υπαιτιότητα του άλλου μέρους, καίτοι αυτό υπαγόταν στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, ανεξαρτήτως του αποτελέσματος αυτής. Αντιστοίχως, η διάταξη του στ. Γ της παραγράφου 4 πρέπει να απαλειφθεί αφού η σύνταξη του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας προβλέπεται σε κάθε άλλη περίπτωση από τη διάταξη του αρ. 184 παρ. 3

32. 10 Οκτωβρίου 2019, 16:01:

παρ. 4 Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση.

Η παρ. 4 περιέχει τις γενικές διατάξεις της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, με ρητή αναφορά, όπου απαιτείται, στην διαδικασία της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας. Εντούτοις, εσφαλμένα περιλαμβάνεται στο άρθρο 182 του νόμου, δια του οποίου σκοπείται η θεσμοθέτηση – εισαγωγή της υποχρεωτικής αρχικής ενημερωτικής συνεδρίας διαμεσολάβησης. Νομοτεχνικά ορθή, τόσο για την εφαρμογή όσο και την ερμηνεία του νόμου, θα ήταν η ενσωμάτωση όλου του περιεχομένου της διάταξης της παρ. 4 στο αρ. 183.

33. 10 Οκτωβρίου 2019, 15:48:

ΠΑΡ. 2 και 3 και 7

Οι παρ. 2 και 3 του αρ. 182, όπως τροποποιείται, εισάγει τις διαφορές, που υπάγονται, υποχρεωτικά και επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, σε μία υποχρεωτική αρχική συνεδρία, προκειμένου για την ενημέρωση των μερών για τη διαμεσολάβηση, ώστε, ελεύθερα να αποφασίσουν, αν θα υπαγάγουν τη διαφορά τους, εν όλω ή εν μέρει, προς επίλυση στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, οι εξαιρέσεις από την υποχρεωτική συνεδρία καθώς και τί προβλέπεται σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, μη εμφάνισης ενός μέρους καίτοι κλητεύθηκε και οι ποινές που επιβάλλονται από το Δικαστήριο. Ειδικότερα, στην παρ. 3Γ προβλέπεται η περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας για την υπαγωγή, ενώ, αντίθετα από ό,τι θα αναμένετο, νομοτεχνικά, η αντίστοιχη διάταξη, ήτοι για την περίπτωση επίτευξη συμφωνίας για υπαγωγή της διαφοράς, εν όλω ή εν μέρει, στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, η σχετική πρόβλεψη ανευρίσκεται στην παρ. 7 του ίδιου άρθρου. Ορθό, φαίνεται από νομοτεχνικής άποψης, η παρ. 7 του ίδιου άρθρου να προστεθεί ως στοιχείο Δ της παρ. 3.(» Δ. Αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.)

34. 10 Οκτωβρίου 2019, 14:56:

182 παρ. 1: Νομοτεχνικά, η υποχρέωση του δικηγόρου να ενημερώσει τον εντολέα του πρέπει να αποτελέσει αυτοτελές άρθρο (πχ 180Α), αφού τοιαύτη υποχρέωση αφορά τόσο στις υποθέσεις του αρ. 180 όσο και σε αυτές του 182, και δεδομένου ότι ούτως ή άλλως η υποχρέωση των δικηγόρων για ενημέρωση των εντολέων τους αναφορικά στη δυνατότητά τους για εξώδικη επίλυση της διαφοράς τους, προβλέπεται ήδη ως δεοντολογική υποχρέωσή τους, από τον Κώδικα περί Δικηγόρων. Το περιεχόμενο του άρθρου αυτού θα μπορούσε να έχει ως ακολούθως: «Στις διαφορές που πληρούνται οι προϋποθέσεις προσφυγής σε διαμεσολάβηση,... απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, κατά τα οριζόμενα στο αρ. 182...»

35. 11 Οκτωβρίου 2019, 12:49:

Στην παρ. 2β εδ. β αναφέρεται ότι « Η προσφυγή των μερών στην δικαστική μεσολάβηση δεν απαλλάσσει από την ως άνω υποχρέωση». Στην παρ. 8 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι «Οι ως άνω ρυθμίσεις δεν εμποδίζουν τα μέρη να καταφεύγουν οποτεδήποτε, στη δικαστική μεσολάβηση προς επίλυση των μεταξύ τους διαφορών.» Δεδομένου ότι οι δυο ρυθμίσεις αφορούν τη σχέση της Διαμεσολάβησης με την Δικαστική Μεσολάβηση, είναι αναγκαίο να βρίσκονται σε κοινή παράγραφο, ώστε να μην προκαλείται σύγχυση. Στην παρ. 3Γ αναφέρεται: Το ίδιο δικαίωμα έχει κάθε μέρος της διαφοράς για κάθε κεφάλαιο των απαιτήσεών του, το οποίο δεν συζητήθηκε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης από υπαιτιότητα του άλλου μέρους. Η φράση «από υπαιτιότητα του άλλου μέρους» θα πρέπει να απαλειφθεί, δεδομένου ότι θα είναι αδύνατον να αποδειχθεί δικαστικά η υπαιτιότητα καθώς υφίσταται απαγόρευση να καταθέσει ως μάρτυρας σε μελλοντική δίκη οποιοσδήποτε ήταν παρών στη Διαμεσολάβηση. Το άρθρο 182 αναφέρεται στη Διαδικασία προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία Διαμεσολάβησης. Το άρθρο 183 αναφέρεται σε αυτή καθεαυτή τη

Διαδικασία της Διαμεσολάβησης ανεξαρτήτως του είδους της διαφοράς (είτε δηλαδή αφορά διαφορές του άρθρου 182 στις οποίες προηγείται αρχική συνεδρία είτε οποιαδήποτε άλλη διαφορά). Ως εκ τούτου η διαδικασία της επιλογής του Διαμεσολαβητή που θα αναλάβει την διαδικασία (κοινή επιλογής των μερών κλπ) θα πρέπει να αναγράφεται στο άρθρο αυτό και θα πρέπει να απαλειφθεί το αντίστοιχο κείμενο από το άρθρο 182 παρ.4Α εδ.2 ώστε να μην προκαλεί σύγχυση. Στην παρ. 6 να διευκρινιστεί αν οι 24 ώρες περιλαμβάνουν την υποχρεωτική αρχική συνεδρία. Η παρ. 7 θα πρέπει να απαλειφθεί δεδομένου ότι με την υφιστάμενη διατύπωση όλες οι διαφορές (ανεξαρτήτως υποχρεωτικότητας) τελικά έχουν στάδιο υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας .

36. 11 Οκτωβρίου 2019, 13:15:

Αμφίβολο είναι εάν, με την υποχρεωτική αρχική συνεδρία μετά την εκκρεμοδικία, εξυπηρετείται ο σκοπός της αποσυμφόρησης των δικαστηρίων και της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, αφού τα πινάκια θα γεμίζουν και δικονομικές προθεσμίες θα αναστέλλονται, δημιουργώντας ίσως περαιτέρω διαχειριστικά προβλήματα στις γραμματείες των δικαστηρίων. Ορθότερο θα ήταν ίσως να προβλέπεται η αρχική υποχρεωτική συνεδρία, προ της εκκρεμοδικίας επί ποινή απαραδέκτου της ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος.

37. 13 Οκτωβρίου 2019, 21:54:

Στην υποχρεωτικότητα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι υποθέσεις του Ειρηνοδικείου

38. 13 Οκτωβρίου 2019 18:56:

Ως προς τη διαδικασία της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας του άρθρου 182 παρ 4 Α, ίσως σε πολλές περιπτώσεις όπου η απόπειρα από τον αιτούντα θα πραγματοποιείται ως προθάλαμος της προσφυγής του δικαιοσύνη (και όχι γιατί θα επέλεγε εκουσίως την υπαγωγή στη διαμεσολάβηση), η διαδικασία καθορισμού διαμεσολαβητή όπως προτείνεται στο νομοσχέδιο ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα και καθυστέρηση στην πρόοδο της διαδικασίας.

Επίσης θα ήταν σημαντικό η παράσταση του δικηγόρου ως νομικού παραστάτη να είναι υποχρεωτική και στην αρχική υποχρεωτική συνεδρία. Η προστασία και η εκπροσώπηση των μερών αλλά και ο σημαντικότερος ρόλος του νομικού παραστάτη είναι εξαιρετικά σημαντικά στοιχεία σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Τέλος, η παράγραφος 7 του άρθρου 182, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί εάν αφορά τη διαδικασία της εκούσιας διαμεσολάβησης ή της διαμεσολάβησης με αρχική υποχρεωτική συνεδρία. Στην πρώτη περίπτωση, θα πρέπει να απαλειφθεί καθώς η διαδικασία για την εκούσια υπαγωγή περιγράφεται στο άρθρο 183 αν όμως η νομοθετική βούληση είναι και στην εκούσια διαμεσολάβηση να ακολουθείται η διαδικασία ενημέρωσης των πλευρών, θα πρέπει να μεταφερθεί ως διάταξη στο επόμενο άρθρο . Αν η παράγραφος αφορά τη διαμεσολάβηση με υποχρεωτική αρχική συνεδρία και αναφέρεται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης μετά την ολοκλήρωση του πρώτου υποχρεωτικού σταδίου, αφού δηλαδή τα μέρη έχουν υπογράψει συμφωνία υπαγωγής, τότε θα πρέπει να παραπέμπει το άρθρο 183 και όχι στην παράγραφο 4 του άρθρου 182.

39. 13 Οκτωβρίου 2019, 18:33:

Θεωρούμε ότι η εισαγόμενη με το νομοσχέδιο υποχρεωτικότητα της διαμεσολάβησης θα καταστήσει τον θεσμό της διαμεσολάβησης κενό περιεχομένου και μια ακόμη γραφειοκρατική διαδικασία, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα στην επιτάχυνση των δικών και στην εξώδικη επίλυση των διαφορών. Όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση, έπρεπε να καθιερωθούν κίνητρα και μάλιστα φορολογικά (αφορολόγητο των ποσών που συμφωνούνται με τη διαμεσολάβηση, αλλά και των δικηγορικών αμοιβών) υπέρ της διαμεσολάβησης, αλλά και να επιβληθούν σημαντικές κυρώσεις (σε περίπτωση υποβολής συγκεκριμένης πρότασης συμβιβασμού από ένα από τα μέρη και απόρριψης από το άλλο, να επιβάλλεται διπλάσια δικαστική δαπάνη εις βάρος του απορρίπτοντος τον συμβιβασμό στο πρότυπο της νομοθεσίας πολλών πολιτειών των ΗΠΑ), ώστε πράγματι να προωθηθεί ο θεσμός. Η Ένωση μας (ΑΔΕ) θεωρεί ότι η υποχρεωτική διαμεσολάβηση θα εξελιχθεί σε μια νέα τυπική διαδικασία 214Α ΚΠολΔ, όπως ίσχυε στο παρελθόν, που δυστυχώς απέτυχε. Ειδικά δε στην τακτική διαδικασία, η οποία με τον νέο ΚΠολΔ παρουσιάζει πλέον πολύ μεγάλες καθυστερήσεις στην εκδίκαση και στην έκδοση αποφάσεων, η εισαγόμενη κατά τον ανωτέρω τρόπο υποχρεωτικότητα της διαμεσολάβησης θα συνεπάγεται και περαιτέρω επιβράδυνση της όλης διαδικασίας κατά τουλάχιστον 3 μήνες. Τέλος, είναι αδιανόητο σε νομικά ζητήματα να μην συμμετέχει νομικός παραστάτης – δικηγόρος στην πρώτη απόπειρα επίλυσης της διαφοράς κατά τη διαμεσολάβηση, δεδομένου ότι μια τέτοια παράλειψη, όχι μόνο αποστερεί από τον δικηγόρο τον φυσικό του διαμεσολαβητικό/συμβιβαστικό ρόλο στην καθιερωμένη προσπάθεια εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, αλλά, επιπλέον ενέχει σαφή κίνδυνο απώλειας δικαιωμάτων για έκαστο των διαδίκων μερών, κατά τον, μετά βεβαιότητας, στρεβλό χειρισμό αμιγώς νομικών εννοιών και υποθέσεων, από ξένους προς τις έννοιες αυτές, διαμεσολαβητές που δεν τυγχάνουν νομικοί (ιδίως δε σε θέματα οικογενειακού δικαίου, που πολλές φορές αφορούν διατροφές ή άλλα δικαιώματα ανηλίκων).

40. 13 Οκτωβρίου 2019, 13:50:**ΤΗΡΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΥΠΑΓΩΓΗΣ**

Με δεδομένο ότι δεν είναι σίγουρο ότι της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, θα ακολουθήσει και η κανονική διαδικασία διαμεσολάβησης (τα μέρη θα το αποφασίσουν), θα πρέπει να προστεθεί στο παρόν άρθρο το παρακάτω: Πριν τη διαδικασία προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, θα πρέπει όλοι οι συμμετέχοντες να δεσμευτούν συμβατικά για την τήρηση της εμπιστευτικότητας. (στο σημείο αυτό πρέπει να καθοριστεί εάν η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης καλύπτεται από εμπιστευτικότητα. Εάν ναι, τότε πρέπει να προβλεφθεί συμβατικά. Επίσης πρέπει να ξεκαθαριστεί εάν η υποχρεωτική αρχική συνεδρία είναι απλώς ενημερωτική ή είναι η απαρχή της κανονικής διαδικασίας διαμεσολάβησης. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να προβλεφθεί εξ' αρχής και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού υπαγωγής στη διαμεσολάβηση).

41. 13 Οκτωβρίου, 13:10:

Θα ήταν χρήσιμο η Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία της διαμεσολάβησης να εφαρμοστεί και στις ιδιωτικές διαφορές που υπάγονται στη καθ' ύλη αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων. Υπάρχει πλήθος διαφορών (εμπορικές, κληρονομικές, ενοχικές), για τις οποίες λόγω αρμοδιότητας επιλαμβάνονται τα Ειρηνοδικεία και θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν και αυτές στη παράγραφο 2, περίπτωση β) του παρόντος άρθρου.

42. 13 Οκτωβρίου 2019, 12:53:

Αναφέρεται ότι: Για τις διαφορές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται, ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου, να υποβάλει σε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή εγγεγραμμένο στα Μητρώα του άρθρου 203 του παρόντος αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής ή σε περίπτωση μη συμφωνίας από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τον αύξοντα αριθμό μητρώου από το Ειδικό Μητρώο διαμεσολαβητών του άρθρου 203 του παρόντος, το οποίο είναι δημοσιευμένο στον ιστότοπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

Χρειάζεται επιπλέον επεξήγηση: Ή θα τον επιλέγει αυτός που αιτείται της δικαστικής προστασίας και θα ζητά την συναίνεση του άλλου μέρους ή θα τον επιλέγουν από κοινού από τον κατάλογο. Να ισχύουν και τα 2 που αναφέρει δεν είναι εφικτό. Θέματα τα οποία τίθενται είναι: 1) Χωρίς το προπαρασκευαστικό στάδιο πως είναι σε θέση ο διαμεσολαβητής να γνωρίζει πιθανή σύγκρουση συμφερόντων; 2) Πριν την 1η ενημερωτική συνάντηση πρέπει να υπογράφεται έγγραφο τήρησης της εμπιστευτικότητας που πλέον θα είναι ανεξάρτητο από τη συμφωνία υπαγωγής στην διαμεσολάβηση;

43. 13 Οκτωβρίου 2019 10:48:

Άρθρο 182 – Όπου αναφέρεται «επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης» προτείνουμε να γίνει «επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσης» Άρθρο 182 – Παράγραφος 2 Στο θέμα των διαφορών που υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία: Θεωρούμε πως θα μπορούσε η διατύπωση να περιλαμβάνει και τις διαφορές των Ειρηνοδικείων, όπου η φύση των διαφορών είναι ακόμη απλούστερη και θα μπορούσαν χιλιάδες εξ αυτών να επιλυθούν εξωδικαστικά με ταχύτατες διαδικασίες. Άρθρο 182 – Παράγραφος 4^Α Στο θέμα της υποβολής αιτήματος προσφυγής: Προτείνουμε να αντικατασταθούν στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «παραδίδοντας» και «ενημερωτικό έντυπο» με τις λέξεις «αποστέλλοντας» (που περιγράφει μια πιο ευέλικτη διαδικασία υποβολής αιτήματος επιτρέποντας τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής (email, φόρμα κλπ) με κείμενο που θα εγκρίνει η ΚΕΔ) και «αίτημα προσφυγής σε διαμεσολάβηση» (που περιγράφει με ακρίβεια το αίτημα που υποβάλλει ο αιτών). Στο θέμα του ορισμού διαμεσολαβητή από την ΚΕΔ: Προκύπτουν αρκετά ζητήματα στην εφαρμογή αυτής της διατύπωσης. Καταρχάς υπάρχει διαμεσολαβητής ο οποίος έχει ήδη λάβει αίτημα προσφυγής από τον αιτούντα. Συνεπώς, αν προκύψει η διαφωνία στο πρόσωπό του, θα είναι μετά την επικοινωνία του με την άλλη πλευρά. Εάν αυτό συμβεί, με ποιόν τρόπο θα προτείνει ορισμό διαμεσολαβητή η ΚΕΔ; Ποιος θα τηρεί τη σειρά προτεραιότητας; Τι θα γίνει αν η σειρά προτεραιότητας υποδεικνύει διαμεσολαβητή εκτός του τόπου κατοικίας ή έδρας των μερών; Θα υπάρχει αυτοματοποιημένη εφαρμογή με κριτήρια; Με λογάριθμο; Πως θα λειτουργεί και πως θα ελέγχεται; Τι θα γίνει αν ο προτεινόμενος διαμεσολαβητής δε γίνει δεκτός από τα μέρη; Θεωρούμε πως η πρόβλεψη του νόμου εμπλέκει την ΚΕΔ σε έναν ρόλο γραφειοκρατικό που δεν θα πρέπει να την αφορά και θα δημιουργήσει τεράστια πρακτικά προβλήματα διαχείρισης, ενώ θέτει το ζήτημα του ορισμού διαμεσολαβητή σε ένα περιβάλλον καχυποψίας (στη λογική διαμεσολαβητής «δικός μου» ή «δικός του») ακυρώνοντας την αυτονόητη αμεροληψία και ουδετερότητα οποιουδήποτε διαμεσολαβητή. Προτείνουμε το εξής: ο ορισμός διαμεσολαβητής να μείνει αποκλειστικά στην ευθύνη των μερών και των δικηγόρων τους, που είναι ελεύθερα να βρουν τον τρόπο ορισμού, είτε αυτός γίνει από τρίτο μέρος της κοινής τους εμπιστοσύνης, ή ακόμη και με κλήρωση από λίστα προτεινόμενων από κάθε πλευρά διαμεσολαβητών. Συνεπώς προτείνουμε μια νέα διατύπωση: «Ως Διαμεσολαβητής επιλέγεται αυτός στον οποίο υποβάλλει ο ενάγων το αίτημά του για προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Σε

περίπτωση που αυτός δε γίνει δεκτός από την άλλη πλευρά, ορίζεται νέος διαμεσολαβητής με συμφωνία των μερών ή από τρίτο πρόσωπο κοινής επιλογής των μερών ή μετά από κλήρωση που διενεργούν τα μέρη από λίστα έξι προτεινόμενων διαμεσολαβητών από το Ειδικό Μητρώο διαμεσολαβητών του άρθρου 203 του παρόντος, που περιλαμβάνει τρεις προτεινόμενους από κάθε πλευρά.» Στο θέμα της γνωστοποίησης της πρόσκλησης από τον διαμεσολαβητή: Θωρούμε πως υπάρχει πρακτικό ζήτημα στο θέμα της γνωστοποίησης της πρόσκλησης του διαμεσολαβητή και στο θέμα της βεβαιότητας παραλαβής. Η υφιστάμενη διατύπωση εισάγει επιπλέον κόστος επιδόσεων με δικαστικό επιμελητή. Πρακτικά σημαίνει πως ή θα επιβαρυνθεί με επιπλέον κόστος ο προσφεύγων (50€ ανά επίδοση ανάλογα με το αριθμό των μερών της άλλης πλευράς) ή με τα ίδια ποσά ο διαμεσολαβητής που ίσως τελικά δαπανήσει περισσότερα από ότι θα είναι η αμοιβή του. Προτείνουμε να αλλάξει η διατύπωση ως εξής: «Η γνωστοποίηση όταν γίνεται ηλεκτρονικά πρέπει να αποδεικνύει το περιεχόμενο και την ημερομηνία της και όταν γίνεται με συστημένη επιστολή ή άλλο νόμιμο τρόπο πρέπει επιπλέον να αποδεικνύει και τη βεβαιότητα παραλαβής».

Άρθρο 182 – Παράγραφος 4B Στο θέμα της τηλεδιάσκεψης: Θα πρέπει να διευκρινιστεί πως η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης αφορά γενικά στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και όχι μόνο στη διαδικασία του άρθρου 182. Επιπλέον, με την παρούσα διατύπωση εισάγει κατά την εκτίμησή μας μια περιττή υποχρέωση και δέσμευση για όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία, μέρη, διαμεσολαβητή και δικηγόρους, ακυρώνοντας την ευελιξία που παρέχει η τεχνολογία. Γιατί πρέπει να οριστεί ο τόπος που θα πρέπει να είναι οι συντελεστές της διαδικασίας σε μια online διαμεσολάβηση; Προτείνουμε μια πιο ελεύθερη διατύπωση: «Στην περίπτωση που η φυσική παρουσία οποιουδήποτε από τους νόμιμα παριστάμενους στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν είναι δυνατή, αυτοί μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία με τηλεδιάσκεψη μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος που παρέχει ο διαμεσολαβητής, ο οποίος έχει την ευθύνη να συντονίσει τη διαδικασία και να διασφαλίσει πως όλα τα μέρη θα βρίσκονται παρόντα στον ίδιο χρόνο με τηλεδιάσκεψη ή με φυσική παρουσία, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και κάθε αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια». Οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να παρέχουν στο πλαίσιο των υπηρεσιών τους την τεχνογνωσία και τα μέσα για μια τηλεδιάσκεψη.

44. 13 Οκτωβρίου 2019, 00:44:

Προτείνεται: 1) Η τροποποίηση του πρώτου εδαφίου του άρθρου 182 παρ. 2 περίπτ. β' ως εξής: «β) Οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία.» Με την προτεινόμενη τροποποίηση συμπεριλαμβάνονται και οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου, διότι η εξαίρεσή τους είναι αντίθετη, αφενός μεν, με το ενιαίο της εν λόγω Διαδικασίας και δεν δικαιολογείται αντικειμενικά, αφετέρου δε, με το σκοπό που αποβλέπει η ρύθμιση για την ταχύτερη επίλυση των διαφορών αυτών, δεδομένου ότι δικάσιμος για τις διαφορές αυτές, ιδίως στα περιφερειακά Ειρηνοδικεία της Αττικής, ορίζεται τουλάχιστον μετά από δύο χρόνια. Σημειωτέον ότι ούτε στην Αιτιολογική Έκθεση αναφέρεται ο λόγος της εξαίρεσής τους. 2) Η προσθήκη περίπτωσης «γ'» στο άρθρο 182 παρ. 2 ως εξής: «γ) Οι διαφορές για τις οποίες προβλέπεται «ρήτρα διαμεσολάβησης» σύμφωνα με το άρθρο 180 παρ. 1 του παρόντος.» Η προτεινόμενη προσθήκη είναι απολύτως σύμφωνη με την ήδη εκφρασμένη εγγράφως βούληση των μερών να υπαγάγουν τις διαφορές τους, σε κάθε περίπτωση, στη διαδικασία της διαμεσολάβησης πριν την υπαγωγή τους στα δικαστήρια. 3) Η τροποποίηση της περίπτωσης α' της παραγράφου 3.Α. του άρθρου 182 ως εξής: «α) η κυρία και η πρόσθετη παρέμβαση που ασκούνται σε συνάφεια με το αντικείμενο αυτό.» Με την προτεινόμενη τροποποίηση συμπεριλαμβάνεται και η πρόσθετη παρέμβαση για την ταυτότητα του λόγου και την πληρότητα της διάταξης αφού η εξαίρεσή της δεν δικαιολογείται. 4) Η τροποποίηση του εδαφίου στ' του άρθρου 182 παρ. 4.Α. ως εξής: « Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της γνωστοποίησης της αίτησης του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, εφόσον είναι κάτοικοι εσωτερικού και εντός εξήντα (60) ημερών εφόσον είναι κάτοικοι εξωτερικού.» Με την προτεινόμενη τροποποίηση αντιμετωπίζονται οι χρονικές καθυστερήσεις των κοινοποιήσεων στο εξωτερικό, όπως άλλωστε, για τον ίδιο λόγο, αντιμετωπίζονται και στον ΚΠολΔ. με αντίστοιχες προβλέψεις.

45. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:23:

Άρθρο 4° α. Σκόπιμο είναι να διευκρινιστεί, στην παράγραφο 2 (β) του άρθρου 182, ότι υπαγόμενες διαφορές είναι «Οι αστικές και εμπορικές διάφορες, που εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία ... ». Περαιτέρω, στην ΥΑΣ είναι απόλυτα ενδεδειγμένη η υπαγωγή και υποθέσεων, που εκδικάζονται με ειδικές διαδικασίες, όπως -ενδεικτικά -οι μισθωτικές διαφορές (όπου επιβάλλεται η ταχεία ρύθμιση της διαφοράς, διότι ο μισθωτής μπορεί να εξαφανιστεί ανά πάσα στιγμή στο διάστημα που διαρκεί η δικαστική διαδικασία, μέχρι την έκδοση απόφασης εκτελεστής και στις οποίες η Διαμεσολάβηση επιτρέπει την λύση της διαφοράς με διάφορους τρόπους, που δεν θα μπορούσαν να διαταχθούν από το Δικαστήριο λόγω της δέσμευσης του από το δικόγραφο του ενάγοντος και εκείνο του εναγόμενου σε περίπτωση ανταγωγής, οι εργατικές διαφορές σχετικά με τις οποίες έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι η εξωδικαστική επίλυσή τους είναι εφικτή και ενδεδειγμένη, οι διάφορες με αντικείμενο αμοιβές και έξοδα κατ' άρθρο 614 παράγραφος 5 και, γενικότερα, όλες εκείνες οι υποθέσεις, που εκδικάζονται με ειδικές διαδικασίες και στις οποίες είναι σημαντική η δημιουργία ευνοϊκού / φιλικού κλίματος για την επίλυση της διαφοράς με τρόπο επωφελή για όλα τα μέρη. β. Οι

εξαιρέσεις από την ΥΑΣ, που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 182, είναι αδικαιολόγητες και στις τρεις περιπτώσεις: i. Η εξαίρεση της κύριας παρέμβασης από την ΥΑΣ είναι αλυσιτελής. Ο κυρίως παρεμβαίνων, με την από αυτόν ανάληψη της δίκης, καθίσταται νέος διάδικος, που δεν έχει λάβει μέρος στην αρχική ΥΑΣ. Θα πρέπει να δίνεται μια νέα ευκαιρία στα μέρη, ένα από τα οποία είναι «καινούργιο», με μια ΥΑΣ, που μπορεί να έχει ευτυχέστερο αποτέλεσμα από την πρώτη. ii. Άτοπη είναι και η εξαίρεση των διαφόρων στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο ή ΟΤΑ ή Ν.Π.Δ.Δ. όταν πρόκειται περί διαφορών, που πηγάζουν από σχέσεις στις οποίες το Δημόσιο κλπ δεν έχει ενεργήσει *iure imperii* αλλά *iure gestionis* και ως εκ τούτου είναι δεκτικές διαμεσολάβησης. iii. επιβάλλεται να καταργηθεί η εξαίρεση των διαφόρων, στις οποίες οι διάδικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας. Εδώ, οι διάδικοι είναι εξ ορισμού οικονομικά αδύνατοι και, ακριβώς, για τον λόγο αυτό θα πρέπει να τους δίνεται η ευκαιρία, μέσω της υποχρεωτικής ΥΑΣ, να γνωρίσουν την Διαμεσολάβηση -έστω σε αδρές γραμμές- και να ακολουθήσουν την διαδικασία της και να επιλύσουν την διαφορά τους με μικρότερο κόστος για όσους επωμίζονται το «ευεργέτημα πενίας» από εκείνο της δικαστικής διαδικασίας, ενώ θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι το κόστος της διαμεσολάβησης θα καλύπτεται από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στο οποίο άλλωστε περιέρχονται τα ποσά των ποινών του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 182, οι οποίες, κατ' αυτόν τον τρόπο θα αποκτήσουν χρήσιμο λόγο ύπαρξης. γ. Πέραν των ποινών του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 182, δόκιμο και αποτελεσματικό θα ήταν να προβλέπεται ότι, ακόμη και εάν κερδίσει την δίκη, στον διάδικο εκείνο -που δεν θα έχει εμφανιστεί ή που θα έχει αρνηθεί να προχωρήσει η διαδικασία της Διαμεσολάβησης- δεν θα επιδικασθεί η δικαστική του δαπάνη εάν κερδίσει στο Δικαστήριο ή ακόμη και ότι, σε ακραίες περιπτώσεις προφανούς κακοπιστίας του, θα του επιβάλλεται και η δικαστική δαπάνη του αντιδίκου του, που ηττήθηκε. Το σχήμα, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζεται σε αρκετές χώρες, μεταξύ των οποίων το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και ευρύτατα σε διεθνείς εμπορικές διαιτησίες. δ. Στην παράγραφο 4 Α του άρθρου 182, υπάρχει ασάφεια σχετικά με την πρώτη φάση της διαδικασίας της ΥΑΣ. i. Εν πρώτοις, θα πρέπει να προβλεφθεί ρητά εάν η σχετική διαδικασία πρέπει να αρχίσει πριν από την κατάθεση στο Δικαστήριο του ένδικου βοηθήματος ή και μετά από αυτήν, αλλά πριν την συζήτηση του ενδίκου βοηθήματος. ii. Θα πρέπει, επίσης, να διευκρινιστεί πως επιλέγεται ο διαμεσολαβητής στον οποίο ο διάδικος, που αιτείται δικαστική προστασία, υποχρεούται να υποβάλει αίτημα προσφυγής στην διαδικασία της διαμεσολάβησης. Πρακτικά, σε εκείνη την φάση, δεν μπορεί να επιλέγεται από κοινού από τα μέρη ή, σε περίπτωση μη συμφωνίας αυτών, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, αφού τα μέρη δεν έχουν επικοινωνία δεδομένου ότι το αίτημα του προσφεύγοντος δεν έχει ακόμη γνωστοποιηθεί στον αντίδικο του. Στο πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου, υπάρχει ένα προθύστερο σχήμα, το οποίο χρειάζεται να διευκρινιστεί, διότι δίνει την εντύπωση ότι σχετικά με την ΥΑΣ πρέπει να ενεργήσουν δυο διαμεσολαβητές. Κατά την άποψη μας, μια δόκιμη ρύθμιση του θέματος θα ήταν εκείνη που θα προέβλεπε ότι ο αιτούμενος δικαστική προστασία επιλέγει, εξ υπαρχής, τον διαμεσολαβητή, που θα διεξάγει την ΥΑΣ, από τον Κατάλογο Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και μάλιστα από το Ειδικό Μητρώο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο περιλαμβάνει τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές, που έχουν έδρα στο Πρωτοδικείο του τόπου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του επιλέγοντος, με απόλυτη σειρά προτεραιότητας βάσει του αύξοντα αριθμού μητρώου, που έχουν οι διαμεσολαβητές στο ως άνω Ειδικό Μητρώο. Ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται να υποβάλει στον διαμεσολαβητή που ορίστηκε, κατά τα ανωτέρω, συμπληρωμένο το σχετικό ενημερωτικό έντυπο της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. iii. Η υποχρεωτική παράσταση πληρεξουσίων δικηγόρων των μερών κατά την ΥΑΣ είναι απαραίτητη για τον ίδιο λόγο, που είναι υποχρεωτική σε περίπτωση κατά την οποία, μετά την ΥΑΣ, τα μέρη συμφωνήσουν να προχωρήσουν στην διαδικασία της διαμεσολάβησης, δηλαδή για την ασφάλεια των συναλλαγών δεδομένου ότι ο Διαμεσολαβητής δεν είναι υποχρεωτικά νομικός. Αδικαιολόγητη είναι η εξαίρεση από την υποχρεωτική παράσταση δικηγόρων στη διαδικασία διαμεσολάβησης που αφορά στις περιπτώσεις των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών, όπου θα πρέπει και εκεί να προβλεφθεί ως υποχρεωτική. Κατά συνέπεια, πρέπει να τροποποιηθούν αντίστοιχα οι διατάξεις της δεύτερης υποπαραγράφου της παραγράφου 4.Α του άρθρου 182. ε. Στο τέλος του άρθρου 182 παρ. 8 προτείνουμε να προστεθεί η φράση «ούτε να επιδιώκουν την, εκ νέου, επίλυση της διαφοράς μέσω διαμεσολάβησης», ώστε να είναι σαφές ότι τυχόν αποτυχία της διαμεσολάβησης, δεν απαγορεύει την εκ νέου προσπάθεια. στ. Η προβλεπόμενη δυνατότητα πραγματοποίησης της τηλεδιάσκεψης και μέσω γραφείου άλλου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή, που προβλέπεται στην παράγραφο 4 Β του άρθρου 182 πρέπει να απαληφθεί διότι ενέχει τον κίνδυνο παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, δεδομένου ότι ο άλλος αυτός διαμεσολαβητής δεν δεσμεύεται από τέτοια υποχρέωση. ζ. Η διατύπωση της παραγράφου 7 του άρθρου 182, που προβλέπει ότι: «αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στην διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος Νόμου, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4 του άρθρου 182» δημιουργεί ερμηνευτικά προβλήματα διότι δεν είναι σαφές εάν αφορά κάθε συμφωνία υπαγωγής σε διαμεσολάβηση ή μόνο τέτοια συμφωνία στις περιπτώσεις διαφορών υποχρεωτικά υπαγομένων σε ΥΑΣ, λόγω του ότι περιλαμβάνεται στο άρθρο 182, που τις αφορά. Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να αφορά τις διαφορές, που υπάγονται υποχρεωτικά σε ΥΑΣ, αφού το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 182 και, κατά συνέπεια, παραπομπή σε αυτήν είναι περιττή. Συμπερασματικά, πρέπει να αφορά κάθε περίπτωση συμφωνίας περί υπαγωγής σε διαδικασία Διαμεσολάβησης οποιασδήποτε υπόθεσης δεκτικής επίλυσης με Διαμεσολάβηση, είτε υπόκειται, είτε όχι σε υποχρεωτική ΥΑΣ. Εξάλλου, πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι διατάξεις του

άρθρου 183 εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων των ΥΑΣ. Κατ' ακολουθία, προτείνουμε η παράγραφος 7 να απαληφθεί από το άρθρο 182 και να περιληφθεί ως παράγραφος (1) στο άρθρο 183 (προσαρμοζόμενης αντίστοιχα της αρίθμησης των επόμενων διατάξεων του), με την εξής διατύπωση: «αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στην διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος Νόμου, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 4 του άρθρου 182 και όλων των παραγράφων του άρθρου 183».

46. 11 Οκτωβρίου 2019, 23:52:

Ο νομοθέτης έκανε μια βασική επιλογή: Ότι η υποχρεωτική συνεδρία είναι μόνον ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ.

Με δεδομένη αυτή την επιλογή, κατά τη γνώμη μου: 1. Θα πρέπει να γίνουν σαφείς οι ΔΥΟ ΧΩΡΙΣΤΕΣ διαδικασίες.

- η διαδικασία της ΥΑΣ (Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας), η οποία θα αναπτύσσεται στο άρθρο 182 και εν συνεχεία
- η διαδικασία της διαμεσολάβησης που θα περιγράφεται στο άρθρο 183. Όπως είναι σήμερα διατυπωμένα τα άρθρα, δημιουργείται σύγχυση στον αναγνώστη. 2. Καθώς η ενημέρωση των μερών θα γίνεται από τον διαμεσολαβητή στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, ΠΑΡΕΛΚΕΙ η θέσπιση υποχρέωσης έγγραφης ενημέρωσης του μελλοντικού ενάγοντα από δικηγόρο. Θα είναι μια μη απαραίτητη γραφειοκρατική διαδικασία, ενοχλητική και άσκοπη απασχόληση για τον δικηγόρο. 3. Είναι πρωθύστερο σχήμα το να απαιτείται για την ΥΑΣ επιλογή διαμεσολαβητή «από κοινού» από τα μέρη, όταν τα μέρη ακόμη δεν γνωρίζουν τίποτε για τον θεσμό, πιθανόν δε γνωρίζουν ούτε το ένα το άλλο και πάντως θα είναι πολύ δύσκολο να συνεννοηθούν. Θα είναι άλλο ένα γραφειοκρατικό εμπόδιο που θα φέρει κόπωση στα μέρη και τους δικηγόρους. Το ποιος διαμεσολαβητής θα κάνει την ενημέρωση, έχει μηδενική σημασία για την ουδετερότητα και την αμεροληψία του διαμεσολαβητή. Κατά συνέπεια, ο διαμεσολαβητής της ΥΑΣ αρκεί να επιλέγεται ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΤΟΥΝΤΑ. Μετά την ΥΑΣ, αν τα μέρη αποφασίσουν να προχωρήσουν στο 2ο στάδιο, της πραγματικής διαμεσολάβησης, ΤΟΤΕ θα επιλέξουν από κοινού διαμεσολαβητή σύμφωνα με το 183. 4. Η γνωστοποίηση – πρόσκληση από τον διαμεσολαβητή του μελλοντικού «εναγόμενου» στην ΥΑΣ είναι πολύ χρήσιμο να μπορεί να αποδεικνύεται ΜΕ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ. Έτσι θα αποφεύγεται η αύξηση των δαπανών με επιδόσεις με δικαστικό Επιμελητή. Ο διαμεσολαβητής κανένα συμφέρον δεν έχει να κάνει ψευδή δήλωση. Άλλωστε και ο «εναγόμενος» μπορεί και αυτός να προκαλέσει ο ίδιος διαμεσολάβηση (αν θεωρηθεί ότι θα ήθελε να πάει σε διαμεσολάβηση αλλά δεν έλαβε εγκαίρως την γνωστοποίηση – πρόσκληση).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΑΡΘΡΟΥ

« Άρθρο 182 Διαδικασία Προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία Διαμεσολάβησης

1. Ιδιωτικές διαφορές που υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης. Επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, οι παρακάτω ιδιωτικές διαφορές υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης: α) Οι οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1, καθώς και της παραγράφου 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ, β) Οι διαφορές που εκδικάζονται κατά την Τακτική Διαδικασία και υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς και Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Η προσφυγή των μερών στην δικαστική μεσολάβηση δεν απαλλάσσει από την ως άνω υποχρέωση. 2. Α. Εξαιρούνται από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1: α) η κύρια παρέμβαση που ασκείται σε συνάφεια με το αντικείμενο των διαφορών αυτών, β) οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ., γ) οι διαφορές, στις οποίες οι διάδικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας κατά το νόμο 3226/2004, όπως ισχύει, ή στους οποίους παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας κατά τα άρθρα 194 και 195 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. δ) όταν η διαφορά αφορά πρόσωπο ή πρόσωπα αγνώστου διαμονής. Β. Δικαιώματα ή αξιώσεις των μερών της εν γένει διαφοράς, που δεν περιλαμβάνονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, δεν υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης. 3. Διαδικασία Προσφυγής στην Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία της Διαμεσολάβησης.

Α. Για τις διαφορές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο αιτούμενος δικαστική προστασία υποχρεούται, να υποβάλει σε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή εγγεγραμμένο στα Μητρώα του άρθρου 203 του παρόντος αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί στο άλλο ή στα άλλα μέρη το κατά τα ανωτέρω αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και συνεννοείται με αυτά για την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της, καθώς και η βεβαιότητα παραλαβής. Η γνωστοποίηση μπορεί να αποδεικνύεται με δήλωση του διαμεσολαβητή. Στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης, η παράσταση των δικηγόρων των μερών είναι δυνατή και εκδίδεται γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών για την αμοιβή των νομικών παραστατών, ποσού αναφοράς πενήντα (50,00) €. Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την γνωστοποίησης της αίτησης του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη. Η διαμεσολάβηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των επομένων τριάντα (30) ημερών, που εκκινούν από την λήξης της ανωτέρω προθεσμίας. Τα μέρη δύνανται να συμφωνούν παράταση της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών. Το

χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται στις παραπάνω προθεσμίες. Αν κάποιο μέρος της διαφοράς δεν προσέλθει στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, παρότι έχει κληθεί προς τούτο σύμφωνα με το 2ο εδάφιο της περίπτωσης Α της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό και το άλλο μέρος προσκομίζει αυτό στο Δικαστήριο με το δικόγραφο των προτάσεων του. Το Δικαστήριο που επιλαμβάνεται της διαφοράς με την απόφαση του, δύναται να επιβάλει στο διάδικο μέρος που δεν προσήλθε, χρηματική ποινή, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατόν είκοσι (120) ευρώ και μεγαλύτερη από τριακόσια (300) ευρώ, συνεκτιμωμένης της εν γένει συμπεριφοράς του στη μη προσέλευση στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης και επιπλέον χρηματική ποινή μέχρι ποσοστού 0,2% επί του αντικειμένου της διαφοράς ανάλογα με την έκταση της ήττας αυτού. Οι χρηματικές ποινές του προηγούμενου εδαφίου περιέρχονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., στο οποίο κοινοποιείται με επιμέλεια του γραμματέα του Δικαστηρίου αντίγραφο της απόφασης. Εφόσον τα μέρη, μετά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία, αποφασίσουν να υπαχθούν στην διαδικασία της διαμεσολάβησης, παρίστανται υποχρεωτικά, μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων τους και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 183. Στις περιπτώσεις των καταναλωτικών διαφορών και των μικροδιαφορών μπορούν τα μέρη να παρίστανται χωρίς δικηγόρο. Γ. Αν κατά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό. Κάθε μέρος της διαφοράς προσκομίζει το εν λόγω πρακτικό στο δικαστήριο με το δικόγραφο των προτάσεων του, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης. Το ίδιο δικαίωμα έχει κάθε μέρος της διαφοράς για κάθε κεφάλαιο των απαιτήσεών του, το οποίο δεν συζητήθηκε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης καίτοι αυτό υπαγόταν στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, ανεξαρτήτως του αποτελέσματος αυτής.

47. 11 Οκτωβρίου 2019, 21:11:

1. Προτείνω την προσθήκη στις διαφορές που υπάγονται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία των ειδικών διαδικασιών του ν. 4512/2017, καθώς στόχευαν σε ειδικό πληθυσμό που είτε με την επιτυχή έκβαση της διαμεσολάβησης θα βοηθούσαν στην κοινωνική ειρήνη, είτε θα διαφύλατταν την ιδιωτικότητα και το απόρρητο μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών προστατεύοντας επαγγελματικά και ιδιωτικά μυστικά, συνεργασίες και συμφωνίες, καθώς και την επαγγελματική υπόληψη και ηθική τους. 2. Στην εξαίρεση της παρ. 3 περ. Α εδ. β υπάρχει ανακολουθία, καθώς στην παρ. 9 του άρθρου 183 εφαρμόζονται αναλογικά και στη διαμεσολάβηση οι ρυθμίσεις του άρθρου 65 του ν. 4472/2017 περί της ευθύνης των εκπροσώπων του Δημοσίου και των πιστωτικών ιδρυμάτων από πράξεις αναδιάρθρωσης δανείων ή άλλων οφειλών. Είτε εφόσον εκτείνεται η προστασία της ευθύνης των εκπροσώπων του Δημοσίου και στη διαμεσολάβηση θα πρέπει να επιτρέπεται στις περιπτώσεις που του Δημόσιου λειτουργεί ως fiscus, είτε να απαλειφθεί η αναφορά του ν. 4472/2017 από το άρθρο 183. Στην περίπτωση που επιτραπεί η συμμετοχή του Δημοσίου στη διαμεσολάβηση θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες που αφορούν οφειλές του και θα διευθετούνται ταχύτερα για αμφότερες πλευρές, μειώνοντας αν όχι αποφεύγοντας καταδίκες και πρόστιμα της Ε.Ε. 3. Οι αιτούντες και λαμβάνοντες νομική βοήθεια θα έπρεπε να υπάγονται στη διαμεσολάβηση και να μην εξαιρούνται καθώς θα εξυπηρετούσε τόσο τους ίδιους, όσο και την ενημέρωση για το θεσμό. Η ταχύτητα διεκπεραίωσης και λύσης των υποθέσεών τους θα ανακούφιζε ταχύτερα τους δικαιούχους της νομικής βοήθειας, θα ελάφρυνε τα πινάκια των δικαστηρίων, θα επιτάχυνε την καταβολή της αμοιβής των παρισταμένων δικηγόρων που πλέον μπορεί και να φτάσει τα 3,5 – 4 χρόνια από την κατάθεση του αρχικού δικογράφου, περιορίζοντας ενδεχομένως τη δαπάνη του ΤΑΧΔΙΚ σε σύγκριση με τη δικαστηριακή οδό που τώρα αποτελεί μονόδρομο. Προτείνεται να τηρείται ειδικό μητρώο διαμεσολαβητών νομικής βοήθειας κατόπιν αίτησής τους, αντίστοιχο με των δικηγόρων. Επίσης, οι αμοιβές των δικηγόρων και του διαμεσολαβητή θα μπορούσαν να είναι ειδικές και συγκεκριμένες με πλαφόν ανεξάρτητα από τις ώρες διαμεσολάβησης για τη διαμεσολάβηση νομικής βοήθειας, π.χ. ελάχιστα επαυξημένες σε σχέση με το συνολικό γραμμάτιο νομίμων αμοιβών της αντίστοιχης διαδικασίας στο δικαστήριο. Τέλος, διαδικαστικά θα μπορούσε στον αιτούντα τη νομική βοήθεια, να διορίζεται στην απόφαση της διορισμού του δικηγόρου, του επιμελητή και του συμβολαιογράφου να ορίζεται και ο διαμεσολαβητής από το προαναφερθέν μητρώο.

48. 11 Οκτωβρίου 2019, 19:44:

Στον αριθμό 1 – «Υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο»: Όπως προκύπτει από την διατύπωση του σχεδίου νόμου, η υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο θεσμοθετείται για όλες τις περιπτώσεις ιδιωτικών διαφορών, που μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση (βλ. άρθρο 3 παρ. 1), και όχι μόνον εκείνες της παραγράφου 2 του άρθρου 4. Εντούτοις, από την αιτιολογική έκθεση του Νόμου, στο άρθρο 4, φαίνεται ότι η υποχρέωση ενημέρωσης από δικηγόρο, επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσης του ενδίκου βοηθήματος, αφορά μόνον τις υποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 4, που υπάγονται στην Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία. Κατά συνέπεια, ανάλογα με την επιδιωκόμενη ρύθμιση, θα πρέπει ίσως να τροποποιηθεί η διατύπωση, ώστε να μη δημιουργούνται ασάφειες και αμφιβολίες. Επίσης, να διαγραφεί η πρόταση «... επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος...», διότι η έκφραση αυτή προκαλεί σύγχυση με την πιο κάτω έκφραση «.. επί ποινή απαραδέκτου της κατάθεσης του..», η οποία είναι η μόνη που

ισχύει σε περίπτωση της μη ενημέρωσης των μερών από τον δικηγόρο. Στον αριθμό 4: να αλλάξει ο τίτλος από «Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση» σε «Διαδικασία Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας Διαμεσολάβησης». Γενικά, στον αριθμό 4, πρέπει η διατύπωση να τροποποιηθεί με σκοπό την προσαρμογή της στην θεσπιζόμενη διαδικασία Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας διαμεσολάβησης, διότι προφανώς έχει μεταφερθεί χωρίς τις αναγκαίες προσαρμογές από το άρθρο 182 του Ν. 4512/2018, που προέβλεπε υποχρεωτική προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η πρακτική ανάγκη τυχόν χωριστής ενημέρωσης των μερών από τον διαμεσολαβητή, αφού, λόγω της αντιδικίας, ενδέχεται τα μέρη να μην επιθυμούν να συνυπάρξουν σε κοινή ενημερωτική συνεδρία. Επομένως, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα του διαμεσολαβητή, εφόσον τα μέρη το επιθυμούν, να ενημερώσει καθένα από αυτά σε χωριστή αρχική συνεδρία. Συμφωνούμε με την δυνητική παράσταση δικηγόρου στην αρχική ενημερωτική συνεδρία των μερών από τον διαμεσολαβητή. Ο αριθμός 6 να μεταφερθεί στο άρθρο 5 (τροποποίηση άρθρου 183), που αφορά την διαδικασία της Διαμεσολάβησης. Ο αριθμός 7 να διορθωθεί «.... Ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 5 του παρόντος». Ο αριθμός 8 να απαλειφθεί δεδομένου ότι εξαρχής έχει διευκρινιστεί στο σχέδιο νόμου ότι οι διατάξεις του δεν αφορούν τη δικαστική μεσολάβηση, η οποία προβλέπεται από τον ΚΠολΔ και συνεπώς δημιουργεί σύγχυση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 «Διαδικασία Διαμεσολάβησης»

1. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:08:

Προσθήκες, αλλαγές και τα σχόλια μου Άρθρο 183 3. ο διαμεσολαβητής δεν κρίνει ΠΟΤΕ. Δεν μπορεί επομένως να αποφασίσει ο ίδιος τον τόπο και χρόνο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης εάν τα μέρη δεν συμφωνούν, καθώς τούτο σημαίνει ότι τα μέρη δεν θα εμπιστευτούν τη διαδικασία ουδόλως το διαμεσολαβητή. 4. .... ο διαμεσολαβητής μπορεί κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του να βοηθά την επικοινωνία των μερών σε κοινές συναντήσεις, ή σε κατ' ιδίαν συναντήσεις εφόσον ο ίδιος το κρίνει απαραίτητο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, (μπορεί να γίνει μνεία)..... Οι ενέργειες του διαμεσολαβητή διέπονται από την Αρχή της εμπιστευτικότητας σε κάθε περίπτωση και σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Η διαμεσολάβηση ΔΕΝ είναι «συμβιβαστική» επίλυση διαφορών, βασίζεται στα πραγματικά συμφέροντα και ανάγκες των μερών και οιαδήποτε λύση είναι αυτή που ικανοποιεί τα ίδια τα μέρη. 6. .... ο διαμεσολαβητής, τα μέρη και τυχόν τρίτα πρόσωπα [που με σύμφωνη γνώμη των μερών αλλά και προηγούμενο έλεγχο του διαμεσολαβητή για την ισορροπία δυνάμεως στη διαδικασία και ισοτιμία των μερών] παρευρεθούν στη διαδικασία, καθώς και κάθε πληροφορία από τα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, δεν μπορούν αν αποτελέσουν αποδεικτικά μέσα ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου ..... σε περίπτωση μη επιτυχούς περάτωσης τη διαδικασία.

2. 10 Οκτωβρίου 2019, 21:59:

Στο εν λόγω άρθρο θα πρέπει να περιγράφεται ξεκάθαρα η διαδικασία της διαμεσολάβησης (ενώ στο προηγούμενο μόνον η ΥΑΣ).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ: «Άρθρο 183 Διαδικασία διαμεσολάβησης 1. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους, πλην των περιπτώσεων των καταναλωτικών διαφορών και μικροδιαφορών, όπου δύνανται να παραστούν χωρίς δικηγόρο. 2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής. Ο διαμεσολαβητής είναι ένας (1), εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν εγγράφως ότι οι διαμεσολαβητές θα είναι περισσότεροι. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή και τον τόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης αυτοί ορίζονται από το Ειδικό Μητρώο του άρθρου 203 του παρόντος που τηρεί η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά σειρά και με βάση τον αριθμό μητρώου τους. 3. Ο χρόνος, ο χώρος και οι λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης καθορίζονται από το διαμεσολαβητή σε συμφωνία με τα μέρη. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία των μερών για τα παραπάνω, ο διαμεσολαβητής δύνανται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με τον τρόπο που κρίνει προσφορότερο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαφοράς και των προβλέψεων της περίπτωσης 6 του παρόντος άρθρου. 4. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο διαμεσολαβητής μπορεί, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, να επικοινωνεί και να συναντά καθένα από τα μέρη είτε χωριστά είτε από κοινού. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις χωριστές επικοινωνίες του με το ένα μέρος δεν κοινολογούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του άλλου μέρους. Οι ενέργειες του διαμεσολαβητή και των μερών για την επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς διέπονται από τις αρχές της καλής πίστης και ειλικρίνειας και της διαρκούς αμεροληψίας του διαμεσολαβητή έναντι αυτών. Τα μέρη μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να συμφωνήσουν ως διαδικασία διαμεσολάβησης τη διαδικασία και τους ειδικότερους κανόνες που προβλέπουν κέντρα και οργανισμοί διαμεσολάβησης. 5. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν εγγράφως περί του εμπιστευτικού ή μη χαρακτήρα της διαδικασίας. Η συμφωνία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν ότι θα τηρήσουν εμπιστευτικό και το περιεχόμενο της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός

αν η κοινολόγηση του περιεχομένου της είναι απαραίτητη για την εκτέλεσή της ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης. 6. Αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία αμφοτέρων των μερών και του διαμεσολαβητή στον ίδιο τόπο και χρόνο, η συνεδρία της διαμεσολάβησης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης, στο οποίο έχει πρόσβαση το άλλο ή τα άλλα μέρη της διαφοράς. Η διαδικασία τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω γραφείου άλλου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή που εδρεύει στον τόπο της κατοικίας, εγκατάστασης ή έδρας του άλλου ή των άλλων μερών της διαφοράς. Η διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Οικονομικών και Δικαιοσύνης και ρυθμίζει κάθε αναγκαία τεχνική, διοικητική ή άλλη λεπτομέρεια. 6. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι τέσσερις (24) ώρες, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. 7. Οι διαμεσολαβητές, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι αυτών και όσοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες ενώπιον των Δικαστηρίων ή σε διαιτητικές διαδικασίες, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης, για την προστασία της ανηλικότητας ή της σωματικής ακεραιότητας και ψυχικής υγείας φυσικού προσώπου. 8. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των ποινικών Δικαστηρίων, των Ανακριτών και των Εισαγγελέων, καθώς και της αντίθετης και ρητής συμφωνίας των μερών, οι συζητήσεις και οι προτάσεις που εκφράστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, η εκφρασθείσα βούληση των μερών, και όποιες δηλώσεις των μερών στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης, δεν μπορούν να αποτελέσουν αποδεικτικά μέσα ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου ή διαιτητικού δικαστηρίου σε περίπτωση αποτυχίας της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Η παραπάνω απαγόρευση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου. 9. Ο διαμεσολαβητής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί το διορισμό του και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ευθύνεται μόνο για δόλο, ανεξαρτήτως της τυχόν πειθαρχικής ή ποινικής ευθύνης του. 10. Οι διατάξεις των άρθρων 62 του νόμου 4389/2016 (Α' 94), 65 του νόμου 4472/2017 (Α' 74) και 106δ δ του νόμου 3588/2007 (Α' 153), όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αναδιάρθρωσης ή διαγραφής δανείων, οφειλών ή χρεών, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης του παρόντος νόμου, καθώς και στις περιπτώσεις των άρθρων 214B και 214Γ ΚΠολΔ.»

3. 11 Οκτωβρίου 2019, 12:50:

Στην παρ. 2 να απαλειφθεί η φράση «και τον τόπο διεξαγωγής της Διαμεσολάβησης». Η ΚΕΔ μπορεί να ορίσει μόνο Διαμεσολαβητές και όχι τον τόπο διεξαγωγής αυτής, ο οποίος μπορεί να ορισθεί από τον Διαμεσολαβητή σύμφωνα και με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου. Θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα των μερών να αρνηθούν τον Διαμεσολαβητή που θα ορισθεί από την ΚΕΔ καθώς επίσης και η δυνατότητα του ορισθέντος από την ΚΕΔ Διαμεσολαβητή να αρνηθεί να αναλάβει τη Διαμεσολάβηση, και η υποβολή εκ νέου αιτήματος για ορισμό διαμεσολαβητή.

4. 13 Οκτωβρίου 2019, 14:14:

ΤΗΡΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Η τήρηση πρακτικών, εάν τα μέρη αποφασίσουν να τηρήσουν, θα δημιουργήσει πολλές πρακτικές δυσκολίες. Εφόσον τα μέρη δεσμεύονται για την τήρηση της εμπιστευτικότητας, ποιο το νόημα να τηρηθούν πρακτικά; Και ποιός θα τα τηρήσει; ποιός θα χορηγήσει αντίγραφα, εάν αυτά ζητηθούν και κάποιο μέρος θελήσει να τα προσκομίσει στο φάκελο του δικαστηρίου, εάν ακολουθήσει δικαστική διαδικασία; Σημαντικό είναι εδώ και το ζήτημα της τήρησης των προσωπικών δεδομένων (GDPR). ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ: Να απαλειφθεί η φράση «.... εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά».

5. 13 Οκτωβρίου 2019, 10:50:

Άρθρο 183 – Παράγραφος 2 Στο θέμα της διαφωνίας στο πρόσωπο του διαμεσολαβητή στην εκούσια προσφυγή: Η εμπειρία δείχνει πως σε περιπτώσεις εκούσιας προσφυγής στη διαμεσολάβηση σπανίως υπάρχει διαφωνία στο πρόσωπο του διαμεσολαβητή. Και πάντως αν κάτι τέτοιο συμβεί καλύπτεται από την πρόβλεψη του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2. Προφανώς εφόσον προτείνουμε την απαλλαγή της ΚΕΔ από την αρμοδιότητα ορισμού διαμεσολαβητή στη διαδικασία του 182, κατά μείζονα λόγο δε βλέπουμε τον λόγο της ανάμιξής της στη εκούσια προσφυγή στη διαμεσολάβηση του παρόντος άρθρου. Άρθρο 183 – Παράγραφος 3 .Στο θέμα οργάνωσης της διαδικασίας: Θεωρούμε πως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αρκεί για να καλύψει την οργάνωση της διαδικασίας. Αν χρειάζεται για λόγους σαφήνειας να γίνει ειδική αναφορά στην τηλεδιάσκεψη (η οποία καλό θα ήταν να μη μπει ως ειδική διάταξη στη διαδικασία του 182, αλλά ως γενική πρόβλεψη για τη διαμεσολάβηση του 182 και 183) προτείνουμε την παρακάτω αναδιατύπωση του πρώτου εδαφίου: «Ο χρόνος, τόπος και λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας τηλεδιάσκεψης, καθορίζονται από τον διαμεσολαβητή σε συνεννόηση με τα μέρη». Το εδάφιο 2 προτείνουμε να καταργηθεί στο σύνολό του αφού είναι αδύνατο να διεξάγει ο διαμεσολαβητής τη διαδικασία χωρίς προηγούμενη συμφωνία ή συνεννόηση με τα μέρη για τα θέματα οργάνωσης. Άρθρο 183 – Παράγραφος 5. Στο θέμα της υπογραφής για τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της

διαδικασίας: Επειδή συχνά στη διαμεσολάβηση προκύπτει η παρουσία νέων προσώπων (τεχνικών συμβούλων, συγγενών κλπ) μετά την έναρξη της διαδικασίας και την υπογραφή του ιδιωτικού συμφωνητικού υπαγωγής, προτείνουμε για λόγους σαφήνειας να αναδιατυπωθεί το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 ως εξής: «Όλοι οι συμμετέχοντες στη διαμεσολάβηση, είτε παρίστανται πριν την έναρξή της, είτε προστεθούν στη διάρκεια της διαδικασίας συμφωνούν εγγράφως περί του εμπιστευτικού ή μη χαρακτήρα της διαδικασίας» Άρθρο 183 – Παράγραφος 8. Στο θέμα της βαρείας αμέλειας: Η συγκεκριμένη διάταξη προέκυψε από την αντίστοιχη του 3898/2010 με την πλήρως ανατιολόγητη προσθήκη της βαρείας αμέλειας. Για να προστεθεί η βαρεία αμέλεια στο προηγούμενο κείμενο του άρθρου 183, θα πρέπει ο νομοθέτης να σκέφτηκε πως ενδέχεται η συμπεριφορά του διαμεσολαβητή να παρεκκλίνει με τρόπο σημαντικό, ασυνήθη, και ιδιαιτέρως μεγάλο σε σχέση με τη συμπεριφορά του μέσου επιμελούς ανθρώπου και να χαρακτηρίζεται από πλήρη αδιαφορία για τα παράνομα σε βάρος του μέρους ή των μερών αποτελέσματα αυτής της συμπεριφοράς. Σε μια διαδικασία που γίνεται παρουσία των δικηγόρων, με δυνατότητα αποχώρησης ανατιολόγητα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, με θεσμικές εγγυήσεις διαπίστευσης και ανεξαρτησίας πως θα μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο; Προτείνουμε την επαναφορά της στη διατύπωση του αρχικού νόμου του 2010: «Ο διαμεσολαβητής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί το διορισμό του και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ευθύνεται μόνο για δόλο, ανεξαρτήτως της τυχόν πειθαρχικής ή ποινικής ευθύνης του»

6. 11 Οκτωβρίου 2019, 21:42:

1. Στην παρ. 2 αναφέρεται πως σε περίπτωση ασυμφωνίας ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή και τον τόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης, τότε αυτοί ορίζονται από το Ειδικό Μητρώο του άρθρου 203. Στο Μητρώο αυτό εγγράφονται, κατ' άρθρο 203, οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές που εδρεύουν στην περιφέρεια κάθε Πρωτοδικείου. Αυτό που δε γίνεται σαφές, είναι ο τρόπος επιλογής του Πρωτοδικείου εκ του καταλόγου του οποίου θα επιλεγεί ο διαμεσολαβητής, οπότε και ο τόπος που θα διεξαχθεί η διαμεσολάβηση. Προτείνεται η αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του ΚΠολΔ για την κατά τόπο αρμοδιότητα. 2. Στην παρ. 4 προκύπτει σύγχυση και ερωτήματα με τον όρο «τήρηση πρακτικών». Εάν συμφωνηθεί να τηρούνται πρακτικά, ενδεχομένως να πρέπει να υπάρχει πρακτικογράφος, διαρρηγνύοντας έτσι το απόρρητο της διαδικασίας. Εάν τηρούνται πρακτικά, τότε θα μπορεί μέρος να ζητήσει και αντίγραφα τους. Ποιος θα τα χορηγεί και με τι περιορισμούς; Ο διαμεσολαβητής δεν προκύπτει από πουθενά ότι θα διατηρεί τα τηρηθέντα πρακτικά. Σε περίπτωση που τηρούνται πρακτικά και χορηγούνται αντίγραφα ισχύει η πρόβλεψη της παρ. 7 ή χρειάζεται νέα συμφωνία; Προτείνεται η αντικατάσταση του όρου «τήρηση πρακτικών». 3. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 αναφέρεται η συμφωνία διαδικασίας διαμεσολάβησης «με ειδικότερους κανόνες που προβλέπουν κέντρα και οργανισμοί διαμεσολάβησης». Η παρούσα πρόβλεψη δημιουργεί ανασφάλεια και προφανώς την ερώτηση «Τι είδους κανόνες θα μπορούσαν αυτοί να είναι που δεν προβλέπονται στον παρόντα νόμο;» Προτείνεται η απάλειψή της.

7. 11 Οκτωβρίου 2019, 21:23:

Προτείνεται να καταστεί ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ και όχι ΔΥΝΗΤΙΚΗ η παράσταση των δικηγόρων των μερών στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία, καθώς έτσι θα επιτυγχάνεται η πληρέστερη ενημέρωση των μερών για τις νομικές τους επιλογές, θα αποτελεί μια συνολική αποτίμηση της κατάστασης ως προς τη δυνατότητα επικοινωνίας και συνέχισης στη διαδικασία της διαμεσολάβησης τόσο μεταξύ των μερών όσο και των δικηγόρων με τους εντολείς τους, μεταξύ τους καθώς και με το διαμεσολαβητή, ενώ τέλος αποτελεί εγγύηση για τη σίγουρη ενημέρωση ως προς τη διαδικασία και το περιεχόμενο της υπαγωγής της συγκεκριμένης διαφοράς στη διαμεσολάβηση. Επιπλέον, καθώς η διαδικασία της διαμεσολάβησης είναι εμπειρική και απαιτεί φυσική παρουσία θα διασφαλίσει ότι δε θα υπάρξει η περίπτωση να εμφανιστεί το ένα μέρος με το νομικό του παραστάτη και το άλλο χωρίς, υποδουλίζοντας έτσι την ισότητα των όπλων, την αμεροληψία και την τήρηση της ίσης απόστασης που πρέπει να είναι διαρκείς και πάντα εμφανείς και αδιαμφισβήτητες καθ' όλη τη διαμεσολάβηση, δημιουργώντας έτσι τη διάθεση (ανεξάρτητα από το αντικείμενο και την ενδεχόμενη επίτευξη συμφωνίας) στο μέρος χωρίς το νομικό του παραστάτη ότι τα συμφέροντά του δε θα τύχουν απήχησης στη διαδικασία και να επιλέξει τη δικαστηριακή οδό χάνοντας τη δυνατότητα, αν όχι ευκαιρία, της ταχύτερης εξωδικαστηριακής συμφωνίας

8. 11 Οκτωβρίου 19:47:

Στην παράγραφο 2, πρέπει να διαγραφούν οι λέξεις «και τον τόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης», αφού αυτός δεν ορίζεται από το Ειδικό Μητρώο του άρθρου 203. Στην παράγραφο 4, η εμπιστευτικότητα αποτελεί θεμελιώδες χαρακτηριστικό της διαδικασίας της διαμεσολάβησης και συνεπώς δεν πρέπει να επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των μερών. Το ίδιο ισχύει και για την μη τήρηση πρακτικών. Επομένως, προτείνουμε να απαλειφθεί η έκφραση: «...εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά...» της πρώτης πρότασης της παραγράφου. Για τον ίδιο λόγο θα πρέπει να αναδιατυπωθεί η παράγραφος 5 ως εξής: Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες αποδέχονται εγγράφως τον εμπιστευτικό χαρακτήρα της διαδικασίας. Στην παράγραφο 4, η έκφραση συμβιβαστική επίλυση είναι

αδόκιμη καθότι η διαμεσολάβηση δεν είναι συμβιβασμός. Ορθότερη θα ήταν η έκφραση : «... για την επίτευξη συμφωνίας επίλυσης της μεταξύ τους διαφοράς...». Επίσης λανθασμένα στην παράγραφο 7 προβλέπεται η εμπιστευτικότητα με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των ποινικών δικαστηρίων, των ανακριτών και των εισαγγελέων, η οποία δημιουργεί εύλογη αβεβαιότητα, ενώ ορθότερη θα ήταν και εδώ η πρόβλεψη της επιφύλαξης της προηγούμενης παραγράφου 6, δηλαδή των λόγων της δημόσιας τάξης, για την προστασία της ανηλικότητας, της σωματικής ακεραιότητας και ψυχικής υγείας φυσικού προσώπου. Στην παράγραφο 8 να απαλειφθεί η φράση: «... ανεξαρτήτως της τυχόν πειθαρχικής ή ποινικής του ευθύνης..», αφού ποινική ή πειθαρχική ευθύνη δεν προκύπτουν από τον ρόλο του διαμεσολαβητή, ο οποίος είναι διευκολυντής επικοινωνίας και όχι δικαστής ή διαιτητής και συνεπώς δεν εκδίδει απόφαση ούτε εμπλέκεται στην έκβαση/αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης με οιονδήποτε τρόπο. Το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης εναπόκειται αποκλειστικά στη συμφωνία των μερών την οποία ο διαμεσολαβητής διευκολύνει και δεν διαμορφώνει.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 «Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση»

1. 4 Οκτωβρίου 2019, 21:21: ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΕΙ Η ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 184 ΜΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟ ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΠΟΛΔ.

2. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:10:

σε κανένα κράτος μέλος της ΕΕ δεν υπάρχει εκτελεστότητα των συμφωνιών από διαμεσολάβηση σχετικά με τις εγχώριες διαφορές. τούτο συνιστά πισογύρισμα στα δικαστήρια και όχι αποσυμφόρηση.

3. 10 Οκτωβρίου 2019, 22:10:

Ο διαμεσολαβητής ο οποίος θα βοηθήσει τα μέρη του ζευγαριού να επιλύσουν τις διαφορές τους για την επιμέλεια, τη διατροφή και την επικοινωνία, θα πρέπει να μπορεί να περιλάβει στο πρακτικό διαμεσολάβησης και τη φράση: «συμφωνούν να λύσουν το γάμο τους». Στο Ληξιαρχείο θα κατατεθεί απόσπασμα από το πρακτικό που κατατίθεται στο Πρωτοδικείο, περιέχον τη δήλωση αυτή του ζεύγους. Αυτή η λύση, θα είναι ο καλύτερος τρόπος προώθησης της διαμεσολάβησης. Είναι εντελώς περιττό να πρέπει μετά το πρακτικό διαμεσολάβησης να συνταγεί και συμβολαιογραφική πράξη. Τέλος νομίζω πως πρέπει να γίνει προσθήκη στο θέμα της εκτελεστότητας του πρακτικού, (όπως έγινε με αντίστοιχη διάταξη για το συμβολαιογραφικό έγγραφο). ΑΡΘΡΟ 6ο Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση. Η παράγραφος 4 του άρθρου 184 του νόμου 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής: «Το πρακτικό της διαμεσολάβησης αποτελεί από την κατάθεσή του στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 904 ΚΠολΔ, εφόσον τα μέρη αναλαμβάνουν με τη συμφωνία, που περιέχεται στο πρακτικό, υποχρεώσεις, προς εκπλήρωση των οποίων είναι δυνατόν να επισπευσθεί αναγκαστική εκτέλεση. Το απόγραφο για την εκτέλεση εκδίδεται, σύμφωνα με τα άρθρα 915 έως 918 του ΚΠολΔ, από τον Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στη γραμματεία του οποίου κατετέθη το πρακτικό διαμεσολάβησης, χωρίς να επιβάλλονται άλλα έξοδα υπέρ του Δημοσίου στον επισπεύδοντα διάδικο.». Όταν το πρακτικό αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανήλικων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το πρακτικό διαμεσολάβησης μπορεί να περιέχει και τη συμφωνία των άρθρων 1438 & 1441 για τη λύση του γάμου. Η λύση του γάμου επέρχεται από την κατάθεση στον Ληξίαρχο όπου έχει καταχωριστεί η σύσταση του, αποσπάσματος του κατατεθειμένου στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου πρακτικού διαμεσολάβησης, περιέχοντος τη συμφωνία λύσης του γάμου.»

4. 13 Οκτωβρίου 2019, 12:56:

Πρέπει να διευκρινιστεί σε πιο Πρωτοδικείο γίνεται κατάθεση του πρακτικού της διαμεσολάβησης

5. 11 Οκτωβρίου 2019, 19:49:

Για την κατάθεση του πρακτικού διαμεσολάβησης στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, προβλέπεται υποβολή παραβόλου ποσού 50 Ευρώ. Το παράβολο αυτό πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριληφθεί στις κατηγορίες του e-παραβόλου, για να μπορεί να εκδίδεται ηλεκτρονικά, δεδομένου ότι τα έγχαρτα παράβολα τείνουν να εκλείψουν.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7 «Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες»

1. 13 Οκτωβρίου 2019, 10:51:

Άρθρο 185 Στο θέμα της γνωστοποίησης του αιτήματος του προσφεύγοντος (στις αποσβεστικές προθεσμίες): Προτείνουμε στο πρώτο εδάφιο μια σαφέστερη διατύπωση: «Η γνωστοποίηση του αιτήματος του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, είτε πρόκειται για την εκούσια προσφυγή του άρθρου 183, είτε για την υποχρεωτική προσφυγή του άρθρου 182, αναστέλλει την παραγραφή .....»

2. 11 Οκτωβρίου 2019, 20:52:

Αναφορικά στην προσφυγή στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, ορθό είναι αυτή να πραγματοποιείται προ της εκκρεμοδικίας, επί ποινή απαραδέκτου της καταθέσεως/ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος. Ερωτήματα γεννά η πρόβλεψη αναστολής των δικονομικών προθεσμιών του 237 και 238 ΚΠολΔ, από τη γνωστοποίηση του αιτήματος προσφυγής, δεδομένης της σχετικής διάταξης του 214Γ ΚΠολΔ, όπου προβλέπεται ματαίωση της συζήτησης σε περίπτωση συμφωνίας προσφυγής στη διαμεσολάβηση.

3. 11 Οκτωβρίου 2019, 19:50:

Η διατύπωση «είτε μονομερώς είτε από κοινού» δημιουργεί σύγχυση, αφού δεν είναι σαφές πότε είναι δυνατή η μονομερής προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Σε περίπτωση που εννοείται η αρχική υποχρεωτική συνεδρία, τότε θα πρέπει να αλλάξει τουλάχιστον το πρώτο σκέλος της πρότασης: «Η γνωστοποίηση του αιτήματος υπαγωγής στην Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία στο άλλο ή τα άλλα μέρη, σύμφωνα με την περίπτωση Α της παραγράφου 4 του αρ. 182 του παρόντος, καθώς και η προσφυγή στην διαμεσολάβηση, αναστέλλει....»

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 «Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης»**1. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:27:**

Η διαμεσολάβηση είναι μία διεπιστημονική διαδικασία (interdisciplinary process) και αποτελείται από γνώσεις βαθιές από πολλές και διαφορετικές επιστήμες, όπως ανθρωπολογία, ψυχολογία, νομική, παιδαγωγική κτλ. Η ΚΕΔ αποτελείται από Δικαστές περισσότερους από διαμεσολαβητές!!!!, καθηγητές νομικών σχολών, δικηγόρους και λιγότερους διαμεσολαβητές, με περιορισμούς.. Πώς είναι δυνατόν τούτο να εγγυάται τη μέθοδο και την σωστή εφαρμογή της διαμεσολάβησης όταν ελλείπουν στοιχειώδεις γνώσεις για τη διαδικασία από ΚΕΔ η οποία μάλιστα απαιτεί να συμπεριλαμβάνονται απαραίτητες νομικές γνώσεις στα προγράμματα διδασκαλίας της διαμεσολάβησης? Η διαμεσολάβηση λειτουργεί σε πλαίσιο Νόμου, όμως ΔΕΝ είναι νομική διαδικασία. Η ΚΕΔ πρέπει να απαρτίζεται από περισσότερους έμπειρους διαμεσολαβητές σε συνεργασία με επιστήμονες από άλλους χώρους. Το Υπουργείο θα πρέπει να καθορίσει περιορισμούς στο πλαίσιο στο οποίο η ΚΕΔ λειτουργεί για τη διαμεσολάβηση, ερευνήσει σε βάθος τις γνώσεις της ΚΕΔ για τη διαδικασία, και να διορίσει ανεξάρτητη Επιτροπή Διαμεσολαβητών να επεξηγούν, βοηθούν και διορθώνουν την ΚΕΔ σε οιαδήποτε θέμα προκύπτει κάτω από τις αρμοδιότητές της.

2. 10 Οκτωβρίου 2019, 20:19:

Πώς ορίζεται ο διαμεσολαβητής εκπρόσωπος επαγγελματικών φορέων;

3. 13 Οκτωβρίου 2019, 10:52:

Άρθρο 186 – Παράγραφος 1 : Στο θέμα της σύνθεσης της ΚΕΔ και της ιδιότητας των μελών της: Η γενική παρατήρηση στο συγκεκριμένο άρθρο αφορά καταρχάς στην απαραίτητη, κατά την εκτίμησή μας, προϋπόθεση όλα τα μέλη του οργάνου, όποια και αν είναι τελικά η σύνθεσή του, να είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές (υπάρχουν και στο Σώμα των Δικαστών). Είναι για εμάς πολύ προφανές πως έλλειψη αυτής της ιδιότητας θα δημιουργήσει τεράστιο πρόβλημα στην αποτελεσματική λειτουργία του οργάνου. Η ΚΕΔ είναι όργανο ορθής εφαρμογής της διαμεσολάβησης. Και θα πρέπει τα μέλη της να έχουν εμπειρία, εξειδικευμένα βιογραφικά και βαθιά γνώση του θεσμού, διαπίστευση διαμεσολαβητή και να τα ενώνει ο κοινός σκοπός της επιτυχίας του θεσμού. Επιπλέον, θεωρούμε βασικό έλλειμμα του υπό διαβούλευση νόμου την απουσία από τα μέλη του οργάνου τουλάχιστον δύο εκπροσώπων διαμεσολαβητών από τους επαγγελματικούς φορείς διαμεσολαβητών της χώρας που μπορούν να προσφέρουν σημαντική τεχνογνωσία στη λειτουργία και τις αποφάσεις του οργάνου. Προτείνουμε την προσθήκη εδαφίου η) στην παράγραφο 1 του άρθρου 186 ως εξής: «Δύο (2) εκπροσώπους διαμεσολαβητών που θα προτείνουν οι διοικήσεις των επαγγελματικών φορέων των διαμεσολαβητών». Άρθρο 186 – Παράγραφος 1: Δεν έχουμε καμία αντίρρηση να λάβουν την ιδιότητα του διαμεσολαβητή του ν.4512/2018 οποιοιδήποτε διαμεσολαβητές πιστοποιημένοι σε άλλες χώρες, υπό την προϋπόθεση πως η απόκτηση αυτής της ιδιότητας αυτής θα έχει την έγκριση της ΚΕΔ και ο διαμεσολαβητής θα εγγραφεί στο μητρώο διαμεσολαβητών του υπουργείου και θα υπόκειται χωρίς εξαιρέσεις στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 «Προσόντα διαμεσολαβητών»**1. 5 Οκτωβρίου 2019, 11:58:**

Θα ήθελα να θέσω την τοποθέτηση μου στο άρθρο 10 του νομοσχεδίου, που αφορά τα προσόντα των Διαμεσολαβητών. Συγκεκριμένα στην προσθήκη της απαγόρευσης άσκησης του επαγγέλματος από δημόσιους υπαλλήλους θα ήθελα να αναφέρω ότι υπάρχουν Δικηγόροι, οι οποίοι έχουν ήδη διαπιστευθεί ως Διαμεσολαβητές από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και κατέχουν θέση στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση διδάσκοντας μαθήματα νομικών Επιστημών, ενώ ταυτόχρονα δύνανται εκ του νόμου να ιδιωτεύουν ως Δικηγόροι, καθώς κάτι τέτοιο προβλέπεται ρητά από τον Κώδικα Δικηγόρων. Η θέση μου λοιπόν είναι ότι αυτή η κατηγορία θα έπρεπε να εξαιρεθεί από τη συγκεκριμένη απαγόρευση, καθώς άλλωστε πρόκειται για πολύ μικρό ποσοστό επαγγελματιών που υπάγονται στη συγκεκριμένη κατηγορία. Θα έπρεπε να προβλεφθεί μια εξαίρεση για τους Δικηγόρους που έχουν ήδη εγγραφεί στα μητρώα των Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών ώστε να μπορούν να ασκούν το επάγγελμα και να διενεργούν Διαμεσολαβητές.

2. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:31:

πριν οιασδήποτε άσκησης επαγγέλματος διαμεσολάβησης, οι διαμεσολαβητές των 40 και 80 ωρών προγραμμάτων χωρίς μετεκπαιδεύσεις ή σεμινάρια θα πρέπει να έχουν 2 χρόνια επίβλεψη και παρακολούθηση από πιο έμπειρους διαμεσολαβητές, οι οποίοι θα καθοδηγούν και βοηθούν τους νέους στη διαδικασία

3. 8 Οκτωβρίου 2019, 18:35:

Οι διαμεσολαβητές πρέπει να είναι Νομικοί. Γιατί όλες οι διαφορές ρυθμίζονται από κανόνες δικαίου, τους οποίους αγνοεί ένας απόφοιτος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σύμβαση όμως που αντίκειται στον νόμο δεν θα εφαρμοστεί στην πράξη, ενδεχομένως να ακυρωθεί και δικαστικά. Υπάρχει κίνδυνος για τα συμφέροντα των πολιτών από την διαμεσολάβηση από μη νομικό.

4. 9 Οκτωβρίου 2019, 13:39:

Θα ήθελα να τοποθετηθώ αναφορικά με τον αποκλεισμό των δημοσίων υπαλλήλων από την άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή, ο οποίος καθιερώνεται με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 188 ν.4512/2018, όπως τροποποιείται με το άρθρο 10 του παρόντος νομοσχεδίου. Ο ν.3528/2007 (Α' 26), με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., στις διατάξεις του οποίου υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, περιλαμβάνει ειδική ρύθμιση αναφορικά με την άσκηση ιδιωτικού έργου ή εργασίας με αμοιβή από δημοσίους υπαλλήλους. Ειδικότερα, δεν αποκλείει άνευ έτερου τους δημοσίους υπαλλήλους από την άσκηση ιδιωτικού έργου ή εργασίας, αλλά συνδέει την άσκηση τους με συγκεκριμένες προϋποθέσεις που σχετίζονται με τα λοιπά καθήκοντα των δημοσίων υπαλλήλων και την εξαρτά από προηγούμενη άδεια της Υπηρεσίας, κατόπιν σύμφωνης αιτιολογημένης γνώμης υπηρεσιακού συμβουλίου. Συνεπώς, βάσει του ως άνω νόμου, απόκειται στον κάθε δημόσιο φορέα να αποφασίσει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εάν είναι επιτρεπτή η άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή από τον υπάλληλο, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου. Περαιτέρω, η ίδια η οδηγία 2008/52/ΕΚ ορίζει ότι ως διαμεσολαβητής νοείται οποιοσδήποτε τρίτος, ανεξαρτήτως της ονομασίας του ή του επαγγέλματός του. Η άσκηση, δε, του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή συνδέεται, μεταξύ άλλων, με την κατάλληλη κατάρτιση. Επιπλέον, ο εν λόγω αποκλεισμός περιορίζει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς ατόμων που έχουν λάβει την δέουσα κατάρτιση από τους Φορείς εκπαίδευσης και διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος. Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στο δυναμικό του δημοσίου περιλαμβάνονται επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων (νομικοί ιατροί, μηχανικοί κ.α.), ενώ η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου αφορά στην εργασιακή σχέση και στο πλαίσιο άσκησης καθηκόντων του υπαλλήλου και ουδόλως σχετίζεται με την ικανότητα άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρώ ότι ο αποκλεισμός των δημοσίων υπαλλήλων από την άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή χρήζει επανεξέτασης, λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν δημοσίου υπάλληλοι οι οποίοι έχουν συμμετάσχει στις εξετάσεις ή ενδεχομένως έχουν ήδη περιληφθεί στον κατάλογο διαπιστευμένων διαμεσολαβητών.

5. 11 Οκτωβρίου 2019, 12:02:

Με δεδομένο ότι από το 2013 οπότε και άρχισαν να λειτουργούν οι πρώτοι φορείς εκπαίδευσης έχουν ήδη εκπαιδευθεί και διαπιστευθεί δεκάδες Διαμεσολαβητές οι οποίοι και ασκούν νομίμως τα καθήκοντα του Διαμεσολαβητή προτείνεται η ακόλουθη διατύπωση για το τελευταίο εδάφιο του άρθρου: «Από την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται τα πρόσωπα που νόμιμα ασκούν και ελεύθεριο επάγγελμα και σε κάθε περίπτωση τα πρόσωπα που διαπιστεύθηκαν ως Διαμεσολαβητές από το Υπουργείο Δικαιοσύνης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου»

6. 13 Οκτωβρίου 2019, 21:01:

Διαφωνώ κάθετα με τον αποκλεισμό των δημοσίων υπαλλήλων αφού με την απαραίτητη άδεια από το αρμόδιο ΚΥΣ και έγκριση του αρμόδιου διοικητικού οργάνου δίνεται βάση του ΥΚ άδεια για οποιαδήποτε δεύτερη εργασία. Γιατί να αποκλείονται όταν επιτρέπεται για όλους τους άλλους? γιατί δεν προβλεπόταν σε προηγούμενο νόμο ώστε να έχει ενημερωθεί ανάλογα ο κόσμος και να το μαθαίνει εκ των υστέρων αφού έχει εκπαιδευτεί και πιστοποιηθεί?? Επιπλέον πρέπει να αναγνωρισθεί από τις υπηρεσίες που υπηρετούν οι πιστοποιημένοι διαμεσολαβητές και να χρησιμοποιηθούν αρμοδίως οι γνώσεις τους όπως στο εξωτερικό...

7. 13 Οκτωβρίου 2019, 20:36:

Η Ελλάδα υιοθετεί το θεσμό της διαμεσολάβησης ο οποίος εφαρμόζεται χρόνια στο εξωτερικό με πρωτοπόρο την Αγγλία (στην Ευρώπη) χωρίς να εξαιρεί τους Δημόσιους υπαλλήλους. Στην Ελλάδα για ποιο λόγο θα πρέπει να γίνει αυτό;

8. 13 Οκτωβρίου 2019, 20:32 :

Στο πλαίσιο της προτεινόμενης τροποποίησης παρακολουθώντας την προσπάθεια αποκλεισμού των δημοσίων υπαλλήλων θα αναφερθούμε στην πληρέστατη και επιτυχεστάτη ανάρτησης της Κας Μαρίας – Αιμιλίας Σπηλιωτοπούλου την οποία ασπάζομαστε και αναφέρουμε ξανά διότι στην παρούσα περίπτωση η επανάληψη είναι μήτηρ πάσης μαθήσεως ειδικότερα αναφέρει : «Ο ν.3528/2007 (Α' 26), με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., στις διατάξεις του οποίου υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, περιλαμβάνει ειδική ρύθμιση αναφορικά με την άσκηση ιδιωτικού έργου ή εργασίας με αμοιβή από δημοσίους υπαλλήλους. Ειδικότερα, δεν αποκλείει άνευ ετέρου τους δημοσίους υπαλλήλους από την άσκηση ιδιωτικού έργου ή εργασίας, αλλά συνδέει την άσκηση τους με συγκεκριμένες προϋποθέσεις που σχετίζονται με τα λοιπά καθήκοντα των δημοσίων υπαλλήλων και την εξαρτά από προηγούμενη άδεια της Υπηρεσίας, κατόπιν σύμφωνης αιτιολογημένης γνώμης υπηρεσιακού συμβουλίου. Συνεπώς, βάσει του ως άνω νόμου, απόκειται στον κάθε δημόσιο φορέα να αποφασίσει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εάν είναι επιτρεπτή η άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή από τον υπάλληλο, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου. Περαιτέρω, η ίδια η οδηγία 2008/52/ΕΚ ορίζει ότι ως διαμεσολαβητής νοείται οποιοσδήποτε τρίτος, ανεξαρτήτως της ονομασίας του ή του επαγγέλματός του. Η άσκηση, δε, του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή συνδέεται, μεταξύ άλλων, με την κατάλληλη κατάρτιση. Επιπλέον, ο εν λόγω αποκλεισμός περιορίζει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς ατόμων που έχουν λάβει την δέουσα κατάρτιση από τους Φορείς εκπαίδευσης και διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την άσκηση του εν λόγω επαγγέλματος. Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στο δυναμικό του δημοσίου περιλαμβάνονται επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων (νομικοί ιατροί, μηχανικοί κ.α.), ενώ η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου αφορά στην εργασιακή σχέση και στο πλαίσιο άσκησης καθηκόντων του υπαλλήλου και ουδόλως σχετίζεται με την ικανότητα άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρώ ότι ο αποκλεισμός των δημοσίων υπαλλήλων από την άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή χρήζει επανεξέτασης, λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν δημοσίου υπάλληλοι οι οποίοι έχουν συμμετάσχει στις εξετάσεις ή ενδεχομένως έχουν ήδη περιληφθεί στον κατάλογο διαπιστευμένων διαμεσολαβητών.» Επειδή ήδη στο κέντρο μας με την επωνυμία ΚΕΔΙΛΑΣ έχουν εκπαιδευθεί και έχουν παρακολουθήσει την βασική εκπαίδευση των 80 ωρών περίπου 30 άτομα (ιερείς, δικαστικοί υπάλληλοι, εκπαιδευτικοί, υπάλληλοι νοσοκομείου και λοιποί), έχουν παρακολουθήσει εξειδικεύσεις και έχουν αποδεχθεί και στηρίζει τον θεσμό της διαμεσολάβησης με την προσωπική και επαγγελματική τους ιδιότητα. Ως εκ τούτου, και πέρα των ανωτέρω αναφερομένων θεωρούμε πως είναι νόμιμο και αναμφισβήτητο ανταποκρινόμενο στο πνεύμα εξ αρχής του εν λόγω θεσμού να τους αναγνωρισθεί η ιδιότητα του διαπιστευμένου επαγγελματία διαμεσολαβητή στην υπηρεσία τους που θα πλαισιώσει την ίδια την υπηρεσία τους καταρχήν και θα υποστηρίξει «εσωτερικά» εργασιακά θέματα που προκύπτουν σε καθημερινή βάση σε σημαντικό αριθμό καθώς επίσης θα βελτιώσουν την επικοινωνία (στο πλαίσιο της υπηρεσίας τους) με το κοινό/πολίτες. Παράλληλα δε από τον εργασιακό χώρο τους ο οποίος είναι ευρύτατου φάσματος και ποσοστού κάλυψης του πληθυσμού μας συντελούν και επιτυγχάνουν την διάδοση του θεσμού κάνοντας γνωστό σε όλα τα κοινωνικά στρώματα

9. 13 Οκτωβρίου 2019, 20:30:

Είναι σημαντικό για την Ελλάδα να αναγνωρίσει τα οφέλη της διαμεσολάβησης για ολόκληρη τη χώρα. Η Διαμεσολάβηση σε οργανισμούς τόσο κερδοσκοπικούς όσο και η μη κερδοσκοπικούς μπορεί να ωφελήσει τους πελάτες, τους εργαζόμενους και άλλους οργανισμούς με τους οποίους συνεργάζονται. Η διαμεσολάβηση μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως αποτελεσματικό εργαλείο στις κοινωνικές υπηρεσίες, στα σχολεία, στα αστυνομικά τμήματα, στο στρατό, στα συνδικάτα, στα διοικητικά συμβούλια, στις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στα υπουργεία, νοσοκομεία κλπ. Αυτό θα ωφελήσει όχι μόνο την τοπική κοινωνία αλλά ολόκληρη τη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό αποκλείοντας τους δημόσιους υπαλλήλους που ήδη εργάζονται σε πολλές από αυτές τις υπηρεσίες εμποδίζεται η σωστή εφαρμογή του

θεσμού της διαμεσολάβησης ενώ παράλληλα αποκλείει το δικαίωμα να επωφεληθούν οι συναλλασσόμενοι που απευθύνονται στις υπηρεσίες αυτές τα οφέλη της του θεσμού της διαμεσολάβησης. Βασικό αρχή της διαμεσολάβησης είναι η διεπιστημονικότητα η οποία με τον αποκλεισμό των δημοσίων υπαλλήλων αναιρείται.

10. 13 Οκτωβρίου 2019, 18:59:

Στο τέλος της παραγράφου 1 θα πρέπει να προστεθεί το εξής κείμενο: “Από την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται τα πρόσωπα που διατηρούν την ιδιότητα του δικηγόρου και δεν τελούν σε αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος”

11. 13 Οκτωβρίου, 13:06:

Ως προς την σύγκρουση συμφερόντων: Πρέπει να οριστεί χρόνος που ισχύουν τα α & ε του άρθρου 190 παράγραφος 2 κατά την αντιστοιχία με την παράγραφο 4 του άρθρου 186.

12. 12 Οκτωβρίου 2019, 19:04:

Στην παράγραφο 1 το τελευταίο εδάφιο χρήζει περαιτέρω διευκρίνωσης ή σαφέστερης διατύπωσης και να οριστεί ότι οι αναφερόμενοι υπάλληλοι, δικαστικοί και κρατικοί λειτουργοί λαμβάνουν την διαπίστευση από την ΚΕΔ και δραστηριοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στο πλαίσιο και τις ανάγκες της υπηρεσίας τους ως διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές. Με τη διευκρίνιση αυτή δεν τους αναγνωρίζεται η δυνατότητα να εξασκήσουν επαγγελματικά, το επάγγελμα του διαμεσολαβητή, μέχρι την αποχώρησή τους από την υπηρεσία είτε λόγω συνταξιοδότησης είτε λόγω οικειοθελούς αποχώρησης. Αντίθετα η αναγνώριση τους ως διαμεσολαβητών στην υπηρεσία τους θα βοηθήσει την ίδια την υπηρεσία τους καταρχήν και ουσιαστικά σε «εσωτερικά» εργασιακά θέματα που προκύπτουν καθημερινά και πολλαπλά καθώς επίσης στην επικοινωνία (στο πλαίσιο της υπηρεσίας τους) με το κοινό/πολίτες. Παράλληλα δε στους ανωτέρω εργασιακούς χώρους που αποτελούν μεγάλο τμήμα του δυναμικού της κοινωνίας επιτυγχάνεται η διάχυση της γνώσης και αποδοχής του θεσμού ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης θεμάτων.

13. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:37:

Άρθρο 8ο

Η σύνθεση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης δεν είναι ορθολογική και επαναλαμβάνει λάθη προηγούμενων Νομοθετημάτων. Αποτελείται, κατά την συντριπτική πλειοψηφία των Μελών της, από προφανώς αξιολογους επιστήμονες, αξιοσέβαστα μέλη της κοινωνίας, που κατέχουν μεγάλης βαρύτητας και σημασίας θέσεις σ' αυτήν, που αναντίρρητα έχουν μεγάλη εμπειρία στο γνωστικό και στο επαγγελματικό αντικείμενο τους, αλλά δεν έχουν γνώσεις για την διαμεσολάβηση τέτοιες που να μπορούν να καθορίζουν τα θέματα που την αφορούν, αλλά και εκείνα, που αφορούν τους διαμεσολαβητές. Η προϋπόθεση της «εμπειρίας ή εξειδίκευσης στην διαμεσολάβηση» είναι εντελώς αόριστη και είναι βέβαιο ότι θα δημιουργήσει προβλήματα στην πράξη. Όλα τα μέλη της ΚΕΔ και, κυρίως, της Επιτροπής Εξετάσεων θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένα στην διαμεσολάβηση, με τρόπο αποδεδειγμένο (πχ διαπίστευση, η οποία προϋποθέτει επιτυχία σε γραπτές και προφορικές εξετάσεις). Άλλως, θα έχουμε ένα σχήμα όμοιο με εκείνο, που θα είχαμε εάν βάζαμε πυρηνικούς φυσικούς, έστω καθηγητές Πανεπιστημίου να διδάξουν Όμηρο και Αρχαία Ελληνικά ακόμη και σε Γυμνάσιο. Ας είναι Μέλη της ΚΕΔ, δικαστές, καθηγητές Πανεπιστημίου, δικηγόροι κλπ με την αυστηρή προϋπόθεση της εκπαίδευσης και της εμπειρίας τους στην διαμεσολάβηση. Ας αυξηθούν, όμως, οι διαμεσολαβητές - Μέλη της και ας προβλεφθεί ότι στην Επιτροπή Εξετάσεων θα προεδρεύει Ανώτατος Δικαστικός Λειτουργός, αλλά ότι η πλειοψηφία των Μελών της θα είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές.

Άρθρο 10^ο Στο τέλος της δεύτερης υποπαραγράφου της παραγράφου 1 του άρθρου 188 του Νόμου 4512/2018, θα πρέπει να εξαιρεθούν από τον αποκλεισμό άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι έχουν μεν τις ιδιότητες που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της εν λόγω υποπαραγράφου, ασκούν, όμως σύννομα και ελευθέρια επάγγελμα, σε κάθε περίπτωση δε τα πρόσωπα, που διαπιστεύθηκαν ως διαμεσολαβητές πριν την έναρξη ισχύος της εν λόγω υποπαραγράφου. Προτείνουμε την εξής διατύπωση του εδαφίου, του οποίου εισηγούμεθα την προσθήκη: «Από την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται τα πρόσωπα που νόμιμα ασκούν και ελευθέρια επάγγελμα και σε κάθε περίπτωση τα πρόσωπα που διαπιστεύθηκαν ως Διαμεσολαβητές από το Υπουργείο Δικαιοσύνης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 «Αμοιβή»

1. 3 Οκτωβρίου 2019, 20:59:

Ο καθορισμός της αμοιβής του διαμεσολαβητή σε 50,00 ευρώ για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία δεν τιμά τον Διαμεσολαβητή ούτε προάγει τελικώς την ουσία της Διαμεσολάβησης! Ναι μεν αρχικώς καθορίζεται ελεύθερα αλλά, λόγω του ανταγωνισμού, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων τελικώς θα κυμανθεί σε αυτό το ευτελές επίπεδο, όπως ατυχώς προσδιορίζεται. Ειδικώς στην υποχρεωτική υπαγωγή οι περισσότεροι εμπλεκόμενοι θα έρχονται στην αρχική συνεδρία αναγκαστικώς και με αρνητική διάθεση απέναντι στη Διαμεσολάβηση προκειμένου να υπογραφεί το πρακτικό αποτυχίας και μέχρι εκεί. (άρθρο 182 4Γ: Αν κατά την υποχρεωτική αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό). Παρακαλώ αναλογιστείτε πώς είναι δυνατόν ο Διαμεσολαβητής να αγωνιστεί να προετοιμάσει καταλλήλως την αρχική συνεδρία και να εμπνεύσει στα μέρη να προσπαθήσουν ουσιαστικώς για τη διευθέτηση της διαφοράς τους, όπως έχει άλλωστε εκπαιδευθεί, όταν θα αμοιφθεί τελικώς με 50 ευρώ και μάλιστα με θεωρητική διάρκεια της πρώτης συνεδρίας έως 24 ώρες... Αντιθέτως, η αμοιβή των 80 ευρώ/ώρα της επόμενης συνεδρίας εμφανίζεται καταλληλότερη. Συνεπώς, ίσως θα ήταν πιο αποτελεσματική και τιμητική για τον θεσμό της Διαμεσολάβησης μια αμοιβή για την αρχική συνεδρία που θα καθορίζεται αναλόγως με την εξέλιξη και την διάθεση των μερών. Για παράδειγμα 150 ευρώ στις περιπτώσεις τυπικής προσέλευσης προς απόκτηση μόνο του πρακτικού αποτυχίας, άλλως 50 ευρώ/ώρα στις περιπτώσεις ουσιαστικής προόδου της αρχικής συνεδρίας.

2. 3 Οκτωβρίου 2019, 13:02 :

ΣΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ ΟΤΙ Ο ΦΠΑ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΩΝ ΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ ΠΟΣΩΝ.

3. 4 Οκτωβρίου 2019, 12:17:

Η αμοιβή του διαμεσολαβητή είναι αδικαιολόγητη. Εφόσον είναι υποχρεωτική η προσφυγή στις υπηρεσίες του και όχι επιλογή των μερών θα έπρεπε αυτός να αμείβεται με ένα συμβολικό ποσό περίπου 20 ευρώ σε περίπτωση, που δεν προχωρήσει η διαδικασία, διότι τελικώς κανείς δεν τον χρειάστηκε. Δεν γίνεται να επιβαρύνονται οι ενδιαφερόμενοι με πενήντα ευρώ χωρίς λόγο. Αντίθετα, όποιος επιθυμεί τη διαμεσολάβηση να πληρώσει δεόντως τις υπηρεσίες του διαμεσολαβητή. Έχει πολύ μεγάλη διαφορά το ένα με το άλλο. Η υποχρεωτικότητα πρέπει να συνδυαστεί με ένα ελάχιστο ποσό αμοιβής ακόμα και αν θεωρήσουμε ότι είναι συνταγματική, που το απεύχομαι.

4. 4 Οκτωβρίου 2019, 15:54:

Εγώ πάλι πιστεύω ότι εάν τελικά προχωρήσει ο θεσμός της υποχρεωτικής διαμεσολάβησης, το ορθότερο θα ήταν ο διαμεσολαβητής να αμείβεται από το Δημόσιο.

5. 5 Οκτωβρίου 2019, 21:44:

Σχόλιο στο άρθρο 11 (άρθρο 194 περ. 2) 2. Εάν δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία, η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ως εξής: α) στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 182, ο αιτούμενος δικαστική προστασία προκαταβάλλει στον διαμεσολαβητή ποσό πενήντα (50,00) ευρώ ως αμοιβή για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία, ποσό το οποίο βαρύνει και τα δύο μέρη. Η αμοιβή αυτή για μια πληροφοριακή συνάντηση με τον διαμεσολαβητή μπορεί να κρίνεται αναγκαίο να διατηρηθεί σε χαμηλό επίπεδο ώστε να μην υπάρχει υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση του πολίτη, ενέχει όμως τον κίνδυνο της παταγώδους αποτυχίας της διαμεσολάβησης και της δημιουργίας γραφείων εκδόσεως πιστοποιητικών μη επίτευξης συμφωνίας, αφού δεν μπορεί να εγγραφεται στο παθητικό του διαμεσολαβητή το γεγονός ότι η πληροφόρηση δεν τους έπεισε. Για να πείσει ο διαμεσολαβητής τον πολίτη να επιλέξει να λύσει την διαφορά του με την διαδικασία της διαμεσολάβησης, αυτή θα πρέπει να διέλθει τουλάχιστον τα τρία πρώτα στάδια της κι αυτό δεν είναι εφικτό σε μία πληροφοριακή συνάντηση.

6. 10 Οκτωβρίου 2019, 18:49:

Για λόγους οργανωτικής τάξης το εδάφιο που αφορά την αμοιβή για την παράσταση των νομικών παραστατών στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης στο άρθρο 182§4 περίπτωση Α πρέπει να μεταφερθεί στο άρθρο 194. Ο όρος «ελάχιστη» αμοιβή θα πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «νόμιμη», αφού η αμοιβή μπορεί να καθοριστεί και κάτω από το προβλεπόμενο ποσό με έγγραφη συμφωνία. Η παράγραφος 1 του άρθρου 194 πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής: » Η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία μεταξύ αυτού και των μερών» γιατί με την ισχύουσα διατύπωση δημιουργείται η εντύπωση ότι τα μέρη καθορίζουν την αμοιβή του διαμεσολαβητή. Τέλος πρέπει να διευκρινισθεί αν πρέπει να εκδίδεται γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών σε

κάθε συνεδρία ή μόνο στην αρχική και αν η προβλεπόμενη στο Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων αμοιβή των 150 Ευρώ για Αίτηση – Παράσταση σε εξωδικαστική διαμεσολάβηση ισχύει.

7. 11 Οκτωβρίου 2019, 12:53:

Να διευκρινιστεί αν η ανωτέρω αμοιβή περιλαμβάνει ΦΠΑ. Επίσης να διευκρινιστεί το γραμμάτιο προκαταβολής που θα πρέπει να εκδοθεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο για την παράστασή του στη διαδικασία.

8. 13 Οκτωβρίου 2019 14:02:

Στο άρθρο 194, παρ. 2 του νόμου 4512/2018 θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν το ποσό των 50 ευρώ για την αμοιβή του διαμεσολαβητή είναι ποσό που βαρύνει τα μέρη διά δύο (από 25 έκαστο μέρος) ή είναι το ποσό που συνολικά βαρύνει και τους δύο. Η διατύπωση, ως έχει, «ποσό το οποίο βαρύνει και τα δύο μέρη», δεν είναι ξεκάθαρη.

9. 13 Οκτωβρίου 2019, 10:53:

Άρθρο 194 – Παράγραφος 1 Στο θέμα της ελεύθερης συμφωνίας αμοιβής του διαμεσολαβητή: Με τον τρόπο που έχει διατυπωθεί το συγκεκριμένο εδάφιο καταλαβαίνει κάποιος πως τα δύο μέρη της διαφοράς είναι αυτά που με κοινή τους συμφωνία αποφασίζουν την αμοιβή του διαμεσολαβητή! Θεωρούμε πως το θέμα της αμοιβής πρέπει να είναι αντικείμενο ελεύθερης συμφωνίας μεταξύ του διαμεσολαβητή και του κάθε μέρους. Η εμπειρία έχει δείξει πως πολλές φορές η αμοιβή, που συνήθως εννοείται και εφαρμόζεται εξ ημισείας, μπορεί να γίνει δεκτή από το ένα μέρος αλλά όχι από το άλλο (τυπικό παράδειγμα η διαμεσολάβηση μεταξύ μιας μεγάλης εταιρίας και ενός μικρού ιδιώτη). Στην περίπτωση αυτή είναι εξαιρετικά δύσκολο να συμφωνήσει το πρώτο μέρος να αναλάβει μέρος της αμοιβής που αναλογεί (με την εξ ημισείας διανομή) στην άλλη πλευρά. Δεν είναι επίσης λογικό, ο διαμεσολαβητής να μειώνει την αμοιβή του και για τα δύο μέρη στο επίπεδο της χαμηλότερης τιμής. Πρόβλημα επίσης προκύπτει από την υποχρέωση «γραπτής» συμφωνίας αφού στην πράξη ο διαμεσολαβητής συμφωνεί την αμοιβή του με τα μέρη προφορικά, ενώ ακόμη και η αναφορά της σε email του διαμεσολαβητή προς το μέρος είναι αμφίβολο αν νοείται ως γραπτή συμφωνία, παρά μόνο ίσως από τη στιγμή που θα γίνει η καταβολή του ποσού. Κατά συνέπεια η ορθή διατύπωση του εδαφίου πρέπει να διασφαλίζει την ελεύθερη και ευέλικτη συμφωνία του διαμεσολαβητή με κάθε μέρος. Προτείνουμε: «Η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ελεύθερα με συμφωνία του διαμεσολαβητή με το κάθε μέρος» Άρθρο 194 – Παράγραφος 2α: Στο θέμα της αμοιβής της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας: Στην παράγραφο 2 θεωρούμε πως η αμοιβή των 50€ της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας είναι χαμηλή. Προτείνουμε να κινηθεί στα επίπεδα των 70€ (δηλαδή 35€ ή λιγότερο ανά μέρος, αν είναι πολυμερής η διαδικασία), που είναι αφενός εύλογη για το έργο και τα έξοδα των διαμεσολαβητών και αφετέρου βρίσκεται σε απόλυτη εφαρμογή με την απόφαση της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου για τη μείωση του κόστους της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας (συνυπολογίζοντας μάλιστα και την κατάργηση της υποχρεωτικής παρουσίας δικηγόρου στην αρχική συνεδρία και του κόστους επιδόσεων). Επειδή ο προσφεύγων στη διαμεσολάβηση θα αναλάβει να καταβάλλει στον διαμεσολαβητή όλη την αμοιβή, στην περίπτωση που το άλλο μέρος δεν προσέλθει ή προσέλθει αλλά δεν καταβάλλει το ήμισυ της αμοιβής που του αναλογεί (πρέπει να διευκρινιστεί στο εδάφιο α) πως η αμοιβή βαρύνει τα μέρη εξ ημισείας εκτός διαφορετικής μεταξύ τους συμφωνίας), προτείνουμε να καταδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ στο πενταπλάσιο του μέρους της αμοιβής που του αναλογεί. Προτείνουμε επίσης α) την απαλλαγή της αμοιβής της αρχικής συνεδρίας από ΦΠΑ για μικρότερη επιβάρυνση των μερών και β) τον συμψηφισμό της με την κύρια αμοιβή του διαμεσολαβητή, εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν να συνεχίσουν την επίλυση με διαμεσολάβηση.

10. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:41:

Άρθρο 11ο Στο άρθρο 194 παρ. 2, προτείνουμε να προβλεφθεί ότι η καταδίκη του μέρους που δεν προσήλθε στην ΥΑΣ στην καταβολή του ποσού των πενήντα ευρώ γίνεται «ανεξάρτητα από την έκβαση της δίκης», εάν ακολουθήσει δικαστική διαδικασία.

11. 11 Οκτωβρίου 2019, 21:57:

Για την αμοιβή του διαμεσολαβητή στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία, προκρίνεται η λύση του χαρακτηρισμού αυτής ως αποζημίωσης. Επειδή προκύπτει η υποχρεωτικότητα της συνεδρίας και η συμμετοχή σε αυτή του διαμεσολαβητή, λογίζεται ότι ο διαμεσολαβητής που συμμετέχει υποχρεωτικά σε αυτή επί σκοπώ την ενημέρωση των μερών, δεν ενεργεί στο πλαίσιο άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας. Κατά συνέπεια το ποσό της «αποζημίωσης» του διαμεσολαβητή, θα πρέπει να εναρμονιστεί με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ειδική εκλογική αποζημίωση και να μην υπάγεται στις διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ (Ν.2859/2000) και επομένως να μην αναλογεί ΦΠΑ στο έσοδο αυτό. Σε αυτή την περίπτωση δε θα υπάρξει επιβάρυνση των μερών με ΦΠΑ, αυξάνοντας το κόστος της αρχικής συνεδρίας, δε θα υπάρξει επιλογή του προσώπου του διαμεσολαβητή ανάλογα με το αν

υπόκειται σε καθεστώς ΦΠΑ, ώστε να αποφύγουν το υπερβάλλον ποσό αυτού, το μέρος θα καταβάλλει στο διαμεσολαβητή ποσό που δε θα υπόκειται σε παρακρατήσεις και φορολογία ώστε να αποτελεί κίνητρο για τον τελευταίο να εφαρμόσει τις διατάξεις περί πλήρους και ολοκληρωμένης ωριαίας ενημέρωσης στα μέρη για τη διαδικασία. Προτείνεται η αντικατάσταση του όρου «αμοιβή» με τον όρο «αποζημίωση» και την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων της εκλογικής αποζημίωσης.

12. 11 Οκτωβρίου 2019, 19:53:

Είναι αναγκαία η δημιουργία Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ) για το επάγγελμα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή, όπως ήδη έχει προβλεφθεί στο άρθρο 195 Ν. 4512/2018, το οποίο παραμένει σε ισχύ.

13. 11 Οκτωβρίου 2019, 19:52:

Στη παράγραφο 2 ορίζεται η αμοιβή του διαμεσολαβητή σε 50 ευρώ για την υποχρεωτική αρχική συνεδρία, χωρίς να διευκρινίζεται αν είναι ωριαία και αν αφορά και τα δύο μέρη. Καταρχήν δεν προβλέπεται η τυχόν χωριστή ενημέρωση των μερών, από το διαμεσολαβητή η οποία κρίνεται πιθανή, αφού πρόκειται για αντιδικία και συνεπώς ενδέχεται τα μέρη να μην επιθυμούν να συνυπάρξουν σε κοινή ενημερωτική συνεδρία. Άρα πρέπει να προβλεφθεί και αυτή η περίπτωση και συνεπώς και η αμοιβή του διαμεσολαβητή να διαμορφωθεί αναλόγως, αφού θα πρόκειται για ξεχωριστή αρχική συνεδρία για έκαστο των μερών. Επιπροσθέτως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε υπόθεσης, η ενημέρωση μπορεί να ξεπεράσει κατά πολύ την μία ώρα, αν επιθυμούμε τουλάχιστον να είμαστε αποτελεσματικοί και πειστικοί, ως διαμεσολαβητές, απέναντι στα μέρη σχετικά με την πραγματοποίηση της διαμεσολάβησης. Η σκοπούμενη αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και η δημιουργία μιας ισόρροπης σχέσης μεταξύ της διαμεσολάβησης και των δικαστικών διαδικασιών, όπως ειδικά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, θα επέλθει μόνο εφόσον ένας ικανός αριθμός υποθέσεων επιλύεται με τη διαμεσολάβηση. Αλλιώς η προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση θα μείνει γράμμα κενό. Υπό το ίδιο πρίσμα της αποτελεσματικότητας του διαμεσολαβητή στην αρχική υποχρεωτική συνεδρία, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κάθε υπόθεσης θα πρέπει να προετοιμαστεί αναλόγως, ήτοι να μελετήσει την υπόθεση, όπως επίσης και να επικοινωνήσει με τα μέρη για να διευθετήσει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες της συνεδρίας κλπ. Με βάση τα παραπάνω η διαμόρφωση του επιπέδου αμοιβής προτείνουμε να είναι η κατωτέρω: 50 ευρώ την ώρα για καθένα από τα μέρη. Σε σχέση με την αμοιβή του διαμεσολαβητή η οποία έχει μειωθεί στα 80 ευρώ και εξομοιώνεται με την αμοιβή του δικηγόρου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο τελευταίος διαχειρίζεται ένα άτομο\μέρος\πελάτη, ενώ ο διαμεσολαβητής «διαχειρίζεται» και τα δύο μέρη (ίσως και περισσότερα κατά περίπτωση) και συνεπώς δεν δικαιολογείται αυτή η εξομοίωση. Άρα, η ελάχιστη ωριαία αμοιβή του διαμεσολαβητή, για την διαδικασία της διαμεσολάβησης θα πρέπει να παραμείνει στα 100 ευρώ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 12 «Φορείς κατάρτισης»

1. 13 Οκτωβρίου 2019 19:02:

Προκειμένου να μην αποκλείονται αδίκως εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν εμπειρία χρόνων στο αντικείμενο της Διαμεσολάβησης, η παράγραφος 6 περίπτωση β, θα πρέπει να διαμορφωθεί ως εξής: «...β) να έχουν τουλάχιστον εκατόν εξήντα (160) ώρες αποδεδειγμένης εμπειρίας παροχής εκπαίδευσης με την ιδιότητα των εκπαιδευτών είτε αποδεδειγμένης παρακολούθησης μετεκπαίδευσης με την ιδιότητά των διαμεσολαβητών κατόπιν της επιτυχούς βασικής τους εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση».

2. 13 Οκτωβρίου 2019, 00:50:

Προτείνεται η τροποποίηση του εδαφίου α' του άρθρου 197 ως εξής:

«Κάθε διαπιστευμένος διαμεσολαβητής υποχρεούται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου κάθε έτους να ενημερώνει για τα πεπραγμένα του αμέσως προηγούμενου έτους την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία προβαίνει στον έλεγχο τους.» Με την προτεινόμενη τροποποίηση αποσαφηνίζεται ότι η εκάστοτε ετήσια έκθεση πεπραγμένων αφορά το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου και υποβάλλεται μέχρι τις 15 Ιουλίου αμέσως επομένου έτους, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε αντίστοιχες περιπτώσεις υποβολής ετησίων καταστάσεων και δηλώσεων (π.χ. δηλώσεις φόρου εισοδήματος κλπ), πράγμα το οποίο δεν γίνεται πλήρως σαφές με την υφιστάμενη διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης.

3. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:43:

Άρθρο 12ο

Εντελώς αδικαιολόγητη είναι -και, κατά συνέπεια, πρέπει να καταργηθεί- η προβλεπόμενη στην παράγραφο 7 του άρθρου 198 δυνατότητα ανάθεσης της εκπαίδευσης υποψηφίων διαμεσολαβητών, στα Κέντρα Επιμόρφωσης και Διάστημα Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ) των Α.Ε.Ι., σε μη εκπαιδευμένους Εκπαιδευτές Διαμεσολαβητών (που δεν είναι ούτε καν Διαμεσολαβητές) κατά παρέκκλιση όσων προβλέπονται για την εκπαίδευση υποψηφίων Διαμεσολαβητών από τους Φορείς Εκπαίδευσης.

4. 12 Οκτωβρίου 2019, 13:03:

Δε γίνεται κατανοητή η εισαγωγή της εξαίρεσης της παρ. 7, η οποία έρχεται σε ευθεία αντίθεση και καταστρατηγεί την ουσία της διάταξης της παρ. 1 Β σύμφωνα με την οποία πρέπει να τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις που τίθενται από τον παρόντα νόμο για τα προσόντα των εκπαιδευτών. Εντοπίζεται ότι επιφυλάσσεται μια διακριτική μεταχείριση υπέρ εισαγγελικών και δικαστικών λειτουργών, ακόμη και συνταξιούχων οι οποίοι χωρίς να διαθέτουν τα σωρευτικώς απαιτούμενα εκ του νόμου προσόντα της παρ. 6, ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΟΝΤΑΙ και εξομοιώνονται σε εκπαιδευτές διαμεσολαβητών αρκεί να έχουν εργαστεί για οκτώ χρόνια ως εισαγγελείς ή δικαστές, και ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΑ να έχουν δικαστική εμπειρία ή επιστημονική εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση! Ως η δικαστική εμπειρία επί οκταετία και η ασαφής «εξειδίκευση» στη διαμεσολάβηση των εισαγγελικών και δικαστικών λειτουργών της παρ. 7 να ΙΣΟΔΥΝΑΜΕΙ με την τετραετή επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο, την εμπειρία στη διαμεσολάβηση, η οποία προκύπτει συγκεκριμένα, καθώς και: α) την κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου στον τομέα της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών σε συναφή επιστημονικό κλάδο (ιδίως νομικής επιστήμης ή επιστημών οικονομίας ή διοίκησης ή κοινωνικών επιστημών) ή β) να έχουν τουλάχιστον εκατόν εξήντα (160) ώρες εκπαίδευσης επιπλέον της βασικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση, που ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ για τους μη δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς. Επίσης, η εφαρμογή της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988 είναι καταχρηστική καθώς αυτή επί λέξη ορίζει πως «καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά» και αναφέρεται στην εκπαίδευση που λαμβάνουν οι δικαστές και όχι στην εκπαίδευση που παρέχουν οι δικαστές! Προτείνεται η διατήρηση των αναφερομένων στην παρ. 6 ως απαιτούμενα για τους εκπαιδευτές και αυτά να καταλαμβάνουν και τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς και τους επί τιμή ώστε να πραγματώνεται το πρώτο εδάφιο της παρ. 6: «Οι Φορείς Κατάρτισης υποχρεούνται να συνεργάζονται με τουλάχιστον τρεις (3) εκπαιδευτές, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 «Αδειοδότηση Φορέων κατάρτισης»

1. 11 Οκτωβρίου 2019, 13:05:

Με δεδομένη τη δυνατότητα ιδιωτών να ιδρύουν φορείς κατάρτισης Διαμεσολαβητών, θα πρέπει να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης αυτών καθώς επίσης και η τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας των Διαμεσολαβητών που εκπαιδεύονται από αυτούς, ώστε να μην παρατηρούνται φαινόμενα καταστρατήγησης του νόμου.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 «Πρόγραμμα Σπουδών»

1. 4 Οκτωβρίου 2019, 21:05:

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΑΛΕΙΦΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 201 Α Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΙΟΤΙ ΠΡΟΣΚΡΟΥΕΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 188 ΠΑΡ. 1 ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΡΗΤΑ ΟΤΙ ΑΠΟΚΛΕΙΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ.

2. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:37:

Η διαμεσολάβηση ΔΕΝ είναι νομική διαδικασία. λειτουργεί πάντα σε πλαίσιο Νόμου όμως δεν είναι νομικά, λογιστικά, οικονομικά κτλ. Κάθε νομική έννοια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξηγείται από τους δικηγόρους που παρίστανται στα μέρη και πελάτες τους και ο διαμεσολαβητής με ανοιχτές ερωτήσεις βοηθά τα μέρη να επικοινωνήσουν τις απόψεις τους και μιλήσουν για τις πραγματικές ανάγκες τους. Η δε συμφωνία των μερών ΔΕΝ είναι έγγραφο νομικό (αγωγή κτλ), αλλά απλό που περιέχει ξεκάθαρα και συγκεκριμένα τι συμφώνησαν τα μέρη με απλά λόγια γνωρίζοντας τα δικαιώματά

τους που έχουν εξηγηθεί από τους δικηγόρους τους στη διαδικασία. ΚΑΝΕΝΑ πρόγραμμα παγκοσμίως δεν διδάσκει νομικά θέματα στη διδασκαλία της διαμεσολάβησης.

3. 10 Οκτωβρίου 2019, 17:37:

Παραθέτω τις παραμέτρους που θέτει η ΕΕ σε συνεργασία Διεθνούς Οργανισμού στη Διαμεσολάβηση για το περιεχόμενο των προγραμμάτων σε συνέχεια του προηγούμενου σχολίου.

<https://rm.coe.int/cepej-2019-8-en-guidelines-mediation-training-schemes/168094ef3a>

4. 13 Οκτωβρίου 2019, 13:13:

1. Παρ. Α: Αν στην υποχρεωτική εκπαίδευση πρέπει να γίνονται μαθήματα στο επιστημονικό πεδίο του Ιδιωτικού δικαίου ως τέτοιου νοουμένου και του Αστικού και όχι μόνο Εμπορικού, όπως αδικαιολόγητα περιορίζεται η παρ. Α τελευταίο εδάφιο, ποια αποδεδειγμένα τυπικά προσόντα πρέπει να έχει ο εκπαιδευτής (ακαδημαϊκά (PhD) και, σωρευτικά, διδακτικής εμπειρίας) στη διδασκαλία των αντίστοιχων νομικών γνωστικών αντικειμένων?

2. Παρ. Β: Η μετεκπαίδευση των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών συνίσταται στην τακτική προαγωγή και διατήρηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους ανά τριετία και δύναται αποδεικνύεται είτε με τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα εκπαίδευσης, είτε από τη διεξαγωγή τουλάχιστον 5 διαμεσολαβήσεων στο ως άνω διάστημα, είτε με συμμετοχή σε επιστημονικές δραστηριότητες και εκπαιδεύσεις, ιδία επιμορφώσεις σε σεμινάρια, συγγραφικό έργο, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά κλπ. Τα ανωτέρω δέον καταστούν ισοβαρή κριτήρια, τα οποία θα λαμβάνονται υπόψη, υποχρεωτικά και όχι κατά τη διακριτική ευχέρεια του οργάνου της ΚΕΔ, προκειμένου για την κρίση περί της υποχρέωσης μετεκπαίδευσης ή μη των διαμεσολαβητών;

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15 «Διαπίστευση Διαμεσολαβητών»

1. 4 Οκτωβρίου 2019, 00:18:

ΕΠΙΣΗΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΩΣ ΕΞΗΣ: ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ 15ΕΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΑΣΙΑ ΘΑ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΜΟΝΗ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ.

2. 2 Οκτωβρίου 2019, 22:05:

Θα πρέπει να προστεθεί διάταξη : δικηγόροι παρ' Αρείω Πάγω λαμβάνουν την διαπίστευση άνευ εξετάσεων με υποβολή σχετικής αιτήσεως προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

3. 8 Οκτωβρίου 2019, 22:42:

3. Στις γραπτές εξετάσεις οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε 20 ερωτήσεις ανάπτυξης μίας παραγράφου πάνω σε θέματα στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, στο ρόλο του διαμεσολαβητή και στις βασικές αρχές της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση με βάση κλίμακα 100 μονάδων που αντιστοιχεί σε 5 μονάδες για κάθε σωστή απάντηση, γίνεται από δύο διαπιστευμένους εκπαιδευτές έμπειρους διαμεσολαβητές και το γραπτό του υποψηφίου πρέπει να έχει το 70% ως τη βάση για τελικό βαθμό. Επεξήγηση: Η διαμεσολάβηση απαιτεί βαθιές γνώσεις στη διαδικασία και οι ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων δεν δίνουν στον εξεταστή την εικόνα για τον μελλοντικό διαμεσολαβητή και τις ικανότητές του.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16 «Ενημέρωση κοινού – Μητρώο»

1. 13 Οκτωβρίου 2019, 19:09:

Θα ήταν πολύ σημαντικό να προβλέπεται στο εν λόγω νομοθέτημα η δυνατότητα αναστολής της διαμεσολαβητικής ιδιότητας, όπως προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής της δικηγορικής ιδιότητας από τον Κώδικα Δικηγόρων και άλλων επαγγελματικών ιδιοτήτων κατά τους οικείους επαγγελματικούς κώδικες. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να προστεθεί μία ακόμα παράγραφος ανάμεσα στην 6η και την 7η του εν λόγω άρθρου που να προβλέπει ότι: «Ο Διαμεσολαβητής που τελεί σε αναστολή της επαγγελματικής του ιδιότητας κατά τις οικείες διατάξεις, όπως ενδεικτικά αυτές του άρθρου 31 του Κώδικα Δικηγόρων και κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της εν λόγω αναστολής, θα τελεί σε αναστολή και της ιδιότητάς του ως Διαμεσολαβητή και θα παραμένει εγγεγραμμένος στο δημόσιο κατάλογο διαπιστευμένων διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης με την ένδειξη «σε αναστολή».

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:**ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 «Έναρξη ισχύος»****1. 12 Οκτωβρίου 2019, 15:45:**

Άρθρο 17ο

Στο άρθρο 206, προβλέπεται ότι η ισχύς των διατάξεων περί διαμεσολάβησης του Σχεδίου Νόμου αρχίζει από την δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του άρθρου 182, που τίθεται σε ισχύ την 30 Νοεμβρίου 2019. Η διατύπωση αυτή επιτρέπει να ελπίζουμε ότι η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως θα γίνει πριν από την ημερομηνία αυτή. Τέλος δυο παρατηρήσεις, η πρώτη σχετικά με άρθρο του Νόμου 4513/2018, που δεν περιλαμβάνεται στο υπό Δημόσια Διαβούλευση Σχέδιο Νόμου και η δεύτερη νομοτεχνικής φύσεως: I. Στο άρθρο 181 του Νόμου 4512/2018 που προβλέπει τους τρόπους υπαγωγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ενδείκνυται να τροποποιηθεί το εδάφιο (β) της παραγράφου (2) ως εξής: «... (β) με απόφαση του Δικαστηρίου σε κάθε στάση της δίκης, αν το Δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο». Πράγματι, είναι αντιφατικό να πρέπει να γίνει προσφυγή στην διαμεσολάβηση με δικαστική απόφαση άλλου Κράτους Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μην μπορεί να γίνει προσφυγή στην διαμεσολάβηση με απόφαση Ελληνικού Δικαστηρίου παρά μόνο με την σύμφωνη γνώμη των μερών. II. Πολύ πρακτικότερο -αλλά και ορθότερο- θα ήταν να περιληφθούν όλες οι περί διαμεσολάβησης διατάξεις, τόσο εκείνες του Νόμου 4512/2018, που τροποποιούνται, όσο και εκείνες που παραμένουν σε ισχύ, καθώς και όσες διατάξεις του Νόμου 3898/2010 συνάδουν με όσα νομοθετούνται, τώρα σε ενιαίο Νομοθέτημα και όχι σε Νομοθέτημα, το οποίο ρυθμίζει θέματα που δεν έχουν καμία σχέση με την διαμεσολάβηση.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Ενσωματώθηκαν σχόλια της δημόσιας διαβούλευσης στα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13 και 17